

Nr 98

Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom, m. m.; given Stockholms slott den 26 april 1972.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitieärenden och lagrådets protokoll, föreslå riksdagen att bifalla de förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen har hemställt.

GUSTAF ADOLF

LENNART GEIJER

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en särskild lag om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom. Lagen föranleds av 1970 års europeiska konvention om brottmålsdoms internationella rättsverkningar. I propositionen förordas även att Sverige tillträder konventionen med visst förbehåll.

Lagförslaget innebär att Sverige efter överenskommelse med främmande stat kan åta sig att efter framställning verkställa utländsk brottmålsdom här i landet. Överflyttningen av verkställighet kan avse frihetsberövande påföljd, böter eller förverkande. En grundläggande förutsättning för att Sverige skall åta sig sådan verkställighet är att den dömde har hemvist här i landet eller viss annan närmare anknytning till Sverige. Verkställighet av utländsk brottmålsdom skall i princip föregås av ett domstolsförfarande. Domstolen skall bestämma ny påföljd med tillämpning av de svenska påföljdsreglerna. Verkställigheten i Sverige skall ske enligt svenska verkställighetsregler. Mål av det här slaget skall tas upp av Stockholms tingsrätt. Det blir också möjligt att från svensk sida begära verkställighet i främmande stat av svensk brottmålsdom på motsvarande villkor. Kriminalvårdsstyrelsen skall pröva frågan om överflyttning av sådan verkställighet.

Enligt lagförslaget kan Kungl. Maj:t i enskilda fall som inte täcks av överenskommelse med främmande stat förordna om överflyttning av verkställighet till eller från Sverige.

I propositionen föreslås vidare ändrade regler i brottsbalken för svensk straffrätts tillämplighet i fråga om brott som har begåtts utomlands.

Bl. a. införs en allmän regel om krav på dubbel straffbarhet, vilket innebär att gärning begången utomlands med endast vissa angivna undantag skall vara straffbar också enligt gärningsortens lag för att kunna bestraffas i Sverige. Vidare föreslås att utländsk brottmålsdom i viss utsträckning skall vara hinder för ny rättegång här i landet om ansvar för samma gärning.

Den nya verkställighetslagen avses träda i kraft omedelbart. Ändringarna i brottsbalken föreslås träda i kraft den 1 juli 1972.

1 Förslag till

Lag om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom

Härigenom förordnas som följer.

Inledande bestämmelser

1 § I den mån det påkallas av överenskommelse som Sverige ingått med främmande stat kan Konungen förordna, att frihetsberövande påföljd, böter eller förverkande som i den främmande staten ådömts eller beslutats efter rättegång i brottmål, eller böter eller förverkande som i den staten ålagts eller beslutats av annan myndighet än domstol, får verkställas i Sverige enligt denna lag.

I samband med förordnande enligt första stycket kan Konungen, i den mån det påkallas eller eljest föranledes av överenskommelsen, förordna att verkställighet av påföljd, som innebär frihetsberövande och ej avser överlämnande till särskild vård, eller av böter eller förverkande, som ådömts eller beslutats genom dom meddelad av svensk domstol eller ålagts någon av annan svensk myndighet genom godkänt strafföreläggande eller godkänt föreläggande av ordningsbot, får anförtros åt myndighet i den främmande staten.

2 § Avser förordnande enligt 1 § verkställighet av dom eller annat avgörande meddelat i främmande stat som tillträtt den i Haag den 28 maj 1970 undertecknade europeiska konventionen om brottmålsdoms internationella rättsverkningar (brottmålsdomskonventionen) eller avser förordnandet verkställighet i sådan stat av påföljd eller förverkande som ådömts, ålagts eller beslutats av svensk domstol eller annan svensk myndighet, gäller 4—41 §§, i den mån ej annat anges i förordnandet.

Gäller förordnandet annan främmande stat än som sägs i första stycket, meddelar Konungen bestämmelser om prövning av fråga om verkställighet i Sverige av påföljd eller förverkande som ådömts, ålagts eller beslutats i den främmande staten eller fråga om verkställighet i den främmande staten av påföljd eller förverkande som ådömts, ålagts eller beslutats i Sverige. Bestämmelserna i 25—34 §§ gäller dock i tillämpliga delar.

3 § Om synnerliga skäl föreligger, kan Konungen, även om förordnande som avses i 1 § ej meddelats, för visst fall förordna, att frihetsberövande påföljd som ådömts svensk medborgare eller utlänning med hemvist i Sverige genom dom eller annat avgörande meddelat av domstol eller annan behörig myndighet i främmande stat får verkställas i Sverige enligt denna lag, eller att verkställighet av frihetsberövande påföljd som icke avser överlämnande till särskild vård och som här i landet ådömts eller ålagts medborgare eller någon som har hemvist i viss främmande stat får anförtros myndighet i den främmande staten.

I fall som avses i första stycket äger 2 § andra stycket motsvarande tillämpning.

4 § Med europeisk brottmålsdom förstås i denna lag dom eller annat avgörande varigenom domstol eller annan myndighet i stat som tillträtt brottmålsdomskonventionen har ådömt eller ålagt någon påföljd för brott eller förklarat egendom förverkad.

Med utevarodom förstås i denna lag sådant i första stycket angivet avgörande som meddelats här i landet eller i främmande stat av domstol eller annan myndighet utan att den dömde eller den mot vilken beslut om förverkande riktats har varit personligen närvarande vid förhandling i saken inför domstol.

Vad nedan i denna lag sägs om påföljd gäller även förverkande, om ej annat särskilt föreskrives.

Verkställighet i Sverige av europeisk brottmålsdom

Allmänna bestämmelser

5 § Verkställighet i Sverige av europeisk brottmålsdom får ske endast efter framställning av behörig myndighet i den främmande staten.

Europeisk brottmålsdom får ej verkställas här i landet

1. om domen ej har vunnit laga kraft eller om påföljden ej får verkställas i den främmande staten,

2. om gärning som påföljden avser ej motsvarar brott enligt svensk lag eller gärningsmannen, om gärningen begåtts här i landet, på annan grund än som avses i 6 § första stycket 7 ej skulle ha kunnat ådömas påföljd för brottet,

3. om den dömde ej har hemvist i Sverige, såvida icke verkställighet här kan antagas förbättra möjligheterna till hans återanpassning eller den ådömda påföljden avser frihetsberövande och kan verkställas här i samband med verkställighet av annan sådan påföljd, som skall verkställas i Sverige, eller Sverige är den dömdes ursprungliga hemland,

4. om verkställighet i Sverige skulle vara oförenlig med grundläggande principer för rättsordningen här i landet,

5. om verkställighet här skulle strida mot Sveriges internationella förpliktelser,

6. om dom i mål om ansvar för gärning som påföljden avser har meddelats här i landet eller om här utfärdat strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot för samma gärning har godkänts,

7. om den dömde genom lagakraftäggande dom, som meddelats i annan främmande stat än den stat som gjort framställning om verkställighet, för gärning som påföljden avser har frikänts från ansvar eller dömts till påföljd, som har verkställts i sin helhet eller håller på att verkställas eller har bortfallit till följd av preskription eller på grund av att nåd eller amnesti beviljats i nämnda stat, eller om den dömde genom sådan dom förklarats skyldig till brottet utan att påföljd har ådömts, eller

8. om verkställighet i Sverige i övrigt skulle strida mot brottmålsdomskonventionen.

6 § Framställning om verkställighet av europeisk brottmålsdom kan avslås

1. om gärning som påföljden avser utgör politiskt eller militärt brott,

2. om det finnes grundad anledning antaga att domen föranletts eller den däri bestämda påföljden skärpts av hänsyn till ras, religion, nationalitet eller politisk åsikt,

3. om gärning som påföljden avser omfattas av här i landet pågående förundersökning, väckt åtal, utfärdad strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot, eller om beslut har meddelats att åtal för gärningen ej skall väckas eller fullföljas,

4. om gärning som påföljden avser icke har begåtts i den stat där påföljden bestämts,

5. om påföljden ej kan verkställas här i landet,

6. om det kan antagas att påföljden kan verkställas i den främmande staten,

7. om den dömda vid tiden för brottet ej fyllt femton år,

8. om en tillämpning av 35 kap. 7—10 §§ eller 36 kap. 10 § brottsbalken skulle innebära att påföljden bortfallit.

Har i den främmande staten vidtagits åtgärd som enligt lagen i den staten medför att tiden för bortfallande av påföljd uppskjutes, skall åtgärden ha samma verkan här i landet vid tillämpning av första stycket 8.

7 § Avser den utländska domen två eller flera brott och föreligger hinder mot verkställighet såvitt avser något eller några av brotten, får framställningen bifallas såvitt avser övriga brott endast om i domen eller framställningen har angivits vilken del av påföljden som avser detta eller dessa brott.

Prövning av framställning om verkställighet

8 § Framställning om verkställighet göres hos utrikesdepartementet.

Finner Konungen uppenbart att framställningen ej gäller dom eller avgörande som avses i 1 § första stycket eller att hinder mot verkställighet möter enligt 5 § andra stycket 1—7, skall framställningen omedelbart avslås. I fråga om utevarodom får framställningen dock ej avslås enbart på den grund att domen ännu ej vunnit laga kraft.

Konungen prövar om framställningen skall avslås på grund av förhållande som avses i 5 § andra stycket 8 eller i 6 § första stycket 1, 4, 5 eller 6. Konungen kan avslå framställningen, om det är uppenbart att förhållande som avses i 6 § första stycket 2, 3, 7 eller 8 föreligger.

Avslås ej framställningen, skall den överlämnas till riksåklagaren för vidare handläggning.

9 § Sedan framställning om verkställighet överlämnats till riksåklagaren, gör denne ansökan till rätten om dess prövning av framställningen, om ej annat följer av 16 eller 19—22 §§. Rörande sakens handläggning gäller i tillämpliga delar rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i brottmål, om ej annat följer av denna lag. Rättens avgörande av saken sker genom dom.

Vid förhandling i mål om verkställighet av europeisk brottsmålsdom skall den dömda höras personligen, om han begär det. Är den dömda berövad friheten i den stat där domen meddelats, får dock förhandling äga rum i den dömdes frånvaro, även om han begärt att bli hörd personligen.

10 § I mål som avses i 9 § prövar rätten om annat hinder mot verkställighet möter än som avses i 5 § andra stycket 8 eller i 6 § första stycket 1, 4, 5 eller 6.

Ny prövning av frågan huruvida den dömda är skyldig till brottet får ej ske i målet.

11 § Finner rätten hinder icke möta mot verkställighet här i landet, bestämmer rätten, med iakttagande av 12—15 §§, ny påföljd enligt vad i svensk lag är föreskrivet om påföljd för motsvarande brott.

Har förhandling i saken enligt 9 § andra stycket ägt rum i den dömdes frånvaro, får dock ny påföljd ej bestämmas förrän den dömda varit i tillfälle att bli personligen hörd i rätten.

12 § Har frihetsberövande påföljd ådömts genom den utländska domen, får rätten ej bestämma strängare påföljd än i denna dom. Detta gäller även om den ådömda påföljden är lindrigare än den lindrigaste påföljd som enligt svensk lag kan följa på brottet eller brotten.

Utgör den ådömda påföljden böter, bestämmer rätten, med tillämpning av den växelkurs som gäller vid tiden för beslutet, ett bötesbelopp som i svenska kronor motsvarar beloppet av de ådömda böterna. Är i svensk lag för motsvarande brott stadgat böter omedelbart i pengar, får dock icke bestämmas högre bötesbelopp än femhundra eller, om påföljden avser flera brott, ettusen kronor. Är i svensk lag ej stadgat svårare straff än dagsböter, får ej bestämmas högre bötesbelopp än sextiotusen, eller, om påföljden avser flera brott, nittiotusen kronor.

13 § Vid bestämmande av påföljd enligt 12 § skall, i den mån det kan ske, den dömda räknas till godo dels vad han kan ha utstått av den påföljd som ådömts genom den utländska domen för brott som omfattas av framställningen om verkställighet dels tid varunder han med anledning av sådant brott varit anhållen eller häktad i den främmande staten eller här i landet. Därvid får bestämmas lindrigare straff än för gärningen är stadgat eller påföljd helt efterges.

14 § Har genom den utländska domen visst belopp i pengar eller värdet av viss egendom förklarats förverkat, bestämmer rätten, med tillämpning av den växelkurs som gäller vid tiden för beslutet, ett motsvarande förverkandebelopp i svenska kronor.

Har visst föremål förklarats förverkat, får rätten förklara föremålet förverkat endast om det kunnat förklaras förverkat enligt svensk lag, därest lagföringen ägt rum i Sverige.

15 § Vid tillämpning av rättegångsbalkens bestämmelser i mål som avses i 9 § bedömes frågan, vilket straff som är stadgat för eller kan följa på visst brott, enligt svensk lag. Utgör den ådömda påföljden endast böter, skall dock ej i något fall svårare straff än böter anses kunna följa på brottet.

16 § Avser framställningen endast verkställighet av böter eller förverkande, kan riksåklagaren, i stället för att göra ansökan till rätten enligt 9 § första stycket, själv pröva framställningen och utfärda straffföreläggande för det brott som påföljden avser. Överstiger beloppet av de ådömda böterna tjugofemtusen eller, om den påföljd som skall verkställas avser flera brott, trettiotusen kronor, får dock strafföreläggande ej utfärdas.

I fråga om strafföreläggande som utfärdas med stöd av första stycket gäller 48 kap. rättegångsbalken i tillämpliga delar. Därjämte äger 10

och 11 §§, 12 § andra och tredje styckena samt 13—15 §§ denna lag motsvarande tillämpning.

Godkännes ej strafföreläggande som utfärdats enligt första stycket. Gör riksåklagaren ansökan enligt 9 § första stycket.

Tvångsåtgärder

17 § Har främmande stat som tillträtt brottmålsdomskonventionen till utrikesdepartementet meddelat, att den ämnar göra framställning om verkställighet av påföljd, eller har sådan framställning gjorts, kan riksåklagaren anhålla den dömden, om enligt svensk lag kan följa fängelse i ett år eller däröver på brott motsvarande den gärning påföljden avser och det skäligen kan befaras, att den dömden skall avvika eller, då fråga är om utevarodom, att han undanröjer bevis. På ansökan av riksåklagaren kan rätten under motsvarande förutsättningar besluta om häktning av den dömden eller meddela honom reseförbud. Sådant förbud får meddelas, även om det svåraste straff som enligt svensk lag kan följa på motsvarande brott är lindrigare än fängelse i ett år. Oberoende av brottets beskaffenhet får den dömden anhållas, häktas eller meddelas reseförbud, om han saknar hemvist i Sverige och det skäligen kan befaras att han genom att bege sig från landet undandrar sig påföljd.

I fråga om anhållande, häktning och reseförbud enligt denna paragraf äger i övrigt 24 kap. 3—24 §§ och 25 kap. 2—9 §§ rättegångsbalken motsvarande tillämpning. Den som anhållits eller häktats skall dock frigges senast när den sammanlagda tiden han i den främmande staten och här i landet varit berövad friheten med anledning av det eller de brott framställningen om verkställighet avser uppgår till tiden som i den utländska domen bestämts för frihetsberövande påföljd för brottet eller brotten. I fall då den dömden anhållits eller häktats innan framställning om verkställighet gjorts, skall den dömden frigges inom aderton dagar från dagen för frihetsberövandet, om icke framställning om verkställighet gjorts före utgången av denna tid.

18 § Har framställning om verkställighet av europeisk brottmålsdom gjorts, kan egendom som genom domen förklarats förverkad tagas i beslag, om beslag kunnat ske, därest lagföringen skett vid svensk domstol. Beslut om beslag meddelas av riksåklagaren eller rätten. I fråga om beslag enligt denna paragraf äger i övrigt bestämmelserna i 27 kap. rättegångsbalken motsvarande tillämpning.

Särskilda bestämmelser om utevarodom

19 § Grundas framställning om verkställighet på utevarodom, som ej meddelats efter talan av den dömden, tillämpas 20—22 §§. Därvid gäller rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i brottmål i tillämpliga delar, om ej annat särskilt föreskrives.

20 § Sedan framställning om verkställighet av utevarodom enligt 8 § överlämnats till riksåklagaren, skall den dömden personligen delges domen och underrättas om att han inom trettio dagar från delfäendet kan hos riksåklagaren anhängiggöra talan om omprövning av domen (oppo-

sition). Anför den dömde ej opposition inom föreskriven tid, tillämpas 9—16 §§.

Anför den dömde opposition inom föreskriven tid med begäran att hans talan prövas av behörig domstol i den främmande staten, överlämnar riksåklagaren handlingarna i ärendet till utrikesdepartementet, som med översändande av handlingarna underrättar behörig myndighet i den främmande staten. Begär den dömde prövning vid svensk domstol eller anför han opposition utan angivande av var han vill att hans talan prövas, gör riksåklagaren hos rätten ansökan om förhandling för prövning av den dömdes talan.

21 § När ansökan som avses i 20 § andra stycket inkommit till rätten, kallar rätten den dömde att inställa sig vid förhandling inför rätten. Förhandling får ej utan den dömdes samtycke hållas förrän tjuo dagar förflutit från det den dömde personligen delgivits kallelsen.

Uteblir den dömde från förhandling som avses i första stycket eller finner rätten av annat skäl oppositionen ej kunna upptagas till prövning, skall den dömdes talan avvisas. Sedan avvisningsbeslutet vunnit laga kraft tillämpas 9—16 §§.

Fråga om ansvar för gärning som avses med framställning om verkställighet av utevarodom får prövas, även om enligt 2 kap. brottsbalken åtal för gärningen ej kunnat väckas i Sverige eller kunnat väckas här endast efter särskilt förordnande, och utan hinder av bestämmelserna i 35 kap. 1—4 och 6 §§ samma balk. Frågan om ansvar för gärningen enligt svensk lag skall bedömas som om motsvarande brott begåtts här i landet. Åtgärd för väckande av åtal eller förundersökning, som vidtagits i den främmande staten enligt dess lag, skall tillerkännas verkan som om åtgärden vidtagits här i landet. Sådan åtgärd får dock ej tillerkännas annan verkan än den har enligt lagen i den främmande staten.

22 § Upptager domstol i den främmande staten enligt 20 § anförd opposition till saklig prövning, förfaller framställningen om verkställighet av den ådömda påföljden. Avvisar den utländska domstolen oppositionen och vinner avvisningsbeslutet laga kraft, tillämpas 9—16 §§.

Övriga bestämmelser

23 § Är den dömde berövad friheten i den främmande staten när han för verkställighet av där ådömd påföljd överföres till Sverige, får han ej med anledning av annat brott, vilket begåtts innan han överfördes hit, här i landet lagföras, anhållas eller häktas eller berövas friheten för verkställighet av påföljd eller underkastas annan inskränkning i sin personliga frihet, om icke behörig myndighet i den främmande staten lämnat sitt samtycke till åtgärden eller den dömde under en sammanhängande tid av fyrtiofem dagar haft möjlighet att lämna landet men ej gjort detta eller efter att ha lämnat landet frivilligt återvänt hit.

Första stycket utgör ej hinder mot att åtgärder vidtages för att verkställa beslut om den dömdes avvisning, förpassning, förvisning eller utvisning eller för att avbryta åtalspreskription.

24 § I fråga om verkställighet av påföljd som bestämts enligt 11—16 §§ gäller vad i allmänhet är föreskrivet om verkställighet av påföljd som ådömts genom svensk domstols lagakraftägande dom, om ej annat följer av vad nedan sägs.

Verkställigheten skall upphöra, om den främmande staten meddelar, att den beviljat den dömda nåd eller amnesti eller upptagit den utländska brottmålsdomen till ny prövning eller att i den staten meddelats annat beslut, som enligt lagen i den staten medför att den ådömda påföljden ej längre får verkställas.

Utgör påföljden böter, får åtgärd för verkställighet här i landet ej äga rum för bötesbelopp som den dömda betalt till behörig myndighet i den främmande staten innan framställningen om verkställighet delgavs honom. Beslut om anstånd eller avbetalning, som meddelats av behörig myndighet i denna stat innan framställningen gjordes, länder till efterrättelse vid tillämpning av första stycket.

Verkställighet i Sverige av annan utländsk brottmålsdom

25 § Skall enligt förordnande som avses i 2 § andra stycket eller 3 § verkställighet ske här i landet av påföljd för brott, för vilket lagföring ägt rum i främmande stat, vilken ej tillträtt brottmålsdomskonventionen, gäller i fråga om sådan verkställighet vad som är föreskrivet om verkställighet av påföljd som ådömts genom svensk domstols lagakraftägande dom, om ej annat följer av vad nedan sägs.

Skall enligt förordnandet verkställighet ske i Sverige utan att ny påföljd bestämts här i landet av domstol eller annan myndighet enligt svensk lag, får verkställighet äga rum utan hinder av att påföljden är strängare än som enligt svensk lag kunnat följa på brottet eller brotten. Ådömda böter får verkställas, även om bötesbeloppet överstiger det högsta bötesbelopp som kunnat ådömas enligt svensk lag. Innebär den ådömda påföljden frihetsberövande, gäller bestämmelserna i svensk lag om verkställighet av påföljd av närmast motsvarande art.

Verkställighet i fall som avses i denna paragraf får icke i något fall ske på sådant sätt att påföljden blir att anse som strängare än den påföljd som ådömts i den främmande staten. Vid verkställighet enligt andra stycket skall, i den mån det kan ske, den dömda räknas till godo vad han kan ha utstått av påföljden i den främmande staten samt tid varunder han med anledning av brott som avses med påföljden varit anhållen eller häktad i den främmande staten eller här i landet.

Verkställighet utomlands av svensk brottmålsdom

Allmänna bestämmelser

26 § Fråga om verkställighet i främmande stat av här i landet ådömd eller ålagd påföljd i fall som omfattas av förordnande enligt 1 § upptages av kriminalvårdsstyrelsen eller, i fråga om verkställighet av böter eller förverkande, annan myndighet som Konungen bestämmer. Framställning om verkställighet får ej göras, om med motsvarande tillämpning av 5 § andra stycket 1—8 hinder mot verkställighet i den främmande staten kan antagas föreligga.

Framställning om verkställighet av frihetsberövande påföljd får ej göras, om den dömda är svensk medborgare och själv motsätter sig åtgärden. Uppkommer fråga om verkställighet av frihetsberövande påföljd som ådömts eller ålagts annan än svensk medborgare, skall den centrala utlänningsmyndigheten höras, om icke den dömda samtycker till åtgärden. Avstyrker utlänningsmyndigheten att framställning göres, underställes ärendet Konungen för avgörande.

Har Konungen enligt 3 § förordnat, att verkställighet av påföljd i visst fall får anförtros myndighet i främmande stat, ombesörjer kriminalvårdsstyrelsen att framställning om verkställighet göres i den främmande staten.

27 § Är i fall, då fråga uppkommer att meddela förordnande enligt 3 § angående verkställighet av påföljd i främmande stat eller att enligt 26 § första stycket göra framställning om sådan verkställighet, den dömden berövad friheten här i landet för verkställighet av den ådömda påföljden, förordnar Konungen eller, i fall som avses i 26 § första stycket, kriminalvårdsstyrelsen biträde åt honom, om det fordras för att han skall kunna bevaka sin rätt i ärendet. Biträde har rätt till arvode och ersättning för kostnad efter vad som finnes skäligt. Arvodet och ersättningen utgår av allmänna medel och skall stanna på statsverket.

28 § Framställning som avses i 26 § jämte det avgörande varigenom påföljden ådömts eller ålagts och övriga handlingar i ärendet överlämnas till utrikesdepartementet, som vidarebefordrar framställningen till behörig myndighet i den främmande staten.

29 § Sedan framställning vidarebefordrats enligt 28 §, får verkställighet av påföljd som avses med framställningen ej påbörjas här i landet, om icke den dömden är häktad och fråga är om påföljd som innebär frihetsberövande.

Den ådömda påföljden skall dock verkställas här i landet, om framställningen återkallas innan den främmande staten meddelat att den ämnar upptaga framställningen till slutlig prövning eller om den främmande staten meddelar att framställningen avslagits, att den avstår från att verkställa påföljden eller att verkställighet ej kan äga rum i den främmande staten.

Särskilda bestämmelser om utevarodom

30 § Göres med stöd av förordnande som avses i 2 § första stycket framställning enligt 26 § om verkställighet i främmande stat av utevarodom och har den dömden anfört opposition mot avgörandet hos behörig myndighet i den främmande staten med begäran att hans talan prövas vid svensk domstol, gör riksåklagaren ansökan hos rätten om förhandling för prövning av den dömdes talan. I fråga om sådan förhandling gäller 21 § första stycket och andra stycket första punkten.

Avvisas oppositionen och vinner avvsningsbeslutet laga kraft, sänder rätten underrättelse om beslutet till utrikesdepartementet, som vidarebefordrar underrättelsen till behörig myndighet i den främmande staten.

Avvisas ej oppositionen, skall rätten med undanröjande av domen eller föreläggandet upptaga frågan om ansvar för gärning för vilken påföljden ålagts. Därvid gäller rörande sakens handläggning rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i brottmål. Framställningen enligt 26 § förfaller.

31 § Har med anledning av framställning enligt 26 § den dömden anhållits eller häktats i den främmande staten och överföres han till Sve-

rige för att närvara vid förhandling enligt 30 § första stycket skall han anses som anhållen av svensk myndighet från den tidpunkt då han anlände hit. I fråga om hans frihetsberövande gäller därefter 24 kap. rättegångsbalken. Den dömda får dock icke i något fall vara berövad sin frihet under sammanlagt längre tid än som i domen bestämts för frihetsberövande påföljd.

32 § Den som på grund av att han anfört opposition kallats till förhandling enligt 30 § första stycket och därför lämnat den främmande statens område får ej med anledning av annat brott, vilket begåtts innan han lämnade den statens område, lagföras, anhållas eller häktas eller berövas friheten för verkställighet av påföljd eller underkastas annan inskränkning i sin personliga frihet, om det ej i kallelsen särskilt angivits att sådan åtgärd kan komma att vidtagas mot honom eller han skriftligen lämnat sitt uttryckliga samtycke till åtgärden eller han under en tid av femton dagar, räknat från den dag rätten meddelat slutligt avgörande med anledning av oppositionen, haft möjlighet att lämna landet men ej gjort detta eller efter att ha lämnat landet återvänt hit utan att på nytt ha kallats till förhandling som nyss sagts. Lämna den dömda skriftligt samtycke, skall den myndighet som beslutar åtgärden sända avskrift av medgivandet till utrikesdepartementet, som vidarebefordrar handlingen till behörig myndighet i den främmande staten.

Övriga bestämmelser

33 § Är i fall då framställning om verkställighet av frihetsberövande påföljd har gjorts enligt 26 § den dömda berövad friheten här i landet eller upphåller han sig eljest här, skall han överföras till den främmande statens område så snart den staten meddelat att framställningen bifallits samt, när framställning gjorts enligt 26 § tredje stycket, utfäst sig att, i den mån icke medgivande som avses i 34 § har lämnats, iakttaga vad som enligt 23 § gäller här i landet för det fall att någon som är berövad friheten i främmande stat överföres till Sverige för verkställighet av påföljd som ådömts honom i den staten.

Första stycket gäller ej, om den främmande staten meddelar att den avstår från att verkställa påföljden.

34 § På begäran av behörig myndighet i främmande stat, i vilken efter framställning enligt 26 § verkställighet skall ske av påföljd som ådömts någon vilken vid överförandet till den främmande staten var berövad friheten, kan Konungen medge att den dömda, utan hinder av tillämpliga bestämmelser i artikel 9 i brottmålsdomskonventionen eller motsvarande bestämmelser i annan överenskommelse som Sverige ingått med den främmande staten eller av utfästelse som avses i 33 §, får åtalas, dömas eller berövas friheten i den främmande staten för verkställighet av påföljd eller tvångsåtgärd eller underkastas annan inskränkning i sin personliga frihet med anledning av brott som begåtts före hans överförande till den främmande staten och som ej omfattas av framställningen om verkställighet. Sådant medgivande får lämnas endast om utlämning för brottet kunnat lagligen äga rum eller om utlämning skulle ha varit utesluten endast på grund av straffets längd.

Framgår av handlingarna i ärendet att medgivande icke kan lagligen

lämnas, skall begäran omedelbart avslås. I annat fall prövas frågan av högsta domstolen, om det begäres av den som avses med framställningen. Finner högsta domstolen att hinder möter, får medgivande ej lämnas.

Gemensamma bestämmelser

35 § Laga domstol i mål eller ärende som avses i denna lag är Stockholms tingsrätt.

36 § Böter som bestämts enligt denna lag samt penningbelopp eller annan egendom som förklarats förverkad med stöd av denna lag tillfaller kronan. Har föremål förklarats förverkat, kan Konungen på begäran av den stat som gjort framställningen om verkställighet av förverkandebeslut förordna, att föremålet skall återlämnas till den staten.

Böter som avses i första stycket får icke förvandlas.

37 § Riksåklagaren får i den omfattning Konungen bestämmer förordna annan åklagare att fullgöra vad som enligt denna lag ankommer på riksåklagaren.

38 § Skall påföljd, som ådömts eller ålagts någon av myndighet i främmande stat, enligt denna lag verkställas i Sverige, får åtal för gärning, som påföljden avser, ej i något fall väckas här i landet.

39 § Av allmänna medel utgiven ersättning till offentlig försvarare i mål som avses i denna lag skall stanna på statsverket, om icke den dömda av särskilda skäl bör återgälda ersättningen.

40 § Chefen för justitiedepartementet kan efter framställning till utrikesdepartementet av behörig myndighet i främmande stat medge, att utlännning, som är berövad friheten i den staten och som enligt bestämmelser i överenskommelse som avses i 1 § skall föras till annan främmande stat för verkställighet av påföljd för brott eller för förhandling med anledning av framställning om sådan verkställighet, får föras över svenskt område. Under sådan genomresa skall frihetsberövandet bestå, om icke den främmande staten begär att den transiterade frigges. Friges han ej, tillämpas vad som i allmänhet gäller om behandling av anhållen eller häktad.

41 § Talan mot kriminalvårdsstyrelsens beslut enligt denna lag eller i anslutning till lagen meddelade tillämpningsföreskrifter föres hos Konungen genom besvär.

42 § Denna lag gäller ej i fråga om verkställighet eller annan åtgärd som regleras genom lagen (1963: 193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m. m.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

2 Förslag till

Lag om ändring i utlänningslagen (1954: 193)

Härigenom förordnas, att 71 § utlänningslagen (1954: 193) skall er- hålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

71 §¹

Konungen meddelar bestämmelser om hemsändande av utlämning, som erhåller socialhjälp eller omhändertages jämlikt barnavårdslagen, lagen om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall eller 35 § lagen angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda och som icke är politisk flykting.

Efter avtal med främmande stat om behandling av fripassagerare äger Konungen stadga avvikelser från bestämmelserna i denna lag även- som meddela de föreskrifter som i övrigt erfordras för tillämpning av avtalet.

Om utlämning för brott och om överförande till *Danmark, Finland, Island eller Norge* för verkställighet av här i riket *å dömt frihetsstraff* samt om utlämning till *dessa länder* för verkställighet av beslut om vård eller behandling är särskilt stadgat.

Om utlämning för brott och om överförande till *främmande stat* för verkställighet av här i riket *å dömd frihetsberövande påföljd* samt om utlämning till *Danmark, Finland, Island eller Norge* för verkställighet av beslut om vård eller behandling är särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå med- delad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

3 Förslag till

Lag om ändring i brottsbalken

Härigenom förordnas i fråga om brottsbalken

dels att 2 kap. 1—3 och 6 §§ skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i balken skall införas en ny paragraf, 2 kap. 5 a §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 KAP.

1 §

Den som begått brott här i ri- ket dömes efter svensk lag och vid svensk domstol. Detsamma gäller, om det är ovisst var brott

För brott som begåtts här i riket dömes efter svensk lag och vid svensk domstol. Detsamma gäller, om det är ovisst var brott för-

¹ Senaste lydelse 1970: 376.

Nuvarande lydelse

förövats men skäl finnes antaga att det är begånget inom riket.

Föreslagen lydelse

övats men skäl finnes antaga att det är begånget inom riket.

2 §

Är brott begånget utom riket av svensk medborgare eller av utlänning med hemvist i Sverige, dömes efter svensk lag och vid svensk domstol.

Har annan utlänning utom riket begått brottslig gärning, vilken ej var fri från ansvar enligt lag som gällde på gärningsorten, dömes efter svensk lag och vid svensk domstol, om han efter brottets begående blivit svensk medborgare eller tagit hemvist här i riket eller om han är dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare och finnes här, så ock eljest om han finnes i riket och å brottet enligt svensk lag kan följa fängelse i mer än sex månader.

För brott som begåtts utom riket dömes efter svensk lag och vid svensk domstol, om brottet begåtts

1. av svensk medborgare eller av utlänning med hemvist i Sverige,

2. av utlänning utan hemvist i Sverige, som efter brottet blivit svensk medborgare eller tagit hemvist här i riket eller som är dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare och finnes här, eller

3. av annan utlänning som finnes här i riket och å brottet enligt svensk lag kan följa fängelse i mer än sex månader.

Första stycket gäller ej, om gärningen är fri från ansvar enligt lagen på gärningsorten eller om den begåtts inom område som ej tillhör någon stat och enligt svensk lag svårare straff än böter icke kan följa på gärningen.

I fall som avses i denna paragraf må ej ådömas påföljd som är att anse som strängare än det svåraste straff som är stadgat för brottet enligt lagen på gärningsorten.

3 §¹

Utlänning, som utom riket begått brott, dömes även i annat fall än i 2 § sägs efter svensk lag och vid svensk domstol.

1. om han förövat brottet å svenskt fartyg eller luftfartyg, så ock eljest om han var befälhavare eller tillhörde besättningen å sådant fartyg och begått brottet i tjänsten,

2. om han begått brottet å område där avdelning av krigsmak-

För brott som begåtts utom riket dömes även i annat fall än som avses i 2 § efter svensk lag och vid svensk domstol.

1. om brottet förövats å svenskt fartyg eller luftfartyg, så ock eljest om det begåtts i tjänsten av befälhavaren eller någon som tillhörde besättningen å sådant fartyg,

2. om brottet begåtts av krigsman å område där avdelning av

¹ Senaste lydelse 1971: 188.

Nuvarande lydelse

ten befann sig, dock i fall han ej var krigsman allenast om avdelningen befann sig å området för annat ändamål än övning,

3. om brottet förövats mot Sverige, svensk medborgare eller svensk menighet, inrättning eller sammanslutning eller mot utlänning som hade hemvist i Sverige, eller

4. om brottet är kapning av luftfartyg eller folkrättsbrott.

Föreslagen lydelse

krigsmakten befann sig eller om det begåtts av annan än krigsman å sådant område och avdelningen befann sig där för annat ändamål än övning,

3. om brottet förövats mot Sverige, svensk kommun eller annan menighet eller svensk allmän inrättning,

4. om brottet begåtts inom område som ej tillhör någon stat och förövats mot svensk medborgare, svensk sammanslutning eller enskild inrättning eller mot utlänning med hemvist i Sverige,

5. om brottet är kapning av luftfartyg eller folkrättsbrott, eller

6. om det lindrigaste straff som i svensk lag är stadgat för brottet är fängelse i fyra år eller däröver.

5 a §

Har fråga om ansvar för gärning prövats genom lagakraftägande dom, meddelad i främmande stat där gärningen förövats eller i främmande stat som har tillträtt den europeiska konventionen den 28 maj 1970 om brottmålsdoms internationella rättsverkningar, må den tilltalade ej här i riket lagföras för samma gärning,

1. om han har frikänts från ansvar,

2. om han har förklarats skyldig till brottet utan att påföljd har ådömts,

3. om ådömd påföljd har verkställts i sin helhet eller verkställigheten pågår, eller

4. om ådömd påföljd har bortfallit enligt lagen i den främmande staten.

Första stycket gäller ej i fråga om brott som avses i 1 § eller 3 § 3, 5 eller 6, såvida ej lagföringen i den främmande staten har skett på begäran av svensk myndighet.

Nuvarande lydelse

Ej må, utan förordnande av Konungen eller den Konungen bemyndigat därtill, någon åtalas för gärning, för vilken han utom riket undergått straff eller annan ansvarspåföljd. Sker åtal här i riket, skall vid bestämmande av påföljd skälig hänsyn tagas till vad han undergått utom riket, och må därvid efter omständigheterna dömas till lindrigare straff än för gärningen är stadgat eller ock påföljd helt eftergivnas.

Föreslagen lydelse

Har fråga om ansvar för gärning prövats genom dom meddelad i främmande stat och föreligger ej på grund av vad förut i denna paragraf sagts hinder mot lagföring, må åtal för gärningen väckas här i riket endast efter förordnande av Konungen eller den Konungen bemyndigat därtill.

6 §

Dömes någon här i riket till ansvar för gärning för vilken han utom riket har ådömts påföljd, skall vid bestämmande av påföljd skälig hänsyn tagas till vad han undergått utom riket. Finnes böter eller fängelse böra ådömas och har han utom riket ådömts frihetsberövande påföljd, skall vad han undergått därav till fullo tillgodoräknas honom vid påföljdens bestämmande.

I fall som avses i första stycket må dömas till lindrigare straff än för gärningen är stadgat eller ock påföljd helt eftergivnas.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1972.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1971: 965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands

Härigenom förordnas, att 5 § lagen (1971: 965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands skall upphöra att gälla vid utgången av juni 1972.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1966: 78) om förbud i vissa fall mot rundradio-sändning på öppna havet

Härigenom förordnas, att 5 § lagen (1966: 78) om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse

Utlänning, som utom riket begått brott som avses i 1 eller 2 §, dömes, om han finnes här, efter denna lag och vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken ej är tillämplig.

Åtal mot svensk för brott som rör sändning, vilken ej är avsedd att mottagas eller kan mottagas i Sverige och ej heller orsakar menlig störning för radiotrafik här, eller åtal mot utlänning får även i annat fall än som anges i 2 kap. 5 § brottsbalken väckas endast efter förordnande av Konungen eller den Konungen bemyndigad.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1972.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1966: 314) om kontinentalsockeln

Härigenom förordnas, att 14 § lagen (1966: 314) om kontinentalsockeln skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse

Utlänning, som utom riket begått brott som avses i 11 eller 13 §, dömes, om han finnes här, efter denna lag och vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken ej är tillämplig.

Åtal för brott som avses i 11 § första och tredje styckena får väckas endast efter förordnande av Konungen eller den Konungen bemyndigad.

Brott som avses i 13 § får åtalas av åklagare endast efter angivelse av målsägande.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1972.

Föreslagen lydelse

5 §

Den som utom riket begått brott som avses i 1 eller 2 § dömes, om han finnes här, efter denna lag och vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken ej är tillämplig *och utan hinder av 2 kap. 5 a § första och andra styckena nämnda balk.*

14 §

Den som utom riket begått brott som avses i 11 eller 13 § dömes, om han finnes här, efter denna lag och vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken ej är tillämplig *och utan hinder av 2 kap. 5 a § första och andra styckena nämnda balk.*

7 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner

Härigenom förordnas, att 11 § lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

Den som bryter mot förbud som meddelats med stöd av 3—8 § dömes, om gärningen skett uppsåtligen, till böter eller fängelse i högst två år eller, om gärningen skett av grov oaktsamhet, till böter eller fängelse i högst sex månader. I ringa fall skall ej dömas till ansvar.

För anstiftan av eller medhjälp till gärning som avses i första stycket dömes ej till ansvar.

I den mån det påkallas med anledning av beslut eller rekommendation som avses i 1 § första stycket kan Konungen förordna att svensk medborgare, som utom riket begått brott som avses i denna paragraf, skall dömas efter denna lag och vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken ej är tillämplig och utan hinder av 2 kap. 5 a § första och andra styckena nämnda balk.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1972.

Utdrag av protokollet över justitieärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 21 april 1972.

Närvarande: Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena WICKMAN, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASPLING, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, MOBERG, BENGTS-SON, NORLING, LÖFBERG, CARLSSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Geijer, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga angående *lagstiftning om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom, m. m.*, och anför.

1 Inledning

Inom Europarådet har utarbetats en konvention om brottmålsdoms internationella rättsverkningar (brottmålsdomskonventionen) som öppnades för undertecknande i Haag den 28 maj 1970. Konventionen undertecknades omedelbart av Belgien, Danmark, Nederländerna, Norge, Sverige, Förbundsrepubliken Tyskland och Österrike. Den har sedermera undertecknats även av Italien och Cypern. Konventionen träder i kraft tre månader efter den dag då det tredje ratifikations- eller godkännandeinstrumentet deponerades. Hittills har konventionen ratificerats endast av Danmark.

Konventionen i engelsk och fransk originaltext jämte översättning till svenska torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga 1*.

Företrädare för justitiedepartementen i de nordiska länderna utom Island har hållit överläggningar i frågan om de nordiska ländernas tillträde till konventionen och om enhetlig nordisk lagstiftning i de ämnen som konventionen gäller. Vid överläggningarna enades man om att föreslå att länderna bör tillträda konventionen snarast möjligt.

Tillträdet till konventionen har också aktualiserat en mera genomgripande reform av reglerna i 2 kap. brottsbalken (BrB) om svensk domstols straffrättsliga behörighet. Företrädare för justitiedepartementet har överlagt i detta ämne med representanter för riksåklagaren (RÅ), rikspolisstyrelsen, utredningen (Ju 1956: 42) rörande specialstraffrätten,

åtalsrättskommittén (Ju 1970: 63), Sveriges advokatsamfund samt Föreningarna Sveriges tingsrättsdomare (domareföreningen) och Sveriges statsåklagare.

Härefter har inom justitiedepartementet i mars 1972 upprättats en promemoria (Ds Ju 1972: 4) angående lagstiftning om verkställighet av utländsk brottmålsdom m. m. I promemorian föreslås dels en särskild lag om internationellt samarbete rörande verkställighet av påföljd för brott, dels vissa ändringar i reglerna i 2 kap. BrB om tillämpligheten av svensk lag jämte följdändringar i annan lagstiftning.

Lagförslagen torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga 2*.

Efter remiss har yttranden över departementspromemorian avgetts av RÅ, Svea hovrätt, rikspolisstyrelsen, kriminalvårdsstyrelsen, statens invandrarverk, utredningen rörande specialstraffrätten, åtalsrättskommittén, Sveriges advokatsamfund, Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens centralorganisation (TCO) domareföreningen samt Föreningarna Sveriges statsåklagare och Sveriges åklagare. Svea hovrätt har bifogat yttrande från Stockholms tingsrätt.

2 Konventionens huvudsakliga innehåll

Konventionen består av fyra huvuddelar. Del I har rubriken "Definitioner" och innehåller endast art. 1. Del II "Verkställighet av europeisk brottmålsdom" är uppdelad på fem underavdelningar och består av art. 2—52. Del III, som har rubriken "Europeisk brottmålsdoms internationella rättskraft", har två underavdelningar och innehåller art. 53—57. Del IV slutligen, "Slutbestämmelser", består av art. 58—68. Till konventionen är fogade tre bilagor. Bilaga I innehåller en uppräknning av möjligheterna att göra förbehåll mot konventionens bestämmelser och bilaga II utgörs av en förteckning med rubriken "Förteckning över lagöverträdelse som icke omfattas av strafflag". Bilaga III är också en förteckning och har rubriken "Förteckning över "ordonnances pénales".

Konventionens huvudsavsnitt gäller verkställighet av europeisk brottmålsdom (del II). I detta avsnitt ges regler om verkställighet av brottmålsdom i annan konventionsstat än den stat i vilken domen har meddelats (den dömande staten). Verkställighetsreglerna omfattar både dom som har meddelats av domstol efter förhandling i brottmål och s. k. "ordonnances pénales", dvs. bötesföreläggande och liknande institut, se art. 1 (a) och (g). Konventionen är tillämplig såväl på påföljder som innebär frihetsberövande som på böter, förverkande och förlust av rättigheter, s. k. diskvalifikation (art. 2).

Stat som önskar överföra verkställighet av dom, meddelad i den sta-

ten till annan konventionsstat skall göra framställning härom hos den sistnämnda staten. Verkställigheten kan inte övertas utan att sådan framställning har skett (art. 3).

Den dömande staten kan alltid rikta framställningen till den stat där den dömde har sitt hemvist. Som grund för framställning om verkställighet kan också åberopas bl. a. det förhållandet att den dömde kan antas få bättre möjligheter till social återanpassning, om domen verkställs i den andra staten eller att frihetsberövande påföljd skulle kunna verkställas i samband med annan sådan påföljd som den dömde avtjänar eller skall avtjäna i den andra staten (art. 5).

Konventionen föreskriver inte någon skyldighet för den dömande staten att föranstalta om överflyttning av verkställighet till annat land. Stat som har mottagit framställning om överflyttning är däremot i princip förpliktad att överta verkställigheten. Som villkor för övertagande gäller dock att den gärning som omfattas av domen också skulle ha varit straffbar, om den hade begåtts i den anmodade staten och att lagöverträdaren hade kunnat ådömas straff, om han hade begått gärningen där. Det krävs sålunda dubbel straffbarhet i det konkreta fallet (art. 4). I art. 6 anges andra grunder på vilka den anmodade staten kan avslå begäran om verkställighet. Verkställighet kan vägras t. ex. om den skulle strida mot grundläggande principer i den anmodade statens rättsordning (ordre public) eller om domen avser politiskt eller militärt brott eller grundas på ovidkommande hänsyn till ras, religion, nationalitet eller politisk åsikt. Är den gärning som domen avser redan föremål för lagföring i den anmodade staten eller beslutas lagföring i samband med begäran om verkställighet, kan begäran om överflyttning av verkställighet även avslås. Beslut att inte inleda lagföring eller att lägga ned redan påbörjad lagföring utgör också skäl för vägran. Slutligen kan bland grunderna för vägran att verkställa påföljd nämnas det förhållandet att den dömdes ålder vid tidpunkten för brottet var sådan, att han inte skulle ha kunnat åtalas i den anmodade staten.

När den anmodade staten har beslutat att vidtaga åtgärder med anledning av framställning om verkställighet, skall verkställighetsfrågan enligt huvudregeln prövas av domstol i den staten. Konventionsstat kan dock överlåta denna prövning åt annan myndighet än domstol, om verkställigheten inte gäller annat än böter eller förverkande. Vid sin prövning är domstolen eller myndigheten bunden av den bevisbedömning som framgår av den ursprungliga domen men skall tillämpa det egna landets påföljdsregler och sålunda ersätta den ådömda sanktionen med den påföljd som enligt dessa regler skulle ha ådömts för samma brott. Den enda begränsning som gäller vid bestämmande av påföljden är att denna inte får göras strängare än den påföljd som har ådömts i den ursprungliga domen. Vid förhandling inför domstol har den dömde rätt att höras personligen (art. 37—52).

I fråga om verkställighet av dom har som meddelats i den dömdes utvevaro eller i form av "ordonnance pénale" gäller särskilda regler (art. 21—30). I sådant fall har den dömda möjlighet att efter eget val få målet omprövat i sin helhet, alltså även bevisbedömningen, antingen i domslandet eller i det land som har mottagit framställning om verkställighet.

I ett särskilt avsnitt av konventionen finns regler om brottmålsdoms rättskraft i annan konventionsstat än den stat där domen har meddelats (art. 53—57). Enligt dessa regler är — med vissa undantag — dom som har meddelats i en konventionsstat rättegångshinder i ny process i annan konventionsstat på samma sätt som en nationell dom. Detta gäller både frikännande dom och fällande dom som har verkställts eller håller på att verkställas. Vidare är konventionsstat skyldig att i viss omfattning tillerkänna dom, meddelad i annan konventionsstat, rättsverkan i senare rättegång rörande annan brottslighet som samme gärningsman har gjort sig skyldig till, t. ex. i fråga om återfall, och i fråga om beslut rörande förlust av rättighet o. d.

Konventionsstat har möjlighet att i samband med tillträde till konventionen göra förbehåll i vissa avseenden (art. 61 jämförd med bilaga I) t. ex. i fråga om rätten att vägra verkställighet av dom som gäller fiskaliskt eller religiöst brott, av dom som har meddelats vid en tidpunkt då åtal för det brott som domen avser skulle ha varit preskriberat enligt den anmodade statens regler, av dom meddelad efter förhandling vid vilken den dömda inte var närvarande eller av bötesföreläggande. Förbehåll kan också göras med avseende på en av de två avdelningarna i del III om "Europeisk brottmålsdoms internationella rättskraft".

Konventionen tillåter de konventionsstater som så önskar att reglera sina inbördes förhållanden på grund av enhetlig lagstiftning eller enligt annat särskilt system (art. 64.3).

3 Gällande svensk rätt m. m.

3.1 Verkställighet av utländsk brottmålsdom

Dom som har meddelats utomlands i där handlagt brottmål kan i regel inte verkställas här i landet. Detsamma är förhållandet beträffande möjligheterna att utomlands verkställa svensk brottmålsdom. För de nordiska länderna finns emellertid en särskild reglering. Genom enhetlig lagstiftning har man sålunda gjort det möjligt att inom Norden verkställa domar och beslut i brottmål i annat nordiskt land än domslandet. För Sveriges del är dessa frågor reglerade i lagen (1963: 193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m. m. (NVL) och i kungörelsen (1963: 194) med vissa före-

skrifter rörande tillämpningen av nämnda lag. Lagar med i huvudsak motsvarande innehåll gäller i de övriga nordiska länderna.

Det nordiska samarbetet omfattar i princip verkställighet av ådömda böter, förverkande av egendom, ordinärt frihetsstraff (för svensk del fängelse) samt anordnande av övervakning av villkorligt dömd och villkorligt frigiven. Utanför samarbetet faller alltså verkställighet av de speciella påföljdsformer som finns för vissa grupper av lagöverträdare som ungdomar, psykiskt abnorma och vaneförbrytare, dvs. för Sveriges del ungdomsfängelse, internering och överlämnande till särskild vård (29—31 kap. BrB).

I fråga om dom varigenom någon har dömts till böter eller egendom har förklarats förverkad eller varigenom har utdömts ersättning för rättegångskostnad i brottmål gäller enligt NVL att sådan dom som har meddelats i annat nordiskt land kan på begäran verkställas här i landet. Detta gäller också beslut om kvarstad, skingringsförbud eller beslag i vissa fall (1 §). Motsvarande gäller i fråga om verkställighet av dom eller beslut som har meddelats i Sverige (3 § NVL). Verkställighet här i landet sker enligt svensk lag, dvs. i första hand lagen (1964: 168) om verkställighet av bötesstraff. Böter som har ådömts i annat nordiskt land får dock inte förvandlas (2 § NVL). De böter som har uttagits på grund av begäran om verkställighet skall redovisas till domslandet. Betalas böterna inte i sin helhet, skall den svenska indrivningsmyndigheten underätta vederbörande myndighet i domslandet om anledningen till att indrivningen inte har kunnat slutföras. Därefter kan särskild framställning göras om verkställighet av förvandlingsstraff för böterna. Sådan framställning kan också göras samtidigt med begäran om verkställighet av bötesdomen (7 § tillämpningskungörelsen). Att så kan ske sammanhängar med det förhållandet att i de övriga nordiska länderna tillämpas den ordningen att förvandlingsstraff alltid anges i dom på böter.

När det gäller frihetsstraff omfattar NVL, som tidigare nämnts, dom varigenom någon dömts till ordinärt frihetsstraff, dvs. verkställighet av dansk dom på fængsel eller hæfte, isländsk dom på fangelsi eller vardhald, finsk dom på tukthus eller fängelse, norsk dom på fengsel eller hefte samt verkställighet i annat nordiskt land av svensk dom på fängelse. Lagen gäller också straff vilket ålagts som förvandlingsstraff för böter. Verkställighet kan ske på begäran av domslandet, om den dömde är medborgare i det land där verkställigheten skall ske eller har sitt hemvist där. Domen kan också verkställas i det land där han uppehåller sig, om det med hänsyn till omständigheterna finnes lämpligast (5 § och 8 § första stycket NVL).

Bifalles framställning om verkställighet av frihetsstraff här i landet, förvandlas det straff som har ådömts i domslandet till fängelse på lika lång tid (6 § NVL). Därefter verkställs det till fängelse omvandlade straffet som om straffet hade ådömts genom svensk lagakraftvunnen

dom. Verkställigheten sker sålunda i princip i enlighet med de svenska reglerna i lagen (1964: 541) om behandling i fångvårdsanstalt. Om straffet har börjat verkställas i domslandet, räknas dock strafftiden från verkställighetens början i det landet (7 § första och andra styckena NVL).

Frågan om den dömdes möjligheter att undgå verkställighet av förvandlingsstraff för böter genom att betala böterna har reglerats annorlunda i NVL än vad som gäller vid verkställighet av inhemsk bötesdom. Enligt 6 § bötesverkställighetslagen får betalning av böter inte tas emot när förvandlingsstraffet har börjat verkställas. I NVL ges den dömda möjlighet att betala böterna även i detta skede. Betalning av böterna kan ske så länge förvandlingsstraffet inte har avtjänats i sin helhet och får till följd att förvandlingsstraffet eller vad som återstår därav faller bort. Om endast en del av böterna betalas, skall straffet sättas ned i motsvarande mån (7 § tredje stycket NVL).

Om någon som här i landet har dömts till fängelse skall överföras till annat nordiskt land för verkställighet av domen, skall samma villkor vara förenade med åtgärden som gäller i fråga om utlämning för brott till annat nordiskt land (9 § första stycket NVL jämförd med 7 och 18 §§ lagen (1959: 254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge). Som allmänt villkor gäller sålunda, att den dömda i verkställighetslandet inte får åtalas eller straffas för annat brott som har begåtts före hans överförande eller utlämnas till tredje stat för brott som han har begått före överförandet. Undantag kan göras med den dömdes samtycke eller efter särskilt medgivande av Kungl. Maj:t. Den dömdes samtycke skall lämnas inför domstol. Den dömdes immunitet bryts emellertid, om han inte lämnar landet en månad efter straffverkställighetens slut eller återvänder dit sedan han har lämnat landet. Vid verkställighet här i landet respekteras de motsvarande villkor som kan ha uppställts av domslandet (28 § NVL).

Bestämmelsen att särskilda villkor skall iakttas i verkställighetslandet gäller inte, om det föreligger beslut att den dömda skall förpassas, förvisas eller utvisas till det land där verkställighet skall ske (9 § andra stycket NVL).

NVL innehåller som nämnts även regler om samarbete rörande kriminalvård i frihet. Övervakning av den som har blivit villkorligt dömd i Danmark, Finland, Island eller Norge med föreskrift om övervakning kan sålunda ordnas här i landet. Liksom övervakning av den som genom svensk dom har dömts till skyddstillsyn kan flyttas till annat nordiskt land (10—13 och 15 §§ NVL). Lagen ger vidare svensk domstol möjlighet att vid ny brottslighet undanröja villkorlig dom som har meddelats i annan nordisk stat. Detta gäller även i fall då övervakning inte har anordnats här (14 § NVL) eller när domen över huvud taget inte är förenad med övervakning. På samma sätt godtas här i landet beslut i annat

nordiskt land om undanröjande av svensk villkorlig dom eller skyddstillsyn (16 § NVL).

Motsvarande bestämmelser om anordnande av övervakning m. m. finns för villkorlig frigivning efter avtjänande av ordinärt frihetsstraff (17—23 §§ NVL).

Framställning om verkställighet av brottspåföljd eller om anordnande av övervakning av villkorligt dömd eller villkorligt frigiven här i landet prövas av kriminalvårdsstyrelsen (25 § första stycket NVL). Om framställningen angående verkställighet bifalls, görs en schematisk omvandling av det ådömda straffet till motsvarande svenska straffart. Det sker sålunda inte någon omprövning av skuldfrågan eller straffmätningen. Böter i utländskt mynt omräknas till svenskt mynt efter köpkursen dagen före den dag då framställningen bifölls (6 § tillämpningskungörelsen). Utländsk dom på frihetsstraff förvandlas, som tidigare nämnts, till fängelse på lika lång tid (6 § NVL). Lagen ger emellertid utrymme för diskretionär prövning av frågan om framställning om verkställighet e. d. skall bifallas eller ej. Det förutsätts dock i förarbetena (prop. 1962: 203 s. 22 och 56) att lagenlig framställning regelmässigt skall bifallas.

Som villkor för bifall till framställning från annan nordisk stat om verkställighet eller anordnande av övervakning här i landet gäller att domen är verkställbar i domlandet (24 § andra stycket NVL). Den behöver alltså inte ha vunnit laga kraft.

Framställning om verkställighet av straff i annan nordisk stat görs av kriminalvårdsstyrelsen, medan övervakningsnämnden gör framställning i fråga om anordnande av övervakning (25 § andra stycket NVL). I tillämpningskungörelsen har föreskrivits att begäran om verkställighet av fängelse inte utan särskilda skäl får göras, innan domen har vunnit laga kraft (4 §).

Kriminalvårdsstyrelsens beslut enligt NVL kan överklagas. Talan fullföljs genom besvär hos kammarrätten och därefter hos regeringsrätten. Kriminalvårdsstyrelsens och kammarrättens beslut kan i princip verkställas omedelbart. Det finns dock möjlighet för kriminalvårdsstyrelsen och kammarrätten att i beslutet förordna att omedelbar verkställighet inte får ske. Om den dömda är omhändertagen här i landet för verkställighet av dom som avses i kriminalvårdsstyrelsens eller kammarrättens beslut, har han vid förberedande och utförande av talan mot beslutet rätt till biträde av offentlig försvarare enligt rättegångsbalkens regler. Kostnader för arvode och annan ersättning till försvararen skall dock alltid — till skillnad från vad som gäller vid rättegång i brottmål — stanna på statsverket (26 § NVL).

Övervakningsnämnds beslut att göra framställning om överflyttning av övervakning till annat nordiskt land av den som här i riket har dömts till skyddstillsyn kan överklagas genom besvär hos hovrätt. Talan kan inte föras mot hovrättens beslut. Har övervakningsnämnd beslutat att

flytta övervakning av villkorligt frigiven till annat nordiskt land, kan den villkorligt frigivne begära kriminalvårdsnämndens prövning av beslutet. Talan får inte föras mot kriminalvårdsnämndens beslut (27 § NVL).

Har framställning om verkställighet av straff eller anordnande av övervakning eller tillsyn i Sverige bifallits, får åtal inte väckas här i landet för gärning som avses med den i det andra nordiska landet meddelade domen. Samma verkan tillerkänns i annat nordiskt land meddelad dom, när svensk domstol enligt 14 eller 21 § NVL har beslutat om förverkande av villkorligt anstånd, som meddelats i domen, eller av villkorligt medgiven frihet med avseende på straff som har ådömts genom sådan dom. Med avseende på konkurrensreglerna i 34 kap. BrB skall domen betraktas som meddelad här i riket. Bestämmelserna om förening av förvandlingsstraff i 23 § bötesverkställighetslagen skall däremot inte tillämpas. Talan som avses i 20 kap. 15 § BrB (särskild talan om suspension eller avsättning) får väckas utan hinder av de nu nämnda reglerna om rättsverkan av dom meddelad i annan nordisk stat. Detta innebär att sådan dom vid tillämpning av 20 kap. 15 § BrB blir jämställd med svensk dom, vari frågan om ämbetsstraff inte har prövats (29 § NVL).

Frågan om preskription av ådömt straff prövas i enlighet med domslandets lag (31 § första stycket NVL). Enligt 2 § tillämpningskungörelsen åligger det kriminalvårdsstyrelsen att i framställning om verkställighet ange den tidpunkt då domen senast får verkställas. Motsvarande bestämmelse har meddelats i de övriga nordiska länderna.

I fråga om benådning innehåller NVL särskilda regler för den som i Danmark, Finland, Island eller Norge har dömts genom dom som verkställs här i landet. De svenska bestämmelserna om nåd i brottmål äger, såvitt avser verkställighet här i riket, motsvarande tillämpning beträffande dansk, finsk, isländsk och norsk dom som avses i NVL. Nådebeslut som har meddelats i domslandet godtas i vårt land (31 § NVL).

Enligt 32 § NVL kan den som med stöd av internordisk verkställighetslag förs från ett nordiskt land till ett annat för verkställighet av frihetsstraff transporteras genom Sverige utan särskilt tillstånd.

Kungl. Maj:t har bemyndigats att delegera kriminalvårdsstyrelsens befogenheter enligt NVL till annan myndighet (33 § första stycket NVL). Bemyndigandet har ännu inte utnyttjats. I fall då verkställighet enligt 1 § NVL föranleder talan inför svensk domstol tillerkänns justitiekanslern i samma paragraf andra stycket rätt att ta emot stämning samt i svenska statens namn själv eller genom ombud tala och svara som om det var fråga om en kronans fordran.

Enligt 34 § NVL likställs i denna lag med dom sådant beslut eller föreläggande som enligt lagstiftningen i den stat där det meddelats har samma verkan som dom, t. ex. svenskt strafföreläggande.

Kostnader för verkställighet och åtgärder i övrigt enligt NVL skall i princip stanna på statsverket (33 § NVL).

Med stöd av 36 § NVL har Kungl. Maj:t i kungörelse den 22 maj 1963 (1963: 571) förordnat om lagens ikraftträdande i förhållande till de övriga nordiska länderna och beslutat att lagen skall tillämpas även i fråga om domar som har meddelats före ikraftträdandet.

3.2 Statistiska uppgifter

Årspublikationen Kriminalvården (Sveriges Officiella Statistik) innehåller statistiska uppgifter om bl. a. utländska medborgare som är intagna i svenska fångvårdsanstalter. Under 1970 intogs 1 909 utländska medborgare i fångvårdsanstalter här i landet. Ungefär 58 procent av dessa var finska medborgare; drygt 11 procent var danska och norska medborgare, medan övriga representerade ett fyrtiotal nationaliteter.

Av de utlänningar som var dömda till fängelse och intogs i anstalt under 1970 var 58 procent dömda till kortare straff än 4 månader. 26 procent var dömda till fängelse i 4—12 månader. Övriga 16 procent var dömda till minst 1 års frihetsberövande. För hela fängelsepopulationen är motsvarande siffror för dem som intogs 1970 följande. 66 procent av de nykomna hade en strafftid på under 4 månader och 24 procent hade dömts till 4—12 månaders frihetsstraff. De resterande 10 procent var dömda till frihetsberövande i minst 1 år.

66 procent av de under år 1970 i anstalt intagna utlänningarna saknade tidigare kontakt med svensk kriminalvård. 17 procent hade tidigare varit intagna minst två gånger.

I fråga om tillämpningen av NVL innehåller "Kriminalvården 1970" följande uppgifter. Antalet dömda i Sverige för vilka verkställighet av straff och anordnande av övervakning eller tillsyn förts över till annat nordiskt land uppgick under år 1970 till 4 874, medan motsvarande siffror för överföring till Sverige var 2 378. Verkställighetssamarbetets fördelning på olika påföljder och länder framgår av följande tabeller.

Verkställighet i Sverige 1970 av dom meddelad i annat nordiskt land

Påföljd	Danmark	Finland	Island	Norge	Summa
Frihetsstraff	49	67	—	19	135
Övervakning av villkorligt frigivna	2	21	—	2	25
Övervakning av villkorligt dömda	7	6	—	—	13
Böter	492	1 536	—	177	2 205

Verkställighet i annat nordiskt land 1970 av dom meddelad i Sverige

Påföljd	Danmark	Finland	Island	Norge	Summa
Frihetsstraff	52	227	—	38	317
Böter	1 379	2 293	8	877	4 557

3.3 Rättsverkan av utfländsk brottmålsdom

Dom i brottmål har i olika avseenden betydelse för senare rättsliga och administrativa ingripanden mot den dömda. Brottmålsdom har i första hand den verkan att domen är rättegångshinder i en ny process. När dom i brottmål har vunnit laga kraft, får enligt 30 kap. 9 § rättegångsbalken (RB) frågan om den tilltalades ansvar för gärning som har prövats genom domen inte på nytt tas upp till prövning. Denna regel avspeglar den i nutida processrätt allmänt antagna orubblighetsprincipen som uttrycks i den latinska sentensen "ne bis in idem" (ej två gånger i samma sak). Regeln i 30 kap. 9 § RB är inskränkt endast genom reglerna om förändring och förening av påföljd i 34 kap. BrB och om särskilda rättsmedel i 58 och 59 kap. RB. Brottmålsdom har vidare betydelse i senare rättegång bl. a. som grund för straffskärpning vid återfall (26 kap. 3 § BrB). Brottmålsdom kan också inverka på administrativa avgöranden t. ex. ifråga om återkallelse av körkort.

I princip är det endast svensk brottmålsdom som enligt vår lagstiftning tillerkännes nu nämnd rättsverkan. Utländsk brottmålsdom har sålunda betydligt mera begränsad rättsverkan än svensk dom. Som tidigare nämnts (avsnitt 3.1) utgör dock brottmålsdom som har meddelats i annat nordiskt land hinder för nytt åtal här i landet för gärning som avses med domen, om domen skall verkställas här med stöd av NVL (29 § NVL). I övrigt hindrar emellertid utländsk dom inte att åtal väcks här i landet för samma gärning som har prövats genom domen och att gärningsmannen på nytt döms till påföljd för denna gärning. I visst avseende beaktas dock den utländska domen vid senare åtal. En bestämmelse härom finns i 2 kap. 6 § BrB. En redogörelse för denna bestämmelse lämnas under 3.4.

Även i ett annat avseende tilläggs utländsk brottmålsdom rättsverkan här i landet. Enligt 26 kap. 3 § BrB skall den som har dömts till påföljd för sådant i BrB avsett brott som är belagt med fängelse och därefter, sedan domen har vunnit laga kraft, begår nytt brottsbalksbrott dömas enligt en strängare straffskala. Om det nya brottet är belagt med fängelse i högst sex månader, kan han dömas till fängelse i högst två år för återfallet. Är för det nya brottet stadgat fängelse på längre tid än sex månader men högst två år, höjs maximum för återfallet till fängelse i högst fyra år. Brott som någon har begått innan han fyllt arton år får

inte läggas till grund för straffhöjning. Detsamma gäller dom på böter eller disciplinstraff. Enligt paragrafens sista stycke kan utländsk dom vid återfall tillmätas samma verkan som svensk dom.

3.4 Svensk domstols straffrättsliga kompetens

Allmänna bestämmelser om i vilken utsträckning svensk straffrätt kan tillämpas finns i 2 kap. BrB, som har rubriken "Om tillämpligheten av svensk lag". Med "svensk lag" avses svensk strafflag i vidsträckt mening, dvs. både BrB och straffbestämmelser i andra författningar.

I 1 § första punkten föreskrivs att den som har begått brott här i riket skall dömas efter svensk lag och vid svensk domstol. I paragrafens andra punkt ges en bestämmelse för det fall att det är ovisst var brottet har förövats. Om det då finns skäl att antaga att brottet har begåtts inom riket, gäller samma bestämmelser som när det kan fastställas att brottet har förövats här i riket, dvs. gärningsmannen döms efter svensk lag och vid svensk domstol.

Enligt 2 § första stycket är svensk lag tillämplig och svensk domstol behörig att döma beträffande brott som svensk medborgare har begått utom riket. Detsamma gäller utlänning som har hemvist i Sverige. Det har överlämnats åt rättstillämpningen att bestämma huruvida en person skall anses ha tagit hemvist här i riket. Endast om bosättningen har viss stadigvarande karaktär, anses hemvist föreligga.

I paragrafens andra stycke föreskrivs att vissa andra kategorier utlänningar, som har begått brott utom riket, faller under svensk straffrättslig domsrätt. Efter svensk lag och vid svensk domstol kan sålunda dömas utlänning, som efter brottets begående har blivit svensk medborgare eller har tagit hemvist här i landet, utlänning som är medborgare i annat nordiskt land och finns här eller utlänning som över huvud finns i riket, om det straff som kan följa på brottet enligt svensk lag är fängelse i mer än sex månader. En förutsättning för att en utlänning i nyssnämnda fall skall falla under svensk jurisdiktion är dock att den brottsliga gärningen inte var fri från ansvar enligt lag som gällde på gärningsorten.

I 3 § anges ett antal specialfall, i vilka svensk domstol är behörig att döma utlänning — även i annat fall än som anges i 2 § — för brott som har begåtts utom Sverige. Utlänning kan sålunda dömas här i landet och efter svensk lag, om brottet har förövats på svenskt fartyg eller luftfartyg eller i tjänsten av den som var befälhavare eller tillhörde besättningen på ett sådant fartyg. Även utlänning som har begått brott på område, där avdelning av krigsmakten befann sig, omfattas av den svenska domsrätten. Om han inte var krigsman, gäller detta endast om avdelningen befann sig på området för annat ändamål än övning. Har utlänning utomlands förövat brott mot Sverige, svensk medborgare eller svensk menighet, inrättning eller sammanslutning eller mot annan utlän-

ning som hade hemvist i Sverige, kan han också dömas här enligt svensk lag. Slutligen är utlänning som har gjort sig skyldig till kapning av luftfartyg eller folkrättsbrott generellt underkastad svensk domstols straffrättsliga behörighet.

Enligt 5 § får åtal för brott, som har förövats inom riket, i vissa fall inte väckas annat än efter förordnande av Kungl. Maj:t eller den som Kungl. Maj:t har bemyndigat därtill. Sådant förordnande fordras, när brottet har begåtts på utländskt fartyg eller luftfartyg av utlänning som var befälhavare eller tillhörde besättningen på fartyget eller eljest medföljde fartyget, i de fall då brottet har begåtts mot sådan utlänning eller mot utländskt intresse. Vidare föreskrivs i 5 § att brott som har förövats utom riket i regel inte får åtalas utan förordnande av Kungl. Maj:t eller den Kungl. Maj:t har bemyndigat därtill. Utan särskilt åtalsförordnande får åtal dock väckas, om brottet har förövats 1) på svenskt fartyg eller luftfartyg eller i tjänsten av befälhavaren eller någon som tillhörde besättningen på sådant fartyg, 2) av krigsman på område där avdelning av krigsmakten befann sig, 3) i annat nordiskt land eller på fartyg eller luftfartyg i reguljär trafik mellan orter belägna i Sverige eller något av dessa länder eller av svensk, dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare mot svenskt intresse.

I 6 § finns, som berörts under 3.3, en bestämmelse om viss rättsverkan av utländsk dom. Har den misstänkte utom riket undergått straff eller ansvarspåföljd för en viss gärning, får han inte åtalas här i landet för samma gärning annat än efter förordnande av Kungl. Maj:t eller den som bemyndigats av Kungl. Maj:t. Om åtal väcks här i landet, åligger det domstol att vid bestämmande av påföljd ta skälig hänsyn till vad den dömda har undergått av den utom riket ådömda påföljden. Domstolen kan därvid efter omständigheterna döma till lindrigare straff än vad som är stadgat för gärningen i den svenska straffbestämmelsen eller helt efterge påföljd.

Med stöd av 5 och 6 §§ har Kungl. Maj:t i brev (1972: 44) till RÅ bemyndigat RÅ att meddela åtalsförordnande för brott som har begåtts inom riket på utländskt fartyg eller luftfartyg av utlänning som var befälhavare eller tillhörde besättningen på fartyget eller eljest medföljde fartyget, i fall då brottet har begåtts mot sådan utlänning eller mot utländskt intresse. Bemyndigandet för RÅ avser också åtal för brott som har förövats utomlands av svensk medborgare eller utlänning med hemvist i Sverige. Slutligen har RÅ även bemyndigats att förordna om åtal för gärning för vilken svensk medborgare eller utlänning med hemvist i Sverige har undergått straff eller annan ansvarspåföljd utom riket.

I 7 § föreskrivs att de begränsningar som följer av allmänt erkända folkrättsliga grundsatsar skall beaktas i fråga om svensk lags tillämplighet och svensk domstols behörighet. Detsamma gäller de begränsningar

som enligt särskilda bestämmelser följer av överenskommelse med främmande makt.

Viss annan lagstiftning innehåller bestämmelser som för särskilda brott innebär en utvidgning av svensk domstols behörighet i förhållande till reglerna i 2 kap. BrB. I 5 § lagen (1971: 965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands finns en regel om krav på dubbel straffbarhet. Av denna regel följer att ansvar för gärning som avses i den aktuella lagen inte får ådömas, om gärningen var fri från ansvar enligt lag som gällde på gärningsorten. Enligt 5 § första stycket lagen (1966: 78) om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet döms utläning, som utom riket har brutit mot lagen, om han finns i Sverige, efter denna lag och vid svensk domstol, även om detta inte följer av 2 kap. 2 eller 3 §§ BrB. Motsvarande bestämmelse finns i 14 § första stycket lagen (1966: 314) om kontinentalsockeln.

4 Nordisk rätt

4.1 Verkställighet av utländsk brottmålsdom

Det nordiska verkställighetssamarbetet regleras som tidigare nämnts (avsnitt 3.1) av en enhetlig lagstiftning. I övriga nordiska länder finns sålunda lagar som i allt väsentligt överensstämmer med NVL.

När det gäller verkställighet av utomnordisk dom i brottmål är *Danmark* hittills det enda land i Norden, vars lagstiftning medger sådan verkställighet. Danmark har i samband med ratifikationen av den förut nämnda europeiska brottmålsdomskonventionen genomfört lagstiftning om verkställighet av europeisk brottmålsdom, lov nr 522 af 23 december 1970 om fuldbyrdelse af europæiske straffedomme. Lagen, som trädde i kraft den 1 januari 1971, är i sina huvuddrag utformad som en hänvisning till konventionen. Där föreskrivs sålunda att avgöranden som omfattas av brottmålsdomskonventionen kan verkställas i enlighet med bestämmelserna i del II jämförd med del I i konventionen och bestämmelserna i lagen. I övrigt innehåller lagen endast de kompletterande materiella bestämmelser som konventionen förutsätter att varje land utfärdar. Sålunda ges regler för att anknyta konventionens verkställighetsförfarande till den danska rättegångsordningen.

I den nya danska verkställighetslagen finns vidare en särskild bestämmelse om förhållandet mellan denna lag och lagen om samarbete med Finland, Island, Norge och Sverige angående verkställighet av straff m. m. Enligt denna bestämmelse skall den nordiska verkställighetslagen fortsätta att gälla. Danmark har i samband med ratifikationen avgett förklaring härom i enlighet med konventionens art. 64.

Den danska lagen om verkställighet av europeiska brottmålsdomar reglerar också frågan om lagens tillämplighet i förhållande till stat

som inte har tillträtt konventionen. Justitieministern bemyndigas att på grund av ömsesidigt avtal med icke-konventionsstat sätta lagen i kraft i förhållande till sådan stat. I förarbetena uttalas att det kan vara praktiskt att ha en sådan möjlighet när det gäller Spanien med hänsyn till det stora antalet danska turister som reser till detta land.

I överensstämmelse med art. 68 i konventionen föreskrivs vidare att den europeiska verkställighetslagen endast är tillämplig på avgöranden som meddelas efter det konventionen har trätt i kraft mellan Danmark och vederbörande främmande stat. Justitieministern ges dock möjlighet att på grund av avtal med främmande stat förordna att lagen skall tillämpas också på tidigare avgöranden.

Slutligen bemyndigas justitieministern att i "ganske særlige tilfælde" förordna att verkställighet kan ske i Danmark utan iakttagande av konventionens bestämmelser. Det är därvid en förutsättning att fråga är om verkställighet av utländska avgöranden som inte omfattas av konventionen. Verkställigheten skall ske i enlighet med dansk lag och får inte medföra en försämring av den dömdes straffrättsliga situation. Lagen ställer inte något krav på ömsesidigt avtal i dessa fall. För den händelse främmande stat kräver ömsesidighet bemyndigas dock justitieministern att förordna om verkställighet av dansk dom mot den som har hemvist i vederbörande land.

I *Finland* och *Norge* kan verkställighet inte ske av utländsk brottmålsdom annat än med stöd av resp. lands nordiska verkställighetslag.

4.2 Rättsverkan av utländsk brottmålsdom

I *Danmark* ges utländsk brottmålsdom rättsverkan i betydligt större utsträckning än i övriga nordiska länder. Regler om utländsk dom som hinder för ny prövning av fråga om ansvar för samma gärning som omfattas av den utländska domen finns i kap. 2 § 10 a straffeloven. Denna paragraf har tillkommit samtidigt som den danska lagen om verkställighet av europeiska brottmålsdomar för att göra det möjligt för Danmark att utan förbehåll ratificera även brottmålsdomskonventionens "ne bis in idem-avsnitt". Den nya bestämmelsen innebär i sak endast mindre ändringar i förhållande till äldre föreskrifter. Dessa motsvarade nämligen i stor utsträckning konventionens reglering. Enligt § 10 a första stycket kan den för vilken har meddelats dom som omfattas av brottmålsdomskonventionen eller i övrigt dom i den stat där gärningen har begåtts inte på nytt lagföras i Danmark för samma gärning, om han har slutligt frikänts från ansvar. Den som har fällts till ansvar genom sådan dom kan inte heller lagföras på nytt, om den ådömda påföljden har verkställts, om verkställighet av påföljden pågår eller om påföljden har bortfallit enligt domslandets regler. Detsamma gäller om den tilltalade har förklarats skyldig till brott utan att påföljd har ådömts. Enligt § 10 a andra stycket gäller de nu redovisade reglerna

om rättsverkan av utländsk brottmålsdom inte, om gärningen har begåtts i Danmark eller om gärningen kränker den danska statens självständighet, säkerhet, författning eller offentliga myndigheter, ämbetsplikt mot staten eller sådana intressen vars rättsskydd förutsätter en särskild anknytning till danska staten. Har lagföring skett i främmande stat på begäran av dansk åklagarmyndighet, har dock dom meddelad i den staten rättsverkan enligt huvudregeln, även om gärningen har begåtts i Danmark eller kränker danskt statsintresse.

I de fall då kap. 2 § 10 a straffeloven inte är tillämplig och lagföring sker i Danmark av person som i främmande stat har ådömts påföljd för samma gärning, skall den påföljd som ådöms av dansk domstol nedsättas i den mån den tidigare ådömda påföljden har verkställts (§ 10 b).

I Danmark finns också en regel som gör det möjligt för rätten att tillägga utländsk brottmålsdom samma rättsverkan vid återfall som en dansk dom (kap. 10 § 81 andra stycket straffeloven).

Den danska straffeloven innehåller ytterligare en regel om rättsverkan av utländsk brottmålsdom. Enligt kap. 2 § 11 kan dom som har meddelats i främmande stat läggas till grund för beslut i Danmark om fränkännande av rättighet. Detta gäller dock endast om den dömde är dansk medborgare eller bosatt i Danmark.

I *Finland* och *Norge* har utländsk brottmålsdom lika begränsad rättsverkan som i Sverige. Sådan dom är sålunda inte något absolut hinder mot att åtal väcks i Finland eller Norge för samma gärning som omfattas av domen och att gärningsmannen döms på nytt. I Finland krävs dock enligt 1 kap. 7 § strafflagen särskilt åtalsförordnande för att åtal skall få väckas för gärning, för vilken den misstänkte helt eller delvis har undergått straff utomlands. Om åtal väcks i Finland, skall det undergångna straffet "enligt prövning" dras av från det ådömda straffet eller räknas som fullt straff. När det gäller dom, som har meddelats av dansk, isländsk, norsk eller svensk domstol, får åtal över huvud taget inte väckas i Finland utan särskilt åtalsförordnande. I den norska straffeloven finns en regel som gör det möjligt att göra avdrag för det straff som har avtjänats på grund av en utländsk dom, när någon döms på nytt i Norge för samma gärning (kap. 1 § 13 tredje stycket).

I både Finland och Norge finns regler som motsvarar den svenska bestämmelsen i 26 kap. 3 § BrB om verkan av utländsk brottmålsdom i återfallssituationer. Enligt 6 kap. 3 § finska strafflagen skall sådant i Danmark, Island, Norge eller Sverige direkt ådömt frihetsstraff, som har avtjänats i Finland, beaktas vid straffmätningen för återfallsbrott. I övrigt skall rätten pröva om straff som har verkställts utomlands skall beaktas vid återfall. Enligt kap. 5 § 61 andra stycket den norska straffeloven kan rätten låta straff som har ådömts i annan stat få straffskärpande verkan vid återfall.

4.3 Straffrättslig kompetens

De *danska* bestämmelserna om strafflags tillämplighet i rummet finns i 2 kap. straffeloven.

Den *danska* straffrättskompetensen omfattar brott som har begåtts i Danmark, på fartyg utanför folkrättsligt erkänt statsområde eller på fartyg som befann sig inom sådant område av någon som tillhörde fartyget eller medföljde fartyget som passagerare. Brott som har begåtts utom Danmark faller under dansk domsrätt, om brottet har begåtts av dansk medborgare eller den som är bosatt i Danmark och gärningen är straffbar också enligt gärningsortens lag eller, om den har förövats utanför folkrättsligt erkänt statsområde, kan medföra strängare straff än "hæfte". (Maximitiden för "hæfte" är sex månader). Samma regler gäller också den som är medborgare i eller har hemvist i annat nordiskt land och uppehåller sig i Danmark. I nu nämnda fall får inte dömas till strängare straff än som kan följa enligt gärningsortens lagstiftning. Utan krav på dubbel straffbarhet och oberoende av gärningsmannens hemvist straffas brott utom Danmark som kränker *danska* statens självständighet, säkerhet m. fl. liknande intressen. Detta gäller också brott som riktas mot dansk medborgare eller mot den som är bosatt i Danmark, men endast om brottet har begåtts utanför folkrättsligt erkänt statsområde och kan medföra strängare straff än "hæfte".

Den *danska* straffrättskompetensen begränsas också av den rättsverkan som tillerkänns utländsk brottmålsdom enligt kap. 2 §§ 10 a och 10 b straffeloven. En redogörelse för dessa bestämmelser har lämnats i avsnitt 4.2.

I 2 kap. straffeloven upptas slutligen en bestämmelse om begränsning av kompetensreglerna på grund av folkrättsligt erkända undantag.

De *finska* bestämmelserna om tillämpningsområdet för finsk straffrätt finns i 1 kap. finska strafflagen.

Den som har begått brott i Finland döms enligt finsk lag. Finsk medborgare eller utlänning, som är varaktigt bosatt i Finland, döms enligt finsk lag även för brott som han har begått utom Finland. Utlänning, som inte är varaktigt bosatt i Finland, döms enligt finsk lag för utomlands förövat brott, som har begåtts på finskt fartyg eller luftfartyg eller som riktar sig mot Finland, finsk medborgare eller finsk sammanslutning, inrättning eller stiftelse eller mot utlänning som är varaktigt bosatt i Finland. Utlänning, som inte är varaktigt bosatt i Finland, döms också enligt finsk lag för annan utom Finland begången brottslig gärning, om gärningen är straffbar även enligt lagen på gärningsorten eller har begåtts inom område där ingen stats lag gäller.

Som framgår av redogörelsen i avsnitt 4.2 kan en utländsk brottmålsdom leda till att åtal inte väcks för gärning som omfattas av

domen eller att verkställt straff avräknas vid ådömande av straff i Finland (1 kap. 7 § strafflagen).

I kapitlet om tillämpningsområdet för finsk straffrätt föreskrivs även att, utan hinder av vad som i övrigt är stadgat i kapitlet, de inskränkningar i finsk lags tillämpningsområde som föranleds av allmänt erkänd internationellrättslig rättstillämpning skall lända till efterrättelse. Har Finland i vissa fall med främmande stat avtalat annat än som följer av strafflagens kompetensregler, skall dessa undantag gälla i enlighet med vad som föreskrivs i lag.

I norsk rätt finns reglerna om straffrättslig kompetens i 1 kap. straffeloven.

Norsk strafflag tillämpas på brott som har begåtts i Norge eller på norskt fartyg i öppen sjö eller på norskt luftfartyg utanför område som inte är underkastat någon stats höghetsrätt. Under norsk domsrätt faller också brott som har förövats på norskt fartyg eller luftfartyg oberoende av var fartyget befinner sig, om brottet har begåtts av besättningsman eller annan som medföljer fartyget.

Enligt norsk lag straffas vidare brott som har förövats i utlandet av norsk medborgare eller person som är hemmahörande i Norge, om handlingen antingen faller under något av det flertal lagrum som särskilt anges i lagen eller utgör brott mot norska staten eller statsmyndigheten eller är straffbar både enligt norsk lag och gärningsortens lag. De uppräknade lagrummen avser alla centrala brottstyper i straffeloven. En utlänning kan också oberoende av hemvist straffas för utomlands begånget brott, om handlingen innefattar något av vissa i lagen uppräknade brott, t. ex. brott mot statens säkerhet och grövre brott mot enskild. Vidare kan utlänning straffas även i andra fall, när brottet är att hänföra till en "förbrytelse" (i motsats till en "forseelse") och handlingen är straffbar också enligt gärningsortens lag samt gärningsmannen har hemvist i Norge eller uppehåller sig där. I sistnämnda fall kan lagföring dock inte ske, om straff inte kan ådömas enligt gärningsortens lag, vilket kan ha sin grund i att föreskriven angivelse inte föreligger, åtal för brottet är preskriberat, straff för brottet har verkställts eller eftergivits eller åtal har underlåtit. I de fall då åtal kan ske, får strängare straff inte ådömas än som är stadgat enligt gärningsortens lag.

Som redovisats i avsnitt 4.2 skall enligt norsk strafflag straff som har avtjänats utomlands, såvitt möjligt avdras vid ådömande av straff i Norge för samma gärning.

Tillämpningen av bestämmelserna i 1 kap. straffeloven om norsk straffrättslig kompetens begränsas av folkrättsligt erkända undantag.

5 Nordiskt lagstiftningssamarbete

Inom Norden har överläggningar ägt rum i frågan om de nordiska ländernas tillträde till brottmålsdomskonventionen och om de lagstiftningsåtgärder som kan krävas härför. I överläggningarna har deltagit representanter för justitiedepartementen i de nordiska länderna utom Island.

Vid överläggningarna, som påbörjades innan konventionen öppnades för undertecknande, enades man om att det var angeläget att de nordiska länderna tillträdde konventionen så snart som möjligt. I överensstämmelse härmed har Danmark, Norge och Sverige undertecknat konventionen i samband med att den öppnades för undertecknande den 28 maj 1970. Finland, som inte är medlem av Europarådet, planerar att ansluta sig till konventionen så snart detta blir möjligt efter ikraftträdandet.

Vid överläggningarna enades man också om att verkställighet i nordisk stat av dom meddelad i annan nordisk stat fortfarande bör regleras av den nordiska verkställighetslagstiftningen. Denna lagstiftning omfattar emellertid som tidigare nämnts inte annan frihetsberövande påföljd än ordinärt fängelsestraff. Brottmålsdomskonventionen däremot gäller frihetsberövande påföljd över huvud taget. Vid överläggningarna kom man överens om att de nordiska verkställighetslagarna kunde gälla utan ändring t. v. och att konventionens bestämmelser skulle tillämpas även inom Norden i den mån konventionen omfattar verkställighet som inte täcks av den nordiska regleringen. Man borde dock arbeta på en utvidgning av tillämpningsområdet för den nordiska verkställighetslagstiftningen. Man enades således om att avge förklaring enligt art. 64 att konventionen inte skall tillämpas inom Norden i den mån verkställighet av brottmålsdom regleras av enhetlig nordisk lagstiftning.

Vid överläggningarna diskuterades även i vad mån länderna bör uppträda enhetligt när det gäller att utnyttja de möjligheter att göra förbehåll mot konventionen som anges i bilaga I. Man enades därvid om att om möjligt inte göra några sådana förbehåll. Från finsk, norsk och svensk sida framhölls dock, att man inte utan genomgripande lagändringar kunde godtaga del III avdelning I om "ne bis in idem" och att det därför kunde visa sig bli nödvändigt att göra förbehåll i denna del.

Vid de nordiska överläggningarna behandlades vidare frågan om metoden för konventionens införlivande med nationell rätt. Man konstaterade därvid att frågan om internationella överenskommelsers införlivande med intern rätt var föremål för utredning i samtliga berörda nordiska länder. Detta utredningsarbete hade dock inte i något land kommit så långt att något resultat hade redovisats. Vid överläggningarna rådde enighet om att man om möjligt inte skulle använda den

metod som hade varit den vanliga hittills, i varje fall i Danmark, Norge och Sverige. nämligen att alla relevanta föreskrifter i den internationella överenskommelsen överförs till nationell rätt genom att bestämmelser med motsvarande innehåll förs in i den nationella lagstiftningen. Man ville i stället förfara på det sättet, att konventionens bestämmelser görs omedelbart tillämpliga som nationell rätt genom en i varje land utfärdad särskild lag, som också innehåller de bestämmelser som kan behövas för att komplettera konventionen. Man kom överens om att del III i konventionen, som innehåller bl. a. avsnittet om "ne bis in idem", inte skulle göras direkt tillämplig genom den särskilda verkställighetslagen. Denna del av konventionen borde i stället transformeras till in-tern rätt genom ändringar i resp. lands strafflagstiftning.

Vid de internordiska överläggningarna drog man även upp vissa riktlinjer för det särskilda domstolsförfarande som enligt konventionen skall föregå verkställighet i annan konventionsstat än den stat vari domen meddelats. Man enades om att mål om verkställighet av dom som omfattas av konventionen i princip skall handläggas enligt allmänna regler om förfarandet i brottmål. Det rädde även enighet om att dom på enbart böter eller förverkande av egendom bör verkställas efter beslut av administrativ myndighet i enlighet med art. 37 andra punkten i konventionen.

I art. 40 i konventionen anges omfattningen av prövningen vid domstol i det anmodade landet eller vid sådan myndighet som avses i art. 37. Domstolen eller myndigheten skall förvissa sig om att verkställigheten gäller en brottmålsdom enligt definitionen i art. 1 och att den dömda skulle ha kunnat straffas i den anmodade staten, om brottet hade begåtts där. Vidare skall domstolen eller myndigheten förvissa sig om att verkställighet inte skulle strida mot grundläggande principer i den anmodade statens rättsordning eller mot de principer om "ne bis in idem" som anges i avdelning 1 av del III i konventionen. Slutligen skall domstolen eller myndigheten övertyga sig om att den särskilda ordning som föreskrivs i avdelning 3 i del II för verkställighet av utvarodomar eller bötesföreläggande har iakttagits. Enligt andra stycket i art. 40 kan konventionsstat föreskriva att även andra i konventionen angivna villkor för verkställighet skall prövas av domstolen eller myndigheten. Vid de nordiska överläggningarna var man ense om att inte ge någon föreskrift i detta hänseende.

Slutligen förelåg enighet om att det inte är nödvändigt att samordna ikraftträdandet av den nordiska lagstiftningen på detta område.

Som framgår av redogörelsen i avsnitt 4 har Danmark genomfört lagstiftning om verkställighet av utländsk brottmålsdom och om principen "ne bis in idem" i enlighet med överenskommelsen vid de nordiska överläggningarna. Den danska lagstiftningen har som nämnts redan trätt i kraft.

6 Departementspromemorian

6.1 Sveriges tillträde till konventionen

I promemorian framhålls att brottsligheten har blivit en alltmera internationell företeelse vilket ger utslag bl. a. i kriminalstatistiken. Antalet utläningar bland dem som avtjänar straff på fångvårdsanstalt här i landet har varit ständigt stigande under senare år. Av de utläningar som intogs i fångvårdsanstalt under år 1970 var det övervägande antalet, 70 procent, nordiska medborgare, medan övriga representerade ett fyrtiotal olika nationaliteter. Statistiken för år 1970 visar att 16 procent av de utläningar som intogs i fångvårdsanstalt under detta år var dömda till fängelse under minst ett år. Tillgängliga statistiska uppgifter ger enligt promemorian inte upplysning huruvida de intagna utläningarna hade hemvist här eller endast vistades tillfälligt i landet, när de dömdes.

I promemorian anges vidare att det också förekommer att svenska medborgare är berövade friheten i utländska fängelser. F. n. finns i utomnordiska länder ett tiotal svenska medborgare som avtjänar frihetsstraff på minst ett år eller som är arresterade och kan riskera flerårigt frihetsstraff. Vissa av dessa har dömts, eller kan komma att dömas, till långa frihetsstraff för brott som här i landet troligen skulle ha bedömts betydligt lindrigare och straffet avtjänas ibland under svåra förhållanden.

Enligt promemorian torde det också vara relativt vanligt att lagöverträdare åläggs bötesstraff i annat land än hemlandet. Det antas att trafiköverträdelser är en dominerande orsak till sådana bötesålägganden.

I promemorian erinras om att man i dag i de flesta länder saknar möjlighet att verkställa brottmålsdom som ådömts i annat land men att man i Norden sedan 1963 har samarbete i fråga om straffverkställighet med stöd av enhetlig lagstiftning. För Sveriges del är huvudbestämmelserna på detta område intagna i lagen om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m. m. (NVL). Det nordiska samarbetet omfattar i huvudsak verkställighet av böter, förverkande på grund av brott, ordinärt frihetsstraff samt anordnande av övervakning av villkorligt dömd och villkorligt frigiven. Enligt promemorian överflyttades under år 1970 verkställighet av straff, inbegripet övervakning av villkorligt frigiven och av person, dömd till skyddstillsyn, från Sverige till annat nordiskt land i fråga om 4 874 dömda, medan motsvarande siffra för överföring till Sverige var 2 378.

I promemorian förklaras att den dömande staten i vissa situationer kan få bistånd av annan stat att verkställa brottmålsdom genom att den dömda utlämnas för verkställighet. Möjligheterna att genomföra verkställighet i domslandet med hjälp av utlämning är emellertid begränsade.

sade, bl. a. därför att det är en allmän princip att egna medborgare inte utlämnas och att utlämning inte sker för mindre allvarlig brottslighet. Dessa principer är fastslagna i bl. a. den europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957, som har ratificerats av Sverige.

Om den som har dömts till påföljd för brott inte utlämnas för verkställighet i det land där domen har meddelats, kan det enligt promemorian bli fråga om att väcka åtal för brottet i ny rättegång i hemlandet. Att gärningsmannen redan har dömts för brottet i annat land anses i allmänhet inte hindra ny lagföring för samma brott, i synnerhet inte om gärningsmannen har undandragit sig verkställighet av straffet. Detta gäller också för Sveriges del (2 kap. 6 § BrB) med visst undantag för dom meddelad i annat nordiskt land (29 § NVL). Det brott för vilket gärningsmannen har dömts i främmande stat, torde i allmänhet ha begåtts i annat land än den dömdes hemland. För att genomföra rättegången kan myndigheterna i hemlandet behöva bistånd av myndighet i annat land för delgivning av stämning eller annan rättegångshandling, bevisupptagning o. d. I promemorian hänvisas till den reglering dessa frågor har fått dels i den europeiska konventionen den 20 april 1959 om inbördes rätts hjälp i brottmål (prop. 1961: 48), dels i lagen (1942: 816) om bevisupptagning åt utländsk domstol, dels i kungörelsen (1909 nr 24 s. 1) ang. delgivning av handling på begäran av utländsk myndighet dels i lagen (1946: 817) om bevisupptagning vid utländsk domstol.

Inom Europarådet har man länge arbetat på att få till stånd ett vidgat samarbete angående verkställighet av brottmålsdom. Till följd härav finns numera tre europeiska konventioner som innehåller bestämmelser om verkställighet av utländsk brottmålsdom. År 1964 öppnades för undertecknande dels konventionen om övervakning av villkorligt dömda och villkorligt frigivna, dels konventionen om straff för vägtrafikbrott (trafikbrottskonventionen). Slutligen har i maj 1970 den europeiska konventionen om brottmålsdoms internationella rättsverkningar (brottmålsdomskonventionen) lagts fram i Haag för undertecknande.

I promemorian erinras om att Sverige vid ratifikation av trafikbrottskonventionen i enlighet med Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut (prop. 1971: 114, JuU 26, Rskr 295) och i likhet med Danmark och Norge kommer att göra förbehåll mot del III om verkställighet i hemviststaten. Som skäl för detta förbehåll anges i propositionen (s. 53) främst att brottmålsdomskonventionen öppnats för undertecknande, att frågan om internationell verkställighet av brottmålsdomar bör lösas i samband med att förslag till lagstiftning grundad på brottmålsdomskonventionen läggs fram och att man från svensk sida avser att gemensamt med övriga nordiska länder arbeta för ett snabbt ikraftträdande av den konventionen.

Med anledning av brottmålsdomskonventionen anförs i promemorian att det utanför det nordiska verkställighetssamarbetet hittills inte va-

rit möjligt att här i landet verkställa utländsk brottmålsdom eller att överflytta verkställigheten av svensk dom till annat land. Detta har fått till följd att påföljd för brott enligt promemorian i många fall verkställs i det land där domen har meddelats, även om den dömda är utländsk medborgare och saknar hemvist i domslandet.

I promemorian anges att avsaknaden av möjligheter att flytta över straffverkställigheten till den dömdes hemland innebär flera nackdelar. Verkställighet av frihetsstraff i främmande land kan sålunda skapa särskilda svårigheter både för den intagne och för kriminalvårdsmyndigheterna i det land där verkställigheten sker. Språksvårigheter kan medföra att den intagne får dålig eller ingen kontakt med personal och medintagna och kan göra det omöjligt för honom att få lämplig behandling, delta i undervisning m. m. Den som avtjänar frihetsstraff i annat land än hemlandet kan i allmänhet inte heller få besök av anhöriga. Den intagnes frigivning kan som regel inte heller förberedas i önskvärd utsträckning, eftersom straffet avtjänas i annat land än det där han kommer att upphålla sig efter frigivningen. Detta förhållande kan också inverka på frågor rörande permission och villkorlig frigivning.

Enligt promemorian kan vissa olägenheter uppstå även vid verkställighet av bötesstraff, om gärningsmannen inte är hemmahörande i det land där dom eller föreläggande meddelas. Om böterna inte betalas genast, kan det anses nödvändigt att hålla kvar den bötfällda i landet, till dess betalning sker.

I promemorian framhålls att brottmålsdomskonventionen är ett instrument som bör kunna användas för att göra straffverkställigheten både humanare och effektivare i de fall då gärningsmannen har dömts utanför sitt hemland. Det erinras om att man vid de nordiska överläggningarna varit ense om att det är angeläget att de nordiska länderna tillträder konventionen så snart som möjligt samt att Danmark, Norge och Sverige genast hade undertecknat konventionen när den lades fram i Haag. Danmark har redan genomfört erforderlig lagstiftning och ratificerat konventionen.

Brottmålsdomskonventionen har enligt promemorian en väsentlig uppgift att fylla i det internationella samarbetet på straffrättens område. Det föreslås därför att Sverige tillträder konventionen. De lagstiftningsåtgärder som behövs för ett tillträde redovisas längre fram i promemorian.

Enligt art. 61.1 kan stat som tillträder konventionen begagna sig av en eller flera av de möjligheter till förbehåll som räknas upp under a)—f) i bilaga I till konventionen.

I promemorian framhålls att frågan om förbehåll har diskuterats vid de tidigare nämnda nordiska överläggningarna och att man då var ense

om att om möjligt undvika att göra förbehåll. Danmark har sedermera ratificerat konventionen utan förbehåll.

Förbehållen under a)—e) i bilaga I hänför sig till konventionens huvudavsnitt om verkställighetssamarbete. I promemorian anges att frågan om förbehåll i något avseende skall göras mot föreskrifterna i detta avsnitt bör övervägas med beaktande av att det enligt art. 4 i konventionen är en allmän förutsättning för verkställighet i annan stat än den dömande staten att den gärning domen avser skulle ha varit ett brott, om den hade begåtts på den anmodade statens område, och att lagöverträdaren skulle ha kunnat ådömas straff, om han hade begått gärningen där. Vidare bör man enligt promemorian beakta de vidsträckta möjligheter att vägra verkställighet som följer av bestämmelserna i art. 6 i konventionen. Det framhålls också att varje begränsning av skyldigheter att delta i verkställighetssamarbetet kan leda till att man berövar sig möjligheterna att i särskilt ömmande fall låta personer med hemvist i Sverige få avtjäna straff här i landet.

Beträffande vissa av de olika möjligheter till förbehåll som behandlas under a)—e) uttalas i promemorian följande.

Enligt (a) kan konventionsstat förbehålla sig rätten att vägra verkställa dom som avser fiskaliskt eller religiöst brott. I fråga om fiskaliskt brott hänvisas i promemorian till att utlämningslagarna inte innehåller något undantag för brott av detta slag. Med hänsyn härtill anses det inte föreligga något skäl att i detta sammanhang göra undantag för sådana brott. När det gäller religiöst brott bör man enligt promemorian ofta kunna vägra verkställighet under hänvisning till att gärningen inte är straffbar enligt svensk lag (art. 4) eller att verkställigheten skulle strida mot grundläggande rättsprinciper här i landet [art. 6 (a)].

I (b) föreskrivs att konventionsstat kan förbehålla sig rätten att vägra verkställa påföljd för gärning som enligt lagen i den anmodade staten kan beivras endast av administrativ myndighet. Detta förbehåll saknar enligt promemorian betydelse för Sverige. De påföljder som omfattas av konventionen ådöms inte i något fall i Sverige "endast av administrativ myndighet".

Förbehållet i (c) avser åtalspreskription. Konventionen förutsätter att konventionsstat, som inte har gjort förbehåll, godtar den dömande statens regler om preskription av åtal. Det finns däremot möjlighet för den anmodade staten att vägra verkställighet om den ådömda påföljden skulle vara preskriberad enligt den statens lag [(art. 6 (1))]. I promemorian förklaras att man i mera extrema fall torde kunna vägra verkställighet under återopande av ordre-public-klausulen i art. 6 (a).

Enligt (d) kan konventionsstat utesluta verkställighet av utevarodom eller "ordonnance pénale" eller båda dessa typer av avgöranden från konventionens tillämpning. I promemorian framhålls att konventionens särskilda regler om verkställighet av sådana avgöranden (art. 21—30)

garanterar att den dömd, om han så önskar, kan få målet omprövat vid förhandling i sin närvaro.

Enligt (c) kan konventionsstat vägra att tillämpa art. 8 i konventionen, dvs. vägra att godtaga bestämmelsen att preskriptionsavbrytande handling, som har företagits i den dömande staten och där har en viss effekt, ges samma effekt i den anmodade staten. I promemorian uttalas att det inte torde finnas något hinder för Sveriges del att godtaga inte bara preskriptionsavbrytande åtgärd som vidtagits i den dömande staten utan även effekten av sådan åtgärd.

I promemorian förklaras att det sålunda inte torde finnas anledning för Sverige att begagna sig av möjligheterna att göra förbehåll i något av de fall som anges under a)—e).

Under (f) i bilaga I finns slutligen en möjlighet till förbehåll mot konventionens del III om europeisk brottmålsdoms internationella rättskraft. I detta avsnitt behandlas i avdelning 1 "ne bis in idem", dvs. frågan om utländsk brottmålsdom som hinder för prövning av samma gärning i ny rättegång, och i avdelning 2, som har rubriken "Möjlighet att beakta tidigare brottmålsdom", frågan om utländsk brottmålsdoms rättsverkan i rättegång om annan senare brottslighet begången av samme gärningsman och sådan doms betydelse för förlust av rättigheter. Förbehåll kan göras mot endera av dessa två avdelningar.

I art. 61.2 föreskrivs att konventionsstat kan "helt eller delvis" återtaga ett förbehåll som gjorts. I tredje stycket i samma artikel sägs att konventionsstat, som gjort förbehåll i fråga om någon bestämmelse i konventionen, inte kan kräva av annan konventionsstat att denna bestämmelse skall tillämpas. Staten kan dock, om förbehållet är "partiellt eller villkorligt", kräva att bestämmelsen tillämpas i den mån den själv har godkänt densamma. Enligt promemorian torde av dessa bestämmelser följa att förbehåll kan göras mot t. ex. en del av innehållet i avdelning 1 om "ne bis in idem".

I fråga om konventionens regler i art. 53 om "ne bis in idem" uttalas i promemorian att dessa regler ger betydligt vidsträcktare rättsverkan åt utländsk brottmålsdom än som f. n. gäller enligt svensk rätt. Enligt konventionen är, både frikännande dom och fällande dom som har verkställts eller håller på att verkställas i en konventionsstat, hinder i annan konventionsstat för ny prövning av gärning som avses med domen. Utländsk dom ges även sådan rättsverkan, när påföljden enligt den dömande statens lag har bortfallit på grund av nåd, amnesti eller preskription. Konventionsstat är däremot inte skyldig att tillerkänna utländsk brottmålsdom här nämnd rättsverkan, om domen avser gärning som var riktad mot den statens offentliga intresse eller om gärningen har begåtts i den staten. I sistnämnda fall gäller dock inte denna undantagsbestämmelse om gärningsstaten själv har begärt lagföring i den dömande staten för gärningen.

I de fall då en person, trots "ne bis in idem"-reglerna, kan dömas för gärning, för vilken han har dömts i annan konventionsstat, skall från den påföljd som han åläggs avräkning ovillkorligen ske för frihetsberövande påföljd som har verkställts på grund av den tidigare domen (art. 54).

Det konstateras i promemorian att svensk ratifikation utan förbehåll i fråga om "ne bis in idem", kräver vissa lagändringar. Vid genomförandet av dessa ändringar bör man enligt promemorian beakta det samband som finns med reglerna om svensk strafflags tillämplighet på brott som har begåtts utomlands. Enligt 2 kap. BrB är svensk strafflag tillämplig på brott begångna utomlands utan att det i allmänhet krävs att gärningen skall vara straffbar även på gärningsorten. I konventionen ges utländsk frikännande dom res judicata-verkan även i fall då den tilltalade har frikänts därför att gärningen inte är straffbar enligt den dömande statens lag. Införandet av en sådan regel kan enligt promemorian knappast förenas med behörighetsregler som inte bygger på principen om dubbel straffbarhet som förutsättning för straffrättslig jurisdiktion över utomlands begångna brott.

Det framhålls i promemorian att den reglering av utländsk brottmålsdoms res judicata-verkan som finns i brottmålsdomskonventionen sedan länge har gällt i Danmark, där behörighetsreglerna också begränsas av krav på dubbel straffbarhet.

I promemorian förklaras att det inte bör möta några principiella betänkligheter att nu begränsa omfattningen av svensk domstols jurisdiktion och tillerkänna utländsk brottmålsdom större rättsverkan än f. n. Det anses i flertalet fall angeläget att den som en gång fått sin sak prövad i rättegång i ett land inte på nytt i annat land utsätts för den påfrestning som en lagföring innebär. I promemorian framhålls vidare att det ofta är en slump att brott som begåtts utomlands blir känt för hemlandets myndigheter. Detta gäller i synnerhet mindre allvarlig brottslighet. Är det fråga om mycket grov brottslighet kan det enligt promemorian å andra sidan vara stötande att behöva acceptera att t. ex. en svensk medborgare har blivit frikänd utomlands eller där har ådömts betydligt lindrigare straff, än han skulle ha ådömts om åtal hade väckts vid svensk domstol.

I promemorian föreslås således att lagstiftningen om rättsverkan av utländsk dom ändras så att konventionens "ne bis in idem"-regler i princip kan godtas. Det föreslås dock att undantag görs för viss grövre brottslighet och att Sverige därför gör ett begränsat förbehåll mot avdelning I om "ne bis in idem". Enligt promemorian bör även bestämmelserna om svensk strafflags tillämplighet på brott utomlands i detta sammanhang ändras på motsvarande sätt. En närmare redovisning för detta ändringsförslag ges i ett senare avsnitt av promemorian.

Avdelning 2 i del III av konventionen omfattar art. 56 och 57 och in-

nehåller bestämmelser om "Möjlighet att beakta tidigare brottmålsdom". Enligt art. 56 skall konventionsstat vidtaga lämpliga lagstiftningsåtgärder för att ge europeisk brottmålsdom rättsverkan i rättegång rörande annan senare brottslighet som samme gärningsman har gjort sig skyldig till. I promemorian förklaras att Sverige uppfyller konventionens krav i denna del genom bestämmelsen i 26 kap. 3 § tredje stycket BrB enligt vilken bestämmelse förhöjt straff vid återfall kan grundas även på utländsk dom i brottmål.

Enligt art. 57 skall konventionsstat "vidtaga de lagstiftningsåtgärder den finner lämpliga för att göra det möjligt att beakta europeisk brottmålsdom som har meddelats efter förhandling i den dömdes närvaro för tillämpning helt eller delvis av diskvalifikation som enligt dess egen lag tilläggs domar meddelade inom dess eget område". Konventionsstat skall också bestämma villkoren för sådan doms beaktande.

I promemorian uttalas att den exakta innebörden av dessa bestämmelser är något oklar. Det anses dock att den tolkningen ligger närmast till hands, att europeisk brottmålsdoms rättsverkan som underlag för beslut om diskvalifikation, dvs. förlust av rättighet, i princip och i varje fall till någon del skall tillerkännas motsvarande verkan här i landet när samma diskvalifikation enligt svenska bestämmelser kan följa på grund av brottmålsdom. I de författningar som anger sådan rättsverkan av svensk brottmålsdom torde enligt promemorian regelmässigt finnas generellt utformade bestämmelser av innebörd, att samma verkan inträder på grund av allmän olämplighet eller liknande. Som exempel anges 7 § passkungörelsen (1940: 471) och 4 § lagen (1960: 408) om behörighet att utöva läkaryrket. I promemorian förklaras att även i fall då en författning inte innehåller uttrycklig bestämmelse om att utländsk brottmålsdom kan beaktas, torde med hänsyn till grunderna för föreskrifterna om svensk brottmålsdoms rättsverkan en motsvarande utländsk brottmålsdom kunna åberopas för tillämpningen av generalklausuler av detta slag.

Det föreslås sålunda i promemorian att förbehåll inte görs mot avdelning 2 i del III av konventionen.

Konventionsstat kan genom **f ö r k l a r i n g**, ställd till Europarådets generalsekreterare, få möjlighet att i olika avseenden avvika från konventions regler för förfarandet vid handläggning av framställning om verkställighet.

Enligt art. 15 skall framställning om verkställighet och övriga meddelanden sändas resp. mottagas av konventionsstaternas justitiedepartement eller utväxlas direkt mellan vederbörande myndigheter. Konventionsstat kan avvika från dessa regler. Under hänvisning till praxis på andra områden föreslås i promemorian att framställningar och andra meddelanden för svensk del skall sändas och mottagas av utrikesdepartementet och att denna avvikelse från huvudregeln skall anmälas till generalsekreteraren.

I art. 19 ges bestämmelser om översättning av framställningar och därvid fogade handlingar. Enligt huvudregeln kan avsändarstaten använda sitt eget språk. Konventionsstat kan emellertid förbehålla sig rätt att kräva att framställningar och andra handlingar skall åtföljas av översättning antingen till dess eget språk eller till något av Europarådets officiella språk — franska eller engelska — eller till det av dessa båda språk som staten anger. Liknande översättningsregler finns i rättsbrottskonventionen och trafikbrottskonventionen.

I promemorian uttalas att Sverige vid ratifikation av trafikbrottskonventionen i enlighet med riksdagens godkännande kommer att förbehålla sig rätt att kräva att framställning om lagföring och därvid fogade handlingar skall åtföljas av översättning till svenska eller engelska språket. När det gäller brottmålsdomskonventionen, bör enligt promemorian översättningsfrågan i princip regleras på samma sätt om i fråga om trafikbrottskonventionen. Det anses dock nödvändigt att göra viss avvikelse. Trafikbrottskonventionen skall över huvud taget inte tillämpas i förhållandet mellan Sverige och övriga nordiska stater. I promemorian föreslås emellertid att brottmålsdomskonventionen skall ha sådan tillämpning i fall då nordiska verkställighetslagen inte är tillämplig. Det anses uppenbart att man från svensk sida inte behöver kräva översättning till svenska eller engelska av handling som upprättats på danska eller norska språket medan att det däremot torde vara nödvändigt att handling på finska eller isländska åtföljs av översättning till svenska eller engelska språket.

Enligt promemorian bör Sverige sålunda enligt art. 19.2 förbehålla sig rätt att kräva att framställning om verkställighet och därvid fogade handlingar, som är avfattade på annat språk än danska, norska eller svenska, skall vara översatta till svenska eller engelska språket.

I art. 64.3 föreskrivs, att de konventionsstater som har reglerat eller framdeles reglerar sina inbördes förhållanden på detta område på grundval av enhetlig lagstiftning eller som för sitt vidkommande har inrättat eller inrättat ett särskilt system har rätt att utan hinder av konventionens bestämmelser tillämpa denna lagstiftning eller detta system. I promemorian uttalas att de delegerade vid de nordiska överläggningarna har rekommenderat att verkställighet av dom meddelad i annan nordisk stat fortfarande regleras av den nordiska verkställighetslagstiftningen samt att Danmark vid ratifikation av brottmålsdomskonventionen har avgett förklaring i enlighet med denna rekommendation. Det föreslås att även Sverige avger sådan förklaring.

6.2 Metoden för att införliva konventionen med svens rätt

I promemorian behandlas också frågan vilken metod som bör användas för att införliva konventionen med svensk rätt. När det gäller civilrätt, straffrätt och processrätt, har den hittills vanligaste metoden varit

att den internationella överenskommelsen i den mån den behöver omarbetas — transformeras — till svensk lag med användning av svensk lagstiftningsteknik och svenskt språkbruk (transformationsmetoden). En annan metod är att — utan transformering — införliva överenskommelsen med vår rättsordning genom att i en författning hänvisa till överenskommelsen och förklara att dess bestämmelser skall gälla som svensk lag (inkorporeringsmetoden). Denna metod har inte tidigare använts på straffrättens område men har däremot tillämpats inom civilrätten.

I promemorian erinras om att utredningen (Ju 1968: 63) om författningspublicering m. m. genom tilläggsdirektiv (se 1970: Ju 42) fått i uppdrag bl. a. att undersöka i vilken omfattning transformationsmetoden kan överges och ersättas med enklare metoder. I Danmark, Finland och Norge arbetar kommittéer med motsvarande utredningsuppdrag. I direktiven för den svenska utredningen uppmanas denna att samarbeta med utredningarna i de övriga nordiska länderna. Enligt promemorian väntas kommittén redovisa resultatet av sitt arbete i denna del under år 1974.

I promemorian framhålles vidare att man vid de nordiska överläggningarna om brottmålsdomskonventionen i princip varit enig om att konventionens verkställighetsdel, art. 1—52, borde kunna direkt inkorporeras i nationell rätt genom en särskild lag i vilken samtidigt togs in vissa kompletterande bestämmelser. Den del av konventionen, art. 53—57, som innehåller bl. a. regler om "ne bis in idem" borde däremot i relevanta delar transformeras till intern lagstiftning på sedvanligt sätt.

I promemorian förklaras att inkorporeringsmetoden obestriddligen har vissa fördelar. Genom att göra konventionstext till intern rätt utan transformation undgår man risken att avvika från den folkrättsligt bindande texten. Från praktisk synpunkt har metoden vidare den fördelen att den är arbets- och tidsbesparande.

Den väsentligaste invändningen mot inkorporeringsmetoden är enligt promemorian att den kan medföra svårigheter för myndigheter och enskilda när det gäller att tillägna sig innehållet i bestämmelserna, i synnerhet om dessa i systematiskt eller annat hänseende är utformade på ett för svensk lagstiftning främmande sätt.

I promemorian förklaras att transformationsmetoden är mera tillfredsställande från nyssnämnda synpunkter. Den internationella överenskommelsens bestämmelser överförs därvid till svensk rätt med en teknik och ett språkbruk som är välbekant och därför lätt att tillämpa för berörda myndigheter. Inom överenskommelsens ram kan man också göra förtydliganden och bättre anpassa överenskommelsens bestämmelser efter nationella förhållanden. En påtaglig fördel är enligt promemorian vidare att de bestämmelser i konventionen som inte har betydelse för svenska förhållanden eller som enbart har folkrättslig natur och inte berör myndigheter eller enskilda kan utelämnas.

I promemorian uttalas slutligen att inkorporeringsmetodens avsigidor är ägnade att inge särskilda betänkligheter på straffrättens område. Det föreslås därför att brottmålsdomskonventionen i sin helhet införlivas med svensk rätt med användning av transformationsmetoden. Det påpekas att detta visserligen är ett visst avsteg från den nordiska likformigheten eftersom Danmark för sin del redan har genomfört lagstiftning på detta område med användande av inkorporeringsmetoden i fråga om konventionens verkställighetsdel. I promemorian uttalas att detta torde sakna betydelse från praktisk synpunkt. Genom att i förevarande fall använda transformationsmetoden undviker man också att föregripa de ställningstaganden som kan bli resultatet av författningspubliceringsutredningens arbete.

6.3 Huvuddragen av lagstiftningen

6.3.1 Verkställighetsreglerna

I promemorian föreslås att brottmålsdomskonventionens verkställighetsregler införlivas med svensk rätt genom en särskild lag som benämns "lag om internationellt samarbete rörande verkställighet av påföljd för brott".

I promemorian uttalas att den nya lagens användningsområde inte behöver begränsas till det internationella samarbete i fråga om verkställighet av påföljd för brott som avses med brottmålsdomskonventionen. Det kan bli aktuellt att genom särskild överenskommelse med stat som inte har tillträtt konventionen möjliggöra att i den staten meddelade brottmålsdomar verkställs i Sverige eller att här meddelade brottmålsdomar verkställs i den främmande staten. I den utsträckning det är möjligt bör sådana separata överenskommelser i tillämpliga delar anpassas till konventionen, men avvikelser bör kunna göras under förutsättning att de skäl som kan åberopas för verkställighet i Sverige av domar meddelade i vederbörande främmande stat är särskilt beaktansvärda. Regler som gör det möjligt att tillämpa bilaterala överenskommelser av detta slag bör enligt promemorian tas in i den nya lagen.

Enligt promemorian finns emellertid också grundad anledning antaga att det i enskilda fall kan uppkomma behov att av humanitära, sociala eller andra särskilda skäl flytta över verkställighet till Sverige av påföljd som främmande stat, med vilken Sverige ej ingått någon generell överenskommelse, har ådömts svensk medborgare eller utlänning med hemvist här. Det kan också bli aktuellt att till sådan stat överflytta verkställighet av påföljd som i Sverige har ådömts medborgare i den staten eller person med hemvist där. Det föreslås att lagen bör öppna möjlighet också för överflyttning av verkställighet i fall av detta slag.

I promemorian föreslås vidare att lagens tillämplighet bör göras beroende av att Kungl. Maj:t särskilt förordnar härom. Såvitt avser stater

som har ratificerat brottmålsdomskonventionen föreslås att förordnandet i princip omfattar alla de bestämmelser i lagen som är grundade på konventionen. Avvikelser från denna huvudregel blir aktuella i den mån någon eller några konventionsstater begagnar sig av de i art. 61 och bilaga I medgivna möjligheterna till förbehåll mot vissa delar av konventionen eller vissa bestämmelser i denna. Ingås annan generell överenskommelse om samverkan med avseende på verkställighet av brottmålsdomar med främmande stat, bör överenskommelsens innehåll, inom de gränser som lagen ger, bli avgörande för förordnandets räckvidd. Detta gäller även när överenskommelse har nåtts om verkställighet i visst konkret fall.

I konventionen är föreskrifter av rent folkrättslig karaktär och bestämmelser som rör såväl den stat som begär verkställighet (den "anmodande staten") som den stat där verkställighet avses äga rum (den "anmodade staten") eller rör myndigheter i båda dessa stater spridda i ett stort antal artiklar och inte sällan mer eller mindre sammanblandade. I promemorian föreslås att man i den svenska lagen i stället samlar alla de regler som rör verkställighet av utländsk brottmålsdom i Sverige i två särskilda avdelningar av lagen — en för domar meddelade i konventionsstater (europeiska brottmålsdomar) och en för andra utländska brottmålsdomar — och i en följande, tredje avdelning sammanför de bestämmelser som skall gälla när från svensk sida görs framställning om verkställighet i främmande stat av en här meddelad brottmålsdom. För båda dessa situationer gemensamma föreskrifter föreslås få sin plats i en avslutande, fjärde avdelning av lagen.

Enligt promemorian torde det i den svenska lagen inte krävas någon motsvarighet till de i del I (art. 1) av konventionen upptagna definitionerna.

Enligt art. 2 i konventionen är bestämmelserna i del II tillämpliga på (a) påföljd som innebär frihetsberövande, (b) böter eller förverkande av egendom och (c) s. k. diskvalifikation. Med diskvalifikation förstås enligt art. 1 (e) "förlust eller suspension av rättighet eller berövande eller förlust av rättslig behörighet". Som exempel på diskvalifikation kan nämnas återkallande av körkort eller pass. Enligt art. 6 (m) kan den anmodade staten vägra att verkställa brottmålsdom meddelad i den anmodande staten "om och i den utsträckning diskvalifikation är ålagd genom domen". Enligt art. 49.1 får verkställighet av sådant beslut ske endast om den anmodade statens lag föreskriver diskvalifikation vid brott av det slag som domen omfattar. I det enskilda fallet skall dessutom alltid ske en diskretionär prövning av om beslutet bör verkställas i den anmodade staten. Denna prövning skall göras av den domstol som enligt art. 37 har att slutligt pröva framställning av verkställighet.

I promemorian anges att art. 6 (m) torde medge att i nationell lag meddelas en generell föreskrift om att diskvalifikationsbeslut inte i något

fall skall verkställas. Sådan särskild rättsverkan av brottmålsdom som avses här inträder enligt svensk rätt i tämligen begränsad omfattning. Enligt promemorian skulle det dessutom sannolikt i många fall uppkomma praktiska svårigheter att här i landet verkställa ett utländskt diskvalifikationsbeslut. Det föreslås därför att möjligheten att helt utesluta sådana beslut från lagens tillämpningsområde utnyttjas. Lagen bör sålunda vara tillämplig endast på utländska brottmålsdomar varigenom ådömts frihetsberövande påföljd, böter eller förverkande. Under sådana förhållanden krävs ingen motsvarighet till de särskilda konventionsbestämmelserna i art. 49—52 om diskvalifikation.

Enligt art. 3.2 i konventionen är konventionsstat behörig att verkställa påföljd, som har ålagts i annan konventionsstat, endast på framställning av den staten. I konventionen uppställs vidare krav på att dom avseende sådan påföljd skall vara lagakraftvunnen och i princip även verkställbar för att få verkställas i annan konventionsstat [art. 1 (a) och art. 3.1]. Dessutom fordras dubbel straffbarhet, dvs. att ifrågavarande gärning skulle ha varit ett brott och gärningsmannen straffbar enligt den anmodade statens lag, om gärningen hade begåtts inom den statens område (art. 4.1). I art. 5 anges ytterligare villkor för verkställighet i annan stat än den dömande staten. Det fordras i princip att den dömda har hemvist i den anmodade staten (a). Verkställighet kan dock ske oberoende av hemvist, om det kan antas att verkställigheten skulle öka den dömdes möjlighet till återanpassning i samhället (b), om den ådömda påföljden innebär frihetsberövande och kan verkställas i samband med annan sådan påföljd (c), samt om den anmodade staten är den dömdes ursprungliga hemland (d).

I promemorian föreslås att nu angivna förutsättningar för verkställighet tas upp i den svenska lagen som absoluta villkor för verkställighet här i landet av europeisk brottmålsdom dvs. dom meddelad i konventionsstat.

I art. 5 finns ytterligare en förutsättning angiven för verkställighet i annan konventionsstat än den dömande staten. Enligt (e) kan sålunda framställning om verkställighet även göras, när den anmodande staten visserligen kan få gärningsmannen utlämnad men ändå anser sig inte kunna verkställa domen. Art. 6 (i) medger att verkställighet vägras när framställning grundas enbart på art. 5 (e). I promemorian föreslås att verkställighet i sådant fall över huvud taget inte bör äga rum i Sverige, eftersom det här torde röra sig om fall då gärningsmannen praktiskt taget helt saknar anknytning hit.

I art. 6 (a)—(m) anges de fakultativa grunderna för rätt att vägra verkställighet. Vissa av dessa grunder bör enligt promemorian i den svenska lagen sättas upp som absoluta hinder mot verkställighet. Detta gäller art. 6 (a) (ordre public) och art. 6 (d) (verkställighet i strid mot internationella förpliktelser). I enlighet med vad som föreskrivs i art. 7

bör i lagen också anges som absolut verkställighetshinder att verkställigheten skulle strida mot de principer som ligger till grund för konventionens bestämmelser i del III (art. 53—57) om "ne bis in idem".

Vidare föreslås att det bör föreskrivas i lagen att framställning om verkställighet *kan* avslås om någon av de situationer som anges i art. 6 (b), (c), (e)—(h) eller (j)—(l) föreligger.

I promemorian föreslås att framställning om verkställighet i första hand bör prövas av Kungl. Maj:t. Den slutliga prövningen skall emellertid i konventionsfall ske vid domstol med möjlighet för konventionsstat att i vissa lindrigare fall anförtro prövningen åt annan myndighet än domstol (art. 37). Såvitt gäller verkställighet i konventionsfall kan det således inte anförtros åt Kungl. Maj:t att i något fall själv besluta om verkställighet. Enligt promemorian bör dock en sådan möjlighet finnas när det gäller verkställighet av dom meddelad i icke-konventionsstat. Det föreslås också att Kungl. Maj:t i såväl konventionsfall som andra verkställighetsfall bör kunna omedelbart avslå från en framställning om verkställighet, när förutsättning för avslag föreligger enligt konventionen resp. den bilaterala verkställighetsöverenskommelse som är tillämplig. När det gäller verkställighet av påföljd i visst konkret fall uttalas i promemorian att ett positivt resultat av en prövning efter ifrågasvarande grunder torde ha utgjort en primär förutsättning för de förhandlingar på diplomatisk väg som lett fram till enighet om att verkställigheten skall överflyttas.

Med avseende på vissa av de grunder för vägran att medge verkställighet som anges i art. 6 föreslås i promemorian att det bör ankomma på Kungl. Maj:t att slutligt pröva huruvida framställningen skall avslås. Kungl. Maj:t bör sålunda ensam avgöra om avslagsbeslut skall meddelas enligt art. 6 (b) (politiskt eller militärt brott), art. 6 (g) (brott begånget utanför den anmodande statens område) art. 6 (h) (den anmodade staten är ur stånd att verkställa påföljden) eller art. 6 (j) (verkställighet antas kunna äga rum i den anmodande staten). I övrigt bör Kungl. Maj:ts prövning begränsas till en förstahandsgranskning med möjlighet för Kungl. Maj:t att avslå framställningen om det finnes uppenbart att någon av övriga i art. 6 angivna fakultativa avslagsgrunder föreligger. Om det är uppenbart att hinder mot verkställighet möter enligt art. 2, 3, 4 eller 5, art. 6 (a) eller (d) eller art. 7 bör Kungl. Maj:t enligt promemorian vara skyldig att avslå framställningen. I promemorian konstateras att om Kungl. Maj:t beslutar att framställningen inte skall avslås omedelbart, kommer den föreslagna ordningen att innebära att den slutliga prövningen av samtliga verkställighetsförutsättningar med undantag endast av dem som anges i art. 6 (b), (g), (h) och (j) kommer att göras av domstol.

Konventionen innehåller detaljerade och ganska invecklade förfaranderegler. Detta gäller bl. a. bestämmelserna om behandlingen av s. k.

utevarodomar (art. 21—30) och reglerna om tvångsåtgärder (art. 31—36). Detta förhållande anses enligt promemorian göra det nödvändigt att verkställighetsärendet efter Kungl. Maj:ts prövning handläggs under medverkan av åklagarmyndighet. En sådan medverkan anses i varje fall nödvändig om sådan särskild talan mot utevarodom som avses i avd. 3 av del II i konventionen (s. k. "opposition") skall prövas i Sverige samt vid den domstolsprövning som skall ske enligt art. 37. Det föreslås därför en föreskrift i lagen av inbörd att om inte Kungl. Maj:t avslår framställningen omedelbart denna skall överlämnas till åklagarmyndighet för vidare handläggning.

I promemorian anges att det verkställighetssystem som införs genom den nya lagstiftningen under den första tiden måhända kan ge upphov till vissa tillämpningsproblem. Det framhålls vidare att det är angeläget att uppnå enhetlig lagtillämpning samt enhetliga och lämpliga handläggningsrutiner. Därför föreslås att RÅ åtminstone tillsvidare skall svara för de funktioner som vid handläggning av verkställighetsärenden bör ankomma på åklagarmyndighet. Det bör emellertid övervägas att genom särskilda föreskrifter i RÅ:s instruktion ge RÅ möjlighet att i viss omfattning delegera beslutanderätten till underordnad åklagare.

Det föreslås också att RÅ via utrikesdepartementet skall ombesörja den skriftväxling med den anmodande staten och dess myndigheter som kan bli aktuell i de enskilda ärendena och att bestämmelser härom meddelas i administrativ ordning.

I fall då den dömde anför s. k. "opposition" och hans talan enligt konventionen skall prövas i Sverige föreslås i promemorian att hans talan anhängiggörs hos RÅ. Det bör också ankomma på RÅ att hos rätten göra ansökan om den slutliga prövning av framställning om verkställighet som enligt konventionen skall äga rum inför domstol.

Framställning om verkställighet skall enligt huvudregeln i konventionen (art. 37) slutligt prövas av domstol. Bl. a. processekonomiska skäl och hänsyn till de enskilda personer som kommer att beröras av verkställighetsförfarandet talar enligt promemorian i viss mån för att denna prövning sker vid den tingsrätt som enligt RB skulle ha varit behörig domstol, om åtal hade väckts i Sverige. I promemorian konstateras emellertid att skäl motsvarande dem som har föranlett förslaget att åklagarfunktionerna i dessa ärenden centraliseras och anförtros RÅ talar för att samtliga mål om verkställighet enligt den nya lagen koncentreras till en enda domstol. Det anses sannolikt att antalet sådana mål åtminstone under ett inledande skede blir ganska ringa. De olägenheter som i enskilda fall kan vara förenade med en dylik ordning synes därför uppvägas av de fördelar som står att vinna, framför allt när det gäller möjligheterna att få till stånd en enhetlig lagtillämpning.

I promemorian föreslås därför att Stockholms tingsrätt skall vara laga domstol i mål och ärenden enligt den nya lagen.

I fråga om handläggningen inför tingsrätten av mål om verkställighet eller av ärende om tvångsåtgärd enligt konventionen eller, i förekommande fall, enligt bilateral verkställighetsöverenskommelse, bör enligt promemorian RB:s bestämmelser om rättegången i brottmål gälla i tillämpliga delar i den mån inte annat följer av avvikande konventionsbestämmelser. Detsamma bör i princip gälla i fråga om sådan domstolsförhandling för prövning av "opposition" mot s. k. utevarodom eller "ordonnance pénale" som enligt konventionen skall äga rum i vissa fall.

Enligt art. 37 kan konventionsstat anförtro annan myndighet än domstol att slutligt pröva framställning om verkställighet av dom eller "ordonnance pénale", varigenom inte ålagts annan påföljd än böter eller förverkande, under förutsättning bl. a. att myndighetens avgörande kan överklagas till domstol. I promemorian föreslås att RÅ bemyndigas att själv pröva framställning om verkställighet av vissa utländska bötesålägganden och i sådana fall genom strafföreläggande besluta om verkställighet. Konventionens krav att beslut av annan myndighet än domstol skall kunna överklagas hos domstol och att den dömde alltid skall ha möjlighet att på begäran bli personligen hörd inför domstol torde enligt promemorian vara uppfyllt genom att uteblivet godkännande av föreläggande automatiskt leder till att saken måste prövas av domstol i samma ordning som normalt skall gälla för europeisk brottmålsdom.

När beslut meddelas här i landet om verkställighet av utländsk dom, skall enligt konventionen ny påföljd bestämmas med tillämpning av svensk lag (art. 44—46). Den nya påföljden skall härefter verkställas på samma sätt som påföljd ådömd av svensk domstol i mål om ansvar för brott (art. 10). Den nya lagen bör enligt promemorian innehålla en uttrycklig föreskrift härom.

Om den nya påföljden utgör böter, kan fråga om ådömande av förvandlingsstraff uppkomma. Konventionen ger den anmodade staten möjlighet att ådöma förvandlingsstraff enligt sin egen lag, men bara om och i den mån den anmodande statens lag innehåller bestämmelser härom och den staten inte uttryckligen har begränsat sin framställning att uteslutande avse indrivning av böterna. Någon skyldighet för den anmodade staten att förvandla böter föreskriver konventionen inte för något fall (art. 48). I promemorian hänvisas i detta sammanhang till förvandlingsstraffutredningen (Ju 1970: 53) som i enlighet med sina direktiv förväntas föreslå att förvandlingsstraffet avskaffas. Resultatet av utredningen väntas föreligga under innevarande år. Med hänsyn bl. a. till dessa förhållanden anses det naturligt att i den nya verkställighetslagen ta upp uttrycklig föreskrift att böter som bestäms med tillämpning av lagen inte får förvandlas.

I fråga om förfarandet vid handläggning i den anmodade staten av mål om verkställighet eller ärenden om tvångsåtgärder eller ärenden som föranleds av den dömdes "opposition" mot s. k. utevarodom eller

”ordonnance pénale” innehåller konventionen ett stort antal detaljbestämmelser. Det konstateras i promemorian att i den mån dessa föreskrifter avviker från RB:s bestämmelser om rättegången i brottmål, måste de tas in i intern svensk rätt. I betydande omfattning torde detta kunna ske genom tillämpningsföreskrifter till den särskilda lagen. Dessa frågor behandlas i promemorian i anslutning till de enskilda bestämmelserna i den nya lagen.

Konventionen förpliktar inte konventionsstaterna att låta verkställa inhemska brottmålsdomar i annan konventionsstat men den öppnar möjligheter att under vissa förutsättningar begära sådan verkställighet. Den svenska lagen bör därför enligt promemorian innehålla regler om under vilka förutsättningar och i vilka former framställning kan och bör göras om verkställighet i främmande stat av svensk brottmålsdom. Det föreslås att samma regler i princip tillämpas också när det gäller verkställighet i främmande stat som inte har tillträtt konventionen men med vilken Sverige ingått separat verkställighetsöverenskommelse. För konventionsfallen föreslås dessutom regler motsvarande de konventionsbestämmelser som ålägger den anmodande staten — dvs. i detta fall Sverige — vissa skyldigheter, bl. a. när det gäller handläggning av ärenden som föranleds av att den dömda anför ”opposition” mot en svensk utevarodom, strafföreläggande, eller föreläggande av ordningsbot som begärs verkställd utomlands.

I promemorian föreslås att den nya lagens bestämmelser om verkställighet av svensk brottmålsdom utomlands bör — liksom när det gäller verkställighet i Sverige av utländsk brottmålsdom — begränsas till att avse domar på frihetsberövande påföljd, böter eller förverkande. Det föreslås vidare att bestämmelserna bör omfatta inte bara domstols dom utan också godkänt strafföreläggande eller godkänt föreläggande av ordningsbot.

Enligt 25 § NVL åligger det kriminalvårdsstyrelsen att bl. a. begära verkställighet i annat nordiskt land av dom varigenom dömts till fängelse, böter eller förverkande av egendom. I promemorian föreslås att det i likhet med vad som gäller enligt NVL bör ankomma på kriminalvårdsstyrelsen att även med stöd av den föreslagna lagen ta initiativ till att svensk dom eller godkänt föreläggande verkställs i annan stat. Sådan framställning bör härefter vidarebefordras på diplomatisk väg genom utrikesdepartementets försorg. Inom ramen för de begränsningar i möjligheterna att göra sådan framställning som följer av konventionen eller som kan komma att gälla enligt separat verkställighetsöverenskommelse mellan Sverige och icke-konventionsstat föreslås kriminalvårdsstyrelsen få frihet att på grundval av en diskretionär prövning avgöra om framställning om verkställighet bör göras. För konventionsfallen bör uttryckligen föreskrivas att framställning om verkställighet inte får göras, om hinder mot sådan verkställighet kan antagas föreligga i den främmande

staten vid en motsvarande tillämpning av den svenska lagens på art. 3, 4 och 5 samt art. 6 a) och d) grundade bestämmelser eller om sådan verkställighet skulle stå i strid med konventionens bestämmelser om "ne bis in idem".

I fråga om verkställighet av svensk brottmålsdom utomlands krävs i övrigt enligt promemorian väsentligen endast vissa bestämmelser i anslutning till konventionens föreskrifter om "opposition" mot utevarodom m. m., i princip motsvarande de regler härom som är nödvändiga när det gäller verkställighet i Sverige av utländsk utevarodom. Den närmare utformningen av dessa bestämmelser och vissa andra av konventionen föranledda regler av processuell natur behandlas i promemorian i anslutning till de enskilda bestämmelserna.

Konventionen innehåller i art. 13 bestämmelser om skyldighet för konventionsstat att i vissa fall tillåta transitering över sitt område av den som har berövats friheten i annan konventionsstat och skall föras till en tredje sådan stat i och för verkställighet enligt konventionen. I överensstämmelse med vad som för vissa motsvarande fall gäller enligt 1957 års allmänna utlämningslag föreslås i promemorian att det bör ankomma på chefen för justitiedepartementet att på framställning av annan konventionsstat medge sådan transitering. Det föreslås att en särskild föreskrift därom tas upp i den nya lagen bland de gemensamma bestämmelserna.

Enligt art. 64.2 i konventionen kan konventionsstater, som redan har reglerat sina inbördes förhållanden i de hänseenden som konventionen avser, t. ex. på grundval av enhetlig lagstiftning, tillämpa denna lagstiftning också i fortsättningen utan hinder av konventionens bestämmelser. Under hänvisning till att det under de nordiska överläggningarna har rått enighet om att de nordiska länderna bör utnyttja denna möjlighet att även efter sitt tillträde till konventionen sinsemellan tillämpa nu gällande bestämmelser i resp. länder om verkställighet av brottmålsdom meddelad i annat nordiskt land, föreslås att det i den nya lagen görs en allmän reservation av innebörd att lagen inte gäller i fråga om verkställighet eller annan åtgärd som regleras genom NVL.

6.3.2 Om tillämpligheten av svensk strafflag

I enlighet med vad som har anförts i nyss redovisade avsnitt av promemorian förordas att i svensk rätt införs en bestämmelse som ger utländsk brottmålsdom den rättsverkan som krävs i art. 53 och 54 i konventionen. Av skäl som har anförts i det sammanhanget anses dock att undantag bör göras för viss grövre brottslighet. En sådan undantagsregel bör enligt promemorian korrespondera med en samtidigt förordad regel om oinskränkt svensk jurisdiktionsrätt i fråga om vissa grova brott. Frågan vilka brott som bör inrymmas under undantaget behandlas därför i promemorian i samband med förslag till ändrade jurisdiktionsregler.

Om man sålunda för att anpassa den svenska lagstiftningen till konventionens "ne bis in idem"-regler, ger både frikännande och fällande dom meddelad i annan konventionsstat res judicata-verkan här i landet, måste man enligt promemorian överväga hur en sådan ändring förhåller sig till bestämmelserna i 2 kap. BrB om svensk strafflags tillämplighet på brott som har begåtts utomlands. Det erinras om att konventionen ger res judicata-verkan även åt sådan frikännande dom som grundas på att gärningen inte är straffbar enligt den dömande statens lag och att konventionen förpliktat staterna att godtaga fällande dom, som har verkställts eller vars verkställighet pågår, även om straffet är betydligt lindrigare än vad som skulle ha blivit fallet om gärningen hade prövats i den egna staten. Konventionsstat förpliktas också att godtaga den dömande statens regler om preskription av ådömd påföljd liksom dess beslut om nåd eller amnesti. I promemorian konstateras att en så långtgående rättsverkan av utländsk dom inte stämmer överens med brottsbalkens regler om svensk straffrättslig jurisdiktion. Enligt dessa regler är svensk strafflag i allmänhet tillämplig på utomlands begångna brott utan hänsyn till om gärningen är straffbar på gärningsorten eller ej.

Förslaget att Sverige i stort sett bör godtaga konventionens "ne bis in idem"-regler leder enligt promemorian till att BrB:s bestämmelser om svensk straffrättslig jurisdiktion också bör ändras. I promemorian framhålls att ökade kommunikationer länderna emellan torde ha lett till att många medborgare idag ställer sig främmande inför en reglering som innebär att det egna landets straffbestämmelser följer dem över världen oavsett om deras handlande är kriminaliserat på gärningsorten eller ej. Dessutom betonas att det internationella samarbetet på straffrättens område har intensifierats under senare år, vilket bl. a. fått till följd att skilda länders straffbestämmelser numera står i bättre övrecensstämmelse med varandra än tidigare. Enligt promemorian har principen att låta jurisdiktionsrätten begränsas av krav på att gärningen skall vara straffbar även enligt gärningsortens lag alltmera vunnit insteg i nationella rätts-system världen över. Det framhålls att denna princip sedan länge har varit accepterad i den danska strafflagen.

I promemorian föreslås sålunda att krav på dubbel straffbarhet införs i 2 kap. BrB samtidigt som utländsk brottmålsdom i princip ges den rättsverkan som föreskrivs i art. 53 och 54.

När det gäller det lagtekniska genomförandet av de aktuella ändringarna i 2 kap. BrB, föreslås i promemorian att den danska strafflagens bestämmelser om jurisdiktionsrätt får tjäna som förebild. Med denna utgångspunkt föreslås att systematiken i de tre första paragraferna ändras. Enligt promemoriaförslaget bör 1 § liksom f. n. innehålla bestämmelser om brott som begås i riket medan 2 § bör innehålla huvudregeln om svensk lags tillämplighet på brott som har begåtts utom riket. Sistnämnda regel bör begränsas till vissa personkategorier och ge-

nom krav på dubbel straffbarhet. I 3 § bör ges en regel om svensk strafflags tillämplighet i vissa fall på brott, som har begåtts utomlands, oberoende av var brottet har begåtts och av vem som har begått brottet.

Enligt promemorian bör huvudregeln i 2 kap. 2 § BrB om svensk strafflags tillämplighet på brott utomlands avse — utöver de personkategorier som upptas i nuvarande 2 § andra stycket — även svensk medborgare och utlänning med hemvist i Sverige. Det föreslås att bestämmelsen om krav på dubbel straffbarhet utformas så att även gärningsortens preskriptionsregler kommer att få betydelse för frågan om svensk strafflags tillämplighet. Dessutom förordas en uttrycklig regel om svensk jurisdiktion inom område som inte faller under någon stats överhöghet. Som en följd av kravet på dubbel straffbarhet bör enligt promemorian föreskrivas att den mildaste lagen skall tillämpas, när dubbel straffbarhet föreligger. Om förslaget att införa en allmän regel om krav på dubbel straffbarhet genomförs, bör bestämmelsen om dubbel straffbarhet i 5 § lagen om straff för trafikbrott som begåtts utomlands upphävas.

Vissa brott som har begåtts utomlands bör enligt promemorian på grund av sin karaktär alltid falla under svensk domstols straffrättsliga behörighet. Sålunda föreslås att kravet på dubbel straffbarhet inte upprätthålls om brottet riktas mot svenskt offentligt intresse. I promemorian uttalas vidare att Sveriges åtaganden på grund av internationella överenskommelser i vissa fall kräver en vidsträckt kompetensregel. Så är fallet i fråga om konventionen för bekämpande av olaga besittningstagande av luftfartyg och Genèvekonventionerna 1949 till skydd för krigets offer. Detsamma gäller enligt den europeiska överenskommelsen till förhindrande av rundradiosändningar från stationer utanför nationella territorier och enligt konventionen om kontinentalsockeln. I promemorian förklaras att dessa överenskommelser medför förpliktelse att bestraffa vissa brott oberoende av var och av vem de har begåtts och att med anledning härav i svensk rätt har införts bestämmelser om straff för kapning av luftfartyg (13 kap. 5 a § BrB) och för folkrättsbrott (22 kap. 11 § BrB) samt regeln i 2 kap. 3 § BrB om oinskränkt svensk jurisdiktionsrätt.

I promemorian nämns också de särskilda straffbestämmelserna i lagen om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet och i lagen om kontinentalsockeln. De två sistnämnda lagarna innehåller även bestämmelser om en utvidgning av svensk domstols behörighet i förhållande till reglerna i 2 kap. BrB. Enligt dessa bestämmelser kan utlänning som utom riket har begått brott mot resp. lag dömas för brottet av svensk domstol om han finns här, även om 2 kap. 2 eller 3 § BrB inte är tillämplig. Dessa behörighetsregler bör enligt promemorian ändras, om den föreslagna ändringen av 2 kap. BrB genomförs.

I detta sammanhang lämnas också en redogörelse för lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner. Lagen har fullmaktska-

raktär och ger Kungl. Maj:t befogenhet att meddela förbud i vissa i lagen angivna hänseenden i den mån det påkallas av ett bindande beslut eller en rekommendation av Förenta Nationernas säkerhetsråd. Med stöd av sanktionslagen har utfärdats kungörelsen (1971: 178) om vissa sanktioner mot Rhodesia. Vid sanktionslagens tillkomst förutsattes att de nuvarande bestämmelserna i 2 kap. BrB om strafflagens tillämplighet i rummet skulle gälla vid tillämpning av lagen. Därför infördes inte någon särskild bestämmelse i detta hänseende. Kungl. Maj:t kan i det enskilda sanktionsfallet utforma förbuden så att det straffbara området begränsas. Så har skett i Rhodesiakungörelsen, som innehåller en bestämmelse att förbud enligt kungörelsen gäller endast svensk medborgare samt utlänning med avseende på handling som denne företar i Sverige eller på svenskt fartyg eller luftfartyg (7 §). I promemorian konstateras att en regel om krav på dubbel straffbarhet i 2 kap. 2 § BrB i fråga om svensk medborgare leder till en begränsning av den svenska domstolskompetensen som inte stämmer överens med vad som krävs för att genomföra de resolutioner om sanktioner mot Rhodesia som säkerhetsrådet hittills har antagit. Det föreslås därför att sanktionslagen kompletteras med en bestämmelse som ger svensk domstol oinskränkt behörighet med avseende på brott som har begåtts utomlands av svensk medborgare.

När det gäller särskilt grova brott kan det enligt promemorian vara stötande att behöva acceptera gärningsortens lag. Det föreslås därför en regel enligt vilken t. ex. svensk medborgare eller utlänning med hemvist i Sverige kan åtalas här i landet för sådant brott oberoende av om gärningen är straffbar på gärningsorten och, för fall då gärningen är straffbar enligt gärningsortens lag, oberoende av den straffskala som är tillämplig där. En sådan regel bör enligt promemorian endast gälla mycket grov brottslighet. Det anses inte lämpligt att i lagen göra en uppräkningslista av vissa brott utan i stället föreslås att ifrågavarande brott avgränsas genom en hänvisning till det minimistraff som är föreskrivet i svensk lag. I promemoriaförslaget sätts gränsen vid ett minimum av fängelse i fyra år. Undantagsregeln kommer då att avse framför allt sådana brott som mord, dråp, människorov, grovt rån och grov mordbrand (3 kap. 1 och 2 §§, 4 kap. 1 §, 8 kap. 6 § och 13 kap. 2 §).

I promemorian föreslås vidare att en bestämmelse som ger utländsk brottmålsdom vidgad rättsverkan i enlighet med art. 53 i brottmålsdomskonventionen tas in i 2 kap. BrB i en ny 5 a §. Det föreslås att bestämmelsen skall omfatta dom som har meddelats i den stat där brottet har förövats, oavsett om denna stat är konventionsstat. Enligt promemorian korresponderar en sådan allmän regel bättre med de allmänna jurisdiktionsreglerna, som inte är begränsade till konventionsstater.

I den nya 5 a § föreslås två undantag från huvudregeln om brottmålsdoms res judicata-verkan, vilka inte finns i art. 53. Det ena undantaget

gäller kapning av luftfartyg och folkrättsbrott. Enligt promemorian är det en folkrättslig förpliktelse för Sverige att straffa sådana brott, oberoende av var och av vem de har begåtts. Sverige torde därför inte kunna godtaga en utländsk dom varigenom någon har frikänts på grund av att sådan gärning är straffri i domslandet. Det föreslås att motsvarande undantag görs i lagen om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet och i lagen om kontinentalsockeln. I promemorian uttalas vidare att man på samma sätt bör göra undantag i 5 a § för särskilt grova brott, om man i 3 § inför en bestämmelse om obegränsad kompetens i fråga om sådana brott. Avsteget från konventionen i fråga om kapning av luftfartyg, folkrättsbrott och brott mot nyssnämnda två speciallagar anses inte nödvändiggöra förbehåll. När det gäller undantaget för grov brottslighet är det däremot enligt promemorian nödvändigt att göra förbehåll mot konventionens "ne bis in idem"-regler i detta avseende.

Slutligen föreslås i promemorian att den nuvarande fakultativa regeln om avräkning av verkställd påföljd i 2 kap. 6 § BrB ersätts med en obligatorisk regel i enlighet med art. 54 i konventionen. Enligt promemoriaförslaget bör avräkningsregeln liksom f. n. omfatta varje slag av straff eller annan ansvarspåföljd fastän konventionen kräver avräkning bara för frihetsberövande påföljd.

I enlighet med det anförda föreslås ändring i 2 kap. brottsbalken samt i lagen om straff för trafikbrott som begåtts utomlands, lagen om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet, lagen om kontinentalsockeln och i lagen om vissa internationella sanktioner.

7 Remissyttrandena

7.1 Sveriges tillträde till konventionen

Det grundläggande förslaget i denna del av promemorian, nämligen att Sverige skall tillträda europarådskonventionen om brottmålsdoms internationella rättsverkningar och genomföra den lagstiftning som behövs för tillträde till konventionen har tillstyrkts av samtliga remissinstanser som har yttrat sig i frågan.

I frågan huruvida ett eller flera förbehåll mot konventionen bör göras har förslaget att Sverige inte skall begagna sig av möjligheterna att göra förbehåll mot konventionens huvudavsnitt om verkställighetssamarbete lämnats utan erinran av remissinstanternas.

I fråga om möjligheten att göra förbehåll mot en av de två avdelningarna i konventionens del III föreslås i promemorian att Sverige skall göra endast ett begränsat förbehåll mot avdelningen om "ne bis in idem" av innebörd att Sverige inte kan godtaga utländsk brottmålsdom som hinder för prövning av ansvar för samma gärning här i landet,

när den utländska domen avser brott för vilket enligt svensk lag inte är stadgat lindrigare straff än fängelse i fyra år. Förslaget i denna del har tillstyrkts av samtliga remissinstanser med undantag av *Stockholms tingsrätt*, som anser det tveksamt om konventionen inrymmer möjlighet att göra ett sådant begränsat förbehåll. Enligt tingsrättens mening kan det vara lika stötande att behöva godtaga gärningsortens lag i fråga om andra brott än sådana grova brott som undantas genom promemoriaförslaget. Vidare anser tingsrätten att stat som deltar i konventionssamarbetet i princip bör acceptera annan konventionsstats rättsordning.

Åtalsrättskommittén, som tillstyrker förslaget i denna del, tar i sammanhanget upp frågan om möjlighet att beakta utländsk brottmålsdom vid tillämpning av bestämmelserna om sammanträffande av brott och om förändring av påföljd i 34 kap. 1 § BrB eller åtalsreglerna i 20 kap. 7 § första stycket 2 RB. Kommittén anser att det skulle vara praktiskt att ha en sådan möjlighet.

Förslaget att det nordiska samarbetet på förevarande område även i fortsättningen bör regleras av nordiska verkställighetslagen och bygga på konventionen endast i de delar denna har en omfattning som går utöver NVL har lämnats utan erinran.

7.2 Metoden för att införliva konventionen med svensk rätt

Förslaget i promemorian att konventionen skall införlivas med svensk rätt genom den s. k. transformationsmetoden har tillstyrkts av remissinstanserna. *RÅ*, *Svea hovrätt*, *Stockholms tingsrätt* och *utredningen rörande specialstraffrätten*, som också tillstyrker förslaget i denna del, har dock anmärkt att transformationsmetoden inte har använts konsekvent. Föreskriften i den föreslagna 5 § andra stycket 8 att europeisk brottmålsdom inte får verkställas här i landet om verkställighet i Sverige "i övrigt skulle strida mot den i 2 § nämnda konventionen" innebär enligt dessa remissinstansers uppfattning ett markant avsteg från transformationsmetoden och motverkar syftet med denna lagstiftningsform. *RÅ* anser att hänvisningen bör ersättas med erforderliga bestämmelser i lagen eller åtminstone begränsas till vissa angivna artiklar eller avsnitt i konventionen. I sista hand kan enligt *RÅ* i lagmotiven anges vilka hinder som avses och var dessa står att finna i konventionen.

7.3 Huvuddragen av lagstiftningen

7.3.1 Verkställighetsreglerna

Förslaget att den nya lagens tillämplighetsområde inte skall begränsas till verkställighetssamarbete med konventionsstater utan också omfatta samarbete med andra stater har tillstyrkts av remissinstanserna. *RÅ* förklarar att samarbete kan bli aktuellt såväl

med stater som är medlemmar i Europarådet men inte har tillträtt konventionen som med helt utomstående stater, vilkas juridiska system och rättstraditioner helt skiljer sig från de svenska. Enligt RÅ kan det synas något betänkligt att den rättsliga regleringen av samarbetet i dessa fall har gjorts mindre ingående än på konventionsområdet. Det kan uppstå verkställighetsproblem och andra svårigheter som inte har förutsetts i svensk lag. Benådningsinstitutet står till buds men torde få utnyttjas med försiktighet för att inte fortsatt samarbete skall äventyras. RÅ anser dock att dessa betänkligheter får vika för de starka humanitära skäl som talar för att en möjlighet till samarbete i särskilda fall öppnas på det sätt som har föreslagits i promemorian. Svenskar som i främmande land har dömts till frihetsberövande påföljd för kanske mycket långa tider och har att undergå verkställighet under pressande förhållanden bör kunna få fortsatt verkställighet i Sverige.

Domareföreningen anser det i hög grad eftersträvansvärt att Sverige söker uppnå separata, generella överenskommelser med icke-konventionsstater. Föreningen uttrycker också förhoppningen att överenskommelse med annan stat skall kunna ingås i enskilda fall och tänker då särskilt på fall där mycket stränga straff har utdömts i annat land för gärning som i Sverige skulle föranleda påföljd av helt annat slag eller helt annan svårighetsgrad.

I promemorian föreslås att den internationella verkställighetslagen skall omfatta verkställighet av påföljd som innebär frihetsberövande, böter eller förverkande. S. k. diskvalifikation, dvs. förlust av rättighet m. m. har enligt förslaget uteslutits från lagens tillämpningsområde. Detta förslag har inte mött några invändningar i sak. *Svea hovrätt*, *Stockholms tingsrätt* och *åtalsrättskommittén* har emellertid avstyrkt ett begreppet "påföljd" här ges en vidare innebörd än i BrB och skall omfatta även förverkande. Enligt hovrätten är det angeläget att ett begrepp av så central betydelse inom straffrätten, vilket har definierats genom en bestämmelse i BrB, i varje fall inte i lagtext används med en avvikande innebörd. Hänsyn bör tas till brottsbalkens terminologi både i den föreslagna lagen och i den svenska översättningen av konventionen. Hovrätten föreslår att "påföljd" ersätts med uttrycket "sanktion".

Promemorians förslag rörande **a b s o l u t a h i n d e r** mot verkställighet här i landet av europeisk brottmålsdom (5 §) har i allmänhet godtagits av remissinstanserna. Bortsett från de nyss berörda invändningarna mot 5 § andra stycket 8 i lagförslaget har framförts erinringar endast mot punkten 7 i andra stycket av samma paragraf. Enligt denna punkt får europeisk brottmålsdom inte verkställas här i landet, om den dömdes genom lagakraftvägande dom i annan främmande stat än den anmodande staten för samma gärning har frikänts från ansvar, dömts till påföljd som har verkställts eller håller på att verkställas eller som har bortfallit enligt lagen i den främmande staten eller om den dömdes har

förklarats skyldig till brottet utan att påföljd har ådömts. *Svea Hovrätt* och *utredningen rörande specialstraffrätten* anser att lagtexten går utöver motiven i promemorieförslaget och finner det inte vara avsett att nämnda rättsverkan skall tilläggas dom meddelad i varje främmande stat. Om brottmålsdom meddelad i icke-konventionsstat obligatoriskt ges samma verkan som europeisk brottmålsdom, kan detta enligt specialstraffrättsutredningen leda till manövrar för erhållande av dom i ett land med korrumpierad eller primitiv rättsordning i syfte att enbart åstadkomma verkställighetshinder i Sverige.

Promemorieförslaget beträffande fakultativa hinder mot verkställighet här i landet (6 §) har lämnats utan erinran av praktiskt taget samtliga remissinstanser.

RA, som har tillstyrkt förslaget i denna del, har särskilt uttalat sig om förslaget att Sverige i princip skall kunna överta verkställigheten även om den dömde vid brottets begående inte hade fyllt 15 år (6 § första stycket 7). *RA* anser att det vid första påseende kan synas som om regeln i 33 kap. 1 § BrB är en så grundläggande princip att verkställighet borde vara utesluten redan på grund av bestämmelsen om hänsyn till "ordre public" i den föreslagna 5 § andra stycket 4. Förhållandena i vissa enskilda fall talar dock mot att hänföra 15-årsgränsen under ordre public-klausulen. Av humanitära skäl kan det sålunda vara angeläget att en svensk, som har dömts till frihetsstraff utomlands innan han fyllt 15 år, förflyttas till Sverige för verkställighet här. Enligt *RA* kan överflyttningen av verkställigheten försvåras genom tillämpningen av 11—13 §§ i den föreslagna lagen. Det kan antas att ett land, där man har sett så strängt på ifrågavarande brott att man har dömt en minderårig till frihetsstraff, är mindre benäget att flytta över verkställigheten till Sverige, om man kan förvänta att svensk domstol bestämmer en påföljd som är avsevärt lindrigare än den som har bestämts i den ursprungliga domen. Det kan bli en ytterst grannlaga uppgift för domstolen att vid tillämpningen av den föreslagna 11 § avväga den nya påföljden så att å ena sidan den dömde inte lider skada och å andra sidan den främmande staten inte för framtiden blir obenägen att till Sverige överlämna verkställigheten av domar rörande svenska medborgare.

Svea hovrätt anför i anslutning till förslaget att verkställighet kan vägras, om påföljdspreskription skulle ha inträtt vid en tillämpning av svenska preskriptionsregler (6 § första stycket 8), att motivuttalandet i promemorian att åtalspreskription kan beaktas med tillämpning av ordre public-regeln är mindre väl förenligt med det förhållandet att förbehåll inte skall göras enligt reglerna i konventionsbilaga I (c).

I frågan om hinder mot verkställighet erinrar *invandrarverket* om det förhållandet att utomlands ådömt frihetsstraff kan vara såväl avvísings- som utvisningsgrund enligt 19 § första stycket 4) resp. 29 § första stycket 4) utlänningslagen. Vidare kan det inträffa att en utlänning som

utomlands har dömts för brott skulle ha förvisats ur riket, om han hade dömts för samma brott i Sverige. Ibland händer det också att en utlämning som har dömts till förvisning i Sverige men meddelats anstånd med verkställighet av förvisningsbeslutet, reser ut ur landet och begår nya brott utomlands. Invandrarverket anser att det kan starkt ifrågasättas om det är rimligt att Sverige tar emot personer av särskilt sistnämnda två kategorier för straffverkställighet. Verket vill dock inte motsätta sig att Sverige tillträder konventionen och såsmåningom förbinder sig att verkställa påföljder också i dessa fall.

Bestämmelsen i den föreslagna 7 § om hinder mot verkställighet såvitt avser ett av flera brott aktualiserar enligt *RÅ* ett problem som har kommit fram i vissa utlämningsärenden. Om utlämning begärs av den som i det främmande landet har dömts till gemensamt straff för dels brott för vilket enligt svensk lag är stadgat fängelse i mer än ett år, dels en mindre förseelse, beviljas utlämning med stöd av 4 § utlämningslagen endast med avseende på det allvarigare brottet. Det är då ovisst om domen alls kan verkställas i det land till vilket den dömde har utlämnats. Om en svensk begäran om utlämning för verkställighet här i landet bifalls på motsvarande sätt, kan domen efter verkställd utlämning inte verkställas i Sverige. Det finns nämligen ingen laglig möjlighet att dela upp det gemensamma straffet på olika brott. *RÅ* ifrågasätter om inte svensk domstol, i första hand domstol som har dömt i målet, bör ges möjlighet att dela upp den ådömda påföljden med avseende på de olika brott som ingår i domen, när en sådan uppdelning behövs för att verkställighet skall kunna ske i främmande stat.

Förslaget om Kungl. Maj:ts, *RÅ*:s och domstols pövning av framställning om verkställighet i Sverige och om kompetensfördelningen mellan dessa myndigheter har inte mött några invändningar från remissinstanserna.

Promemorieförslaget rörande forum, nämligen att Stockholms tingsrätt skall vara laga domstol i mål eller ärende om verkställighet av utländsk brottmålsdom, har tillstyrkts av majoriteten av remissinstanserna, däribland tingsrätten. *Domareföreningen* avstyrker emellertid den föreslagna forumregeln. Förslaget skulle enligt föreningen leda till att enskilda parter drabbas av onödiga kostnader för bl. a. resor. Vidare finns det risk för att häktade kommer att förvaras långt från hemorten. *Domareföreningen* framhåller också att varje underrätt måste kunna tillämpa de föreslagna nya reglerna i BrB om svensk strafflags tillämplighet i rummet, vilka regler är en viktig del i den nya verkställighetslagstiftningen. De nya reglerna om verkställighet av utländsk brottmålsdom torde inte innebära några mera svårlösta problem för underrätterna, som redan har att handlägga många frågor med utländsk anknytning på den civila sidan. Föreningen anser dessutom att det måste vara en fördel att, när "opposition" äger rum i Sverige mot en av svensk un-

derrätt meddelad utcvarodom, handläggningen sker inför samma under rätt.

Åtalsrättskommittén uttrycker — utan att avstyrka förslaget — en viss tveksamhet inför centralisering till en tingsrätt. Enligt kommittén är det förenat med obestridliga fördelar att ha en sådan ordning, särskilt som svåra rättsliga frågor kan förekomma i denna typ av mål. Men den föreslagna ordningen medför också avsevärda kostnader både för enskild part som bor långt från Stockholm och för det allmänna, främst i fråga om ersättningarna till offentlig försvarare som i regel bör komma från partens hemtrakt. Om en enda under rätt skall vara forum torde det enligt kommittén böra övervägas bestämmelser om rätt till ersättning för enskild parts inställelse. En annan utväg är att införa möjlighet att tillämpa 19 kap. 1 § tredje stycket RB. Som en tredje möjlighet anvisar kommittén tillämpning av allmänna forumregler.

I promemorian föreslås att RÅ tills vidare skall svara för de funktioner som vid handläggningen av verkställighetsärende enligt förslaget ankommer på åklagarmyndighet med möjlighet för RÅ att delegera beslutanderätten till underordnad åklagare. RÅ understryker att åklagarfunktionerna bör delegeras i åtskilliga hänseenden. Den förberedande och skriftliga handläggningen anses kunna ombesörjas inom RÅ:s kansli på motsvarande sätt som sker med bl. a. utlämningsärenden. Utfärdande av strafföreläggande bör däremot delegeras till distriktsåklagare. Personlig inställelse av åklagare vid domstol förutsätts på flera ställen i den föreslagna lagen. Även i detta avseende bör delegation kunna ske till distriktsåklagare. Enligt RÅ:s uppfattning bör delegation ske med stöd av lag. Delegationsmöjligheterna i 7 kap. RB anses inte tillämpliga i dessa fall. *Åtalsrättskommittén* betonar att RÅ från början eller snarast möjligt bör ges ganska fria händer att delegera åklagaruppgifter i förevarande slag av mål, när de är av mera rutinmässig natur.

Förslaget att RB:s bestämmelser om rättegången i brottsmål i princip skall gälla i tillämpliga delar i mål eller ärende enligt den föreslagna lagen har i allmänhet lämnats utan erinran. *Svea hovrätt* har dock invänt att en generell hänvisning till RB:s regler om rättegången i brottmål där huvudförhandling är huvudregel, synes föra längre än konventionstexten i art. 39 avser. Hovrätten anser att det bör övervägas om möjlighet kan införas att höra den dömde, innan framställningen slutligen avgörs, vid domstol där han vistas. Med hänvisning till lagstiftningen om bevisupptagning vid och åt utländsk domstol uttalas att ett sådant förfarande torde stämma bäst med konventionstextens "letters rogatory".

Förslaget att böter som har bestämts i mål om verkställighet av utländsk brottmålsdom inte skall kunna leda till förvandlingsstraff har tillstyrkts av praktiskt taget samtliga remissinstanser. *Svea*

hovrätt anser dock att frågan huruvida en sådan regel bör införas bör övervägas i samband med förvandlingsstraffets utformning och hänvisar till pågående utredning om förvandlingsstraffet.

Promemorian innehåller också förslag till bestämmelse om förutsättningar och former för framställning om verkställighet i främmande stat av svensk brottmålsdom, strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot. I promemorian föreslås att det bör ankomma på kriminalvårdsstyrelsen att ta upp fråga om sådan verkställighet. Förslaget har i allmänhet tillstyrkts av remissinstanserna. *Stockholms tingsrätt* ifrågasätter dock, om inte det slutliga avgörandet i dessa frågor bör träffas av justitiedepartementet och förordar att ärenden om överförande av verkställighet av dom som innebär frihetsberövande upptas av Kungl Maj:t efter framställning av kriminalvårdsstyrelsen. *Svea Hovrätt*, som tillstyrker förslaget att kriminalvårdsstyrelsen skall vara beslutande myndighet beträffande frihetsberövande påföljd, ifrågasätter om styrelsen är den lämpligaste myndigheten när det gäller framställning om verkställighet av bötesdomar och domar angående förverkande.

Kriminalvårdsstyrelsen godtar förslaget att styrelsen skall vara handläggande myndighet vid överflyttning av verkställighet till främmande stat. Styrelsen påpekar dock att det i betänkandet "Centralorgan inom exekutionsväsendet. Översyn av landets indelning i kronofogdedistrikt" (Stencil C 1971: 2) har föreslagits, att styrelsens befattning enligt NVL med indrivning av böter hos personer som vistas i annat nordiskt land förs över till det föreslagna centralorganet. Om en sådan överföring kommer till stånd, är det olämpligt att därefter behålla styrelsen som myndighet för överflyttning av bötesstraff till icke-nordiskt land. Under den tid styrelsen fortfarande handlägger bötesärenden krävs en förstärkning av personalen vid styrelsens verkställighetssektion. För närvarande handlägger en byrådirektör ärenden om nordisk verkställighet såväl i fråga om frihetsstraff som böter m. m. Styrelsen finner det svårt att förutsäga i vilken utsträckning arbetsbelastningen kommer att öka genom den nya lagstiftningen men framhåller att tjänsterna redan nu är hårt arbetstungda och beräknar därför att det fordras medel för arvodering av en handläggande tjänsteman och ett kvalificerat biträde (kansliskrivare).

Kriminalvårdsstyrelsen efterlyser riktlinjer för styrelsens prövning av verkställighetsärenden. I detta sammanhang framlägger styrelsen vissa förslag rörande den praktiska tillämpningen. Med hänsyn till att förfarandet vid överförande av verkställighet från ett land till ett annat i vissa fall kan väntas bli ganska omständligt föreslår styrelsen att framställning om verkställighet av böter bör undvikas när bötesbeloppet inte uppgår till 100 kronor. När det gäller överförande av verkställighet av frihetsstraff som den dömda har börjat avtjäna i Sverige, räknar styrelsen med att tidsutdräkten blir avsevärt stör-

re än vid det nordiska samarbetet, där förfarandet fram till beslut f. n. tar i genomsnitt omkring en månad. Enligt styrelsens mening blir det troligen inte möjligt att överföra verkställighet av frihetsstraff under sex månader. Framställning om överföring av verkställighet av frihetsstraff i fall då den dömda befinner sig på fri fot bör i allmänhet göras, om den dömda har lämnat Sverige och befinner sig i land där verkställighet enligt konventionen kan ske. Befinner sig den dömda på fri fot i Sverige, torde enligt styrelsens mening framställning om verkställighet endast böra göras i de fall då den dömda själv begär det eller det finns särskilt starka skäl för överflyttning och dessutom en viss sannolikhet för att framställningen blir beviljad. Annars får överflyttningen anstå tills den dömda har intagits för verkställighet i svensk fängvårdsanstalt. Styrelsen konstaterar slutligen att det inte har angetts i promemorian på vilket sätt den dömda skall överföras för verkställighet i det andra landet.

Svea hovrätt efterlyser också vägledande uttalanden om överflyttning av verkställighet från Sverige i olika fall.

Även *invandrarverket* uttalar sig om förutsättningarna för verkställighet utomlands av svensk brottmålsdom. Enligt verkets mening bör en första förutsättning för verkställighet utomlands av frihetsstraff vara antingen lagakraftvägande beslut om avvisning, förpassning, utvisning eller förvisning eller samtycke av den dömda. Det bör inte heller komma i fråga att verkställigheten flyttas utomlands, om den dömda har gällande vistelsetillstånd i Sverige och själv önskar stanna kvar här. Genom en sådan tillämpning skulle visserligen nordbor komma i en sämre ställning än icke-nordbor. I NVL finns nämligen ingen bestämmelse av innebörd att framställning inte bör göras beträffande nordbo med viss anknytning till Sverige. Nordbor behöver inte heller särskilt tillstånd för att vistas här. I praxis bör dock en olikartad behandling av nordbor och icke-nordbor kunna undvikas eftersom samma myndigheter kommer att handlägga ärenden om framställning beträffande båda kategorierna. En ytterligare förutsättning för överflyttning av verkställighet till främmande stat bör enligt *invandrarverket* vara, att den som överförs till annat land för att avtjäna frihetsstraff inte utsätts för politisk förföljelse. Verket erinrar om att särskilda bestämmelser om verkställighet för det fall att utlännningen åberopar risk för politisk förföljelse finns inte bara i utlänningslagen utan även i t. ex. 7 § utlänningslagen och 7 § kungörelsen angående tillämpningen av lagen om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall. Ett påstående om politiskt flyktingskap bör prövas av den centrala utlänningsmyndigheten eller av Kungl. Maj:t, innan framställning görs om att frihetsstraff skall verkställas i annat land. En sådan ordning förordas även av *Stockholms tingsrätt*.

Svea hovrätt konstaterar att överflyttning av verkställighet av svensk brottmålsdom synes bli möjlig också beträffande svenska medborgare. Hovrätten anser det vara av värde om de överväganden som kan bli ak-

tuella i sådana fall blir närmare berörda i anslutning till förslaget, särskilt mot bakgrund av de principiellt grundade begränsningar som finns i utlämnings-sammanhang.

Stockholms tingsrätt framhåller att lagförslaget inte innehåller bestämmelser om den dömdes rätt att yttra sig i ärende om överflyttning av verkställighet eller om hans rätt att klaga på kriminalvårdsstyrelsens beslut i sådant ärende. Tingsrätten utgår från att såväl yttranderätt som klagorätt tillkommer den dömda enligt förvaltningslagen och förordar att förslaget kompletteras med uttryckligt motivuttalande i detta avseende. I huvudsak samma synpunkter kommer till uttryck i remissyttrandena från *Svea hovrätt* och *advokatsamfundet*.

Frågan om promemoriaförslagets betydelse för ökad användning av *utevarodom* enligt 46 kap. 15 § tredje stycket RB tas upp av *Stockholms tingsrätt*. Enligt nämnda bestämmelse i RB finns möjlighet att avgöra mål utan hinder av att den tilltalade har uteblivit, om den tilltalade har avvikit sedan stämning delgetts honom. Regeln anses inte tillämplig på utlännningar, som normalt har återvänt till sitt hemland. I tingsrätten vilar åtskilliga mål mot utlännningar eftersom målen inte anses kunna avgöras i den tilltalade utlänningsens utevaro. Enligt tingsrätten borde den möjligheten till oppositionsförfarande mot utevarodom som införs genom konventionen minska de betänkligheter som har föranlett nuvarande restriktiva praxis. Utlänning bör i ökad utsträckning kunna dömas i sin utevaro, om saken kan utredas nöjaktigt trots att han inte är närvarande. Kravet på rättssäkerhet uppfylls genom möjligheten till omprövning av domen. Tingsrätten anser det vara av värde om ställning tas till denna fråga genom motivuttalande eller eventuellt en ändring i 46 kap. 15 § RB.

Frågan om överflyttning av kriminalvård i frihet har berörts av *Svea hovrätt* och *Stockholms tingsrätt*. Båda remissinstanserna anser det angeläget att det internationella samarbetet vidgas att avse även påföljd som innebär kriminalvård i frihet. Hovrätten anser att den europeiska konventionen om överflyttning av övervakning av villkorligt dömda och villkorligt frigivna blir av stort intresse i detta sammanhang.

7.3.2 Tillämpligheten av svensk strafflag

Förslaget att i 2 kap. BrB införa krav på dubbel straffbarhet och regler grundade på principen om "ne bis in idem" med generell giltighet även utanför konventionsområdet har i allmänhet tillstyrkts av remissinstanserna. *Svea hovrätt*, som inte har något att erinra mot de föreslagna ändringar i de delar dessa är nödvändiga för Sveriges tillträde till konventionen, anser dock att de ändringar som går därutöver bör övervägas ytterligare och ges en mera ingående belysning.

Rikspolisstyrelsen fäster stor vikt vid att ändringsförslaget inte även-

tyrar Sveriges möjligheter att bekämpa den grova internationella brottsligheten, särskilt narkotikabrottsligheten. Sverige bör inte avhända sig rätten att här ingripa mot de personer, som har gjort sig skyldiga till grova narkotikabrott med anknytning till vårt land, även om de har avtjänat kortare frihetsstraff för samma brott i annat land. Styrelsen finner emellertid att promemorieförslaget innehåller tillräckliga förbehåll i dessa avseenden och har därför ingen erinran mot förslaget.

I anslutning till förslaget om införande av en regel om dubbel straffbarhet i 2 kap. 2 § BrB uttalar *domareföreningen* med hänvisning till erfarenheterna från Danmark att det inte finns risk för stora olägenheter om förslaget genomförs. Det kan visserligen anses allvarligt, om gärning som i Sverige bedöms som grovt narkotikabrott men i annat land är straffri eller bedöms som lindrigt brott, på grund av förslaget inte längre skulle kunna bestraffas i Sverige. Föreningen framhåller dock att om ett brott är riktat mot Sverige, t. ex. smuggling till Sverige, brottet enligt förslaget fortfarande kan straffas här. Föreningen konstaterar vidare att de föreslagna ändringarna innebär att t. ex. bigami inte längre kan bestraffas i Sverige, om gärningen har begåtts i ett land där månggifte är tillåtet. Det bör möjligen utredas hur detta kan komma att inverka på tillämpningen av svenska regler om giftorätt och arv. Domareföreningen finner också att det torde ankomma på domstolen att ex officio beakta gärningslandets regler om bl. a. nöd, nödvärn och samtycke. De svenska domstolarna bör på begäran snabbt kunna få kännedom om utländsk rätt. Utredning om innehållet i utländsk rätt torde få införskaffas genom utrikedepartementets försorg. Detta departement har dock f. n. inte erforderlig kännedom om utländsk straffrättspraxis. Om det råder tvivel om innehållet i utländsk rätt, bör de utländska rättsreglerna tillämpas på det sätt som är fördelaktigast för den tilltalade.

Ett par remissinstanser tar upp frågan om straffskyddet för enskilt svenskt intresse vid brott utomlands. Enligt *utredningen rörande specialstraffrätten* innebär promemorieförslaget t. ex. att den som i främmande stat är anställd i ett svenskt enskilt företag och mot sin huvudman begår en gärning, som är förskingring eller trolöshet enligt svensk rätt men inte straffbar enligt gärningsortens lag, inte kan straffas här för i Sverige. Om en stats- eller kommunalanställd utomlands begår motsvarande gärning, synes han däremot kunna straffas i Sverige enligt svensk lag med stöd av den föreslagna punkten 3 i 2 kap. 3 § BrB. Utredningen anser det dock ovisst hur uttrycket "annat liknande svenskt intresse" skall tolkas och ifrågasätter om det tar sikte på det offentliga ekonomiska intressen. Formuleringen av punkten 3 bör enligt utredningen preciseras så att det klart framgår vilka offentliga intressen som avses. Om avsikten är att skydda statens och kommunernas ekonomiska intressen samt stats- och kommunaldominerade företag i större utsträck-

ning än enskilda personer och enskilda företag, bör skälen för en sådan ordning anges i motiven.

Åtalsrättskommittén ställer sig tveksam till förslaget i denna del. Kommittén finner att det visserligen kan anföras skäl för att inte undantagslöst hävda svensk straffrättslig jurisdiktionsrätt i dessa fall men anser att önskvärda begränsningar kan uppnås genom restriktiv tillämpning av åtalsprövningsreglerna i 2 kap. 5 § BrB. Kommittén nämner som exempel att en här yrkesarbetande sydeuropeisk man har ett barn i äktenskap med en svensk kvinna. Under tillfällig vistelse i hemlandet överlämnar fadern egenmäktigt barnet att fostras av sina anförvanter och återvänder därefter till sitt yrkesarbete i Sverige. Om faderns förfarande med barnet är straffritt på gärningsorten, blir detta enligt de föreslagna ändringarna i 2 kap. 2 och 3 §§ oangripligt här i straffrättsligt avseende, trots att han också fortsättningsvis har hemvist här.

Förslaget att svensk straffrättslig behörighet skall omfatta varje brott för vilket enligt svensk lag inte är stadgat lindrigare straff än fyra år och att dom beträffande sådant brott inte heller skall ha res-judicata-verkan har kritiserats av *domareföreningen*. Föreningen framhåller att det varken uppställs krav på anknytning till Sverige eller görs någon begränsning med hänsyn till gärningsortens lag. Det kan enligt föreningen starkt ifrågasättas om inte en sådan bestämmelse är alltför omfattande även om man beaktar möjligheten till diskretionär åtalsprövning enligt 2 kap. 5 § andra stycket BrB.

Beträffande förslaget om avräkning av utomlands verkställd påföljd har *domareföreningen* uttalat att det bör göras klart, i varje fall i motiven, att avräkning skall ske även av anhållande och häktningstid utomlands. Dessutom bör det framhållas att svensk domstol har möjlighet att med tillämpning av 33 kap. 4 § andra och tredje styckena BrB ådöma ett lindrigare straff än en avräkning i och för sig skulle föranleda och även medge påföljdseftergift. Dessa möjligheter kan tänkas komma till användning bl. a. när straffet har avtjänats under särskilt svåra förhållanden.

8 Departementschefen

8.1 Tillträde till konventionen

I takt med livligare kommunikationer mellan länderna har brottsligheten blivit alltmera internationell. De rättsvårdande myndigheterna har allt oftare att ta ställning till fall då gärningsmannen är hemmahörande i främmande land eller då brott har begåtts utomlands, kanske i flera länder. Ingripanden mot sådan brottslighet ställer höga krav på internationellt samarbete och man har i många länder börjat ifrågasätta om de nuvarande formerna för sådant samarbete är tillräckliga.

Ärligen reser ett mycket betydande antal svenska medborgare och utlänningar med hemvist här i landet utomlands och en del av dessa begår under sin utlandsvistelse lagöverträdelser av skilda slag. Mera allvarlig brottslighet kan resultera i att de blir dömda till frihetsstraff i gärningslandet. Sådana straff måste i de allra flesta fall avtjänas i det dömande landet, om inte den dömda benådas. F. n. finns i utomnordiska länder ett femton-tal svenska medborgare som avtjänar frihetsstraff på minst ett år eller som är arresterade och riskerar att bli ådömda långvariga frihetsstraff.

Om straffet stannar vid böter, kan den dömda många gånger undandra sig verkställighet genom att lämna det dömande landet. I flera länder försöker man dock säkerställa verkställigheten genom att hålla den bötfällda kvar i landet till dess böterna har betalats.

Om den som har dömts till straff utomlands beger sig till Sverige, innan straffet har hunnit verkställas, och inte återvänder frivilligt till den dömande staten, kan denna stat göra framställning om den dömdes utlämnande för verkställighet av domen. Sådant bistånd lämnas emellertid inte i alla fall. Enligt lagen (1957: 668) om utlämning för brott utlämnas således aldrig svensk medborgare till utomnordiskt land. Denna lag bygger på den europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957, som har ratificerats av Sverige. När det gäller utlämning till annat nordiskt land har man alltså gjort avsteg från principen att inte utlämna egna medborgare. Förutsättningarna för sådan utlämning regleras i lagen (1959: 254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge. Enligt en annan allmän princip, som också har kommit till uttryck i utlämningskonventionen, får utlämning inte ske för mindre allvarlig brottslighet. Även i dessa fall gör man i Sverige skillnad på utlämning till nordisk stat och till stat utanför Norden. Enligt den allmänna utlämningslagen går gränsen för utlämning vid dom på frihetsstraff i minst fyra månader eller omhändertagande på anstalt under motsvarande tid. Den nordiska utlämningslagen medger däremot utlämning så snart domen lyder på frihetsstraff eller annat omhändertagande på anstalt.

Om den som har dömts till straff utomlands inte utlämnas, kan åtal väckas här i landet för det brott som avses med den utländska domen. Att frågan om ansvar redan har prövats i främmande stat anses i allmänhet inte hindra ny lagföring i Sverige för samma brott. Har det utomlands ådömda straffet verkställts krävs dock särskilt åtalsförordnande. Leder åtalet till fällande dom, skall straffet bestämmas med skälig hänsyn till den undergångna verkställigheten (2 kap. 6 § BrB). Dom som har meddelats i annat nordiskt land är enligt särskild bestämmelse i NVL hinder för nytt åtal här i landet för gärning som omfattas av domen, så snart samarbete för verkställighet av domen har inletts.

När det blir fråga om att genomföra rättegång här i landet i den si-

tuation som nu avses, nämligen när gärningsmannen är dömd till straff utomlands men inte kan utlämnas för verkställighet av straffet, är brottet med största sannolikhet begånget utanför Sverige. Från svensk sida kan man då behöva bistånd från myndighet i annat land för delgivning av stämning eller annan rättegångshandling, bevisupptagning o. d. Sverige har anslutit sig till den europeiska konventionen den 20 april 1959 om inbördes rättshjälp i brottmål och kan sålunda få rättshjälp på grund av konventionen men rättshjälp lämnas ofta även utan stöd av särskilt avtal. Enligt lagen (1946: 817) om bevisupptagning vid utländsk domstol fordras synnerliga skäl för bevisupptagning i utlandet.

Sverige lämnar också rättshjälp, dels med stöd av den europeiska rättshjälpkonventionen, dels utan avtal och utan krav på utfästelse om ömsesidighet. Den svenska rättshjälpen regleras huvudsakligen i lagen (1946: 816) om bevisupptagning åt utländsk domstol och i kungörelsen (1909 nr 24 s. 1) angående delgivning av handling på begäran av utländsk myndighet.

Endast i fall då dom i brottmål har meddelats i annat nordiskt land finns möjligheter att verkställa straffet här i landet. Inom Norden bedrivs nämligen sedan år 1963 ett samarbete i fråga om straffverkställighet, som regleras genom enhetlig nordisk lagstiftning. De grundläggande svenska bestämmelserna på detta område finns intagna i lagen (1963: 193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m. m. (NVL). Det nordiska samarbetet omfattar huvudsakligen verkställighet av böter, förverkande på grund av brott, ordinärt frihetsstraff samt anordnande av övervakning av villkorligt dömd och villkorligt frigiven. Med stöd av denna lagstiftning kan verkställigheten av dom som meddelats i annat nordiskt land flyttas till Sverige och vice versa. Verkställighet här i Sverige sker efter framställning från vederbörande myndighet i den andra nordiska staten. Framställningen prövas av kriminalvårdsstyrelsen. Det enda formella krav som uppställs i lagen för bifall till framställningen är, att domen är verkställbar i den stat där den har meddelats. I övrigt är kriminalvårdsstyrelsens prövning helt diskretionär och hänsyn kan därvid tas till sådana omständigheter som att domen avser gärning som inte är ett brott enligt svensk lag eller att det är fråga om ett politiskt brott. Om framställningen bifalls, omvandlas straffet till motsvarande inhemska straffart utan omprövning av skuldfrågan eller straffmätningen. Vid verkställighet i Sverige räknas således böter om till motsvarande belopp i svenskt mynt och frihetsstraff omvandlas till fängelse på lika lång tid som bestämts i den utländska domen. Verkställighet i Sverige sker i princip enligt svensk lag.

Sverige saknar sålunda möjlighet att överta verkställighet av brottmålsdom som har meddelats utanför Norden. Möjligheterna till utlämning för straffverkställighet är begränsade i viktiga avseenden och nytt

åtal här i landet för det brott som avses med den utländska domen torde ofta inte kunna genomföras på grund av de utredningssvårigheter som finns, trots tillgången till internationell rättshjälp. Förhållandet är detsamma i den omvända situationen. En svensk brottmålsdom kan inte verkställas i utomnordiskt land. När det gäller utlämning följer det av kravet på ömsesidighet i internationellt samarbete att utlämning till Sverige för verkställighet av straff inte sker i vidare omfattning än man från svensk sida medger utlämning härifrån.

Verkställighet av straff kan alltså i allmänhet ske endast i den stat där domen har meddelats och den dömda kan i många fall undandra sig verkställigheten genom att lämna den staten. Inom Europarådet har i flera år pågått arbete för att bota de brister som sålunda finns i det internationella samarbetet i fråga om verkställighet av brottmålsdomar.

Det första resultatet av detta arbete blev en konvention om övervakning av villkorligt dömda och villkorligt frigivna. Denna konvention öppnades för undertecknande år 1964 men har hittills ratificerats endast av Belgien och Frankrike. För ikraftträdande krävs ratifikation av tre medlemsstater och konventionen har sålunda ännu inte trätt i kraft. Konventionen är en motsvarighet till den del av NVL som reglerar överflyttning av kriminalvård i frihet.

År 1964 öppnades också för undertecknande konventionen om straff för vägtrafikbrott. Denna konvention har hittills ratificerats av Frankrike och Cypern. I enlighet med Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut kommer Sverige inom kort att ratificera konventionen. Med anledning av denna har en särskild lag (1971: 965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands antagits. Lagen trädde i kraft den 1 april 1972 (kungörelse 1972: 42) om ikraftträdande av lagen (1971: 965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands.

Trafikbrottskonventionen innehåller regler om lagföring för trafikbrott och verkställighet av dom avseende sådant brott i fall då gärningsmannen har sitt hemvist i annan konventionsstat (hemviststaten) än den där brottet har begåtts (gärningsstaten). Konventionen förpliktar hemviststaten att på framställning av gärningsstaten pröva frågan om lagföring för brottet eller på gärningsstatens begäran verkställa dom som har meddelats i den staten. Vid ratifikation av trafikbrottskonventionen kommer Sverige att i likhet med Danmark och Norge göra förbehåll mot den del av konventionen som innehåller regler om verkställighet i hemviststaten.

För att skapa möjligheter till internationellt samarbete för verkställighet av utländska brottmålsdomar också utanför trafikbrottens område har inom Europarådet utarbetats en konvention om brottmålsdoms internationella rättsverkningar (brottmålsdomskonventionen). Konventionen öppnades för undertecknande den 28 maj 1970.

Brottmålsdomskonventionen reglerar både verkställighet av dom som

har meddelats av domstol efter förhandling i brottmål och, under vissa förutsättningar, verkställighet av s. k. ordonnances pénales, dvs. bötesföreläggande och liknande administrativa beslut som anges närmare i en bilaga till konventionen (bilaga III). Konventionen omfattar — till skillnad från trafikbrottskonventionen — påföljder för alla slags brott. Enligt art. 4 är det dock en förutsättning för verkställighet i annan konventionsstat än den där domen har meddelats att den ådömda påföljden avser gärning som skulle ha varit straffbar även om den hade begåtts i den anmodade staten och att gärningsmannen hade kunnat ådömas påföljd, om han hade begått gärningen där.

Enligt art. 2 är konventionen tillämplig på påföljd som innebär frihetsberövande samt på böter, ”konfiskation” och förlust av rättigheter, s. k. diskvalifikation. Konventionen gäller sålunda inte sådana påföljder som innebär kriminalvård i frihet. För Sveriges del betyder detta i huvudsak att villkorlig dom och dom på skyddstillsyn inte omfattas av konventionen.

Verkställighet i annan stat än den stat där domen har meddelats får ske endast efter framställning från den dömande staten (art. 3). I art. 5 anges de grunder som den dömande staten kan åberopa för att anmoda en viss stat att övertaga verkställigheten. Framställningen kan alltid riktas till den stat där den dömda har sitt hemvist. Den dömande staten kan emellertid också rikta sin begäran om verkställighet till annan stat, om t. ex. verkställighet i den staten kan antas förbättra den dömdes möjligheter till återanpassning i samhället eller om frihetsberövande påföljd skulle kunna verkställas i samband med verkställighet av annan sådan påföljd som den dömda undergår eller skall undergå i den staten.

Den stat som har mottagit framställning om verkställighet kan i vissa fall avslå framställningen. I art. 6 anges förutsättningarna för sådant beslut. Som grund för avslag kan helt allmänt åberopas att verkställighet skulle strida mot grundläggande principer i den anmodade statens rättsordning. Den anmodade staten kan vidare vägra att verkställa dom avseende politiskt eller militärt brott eller dom som den anmodade staten anser vara grundad på ovidkommande hänsyn till ras, religion, nationalitet eller politisk åsikt. Bland övriga avslagsgrunder kan nämnas det förhållandet att åtal väckts eller kommer att väckas i den anmodade staten för samma gärning eller att den dömdes ålder vid tidpunkten för brottet var sådan att han inte hade kunnat åtalas i den anmodade staten.

Framställning om straffverkställighet, som inte omedelbart avslås, skall i princip prövas av domstol, innan verkställighet kan ske i den anmodade staten (art. 37). Kravet på domstolsförfarande är en central punkt i brottmålsdomskonventionen, som i detta avseende skiljer sig från övervakningskonventionen och trafikbrottskonventionen. Dessa båda konventioner saknar bestämmelser om förfarandet vid överflyttande av verkställighet.

Enligt brottmålsdomskonventionens bestämmelser om verkställighetsförfarandet (art. 37—52) skall domstol i den anmodade staten först pröva om framställningen kan godkännas. Därvid skall domstolen förvissa sig om bl. a. att kravet på dubbel straffbarhet i art. 4 är uppfyllt och att hänsyn till grundläggande principer i den egna statens rättsordning inte hindrar verkställighet. Finner domstolen att framställningen bör bifallas, skall den ersätta den ådömda påföljden med den påföljd som enligt den anmodade statens lag skulle ha ådömts för samma brott i den staten. Domstolen är därvid bunden av den bevisbedömning som framgår av den ursprungliga domen. Vid bestämmande av den nya påföljden gäller endast den begränsningen att påföljden inte får göras strängare än den påföljd som har ådömts genom den dom som begärs verkställd.

I art. 21—30 finns särskilda regler om verkställighet av dom som har meddelats i den dömdes utvaro eller i form av "ordonnance pénale". Innan sådan dom eller sådant avgörande verkställs i annan konventionsstat än den dömande staten, skall den dömda beredas tillfälle att få fullständig omprövning av målet i sin närvaro, antingen i den dömande staten eller i den stat till vilken framställningen har riktats.

Enligt art. 61.1 kan stat som tillträder konventionen begagna sig av en eller flera av de möjligheter till förbehåll mot konventionens huvudavsnitt om verkställighetssamarbete som räknas upp under a)—e) i bilaga I till konventionen.

Konventionsstat kan sålunda förbehålla sig rätten att vägra verkställa dom som avser fiskaliskt eller religiöst brott (a) eller att verkställa påföljd för gärning som enligt lagen i den anmodade staten kan beivras endast av administrativ myndighet (b). Förbehåll kan också göras mot att verkställa dom som har meddelats vid en tidpunkt, då åtal för brottet skulle ha varit preskriberat enligt den anmodade statens lag (c). Vidare kan konventionsstat förbehålla sig rätten att vägra verkställighet av utvarodom och/eller "ordonnance pénale" (d). Konventionsstat kan dessutom vägra att godtaga bestämmelsen i art. 8 att preskriptionsavbrytande handling, som har företagits i den dömande staten och där har en viss effekt, ges samma effekt i den anmodade staten (e).

Brottmålsdomskonventionen innehåller också ett särskilt avsnitt om brottmålsdoms internationella rättskraft (art. 53—57). Detta avsnitt, som är uppdelat på två avdelningar, är fristående från konventionens bestämmelser om verkställighet av brottmålsdom och reglerar inte samarbete i ett konkret fall mellan två bestämda stater utan innehåller bestämmelser om rättsverkningar som inträder automatiskt så snart domen har meddelats. I art. 53—55 som utgör avdelning 1. under rubriken "Ne bis in idem" regleras frågan om utländsk brottmålsdom som rättegångshinder i ny process. Principen att ansvar för gärning som har prövats genom lagakraftvunnen dom inte får på nytt tas upp till prövning (med

ett latinskt uttryck "ne bis in idem", betyder ej två gånger i samma sak) införs här på det internationella planet. Konventionsstat förpliktas att med vissa undantag ge dom meddelad i annan konventionsstat (i konventionen betecknad "européisk brottmålsdom") i princip samma effekt som följer med dom som har meddelats i den egna staten. Konventionen föreskriver sålunda att samma gärning inte på nytt får tas upp till prövning, om den dömden har frikänts för brottet. Detta gäller även när frikännandet grundas på det förhållandet att den åtalade gärningen inte är straffbar i den konventionsstat där domen har meddelats. Efter fällande dom får ny lagföring inte heller ske, om den ådömda påföljden är verkställd eller verkställigheten pågår. Fällande dom hindrar också ny lagföring (medför s. k. "res judicata"-effekt), när påföljden har bortfallit enligt den dömande statens lag på grund av nåd, amnesti eller preskription. Ny lagföring för samma brott får inte heller ske, om den dömden har förklarats skyldig men ingen påföljd har ådömts.

Vissa undantag medges från huvudregeln om "ne bis in idem". Konventionsstat är sålunda inte förpliktad att tillerkänna utländsk brottmålsdom res judicata-effekt, om domen avser en gärning som är särskilt riktad mot den statens intresse, t. ex. spioneri. Inte heller är den stat där gärningen begåtts skyldig att godtaga dom som har meddelats i annan stat. Undantagsbestämmelserna gäller dock inte för den stat som själv har begärt lagföring i annan stat. I de fall då "ne bis in idem"-reglerna inte är tillämpliga och den brottslige döms mer än en gång för samma gärning, föreskriver konventionen obligatorisk avräkning av frihetsberövande påföljd som har verkställts på grund av dom, meddelad i annan konventionsstat.

I den andra avdelningen av brottmålsdomskonventionen om brottmålsdoms internationella rättskraft ges under rubriken "Möjlighet att beakta tidigare brottmålsdom" bestämmelser om konventionsstats skyldighet att vidtaga lagstiftningsåtgärder för att i viss omfattning ge européisk brottmålsdom rättsverkan dels i rättegång i fråga om annan senare brottslighet som begåtts av samme gärningsman, t. ex. som grund för förhöjt straff vid återfall, dels i fråga om förlust av rättighet o. d., t. ex. återkallelse av körkort.

Konventionsstat kan enligt (e) i bilaga I till konventionen jämförd med art. 61.1 förbehålla sig rätten att godkänna endast en av de två avdelningarna i del III av konventionen, dvs. i avsnittet om brottmålsdoms internationella rättskraft.

De konventionsstater som redan har reglerat eller framdeles reglerar sina inbördes förhållanden på detta område på grundval av enhetlig lagstiftning eller enligt något annat särskilt system har enligt art. 64.3 rätt att utan hinder av konventionens bestämmelser tillämpa denna lagstiftning eller detta system. Konventionen tillåter sålunda att dessa stater kommer överens om att inte tillämpa konventionen på sina inbördes för-

hållanden. Europarådets generalsekreterare skall underrättas om sådan överenskommelse.

Brottmålsdomskonventionen är öppen för undertecknande av samtliga Europarådets nuvarande medlemsstater. Konventionen skall ratificeras eller godkännas och träder i kraft tre månader efter det att den har ratificerats eller godkänts av tre stater. I samband med undertecknande eller ratifikation kan förbehåll göras i de avseenden som jag har redovisat i det föregående.

Som jag har anfört inledningsvis har konventionen hittills undertecknats av nio medlemsstater, däribland Sverige. Den har hittills ratificerats endast av Danmark. Konventionen har således inte trätt i kraft.

Inom Norden har man med intresse följt arbetet på brottmålsdomskonventionen och representanter för Danmark, Norge och Sverige har deltagit i kommittéarbetet i Europarådet. Redan innan konventionen öppnades för undertecknande inleddes överläggningar mellan representanter för justitiedepartementen i de nordiska länderna utom Island. Vid dessa överläggningar förelåg enighet om att de nordiska länderna borde tillträda konventionen så snart som möjligt. Man enades också om att verkställighet i nordisk stat av brottmålsdom meddelad i annan nordisk stat fortfarande bör regleras av den nordiska verkställighetslagstiftningen och att konventionens bestämmelser bör tillämpas inom Norden endast i den mån konventionen omfattar verkställighet som inte täcks av de nordiska verkställighetslagarna. Detta innebär att konventionen skulle tillämpas inom Norden endast i fråga om annan frihetsberövande påföljd än ordinärt frihetsstraff.

Vid överläggningarna diskuterades också möjligheterna att göra förbehåll mot konventionen. Man enades därvid om att om möjligt inte utnyttja dessa möjligheter.

Vid överläggningarna enades man också om att mål om verkställighet av dom som omfattas av konventionen i princip bör handläggas enligt allmänna regler om förfarandet i brottmål samt att dom på enbart böter eller förverkande bör verkställas efter beslut av administrativ myndighet i enlighet med art. 37.2 i konventionen. Även omfattningen av prövningen vid domstol i det anmodade landet eller vid sådan myndighet som avses i art. 37 diskuterades. Man kom därvid överens om att man inte borde gå utöver kraven i art. 40. Enligt denna artikel skall domstolen eller myndigheten förvissa sig om att verkställigheten avser brottmålsdom som uppfyller definitionen i art. 1, att den dömda skulle ha kunnat straffas i den anmodade staten, om brottet hade begåtts där, att verkställighet inte skulle strida mot grundläggande principer i den anmodade statens rättsordning eller mot konventionens principer om "ne bis in idem" samt att den särskilda ordning som föreskrivs i konventionen för verkställighet av utevarodom eller bötesföreläggande har iakttagits. Slutligen förelåg enighet om att ikraftträdandet av den nordiska lagstiftningen på detta område inte behövde samordnas.

Som jag tidigare nämnt har Danmark redan genomfört lagstiftning om verkställighet av utländsk brottmålsdom och om "ne bis in idem" samt ratificerat konventionen.

När de nordiska överläggningarna var avslutade upprättades inom justitiedepartementet i mars 1972 en promemoria (Ds Ju 1972: 4) angående lagstiftning om verkställighet av utländsk brottmålsdom m. m. I promemorian förordas att Sverige tillträder brottmålsdomskonventionen. Det föreslås att Sverige därvid gör ett begränsat förbehåll mot avdelning I om "ne bis in idem" i del III av konventionen av innebörd att konventionens bestämmelser i denna del inte skall tillämpas såvitt avser brott för vilket enligt svensk lag inte är stadgat lindrigare straff än fängelse i fyra år. I promemorian läggs också fram förslag till lagstiftning med anledning av Sveriges tillträde till konventionen.

Vid remissbehandlingen har förslaget att Sverige skall tillträda konventionen inte mött några invändningar. Också förslaget att Sverige inte skall begagna sig av möjligheterna att göra förbehåll mot konventionens huvudavsnitt om verkställighetssamarbete har lämnats utan erinran. Förslaget att Sverige skall göra ett begränsat förbehåll mot avdelningen om "ne bis in idem" har likaledes godtagits av flertalet remissinstanser. Stockholms tingsrätt avstyrker dock sådant förbehåll och framhåller därvid att det torde vara tveksamt om konventionen över huvud taget tillåter ett sådant begränsat förbehåll samt att det kan vara lika stötande att behöva godtaga gärningsortens lag i fråga om andra brott än sådana grova brott som undantas genom promemoriaförslaget.

Som jag tidigare har nämnt är det f. n. inte möjligt att i Sverige verkställa en utländsk brottmålsdom eller att få en svensk sådan dom verkställd i utlandet annat än med stöd av den nordiska verkställighetslagstiftningen. Det råder ingen tvekan om att det finns behov av verkställighetssamarbete även utanför Norden. I de svenska fångvårdsanstalterna finns åtskilliga utlänningar från utomnordiska länder, vilka saknar närmare anknytning till Sverige. Kriminalvårdsstyrelsen har i sitt remissvar framhållit att dessa utlänningar vållar stora problem inte minst ur vårdsynpunkt. Det finns också ett antal svenska medboragre i utländska fängelser utanför Norden. Det är uppenbart att verkställighet av frihetsstraff i främmande land i allmänhet försätter den intagne i en svårare situation än de medintagna som är hemmahörande i det land där verkställigheten sker. I övrensstämmelse med vad som anförts i promemorian vill jag i detta sammanhang särskilt erinra om sådana nackdelar som språksvårigheter, inga eller små möjligheter till besök av anhöriga, restriktioner i fråga om permission och villkorlig frigivning samt begränsade möjligheter för kriminalvårdsmyndigheterna att över huvud taget förbereda frigivningen.

När det gäller frihetsstraff är det i första hand de humanitära aspek-

terna som motiverar ökade möjligheter till verkställighet i hemlandet. I fråga om verkställighet av bötesstraff är det i stället effektivitetshänsyn som träder i förgrunden. Det förhållandet att domar och förelägganden på böter i dag i allmänhet inte kan verkställas utanför domslandet kan sålunda uppmuntra den bötfällda att söka undandra sig verkställigheten. Jag vill erinra om att jag i samband med att jag i propositionen med förslag till lag om straff för trafikbrott som begåtts utomlands (prop. 1971: 114) förordade att Sverige skulle göra förbehåll mot trafikbrottskonventionens bestämmelser om domsverkställighet, uttalade att brottmålsdomskonventionen skulle vara en god lösning för verkställighet av straff för trafikbrott, särskilt då påföljden för smärre, erkända förseelser.

Brottmålsdomskonventionen torde vara det hittills mest betydelsefulla internationella kriminalpolitiska instrument som har utarbetats inom Europarådet för att stärka samarbetet på straffrättens område mellan medlemsstaterna. Att en brottmålsdom verkställs i det land där den dömda hör hemma måste i de flesta fall göra det lättare för honom att återanpassa sig i samhället. Dessutom blir själva straffverkställigheten humanare. Konventionen kan också bidra till att göra brottsbekämpningen effektivare genom att det blir svårare för den dömda att undandra sig verkställighet.

Under hänvisning till det anförda biträder jag i likhet med remissinstanserna förslaget i departementspromemorian att Sverige skall tillträda konventionen. Detta kräver lagstiftning i vissa avseenden. Jag återkommer till denna fråga i det följande.

Som jag tidigare nämnt anges i bilaga 1 till konventionen vissa möjligheter till förbehåll mot konventionens bestämmelser. Jag ansluter mig i denna fråga till den uppfattning som kom till uttryck vid de nordiska departementsöverläggningarna, nämligen att förbehåll om möjligt bör undvikas. Detta är särskilt angeläget i fråga om den del av konventionen som innehåller bestämmelser om verkställighetssamarbetet. Denna uppfattning delas också av remissinstanserna.

Däremot förordar jag att konventionens bestämmelser om "ne bis in idem" begränsas med utnyttjande av den möjlighet till förbehåll som anges i (f) i bilaga 1 till konventionen. Enligt konventionens "ne bis in idem"-regler utgör dom som har meddelats i en konventionsstat i vissa fall hinder i annan konventionsstat för ny prövning av gärning som avses med domen. Sådan rättsverkan tillerkänns både frikännande dom och fällande dom. I sistnämnda fall dock endast när påföljden har verkställts eller håller på att verkställas eller när påföljden enligt den dömande statens lag har bortfallit på grund av nåd, amnesti eller preskription. Konventionsstat är däremot inte förpliktad att tillmäta utländsk brottmålsdom någon rättsverkan, om domen avser gärning som var riktad mot den statens offentliga intresse eller om gärningen har begåtts i

den staten. Denna undantagsbestämmelse gäller dock inte om gärningsstaten själv begärt lagföring i den dömande staten.

Konventionen ger sålunda utländsk brottmålsdom mycket vidsträckt rättsverkan och svenskt tillträde till konventionen i denna del kräver väsentliga ändringar i gällande lagstiftning. Som jag kommer att utveckla i det följande (avsnitt 8.3.2) anser jag att på sätt som har föreslagits i promemorian sådana lagändringar bör genomföras att konventionens avsnitt om "ne bis in idem" kan såvitt gäller förbudet mot ny lagföring för samma gärning, godtas med undantag endast i fråga om viss grövre brottslighet. Ett sådant undantag förutsätter ett partiellt förbehåll mot konventionens "ne bis in idem"-regler. Under remissbehandlingen har ifrågasatts om ett sådant begränsat förbehåll är tillåtet. Enligt min mening är detta fallet. Av art. 61.2 framgår bl. a. att konventionsstat kan "helt eller delvis" återtaga ett förbehåll samt att kravet på ömsesidighet även skall beaktas när "förbehållet är partiellt eller villkorligt". Dessa föreskrifter ger enligt min mening tillräckligt stöd för den tolkning som har gjorts i promemorian.

Konventionens "ne bis in idem"-regler innebär förbud också mot verkställighet av tidigare här i landet ådömd påföljd för samma gärning. Förbudet gäller under samma förutsättningar som förbudet mot lagföring. Enligt promemorieförslaget skall inte göras något förbehåll i den delen. Ett godtagande av förbudet mot verkställighet av tidigare ådömd påföljd skulle emellertid enligt min mening i vissa fall kunna leda till stötande resultat. Det gäller särskilt då den dömde har frikänts genom den utländska domen. Men även i fall då den utländska domstolen har eftergivit påföljd eller ådömd påföljd har preskriberats eller när nåd eller amnesti har beviljats i den främmande staten kan det inge betänkligheter att helt avhända sig möjligheterna att verkställa en här tidigare ådömd påföljd, om påföljdspreskription inte har inträtt enligt svensk lag och nåd inte heller har meddelats. Mer naturligt är att hinder mot verkställighet skall föreligga, när den utomlands ådömda påföljden har verkställts eller verkställigheten pågår. Förhållandena kan dock vara sådana att den här ådömda påföljden likväl bör helt eller delvis verkställas. Under dessa förhållanden anser jag att förbehåll bör göras mot konventionens "ne bis in idem"-regler också i vad dessa regler föreskriver förbud mot verkställighet av en här i landet ådömd påföljd i vissa fall då lagföring skett i annan konventionsstat för samma gärning.

Om en utomlands ådömd påföljd har verkställts och fråga uppkommer att här i landet verkställa påföljd som tidigare har ådömts i Sverige, bör i och för sig hänsyn kunna tas till vad den dömde har undergått utomlands. Fall av detta slag torde emellertid vara utomordentligt sällsynta. Problemet kan aktualiseras redan f. n., men veterligt har något sådant fall över huvud taget inte uppkommit i praktiken. Under des-

sa förhållanden och då det under alla förhållanden finns möjligheter att genom användande av nådeinstitutet tillgodose behovet att kunna ta hänsyn till utomlands undergången påföljd för samma brott, anser jag det inte påkallat att det i detta sammanhang införs någon lagbestämmelse i ämnet. Jag förutsätter att de myndigheter som har att verkställa brotts-påföljd själva tar initiativ till att nådefrågor aktualiseras om det i något fall skulle uppkomma behov att i fall av detta slag kunna lindra eller helt efterge påföljden på verkställighetsstadiet.

Jag förordnar sålunda att ett på nu angivna sätt begränsat förbehåll görs mot konventionens "ne bis in idem"-regler. I övrigt bör inte göras några förbehåll. Vad särskilt angår bestämmelserna i avdelning 2 av del III i konventionen om möjlighet att ge europeisk brottmålsdom rätts-verkan i rättegång rörande annan senare brottslighet vill jag med anledning av vissa uttalanden av åtalsrättskommittén först framhålla, att konventionen inte torde innebära någon förpliktelse för konventionsstaterna att erkänna sådan rättsverkan. I sak anser jag att det skulle föra för långt att göra bestämmelserna i 34 kap. 1 § BrB tillämpliga beträffande utländsk dom. Som åtalsrättskommittén har anfört kan det däremot finnas skäl att kunna beakta en sådan dom för meddelande av åtalsunder-låtelse enligt 20 kap. 7 § första stycket 2 RB. Den frågan synes emellertid böra övervägas inom ramen för kommitténs eget utredningsarbete.

I enlighet med vad som överenskommits vid de nordiska överiäg-gningarna föreslås i promemorian att konventionen inte bör vara tillämp-lig på verkställighet av brottmålsdom meddelad i annan nordisk stat i den mån verkställigheten regleras av den nordiska verkställighetslag-stiftningen. Förslaget har lämnats utan erinran av remissinstanserna. I den danska lagstiftning som har genomförts för att möjliggöra Dan-marks tillträde till konventionen har gjorts sådant undantag för det nordiska verkställighetssamarbetet.

Jag ansluter mig till promemorieförslaget i denna del. Sverige bör så-lunda i samband med ratifikation av konventionen avge förklaring enligt art. 64.3 att konventionen skall tillämpas i förhållandet mellan Sverige och de övriga nordiska länder som har tillträtt konventionen endast i den mån verkställighet av brottmålsdom inte faller in under den nor-diska verkställighetslagstiftningen, dvs. endast i fråga om verkställighet av annan frihetsberövande påföljd än ordinärt frihetsstraff.

Framställning om verkställighet och övrig skriftväxling skall enligt art. 15 ombesörjas av konventionsstaternas justitiedepartement eller ske direkt mellan vederbörande myndigheter. Konventionsstat kan av-vika från dessa regler. Avvikelse skall anmälas till generalsekretä- ren. I promemorian föreslås att framställningar och andra meddelanden i enlighet med praxis bör sändas och mottagas av utrikesdepartementet. Jag biträder promemorieförslaget i denna del.

Art. 19 i konventionen innehåller bestämmelser om översättning av

framställningar och andra handlingar som sänds till konventionsstat vid tillämpning av konventionen. Som huvudregel gäller att avsändarstaten kan använda sitt eget språk. Konventionsstat kan dock förbehålla sig rätt att kräva att framställningar och andra handlingar skall åtföljas av översättning antingen till dess eget språk eller till något av Europarådets officiella språk — franska eller engelska — eller till det av dessa båda språk som staten anger. Om konventionsstat gör förbehåll om översättning, kan annan konventionsstat ställa motsvarande krav.

Förslaget i departementspromemorian att Sverige enligt art. 19.2 skall förbehålla sig rätt att kräva att framställning om verkställighet och därvid fogade handlingar som är avfattade på annat språk än danska, norska eller svenska skall vara åtföljda av översättning till svenska eller engelska språket stämmer i princip överens med innehållet i det förbehåll i översättningsfrågan som Sverige kommer att göra vid ratifikation av trafikbrottskonventionen. Med hänsyn till att brottmålsdomskonventionen i enlighet med vad jag tidigare har föreslagit till skillnad från trafikbrottskonventionen i viss utsträckning skall gälla även i förhållandet mellan Sverige och övriga nordiska stater bör enligt promemorian kravet på översättning utformas så att översättning inte krävs av handling som har upprättats på danska eller norska.

I likhet med remissinstanserna godtar jag promemoriaförslaget om nämnda förbehåll i fråga om översättning.

8.2 Metoden för att införliva konventionen med svensk rätt

Som jag tidigare har nämnt saknar brottmålsdomskonventionens bestämmelser om domsverkställighet motsvarighet i svensk rätt såvitt gäller förhållandena utanför Norden. Det fordras sålunda lagstiftning för att Sverige skall kunna tillträda konventionen.

Vid införlivandet av internationella överenskommelser med svensk rätt kan man välja olika lagstiftningsmetoder. När det gäller straffrätt har man hittills valt att omarbeta — transformera — överenskommelsen till svensk lag med användning av svensk lagstiftningsteknik och svenskt språkbruk (transformationsmetoden). En annan metod är att införliva den internationella överenskommelsen med svensk rättsordning genom en lagstiftningsakt av innebörd att överenskommelsens bestämmelser skall gälla som svensk lag (inkorporeringsmetoden). Denna metod har hittills använts endast inom civilrätten.

Vid de nordiska överläggningarna nådde man principiell enighet om att "ne bis in idem"-reglerna i brottmålsdomskonventionen skulle införlivas med de nordiska ländernas rättsordning genom ändringar i strafflagstiftningen medan man däremot i fråga om verkställighetsreglerna skulle använda inkorporeringsmetoden. Så har också skett i Danmark. Av skäl som har utvecklats närmare i promemorian och har återgetts i det föregående (avsnitt 6.3) har där likväl föreslagits att brottmålsdoms-

konventionen i dess helhet skall införlivas med svensk rätt med användande av transformationsmetoden.

Under remissbehandlingen har detta förslag inte rönt erinringar från något håll. Flera remissinstanser har däremot uttalat sitt uttryckliga gillande av förslaget. Inte i något yttrande har det gjorts gällande att det skulle vara förenat med några olägenheter att olika lagtekniska metoder kommer till användning i de nordiska länderna.

Även jag biträder promemorieförslaget i detta avseende. Valet av lagstiftningsmetod torde också enligt min mening sakna praktisk betydelse för det nordiska samarbetet på detta område.

8.3 Huvuddragen av lagstiftningen

8.3.1 Verkställighetsreglerna

Tillträde till konventionen kommer att innebära förpliktelse för Sverige att efter framställning från annan konventionsstat här i landet i vissa fall verkställa brottmålsdom som har meddelats i den främmande staten. Konventionen är tillämplig på frihetsberövande påföljd, böter, förverkande och s. k. diskvalifikation, dvs. förlust av rättighet o. d. Verkställighet kan vägras på vissa i konventionen särskilt angivna grunder. Konventionen förpliktar också konventionsstat att låta verkställigheten föregås av ett särskilt prövningsförfarande, som i princip skall äga rum vid domstol. Vidare är konventionsstat som tillträder konventionen utan förbehåll i detta avseende skyldig att införa ett särskilt system för förfarandet vid prövning av framställning om verkställighet av dom som har meddelats i den dömdes utemål och av s. k. "ordonnances pénales". Konventionen förpliktar också den stat till vilken verkställighet har överförs att under vissa förutsättningar respektera att den dömda därigenom får straffrättslig immunitet för tidigare brottslighet. Konventionsstat blir även skyldig att bevilja transitering genom sitt område av person som skall föras från en konventionsstat till en annan för verkställighet enligt konventionen. Konventionen medför däremot inte någon förpliktelse för konventionsstat att låta verkställa egna brottmålsdomar i annan konventionsstat.

För att tillgodose det krav på lagstiftning som sålunda uppkommer om Sverige tillträder brottmålsdomskonventionen, har i departementspromemorian lagts fram förslag till "Lag om internationellt samarbete rörande verkställighet av påföljd för brott".

I promemorieförslaget har inledningsvis (1—4 §§) getts bestämmelser om bl. a. lagens tillämpningsområde. Det föreslås att lagen skall gälla verkställighet av frihetsberövande påföljd, böter eller förverkande på grund av överenskommelse som Sverige har ingått med främmande stat. Lagens användningsområde är sålunda inte begränsat till verkställighets-samarbete enbart på grund av konventionen utan omfattar även särskilda överenskommelser med stat som inte har tillträtt konventionen.

Lagen ger också möjlighet till överflyttning av verkställighet i enskilda fall när det av synnerliga skäl — främst humanitära synpunkter — finns behov av att få till stånd verkställighet i Sverige av påföljd som har ådömts i främmande stat med vilken Sverige inte har ingått överenskommelse om generellt samarbete på detta område. Verkställighets-samarbete i enskilt fall begränsas enligt förslaget till frihetsberövande påföljd som i främmande stat har ådömts svensk medborgare eller utlänning med hemvist här i landet. Överflyttning av verkställighet från Sverige föreslås kunna ske under motsvarande förutsättningar. Det föreslås slutligen att Kungl. Maj:t skall förordna om lagens tillämpning.

I del II av konventionen (art. 2—52) finns de materiella och processuella bestämmelserna om förutsättningarna för och förfarandet vid verkställighet enligt konventionen. I promemoriaförslaget har dessa bestämmelser, i den mån de avser den anmodade staten och dess myndigheter, tagits upp närmast efter de inledande bestämmelserna om tillämpningsområdet och under rubriken "Verkställighet i Sverige av europeisk brottmålsdom". Med "europeisk brottmålsdom" avses enligt förslaget dom meddelad i annan konventionsstat. Bland de allmänna bestämmelserna i denna avdelning upptas de vilkor som *skall* leda till avslag på framställning om verkställighet här i landet (5 §) och de omständigheter under vilka framställningen *kan* avslås (6 och 7 §§).

Enligt promemoriaförslaget skall framställning om verkställighet i första hand prövas av Kungl. Maj:t. Det föreslås att Kungl. Maj:t ensam skall avgöra om avslagsbeslut skall meddelas därför att det är fråga om politiskt eller militärt brott, när gärningen inte har begåtts i den stat där påföljden har ådömts, eller när påföljden inte kan verkställas i Sverige eller det kan antas att påföljden kan verkställas i den främmande staten. I övrigt skall eller kan Kungl. Maj:t avslå framställningen när det är uppenbart att avslagsgrund föreligger enligt 5 eller 6 § i den föreslagna lagen. Om framställningen inte avslås, skall den enligt promemoriaförslaget överlämnas till RÅ för vidare handläggning (8 §).

Konventionen kräver som tidigare nämnts att verkställigheten i den stat till vilken framställningen riktats föregås av domstolsförfarande med möjlighet för konventionsstat att i vissa lindrigare fall anförtro prövningen åt annan myndighet (art. 37). I enlighet härmed föreslås i promemorian att den slutliga prövningen i konventionsfall göres av domstol eller, om endast böter eller förverkande har ådömts genom den dom som begärs verkställd, av RÅ. Det föreslås vidare att handläggningen av mål om verkställighet i princip sker enligt RB:s bestämmelser om rättegången i brottmål. I enlighet med konventionens krav innehåller promemoriaförslaget dock vissa bestämmelser om förfarandet som avviker från RB:s regler. Lagförslaget innehåller också vissa materiella bestämmelser med avseende på rättens eller RÅ:s prövning av verkställighetsmålet. I dessa bestämmelser återges två av konventionens huvud-

principer, nämligen att ny prövning av ansvarsfrågan inte får ske i målet och att den påföljd som bestäms i den anmodade staten inte får göras strängare än den påföljd som ådömts genom den utländska domen (9—16 §§).

Promemorieförslaget innehåller också direkt på konventionen grundade bestämmelser om tvångsåtgärder i samband med överflyttning till Sverige av verkställighet av europeisk brottmålsdom (17 och 18 §§).

I promemorian föreslås särskilda bestämmelser om verkställighet i Sverige av europeisk brottmålsdom som utgör utevarodom. Dessa bestämmelser har sin grund i konventionens krav på ett särskilt förfarande vid överföring av verkställighet av påföljd som ålagts genom utevarodom eller s. k. "ordonnance pénale". Det föreslås att framställning om omprövning av domen, s. k. "opposition", skall göras hos RÅ. Denne skall enligt promemorieförslaget därefter göra ansökan om rättens prövning. För denna prövning, som i enlighet med konventionen skall omfatta också en ny prövning av ansvarsfrågan, föreslås att RB:s regler skall gälla i tillämpliga delar. Det föreslås också särskilda förfaranderegler som återger konventionens bestämmelser om oppositionsförfarandet (19—22 §§).

I enlighet med konventionens krav föreslås även en särskild bestämmelse om skydd mot rättslig åtgärd på grund av tidigare brottslighet, en s. k. specialitetsregel (23 §). Vidare ges regler om verkställighet av den påföljd som bestämts vid det särskilda verkställighetsförfarandet här i Sverige. Det föreslås att sådan påföljd verkställs enligt de svenska verkställighetsreglerna. Härifrån görs i förslaget vissa undantag som betingas av konventionens bestämmelser (24 §).

I en andra avdelning av promemorians lagförslag upptages regler om verkställighet av annan utländsk brottmålsdom än sådan som har meddelats i konventionsstat. Här föreslås bl. a. att i fall då påföljd skall verkställas i Sverige utan att ny påföljd har bestämts enligt svensk lag verkställighet får ske även om påföljden är strängare än den påföljd som enligt svensk lag hade kunnat följa på brottet eller brotten. Om verkställigheten avser frihetsberövande påföljd skall enligt förslaget de svenska bestämmelserna om verkställighet av fängelse äga motsvarande tillämpning (25 §).

I lagförslagets tredje avdelning finns bestämmelser om verkställighet utomlands av svensk brottmålsdom. Denna avdelning innehåller vidare motsvarighet till de regler i konventionens verkställighetsavsnitt (art. 2—52) som rör den anmodade staten och dess myndigheter. Det föreslås att fråga om verkställighet i främmande stat skall upptas av kriminalvårdsstyrelsen i likhet med vad som gäller enligt NVL. Vidare föreslås särskilda bestämmelser om utevarodom m. m. (26—31 §§).

I den fjärde och avslutande avdelningen av lagen skall enligt förslaget tas upp gemensamma bestämmelser för verkställighetssamarbetet. I

denna avdelning föreslås att samtliga mål om verkställighet koncentreras till en domstol, Stockholms tingsrätt. Vidare ges en regel om att böter som bestämts enligt lagen inte får förvandlas samt bestämmelser om gäldande av ersättning till offentlig försvarare och om transitering. Promemorieförslaget avslutas med en bestämmelse om att lagen inte skall tillämpas i fråga om verkställighet eller annan åtgärd som regleras av NVL.

Vid remissbehandlingen av promemorian har remissinstanserna i allt väsentligt godtagit de lösningar som föreslagits, både i sakligt och lagtekniskt hänseende. Kritiska invändningar har dock gjorts mot enskildheter i förslaget.

I ett remissvar ifrågasätts, om Sverige bör övertaga verkställigheten i vissa fall då den dömda skulle ha dömts till förvisning, om lagföring för motsvarande brott hade ägt rum här i landet, eller då den dömda tidigare har dömts till förvisning från Sverige. Ett par remissinstanser har motsatt sig att det bland absoluta hinder mot verkställighet tas upp en allmän bestämmelse för de fall att verkställighet i övrigt — dvs. i annat hänseende än som särskilt anges i lagen — skulle strida mot konventionen. Det påpekas att denna föreskrift innebär att nackdelarna med inkorporeringsmetoden inte har undanröjts i den utsträckning som skulle vara önskvärd. Det har också riktats kritik mot förslaget att som absolut hinder anges att det föreligger en lagakraftägande dom beträffande samma gärning meddelad i vilken som helst främmande stat — alltså även icke-konventionsstat. Som skäl anförs att detta skulle kunna leda till att gärningsmannen försöker skaffa sig en lindrig dom i en stat med primitiv rättsordning för att återopa denna dom som verkställighetshinder i Sverige. En remissinstans har avstyrkt att böter som ådöms enligt den nya verkställighetslagen inte skall kunna förvandlas. Några remissinstanser har riktat invändningar mot att begreppet "påföljd" i den föreslagna lagen ges en vidare innebörd än i brottsbalken.

En remissinstans anser att den generella hänvisningen i avsnittet om prövning av framställning om verkställighet i Sverige av europeisk brottmålsdom till RB:s regler om rättegången i brottmål går längre än konventionstexten i art. 39 avser. Det ifrågasätts därvid om man inte bör införa möjlighet att höra den dömda — innan framställningen slutligen avgörs — genom särskilt förhör ("letters rogatory") vid domstol i den stat där han vistas. I ett par yttranden har uttalats kritik mot förslaget att handläggningen av mål eller ärende om verkställighet av utländsk brottmålsdom centraliseras till Stockholms tingsrätt.

I några yttranden har ifrågasatts om kriminalvårdsstyrelsen bör vara beslutande myndighet när det gäller verkställighet i främmande stat av böter eller förverkande som ålagts eller beslutats av svensk myndighet. I det sammanhanget har också efterlysts riktlinjer för kriminalvårdsstyrelsens prövning av frågor om överflyttande av verkställighet till främ-

mande stat. Invandrarverket har uttalat, att verkställighet av frihetsstraff utomlands bör få ske endast om det föreligger ett lagakraftägande beslut om avvissning, förpassning, förvisning eller utvisning av den dömda eller om denne lämnat sitt samtycke. Vidare har verket, i likhet med Stockholms tingsrätt, föreslagit att i lagen tas upp bestämmelse, att ett påstående från den dömdes sida om politiskt flyktingskap bör prövas av den centrala utlänningsmyndigheten eller Kungl. Maj:t, innan framställning görs om verkställighet i främmande stat av frihetsstraff. I några remissyttranden hävdas att den dömda bör ha såväl yttranderätt som klagorätt i ärende om överflyttning av verkställighet till främmande stat.

I anslutning till bestämmelsen i 7 § promemorieförslaget att framställning om verkställighet i Sverige av utländsk brottmålsdom kan avslås när hinder mot verkställighet föreligger i fråga om något av flera brott, om inte den dömande staten anger hur påföljden fördelar sig på de olika brotten, har RÅ påpekat att frågan om uppdelning av påföljd uppkommer även i utlämningsärenden. RÅ framhåller, att om utlämning begärs för verkställighet av dom som avser dels ett allvarigare, utlämningsgrundande brott, dels en mindre förseelse som inte kan föranleda utlämning, resultatet blir att utlämning beviljas för det allvarigare brottet. Efter verkställd utlämning kan domen i sådant fall enligt RÅ inte verkställas i Sverige. Det finns nämligen inte någon laglig möjlighet att dela upp det gemensamma straffet på olika brott. RÅ ifrågasätter om inte svensk domstol bör ges en sådan möjlighet.

I likhet med remissinstanserna biträder jag förslaget i promemorian att de lagbestämmelser som föranleds av brottmålsdomkonventionens verkställighetsregler tas upp i en särskild lag. Också i fråga om den nya lagens disposition och allmänna uppbyggnad kan jag i huvudsak ansluta mig till promemorieförslaget.

I fråga om lagstiftningens tillämpningsområde delar jag uppfattningen att lagen bör få ett vidare användningsområde än ett tillträde till konventionen påkallar. Den nya lagstiftningen bör sålunda inte uteslutande reglera verkställighetssamarbete med konventionsstaterna utan också öppna möjlighet till samarbete med annan främmande stat med vilken Sverige har ingått särskild överenskommelse om sådant samarbete. Det kan nämligen förutses ett behov av att kunna ingå sådana överenskommelser såväl med stater som är medlemmar av Europarådet men inte har tillträtt konventionen som med helt utomstående stater. Sådana överenskommelser bör givetvis i första hand baseras på konventionens bestämmelser. Men de bör kunna begränsas i olika avseenden, t.ex. i fråga om arten av de påföljder som skall kunna verkställas, eller innebära mindre avvikelser från konventionssystemet i andra hänseenden. Jag anser det också ändamålsenligt att lagen på sätt som har föreslagits i promemorian reglerar frågor om överflyttning av verkställighet till främmande stat i enskilda fall som inte omfattas av någon formlig

överenskommelse, kanske helt enkelt därför att det inte visat sig möjligt att nå enighet om en sådan överenskommelse. Som föreslås i promemorian bör det dock krävas synnerliga skäl för att överflyttning skall få ske i sådana fall. Det bör främst komma i fråga när starka humanitära hänsyn talar för att svensk medborgare eller utlänning med hemvist här i landet överflyttas hit för fortsatt verkställighet av ett långvarigt frihetsstraff.

Som har föreslagits i promemorian och även har tillstyrkts av remissinstanserna bör lagen kunna tillämpas endast i den mån Kungl. Maj:t har förordnat därom på grundval av överenskommelse med främmande stat eller för visst enskilt fall.

Enligt art. 2 i konventionen är dennas verkställighetsregler tillämpliga, förutom på frihetsberövande påföljd, böter och förverkande, också i fråga om förlust av rättighet, s. k. diskvalifikation. De rättighetsförluster som avses är t. ex. återkallelse av körkort eller pass eller förlust av läkarlegitimation e. d. Art. 6.(m) ger emellertid konventionsstat möjlighet att generellt eller i enskilda fall vägra verkställa dom eller annat beslut i den mån därigenom någon har ålagts diskvalifikation. Enligt promemoriaförslaget skall med stöd av denna bestämmelse diskvalifikation helt uteslutas från den nya lagens tillämpningsområde.

För egen del biträder jag i likhet med remissinstanserna detta ställningstagande. De omständigheter som har föranlett ett utländskt beslut om diskvalifikation torde ofta vara sådana att de kan få motsvarande verkan i Sverige, t. ex. för återkallelse av svenskt körkort, utan att det utländska beslutet blir formligen verkställt här i landet.

Lagen bör i enlighet härmed och i överensstämmelse med vad som har föreslagits i promemorian gälla endast verkställighet av frihetsberövande påföljd, böter eller förverkande. Såvitt gäller verkställighet i Sverige av europeisk brottmålsdom meddelad i annan konventionsstat medger inte konventionen några ytterligare generella inskränkningar med avseende på arten av de påföljder som skall kunna verkställas. Anorlunda förhåller det sig när det gäller frågor om verkställighet i annan konventionsstat av svensk brottmålsdom. Konventionen medför över huvud taget inte några förpliktelser i det hänsedd. Promemoriaförslaget förutsätter att framställning om verkställighet i främmande stat skall kunna göras i fråga om varje slag av frihetsberövande påföljd liksom också i fråga om böter och förverkande. Förslaget har i den delen inte rönt några erinringar under remissbehandlingen, men ett par remissinstanser har berört frågan om internationellt samarbete i fråga om kriminalvård i frihet och har understrukit det angelägna i att det internationella samarbetet vidgas att avse även påföljd som innebär sådan vård.

För egen del anser jag att det med hänsyn till de stora skillnader som ännu råder mellan olika europeiska länder i fråga om den kriminalpolitiska målsättningen och utformningen av olika kriminalpolitiska be-

handlingsformer finns anledning till viss återhållsamhet när det gäller överflyttning av verkställighet till främmande stat av frihetsberövande påföljd som har ådömts i Sverige. Enligt NVL kan f. n. överflyttning av verkställighet till annat nordiskt land ske endast när den ådömda påföljden utgör fängelse. Det kan finnas skäl att när det gäller utomnordiska stater möjliggöra överflyttning av verkställighet också av dom på ungdomsfängelse eller internering. Däremot synes påföljd som innebär överlämnande till särskild vård regelmässigt böra verkställas i Sverige. Överflyttning av verkställighet av sådan påföljd synes inte i något fall böra ifrågakomma när den dömda är svensk medborgare. Men också när det gäller utländsk medborgare talar starka skäl mot att sådan överflyttning sker med stöd av den nu ifrågavarande lagstiftningen.

Som har påpekats i promemorian finns i fråga om den som har överlämnats till sluten psykiatrisk vård med stöd av lagen (1966: 293) om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall särskilda bestämmelser om överflyttning av den dömda till sjukhus i främmande stat. Dessa bestämmelser återfinns i 7 § kungörelsen angående tillämpning av nämnda lag. Det bör inte ifrågakomma att nu införa någon annan ordning för prövning av frågor om sådan överflyttning. I den mån det anses påkallat att möjliggöra överflyttning av verkställighet av andra former av särskild vård bör en reglering ske inom ramen för den lagstiftning som är tillämplig beträffande resp. vårdformer, dvs. närmast barnavårds- och nykterhetsvårdslagstiftningen. Eftersom valet av en påföljd som innebär överlämnande till särskild vård träffas efter en starkt individualiserad bedömning och med utgångspunkt i hur de olika vårdformerna har utformats enligt svensk lagstiftning, måste det finnas särskilda garantier, både generellt sett och i det särskilda fallet, för att vårdbehovet kan tillgodoses på ett ändamålsenligt sätt även i främmande stat, innan överflyttning av verkställighet dit bör få ske. Den nu föreliggande konventionen erbjuder inte några sådana garantier.

Jag förordar i enlighet med dessa överväganden, att den nya lagens tillämpningsområde, såvitt gäller verkställighet i främmande stat av frihetsberövande påföljd som ådömts i Sverige, begränsas till att avse annan påföljd än överlämnande till särskild vård.

I fråga om förutsättningarna för bifall till framställning om verkställighet i Sverige av europeisk brottmålsdom kan jag i likhet med remissinstanserna i allt väsentligt godtaga den avvägning som i promemoriaförslaget har gjorts mellan grunder som *skall* leda till avslag på sådan framställning och grunder som *kan* åberopas för avslag. Med anledning av att invandrarverket har satt i fråga om utländsk brottmålsdom bör verkställas i Sverige i fall då den dömda har dömts till förvisning eller skulle ha dömts till förvisning om brottet hade åtalats här i landet vill jag understryka, att konventionen inte medger att verkställighet vägras enbart på grund av sådana

förhållanden som verket åsyftar. Frågan torde dock få ringa praktisk betydelse. Det skall nämligen enligt förslaget vara ett absolut villkor för verkställighet här i landet, att den dömde har hemvist i Sverige eller har annan anknytning hit som är av sådan beskaffenhet, att det antingen skulle ha förelegat hinder mot att meddela eller verkställa ett förvisningsbeslut eller i varje fall inte är ägnat att inge betänkligheter att den utomlands ådömda påföljden verkställs här (5 § andra stycket 3 promemorieförslaget).

Jag har däremot viss förståelse för den kritik som har riktats mot bestämmelsen i 5 § andra stycket 8 i lagförslaget, att framställning om verkställighet skall avslås, om verkställighet i Sverige på annan grund än som anges i någon av de föregående punkterna i paragrafen skulle strida mot konventionen. Enligt förslaget skall den slutliga prövningen av huruvida hinder mot verkställighet föreligger enligt denna bestämmelse företas av domstol. Som har framhållits under remissbehandlingen kommer bestämmelsen att motverka syftet med att konventionen transformeras till svenska lagbestämmelser, eftersom en korrekt tillämpning av bestämmelsen förutsätter en ingående kännedom om och analys av konventionens samtliga bestämmelser.

Det torde emellertid vara svårt att helt undvara bestämmelsen. Konventionen är omfattande och dess bestämmelser delvis komplicerade och svårtolkade. Det låter sig knappast göra att uttömmande ange alla de tänkbara fall då verkställighet skall vägras enligt konventionen och att göra detta på ett fullt entydigt sätt. Det är å andra sidan av stor betydelse från rättssäkerhetssynpunkt att man inte genom lagstiftningens utformning lägger hinder i vägen för en fullt konventionsenlig tillämpning av verkställighetsreglerna i varje enskilt fall. En generalklausul av nu ifrågavarande slag bör därför enligt min mening tas upp i lagen. De nackdelar som är förenade härmed kan i allt väsentligt undanröjas, om man i motsats till vad som förutsatts i promemorieförslaget anförtror åt Kungl. Maj:t att ensam göra den prövning bestämmelsen påkallar. Detta möjliggör en mindre formell bedömning och ger behövt utrymme för hänsynstagande till de allmänna överväganden som ligger till grund för konventionsbestämmelserna. Det är också naturligt att det skall ankomma på Kungl. Maj:t att göra en prövning som syftar till att säkerställa att Sverige uppfyller sina folkrättsliga förpliktelser. Med den nu föreslagna ordningen kan de rättstillämpande myndigheterna helt inskränka sin prövning till att avse frågan om förutsättningar för verkställighet föreligger enligt den svenska lagen.

Jag föreslår i enlighet med det sagda att en bestämmelse motsvarande 5 § andra stycket 8 promemorieförslaget tas upp i den nya lagen men att det exklusivt skall tillkomma Kungl. Maj:t att pröva om hinder mot verkställighet skall anses föreligga enligt denna bestämmelse.

Konventionen kräver att dess principer om "ne bis in idem" respekte-

ras i verkställighetssamarbetet. Enligt promemorieförslaget skall emellertid sådan res-judicata-verkan tilläggas inte bara dom om samma gärning meddelad i annan konventionsstat utan också sådan dom som har meddelats i icke-konventionsstat. Med anledning av den kritik som har riktats mot förslaget i denna del vill jag först framhålla, att konventionens bestämmelser om beaktande av "ne bis in idem"-principen utgör minimiregler och att hinder alltså inte föreligger för konventionsstat att föreskriva en sådan utvidgad tillämpning av principen som har föreslagits i promemorian. I sakligt hänseende kan jag inte finna att de skäl som under remissbehandlingen har anförts mot promemorieförslaget i denna del är bärande, och jag förordar därför att ifrågavarande bestämmelse ges det innehåll som har föreslagits i promemorian.

Vad angår frågan om möjlighet bör finnas att förvandla böter som har bestämts i mål om verkställighet av utländsk brottmålsdom finns det enligt min mening ingen anledning att i detta avseende här införa en reglering som avviker från vad som gäller enligt NVL, dvs. att förvandlingsstraff inte skall kunna ådömas. Jag ansluter mig därför till promemorieförslaget i denna del.

I promemorieförslaget betecknas förverkande som "påföljd", vilket inte överensstämmer med terminologin i 1 kap. 3 § BrB. Enligt BrB är förverkande inte påföljd utan särskild rättsverkan (1 kap. 8 § BrB). Några remissinstanser har motsatt sig att påföljdsbegreppet ges en annan innebörd i verkställighetslagen än i BrB. Jag ansluter mig till kritiken på denna punkt. Lagen bör därför utformas så att förverkande inte direkt benämns påföljd.

I fråga om huvudprinciperna för förfarandet vid prövning av framställning om verkställighet i Sverige av utländsk brottmålsdom biträder jag i likhet med remissinstanserna promemorieförslaget. Också när det gäller kompetensfördelningen mellan Kungl. Maj:t, RÅ och domstol godtar jag förslaget med endast den tidigare berörda ändringen att Kungl. Maj:t ensam får behörighet att pröva om hinder mot verkställighet möter enligt generalklausulen i 5 § andra stycket 8 promemorieförslaget.

Med anledning av vad en remissinstans anført i anslutning till promemorieförslagets bestämmelser om tillämpning av RB:s bestämmelser om rättegången i brottmål vid prövning av framställning om verkställighet i Sverige av europeisk brottmålsdom bör anmärkas, att det inte föreligger något hinder mot att den dömdes yttrande i anledning av sådan framställning inhämtas genom särskilt förhör inför domstol i den stat där den dömde vistas. Enligt bestämmelserna i konventionens art. 39 måste emellertid den dömde, om han begär det, få tillfälle att bli personligen hörd inför domstol i den anmodade staten, innan domstolen bestämmer ny påföljd. I sådant fall måste en förhandling hållas. Det är enligt min mening lämpligt att vid sådan för-

handling RB:s bestämmelser om huvudförhandling i brottmål äger motsvarade tillämpning. Jag biträder därför promemorieförslaget i denna del.

I likhet med vad som föreslås i departementspromemorian förordar jag att Rå:s funktioner enligt lagen skall kunna delegeras. RÅ anför i sitt remissvar att delegationen bör kunna ske i fråga om utfärdande av strafföreläggande, personlig inställelse vid domstol och skiftväxling med anledning av domstolsförfarandet. Dessa synpunkter bör beaktas, och en delegationsbestämmelse bör tas in i den nya lagen. Det bör lämpligen ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma i vilken omfattning delegation får äga rum.

Den från ett par håll framförda kritiken mot förslaget att Stockholms tingsrätt skall vara laga domstol i mål eller ärende om verkställighet av utländsk brottmålsdom bottnar främst i farhågor för att en centralisering skall föra med sig alltför stora kostnader för de enskilda parterna i verkställighetsmålen. I ett remissyttrande har också ifrågasatts om det inte bör införas möjlighet att bereda ersättning av allmänna medel för sådana kostnader. Av skäl som har anförts i promemorian anser jag det för egen del i hög grad önskvärt att samtliga mål om verkställighet enligt den nya lagen åtminstone i ett inledningskede handläggs av en och samma domstol. Kostnadsskäl kan enligt min mening inte åberopas emot den föreslagna ordningen. När fråga om verkställighet i Sverige av utländsk brottmålsdom aktualiseras kommer det regelmässigt att vara fråga om gärningar som har begåtts i främmande stat av någon som har hemvist i eller vistas i Sverige. Situationen är då närmast att jämföra med den som föreligger när någon inom landet har begått brott på en helt annan ort än den där han är bosatt. I ett sådant fall åtalas han normalt vid domstolen på gärningsorten, vilket givetvis kan ådra honom särskilda kostnader, utan att han har några speciella möjligheter att få ersättning för dessa. Under dessa förhållanden finns det enligt min mening inte något skäl att för de nu aktuella fallen införa särbestämmelser om kostnadsersättning av allmänna medel.

I likhet med majoriteten av remissinstanserna — bland dem Stockholms tingsrätt — godtar jag på nu anförda skäl promemorieförslaget i denna del. Härvid utgår jag emellertid från att det efter någon tids tillämpning av den nya lagen kan bli aktuellt att ompröva ställningstagandet i forumfrågan i ljuset av då vunna erfarenheter.

Jag övergår härefter till att behandla vissa frågor som rör överflyttning av verkställighet av påföljd från Sverige till främmande stat.

Liksom flertalet remissinstanser godtar jag förslaget att det skall ankomma på kriminalvårdsstyrelsen att ta upp och pröva fråga huruvida framställning om verkställighet i främmande stat av svensk brottmålsdom skall göras i fall som omfattas av konventionen eller annan folk-

rättsligt bindande överenskommelse. Om kriminalvårdsstyrelsens befattning med indrivning av böter enligt NVL framdeles förs över till annan myndighet, torde man i det sammanhanget få anledning att överväga frågan om en ändrad ordning också för handläggning av bötesverkställighet enligt den nu föreslagna lagen. Kungl. Maj:t bör därför i lagen bemyndigas att för sådana ärenden utse annan myndighet än kriminalvårdsstyrelsen.

Som framhållits i några remissvar bör den dömde ha rätt att yttra sig i ärende om överflyttning av verkställighet och att överklaga kriminalvårdsstyrelsens beslut. Yttranderätten följer omedelbart av förvaltningslagens bestämmelser och behöver därför inte regleras i den nya lagen. Talan mot kriminalvårdsstyrelsens beslut bör lämpligen föras hos Kungl. Maj:t. Lagförslaget bör kompletteras med en bestämmelse härom. Om styrelsens befattning med frågor om överflyttning av verkställighet av böter eller förverkande framdeles anförtros annan myndighet, får genom tillämpningsföreskrifter bestämmas var talan skall föras mot sådan myndighets beslut.

I ärende om överflyttning av verkställighet kan den dömde i vissa fall tänkas ha behov av biträde för att han på ett tillfredsställande sätt skall kunna bevaka sin rätt. Detta gäller särskilt fall då framställningen avser en frihetsberövande påföljd. Med hänsyn härtill bör lagförslaget enligt min mening kompletteras även med bestämmelser som innebär att i sådana fall kriminalvårdsstyrelsen — eller, i fall som avses i 3 §, Kungl. Maj:t — får befogenhet att vid behov förordna biträde åt den dömde samt att detta biträdes arvode och kostnader skall betalas av allmänna medel och stanna på statsverket. En sådan ordning överensstämmer i sakligt hänseende nära med vad som för likartade situationer gäller enligt 26 § NVL och 7 § lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling. Jag återkommer till hithörande frågor i specialmotiveringen.

Brottmålsdomskonventionen har hittills ratificerats endast av Danmark och det torde dröja avsevärd tid innan den träder i kraft i förhållande till utomnordiska stater — till nordisk stat sker överflyttning av verkställighet av bötes- och fängelsestraff enligt NVL. Under den närmaste tiden torde Sverige inte ingå något större antal bilaterala verkställighetsöverenskommelser. Det kan därför antas dröja lång tid, innan kriminalvårdsstyrelsen får anledning att pröva några ärenden om överflyttning av verkställighet enligt den nya lagen. Även efter det konventionen trätt i kraft torde antalet ärenden under överskådlig tid bli obetydligt. Under dessa förhållanden är någon sådan förstärkning av personalresurserna på kriminalvårdsstyrelsens verkställighetssektion som styrelsen har ifrågasatt uppenbarligen inte behövlig.

Frågan huruvida framställning bör göras om verkställighet utomlands av frihetsstraff som ådömts här i landet bör i första hand prövas utifrån

kriminalpolitiska synpunkter. Jag kan därför inte biträda invandrarverkets uppfattning att ett beslut om den dömdes avlägsnande ur landet skall utgöra en förutsättning för att en framställning om verkställighet utomlands av frihetsstraff skall få göras mot den dömdes vilja. Även om den dömdes egen inställning normalt bör tillmätas stor betydelse kan den inte få vara avgörande, vare sig det föreligger beslut om hans avlägsnande ur landet eller inte.

Däremot ansluter jag mig i princip till förslaget att den centrala utlänningsmyndigheten skall höras i ärendet, om den dömd under åberopande av politiska skäl motsätter sig överflyttningen av verkställighet av frihetsberövande påföljd. Om utlänningsmyndigheten i ett sådant fall avstyrker att framställning görs, bör ärendet underställas Kungl. Maj:t för avgörande. Denna ordning bör emellertid enligt min mening gälla i samtliga fall då fråga uppkommer att överflytta verkställighet av frihetsberövande påföljd beträffande annan än svensk medborgare och den dömd motsätter sig åtgärden, oavsett om han uttryckligen åberopar politiska skäl eller inte. När det gäller svensk medborgare bör överflyttning av verkställighet av sådan påföljd inte i något fall få ske mot den dömdes vilja.

Jag vill i detta sammanhang understryka, att det självfallet aldrig kan komma ifråga att med stöd av den nya lagstiftningen överflytta verkställighet av påföljd till en främmande stat, om förhållandena är sådana att det enligt 53 och 54 §§ utlänningslagen skulle ha mött hinder att genom verkställighet av beslut enligt den lagen om den dömdes avlägsnande ur riket befordra honom till den ifrågavarande staten. Den ordning för prövning av frågor om överflyttning av verkställighet till främmande stat som skall gälla enligt mitt förslag torde innebära tillräckliga garantier för att denna grundsats undantagslöst kommer att upprätthållas.

Enligt konventionen art. 9 får den som i den anmodande staten är berövad sin frihet och som överlämnas till annan stat för verkställighet av påföljd i princip inte åtalas, dömas eller berövas friheten i sistnämnda stat med anledning av brott som har begåtts innan överlämnandet skedde. Bestämmelser som motsvarar denna artikel i konventionen har i promemoriaförslaget förts in i avsnittet om verkställighet i Sverige av europeisk brottmålsdom (23 §). Det får förutsättas att samma bestämmelser kommer att bli tillämpliga enligt de överenskommelser om generellt samarbete på förevarande område som Sverige kan komma att ingå med icke-konventionsstater. Såvitt avser förhållandet då någon som här i landet är berövad sin frihet överförs till annan konventionsstat eller stat, vilken är bunden av sådan överenskommelse som nyss nämnts, kommer alltså att föreligga en folkrättslig förpliktelse för den främmande staten att iaktta motsvarande föreskrifter. Samma skydd mot oförutsedda konsekvenser för den dömd av verkställighetens överflyttning som det här är fråga om bör tillförsäkras den som efter Kungl.

Maj:ts förordnande i det särskilda fallet överlämnas till främmande stat för verkställighet av här i landet ådömd frihetsberövande påföljd. Jag föreslår därför att promemorieförslaget kompletteras med föreskrifter som innebär att framställning om överflyttning på grund även av sådant förordnande skall göras av kriminalvårdsstyrelsen samt att överföring av den dömd, i fall då han här i landet är berövad friheten, skall ske först sedan den främmande staten förbundet sig att iakttaga samma begränsningar i fråga om nya åtal och frihetsberövanden som gäller för en konventionsstat.

I artikel 9 i konventionen finns vissa undantag från huvudregeln. Sålunda kan den anmodade staten inskrida mot den dömd för tidigare brott bl. a. om den anmodande staten samtyckt till åtalet eller den åtgärd varom är fråga. Promemorieförslaget bör därför kompletteras med en föreskrift som anger att sådant samtycke för Sveriges del skall lämnas av Kungl. Maj:t. Samtycke behöver ges endast om utlämning skulle ha kunnat ske för det brott som åtgärden avser eller utlämning skulle ha varit utesluten endast på grund av straffets längd. Med hänsyn härtill bör i bestämmelserna om prövningen av ifrågavarande ärenden, efter förebild från utlämningslagen, tagas in föreskrift om att högsta domstolen skall höras, om den dömd begär det och att framställningen inte får bifallas om högsta domstolen funnit att hinder föreligger däremot.

Några remissinstanser, däribland kriminalvårdsstyrelsen, har tagit upp frågan om närmare riktlinjer för styrelsens prövning av verkställighetsärenden. Jag har i och för sig förståelse för önskemålet om vägledande uttalanden i detta hänseende. Det möter dock svårigheter att helt tillgodose det, eftersom det här kan bli fråga om verkställighet i ett stort antal länder med mycket olika förhållanden och stora variationer i fråga om kriminalvårdspolitikens utformning. Det måste därför ske en mycket individualiserad prövning i de enskilda fallen, som inte lämpligen bör bindas genom att man på förhand ställer upp detaljerade riktlinjer. Det utesluter inte att vissa allmänna synpunkter kan anföras till ledning för tillämpningen, och kriminalvårdsstyrelsen har också själv gjort vissa beaktansvärda uttalanden av detta slag i sitt remissyttrande. Jag återkommer till denna fråga i specialmotiveringen. Därvid kommer jag också att beröra den av styrelsen väckta frågan om förfarandet för överförande av den dömd till den främmande stat där verkställighet skall ske.

Stockholms tingsrätt har uttalat, att 46 kap. 15 § tredje stycket RB, som medger att brottmål i vissa fall avgörs utan hinder av att den tilltalade har avvikit sedan stämning har delgetts honom, bör kunna användas i ökad utsträckning beträffande utlämningar, som normalt har återvänt till sitt hemland, med hänsyn till den möjlighet till omprövning av s. k. utevarodomar som konventionen och den nu föreslagna lagen öppnar.

Jag vill inte bestrida att de nya reglerna om möjlighet att verkställa svensk brottmålsdom mot utlänning i dennes hemland eller i annan främmande stat där han vistas kan tänkas få visst inflytande på domstolarnas ställningstagande till frågan om brottmål skall kunna avgöras utan hinder av att den tilltalade har avvikit. Men man kan inte bortse från att det vid tiden för handläggningen av brottmålet ännu är en helt öppen fråga huruvida framställning om verkställighet av domen i främmande stat kan eller bör göras och att domstolen själv saknar möjlighet att inverka på avgörandet i det hänseddet. Under dessa förhållanden är det självfallet uteslutet att enbart tillkomsten av den nya lagstiftningen skulle föranleda ändring i 46 kap. 15 § RB i den riktning tingsrätten tänker sig. Jag är inte heller beredd att göra några motivuttalanden i denna fråga. Den får som hittills avgöras av domstolarna från fall till fall.

Den av RÅ berörda frågan om möjlighet för svensk domstol att i fall då gemensam påföljd skall ädömas för flera brott dela upp påföljden på de olika brotten får enligt min mening inte sådan särskild aktualitet genom den nu ifrågavarande lagstiftningen att den bör prövas i detta lagstiftningsärende. Jag avser emellertid att inom en nära framtid ta upp frågan om en partiell översyn av utlämningslagstiftningen. Den av RÅ väckta frågan bör enligt min mening lämpligen övervägas i det sammanhanget.

Med anledning av att ett par remissinstanser har berört frågan om internationellt samarbete i fråga om kriminalvård i frihet vill jag framhålla att den tidigare nämnda europeiska konventionen om övervakning av villkorligt dömda och villkorligt frigivna inom den närmaste tiden på nytt kommer att diskuteras vid överläggningar mellan företrädare för de nordiska ländernas justitieministerier i syfte att nå en enhetlig inställning till frågan om ratifikation och eventuell lagstiftning. Det finns således anledning räkna med att Kungl. Maj:t inom en nära framtid får anledning att pröva de av dessa remissinstanser berörda frågorna.

Till vissa under remissbehandlingen framförda detaljanmärkningar mot promemorieförslagets sakliga innehåll eller lagtekniska utformning återkommer jag vid min behandling av de enskilda bestämmelserna.

8.3.2 Om tillämpligheten av svensk lag

Bestämmelserna om i vilken utsträckning svensk straffrätt över huvud är tillämplig och svensk domstol behörig att döma finns i 2 kap. BrB. Kapitlet inleds med en bestämmelse av innehåll att svensk domstol har behörighet att pröva samtliga i Sverige begångna brott. I fråga om brott som har begåtts utomlands gäller till en början att den svenska straffrättsliga behörigheten omfattar brott som har begåtts av svensk medborgare eller utlänning med hemvist i Sverige. Även brott begångna utomlands av annan utlänning kan under vissa omständigheter höra under svensk jurisdiktionsrätt. Var gärningen inte fri från ansvar enligt lag

som gällde på gärningsorten, döms utlännningen sålunda efter svensk lag och vid svensk domstol, om han efter brottet har blivit svensk medborgare eller tagit hemvist här i landet, om han är medborgare i annat nordiskt land och finns här eller om på brottet kan följa fängelse i mer än sex månader och han finns här. I vissa specialfall omfattas brott begånget utomlands av utlännning utan hemvist i Sverige av den svenska behörigheten oberoende av om gärningen var straffbar enligt gärningsortens lag. Det gäller bl.a. om brottet har förövats ombord på svenskt fartyg eller luftfartyg eller på område där avdelning av krigsmakten befann sig, om brottet har förövats mot svenskt intresse eller om brottet är kapning av luftfartyg enligt 13 kap. 5 a § BrB eller folkrättsbrott enligt 22 kap. 11 § BrB.

Den svenska straffrättsliga behörigheten begränsas i viss utsträckning av krav på särskild åtalsprövning. Brott som har förövats utom riket får i princip åtalas endast efter förordnande av Kungl. Maj:t eller den Kungl. Maj:t har bemyndigat att ge åtalsförordnande. RÅ har fått sådant bemyndigande för vissa kategorier av brott. Vid den särskilda åtalsprövningen kan beaktas bl. a. huruvida gärningen var straffbar på gärningsorten. I vissa fall krävs inte särskilt åtalsförordnande. Detta gäller bl. a. om brottet har begåtts på svenskt fartyg eller av svensk eller annan nordisk medborgare mot svenskt intresse.

Att frågan om ansvar för gärningen redan har prövats av utländsk domstol medför i princip ingen inskränkning i den svenska straffrättsliga behörigheten. Utländsk brottmålsdom har i allmänhet endast den rättsverkan att det fordras särskilt förordnande för att väcka åtal här i landet, om den misstänkte har dömts för samma gärning utomlands och på grund av domen har avtjänat straff eller annan ansvarspåföljd utom riket. Väcks åtal, skall domstolen vid bestämmande av påföljda skäligen hänsyn till påföljd som den åtalade har undergått utomlands (2 kap. 6 § BrB). Undantag från dessa regler har gjorts i nordiska verkställighetslagen. Enligt NVL utgör brottmålsdom som har meddelats i annat nordiskt land hinder för nytt åtal här i landet, om domen skall verkställas här med stöd av lagen (29 § NVL).

Den svenska straffrättsliga behörigheten är sålunda mycket vidsträckt. Frågan om en begränsning har aktualiserats i olika sammanhang. I riksdagen kom frågan upp på 1960-talet i samband med de s. k. abortresorna till Polen och det därav föranledda abolitionsbeslutet. I en interpellation vid 1965 års riksdag ställdes vissa frågor om straffbarheten i Sverige för utomlands företagna handlingar. I debatten hävdade interpellanten att dubbel straffbarhet borde vara huvudregel och hänvisade till dansk rätt (prot 1965: II: 10 s. 75—82). I en motion följande år (1966: II: 696) hemställdes om en utredning för att klarlägga i vilka fall svenska straffregler är avsedda att tillämpas även på gärningar begångna utom riket samt om införande av en sådan ordning att det be-

träffande varje ny straffbestämmelse klart framgår hur långt dess tillämplighet i rummet är avsedd att sträcka sig. Första lagutskottet (1LU 1966: 23) uttalade bl. a. att frågan om en precisering av gränserna för tillämpligheten av den praktiskt mest betydelsefulla delen av specialstraffrätten, nämligen trafikstraffrätten, var under behandling både i Europarådet och i det nordiska lagsamarbetet. I fråga om ny lagstiftning räknade utskottet med att de av motionären berörda svårigheterna skulle kunna nedbringas under det fortsatta lagstiftningsarbetet. Motionen avslogs på hemställan av utskottet.

I samband med lagstiftning i anledning av Sveriges tillträde till den europeiska konventionen om straff för vägtrafikbrott uppkom på nytt frågan om begränsning av den svenska jurisdiktionsrätten. Under remissbehandlingen av det förslag till lag om straff för utomlands begångna trafikbrott som ligger till grund för propositionen med förslag till sådan lagstiftning (prop. 1971: 114) framfördes starka krav på införandet av en regel om dubbel straffbarhet på trafikstraffrättens område. I lagen (1971: 965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands vilken lag trädde i kraft den 1 april 1972, har också införts en sådan regel. I propositionen uttalade jag att frågan om en allmän regel om krav på dubbel straffbarhet kunde komma att aktualiseras i samband med överväganden rörande Sveriges tillträde till brottmålsdomskonventionen.

I del III avdelning 1 (art. 53—55) av brottmålsdomskonventionen finns som tidigare nämnts i avsnitt 8.1 regler om "ne bis in idem", dvs. regler som anger i vilken utsträckning en stat skall vara förhindrad att lagföra en person för en gärning för vilken han tidigare har dömts i en annan konventionsstat. Enligt art. 53 är en europeisk brottmålsdom hinder för ny prövning av fråga om ansvar för gärning som omfattas av domen bl. a. när den tilltalade har frikänts. Detta gäller även när frikännandet grundas på det förhållandet att den åtalade gärningen inte är straffbar i den konventionsstat där domen har meddelats. Vidare kan lagföring inte ske på nytt efter fällande dom i annan konventionsstat, om den ådömda påföljden är verkställd eller verkställigheten pågår. Med påföljd avses även sådana påföljder som villkorlig dom eller skyddstillsyn. Konventionens "ne bis in idem"-regler syftar till att den dömda inte skall åtalas eller dömas på nytt så länge påföljden verkställs i normal ordning. Rymmer han eller försöker han på annat sätt undandra sig verkställigheten, har domen inte längre sådan res judicata-effekt. En fällande europeisk brottmålsdom har däremot res judicata-effekt, när påföljden har bortfallit enligt domslandets lag på grund av nåd, amnesti eller preskription. Slutligen hindrar en europeisk brottmålsdom ny lagföring för samma brott i fall då den dömda har förklarats skyldig men ingen påföljd har ådömts.

I art. 53 anges undantag från huvudregeln om "ne bis in idem" i vissa fall då en konventionsstat anses ha ett särskilt intresse av att lagföra den

brottslige. Konventionen kräver sålunda inte att brottmålsdom meddelad i annan konventionsstat skall tillerkännas res judicata-effekt, om domen avser en gärning som är särskilt riktad mot den statens intresse. Som exempel på brott som avses här anges i kommentaren till konventionen ("Explanatory Report") våld mot tjänsteman, spioneri, förfälskning och tagande av muta. Inte heller är den stat, inom vars område en gärning har begåtts, skyldig att godtaga dom som har meddelats i annan stat för den gärningen. Dessa undantagsbestämmelser gäller dock inte för den stat som själv har begärt lagföring i annan stat.

I art. 54 ges en regel om obligatorisk avräkning i de fall då "ne bis in idem"-reglerna inte är tillämpliga och den brottslige sålunda döms mer än en gång för samma gärning. Frihetsberövande påföljd som har verkställts skall då avräknas från den nya påföljden.

I art. 55 sägs uttryckligen att konventionens "ne bis in idem"-regler är minimiregler.

I del III av konventionen finns en andra avdelning som innehåller art. 56 och 57. Dessa artiklar förpliktar konventionsstat att i viss omfattning tillerkänna dom meddelad i annan konventionsstat rättsverkan i senare rättegång rörande annan brottslighet begången av samme gärningsman samt i fråga om beslut rörande förlust av rättighet.

Enligt punkten (f) i bilaga I till konventionen kan konventionsstat förklara att den förbehåller sig rätten att godkänna tillämpningen av del III med avseende på endast en av dess två avdelningar. Förbehåll mot någon av avdelningarna torde i sin tur kunna göras partiellt.

I departementspromemorian föreslås en ny bestämmelse om res judicata-verkan av utländsk brottmålsdom som i princip bygger på art. 53 i brottmålsdomskonventionen. Vidare föreslås att det i 2 kap. BrB införes en allmän regel om krav på dubbel straffbarhet vid brott begångna utomlands samt en bestämmelse att domstolen, när dubbel straffbarhet föreligger, vid bestämmande av påföljd för sådant brott inte får döma till strängare påföljd än som kan följa på brottet enligt lagen på gärningsorten. Det föreslås också att vissa brott liksom f. n. alltid skall falla under svensk domstols straffrättsliga behörighet. Det gäller t. ex. flertalet brott riktade mot offentligt svenskt intresse. I promemorieförslaget görs däremot en begränsning i fråga om svensk jurisdiktionsrätt över brott begångna mot enskilt svenskt intresse. Samtidigt föreslås en utvidgning av kompetensen i fråga om brott för vilken enligt svensk lag inte är stadgat lindrigare straff än fängelse i fyra år. Slutligen föreslås en regel om obligatorisk avräkning av verkställd påföljd i fall då den utländska domen inte ges res judicata-verkan.

Vid remissbehandlingen har promemorieförslaget fått ett positivt mottagande och endast mött kritik på vissa enstaka punkter. Några remissinstanser har kritiserat den föreslagna inskränkningen i möjligheterna att här i landet beivra brott som begåtts utomlands mot enskilt

svenskt intresse. Även regeln om oinskränkt svensk jurisdiktionsrätt i fråga om grövre brottslighet har utsatts för viss kritik.

För egen del biträder jag i princip förslaget i promemorian att i BrB införa bestämmelser om utländsk brottmålsdoms rättsverkan här i landet, vilka i huvudsak överensstämmer med konventions "ne bis in idem"-regler. Jag godtar i likhet med majoriteten av remissinstanserna också förslaget att från de nya "res judicata"-reglerna skall göras undantag bl. a. för de allra grövsta brotten. Det skulle nämligen enligt min mening många gånger vara direkt stötande att behöva godtaga en utländsk dom, varigenom t. ex. en svensk medborgare har frikänts för ett mycket grovt brott, exempelvis mord, eller har ådömts en enligt svensk uppfattning orimligt lindrig påföljd, om detta skett på grund av sådana ovidkommande hänsyn som offrets ras eller liknande omständigheter.

I promemorian föreslås att en bestämmelse som ger utländsk brottmålsdom rättsverkan i enlighet med art. 53 i brottmålsdomskonventionen bör tas in i en ny 5 a § i 2 kap. BrB. Det föreslås också att bestämmelsen — liksom den motsvarande danska regeln — bör omfatta dom som har meddelats i den stat där brottet har begåtts, oberoende av om den staten är konventionsstat. Jag delar uppfattningen att en sådan allmän regel stämmer väl med de allmänna jurisdiktionsreglerna, som ju inte är begränsade till brott begångna i konventionsstater. Jag förordar sålunda att den nya 5 a § ges den föreslagna omfattningen. Till skillnad mot vad som skett i promemorieförslaget bör det dock anges uttryckligen i lagtexten att den utländska domen skall ha vunnit laga kraft innan den får den rättsverkan som avses med den nya regeln.

Bortsett från det nyss berörda undantaget för mycket grova brott skiljer sig promemorieförslaget i fråga om den nya 5 a § i två avseenden från art. 53 i brottmålsdomskonventionen. I den föreslagna paragrafen görs undantag från huvudregeln om brottmålsdoms res judicata-verkan såvitt gäller kapning av luftfartyg och folkrättsbrott. Enligt internationella överenskommelser vilka Sverige har tillträtt, konventionen för bekämpande av olaga besittningstagande av luftfartyg och Genèvekonventionerna 1949 till skydd för krigets offer, är det en förpliktelse för vårt land att straffa sådana brott oberoende av var och av vem de har begåtts. Enligt promemorian torde detta innebära att Sverige inte heller kan godtaga en utländsk dom varigenom någon har frikänts därför att en sådan gärning är straffri på gärningsorten. Även jag anser det nödvändigt att göra undantag från huvudregeln i den nya 5 a § såvitt gäller kapning av luftfartyg och folkrättsbrott. Såsom anförs i promemorian torde detta avsteg från konventionen på grund av art. 64.1 inte kräva att förbehåll görs.

Förslaget att anpassa den svenska lagstiftningen till konventionens "ne bis in idem"-regler innebär att den svenska straffrättsliga behörigheten begränsas i fall då ansvar för gärningen redan har prövats ut-

omlands. Frikännande dom skall sålunda i princip respekteras även om den misstänkte har blivit frikänd därför att gärningen inte var straffbar enligt den dömande statens lag. Detta gäller också en fällande dom som har verkställts eller håller på att verkställas, även om straffet är betydligt lindrigare än vad som skulle ha ådömts om åtal hade väckts i Sverige. Det går inte att förena så vidsträckta regler om utländsk doms rättsverkan med våra nuvarande bestämmelser om svensk strafflags tillämplighet utomlands. Om man från svensk sida godtar en frikännande utländsk dom även när frikännandet har skett på grund av att gärningen inte var straffbar på gärningsorten, kan inte den svenska strafflagstiftningen samtidigt innehålla regler enligt vilka åtal kan väckas för samma gärning om ansvarsfrågan ännu inte prövats i utlandet.

Om förslaget att ge utländsk dom i stort sett sådan rättsverkan som följer av konventionens "ne bis in idem"-regler godtas, medför detta sålunda att BrB:s regler om svensk straffrättslig kompetens bör ändras på motsvarande sätt. Det finns f. ö. helt oberoende av de krav konventionen ställer goda skäl för en reform i denna riktning. Den svenska kompetensen ter sig vid en internationell jämförelse anmärkningsvärt vidsträckt. Den begränsas visserligen av kravet på särskild åtalsprövning. Det måste dock anses vara ett rimligt krav att gränserna för jurisdiktionsrätten anges direkt i lag och inte dras i praxis via reglerna om diskretionär åtalsprövning. En annan nackdel med långtgående behörighetsregler, som inte begränsas av hänsyn till gärningsortens lag, är att åtal för brott utomlands kan drabba svenska medborgare synnerligen ojämnt. Ofta kan det nämligen vara en tillfällighet om det blir känt för svenska myndigheter att en svensk har förövat en gärning som är strafffri på gärningsorten men straffbar enligt svensk lag. En annan mindre tilltalande konsekvens av våra nuvarande vidsträckta regler är att en svensk medborgare med hemvist i främmande stat vid besök i Sverige skulle kunna åtalas för ett förfarande som är straffritt i hemvistlandet men straffbart enligt svensk lag. Med ökad internationell rörlighet torde också den uppfattningen ha växt sig allt starkare att man vid vistelse i främmande land bör vara underkastad det landets lag och inte hemlandets. Den danska strafflagen innehåller sedan länge en regel som begränsar den danska jurisdiktionsrätten genom krav på att gärningen skall vara straffbar även på gärningsorten. För Sveriges del har vi redan tagit ett steg i den riktningen genom att inom trafikstraffrätten införa en regel om krav på dubbel straffbarhet.

I enlighet med promemoriaförslaget, som stöds av en enig remissopinion vill jag på anförda skäl nu förorda att man går något längre än som föranleds av Sveriges tillträde till brottmålsdomskonventionen och inför en huvudregel om krav på dubbel straffbarhet i 2 kap. BrB. Som en följd härav bör också principen om tillämpning av straffmaximum i gärningsortens lag när dubbel straffbarhet föreligger införlivas med svensk straffrätt.

Huvudregeln om svensk strafflags tillämplighet på brott utomlands bör liksom f. n. tas upp i 2 kap. 2 § BrB. Den bör avse svensk medborgare och utlänning med hemvist i Sverige samt de kategorier utlänningar som omfattas av nuvarande 2 § andra stycket. Jag anser också att bestämmelsen om dubbel straffbarhet, i likhet med vad som har föreslagits i promemorian, bör utformas så att även gärningsortens preskriptionsregler måste beaktas.

Domareföreningen framhåller i sitt remissyttrande att ett införande av en regel om krav på dubbel straffbarhet innebär att t. ex. bigami inte längre bestraffas i Sverige, om gärningen har begåtts i ett land där månggifte är tillåtet, och anser att det bör utredas hur detta kan komma att inverka på tillämpningen av de svenska reglerna om giftorätt och arv. Såvitt jag kan finna har dessa regler inte sådant samband med straffbestämmelsen för bigami att en ändring av den bestämmelsens tillämplighet i rummet har någon inverkan i civilrättsligt hänseende.

Om förslaget om införande av en regel om dubbel straffbarhet genomförs, bör den nuvarande bestämmelsen i 3 § om oinskränkt svensk jurisdiktionsrätt över vissa brott begångna utomlands av utlänning ändras så att den avser brott av detta slag oberoende av vem som har begått brottet och alltså kommer att omfatta även fall då sådant brott begåtts av svensk medborgare. I bestämmelsen bör med andra ord tas upp de fall då krav på dubbel straffbarhet över huvud taget inte skall upprätthållas.

I promemorian föreslås att det straffskydd som i gällande rätt ges svenskt intresse genom bestämmelser i 2 kap. 3 § BrB bör begränsas. Enligt förslaget bör brott mot svenskt offentligt intresse liksom tidigare utan inskränkning falla under svensk jurisdiktionsrätt, medan brott mot svensk medborgare eller annat enskilt svenskt intresse kommer att omfattas av den begränsning som ligger i krav på dubbel straffbarhet, om inte gärningen har begåtts inom område som inte tillhör någon stat. Ett par remissinstanser har ställt sig tveksamma inför promemoriaförslaget och synes föredra att behålla även skyddet för svenskt enskilt intresse i dess nuvarande omfattning.

För egen del anser jag att den nuvarande regleringen är för vidsträckt. Det är angeläget att upprätthålla oinskränkt svensk jurisdiktionsrätt över brott som begås utomlands mot svenskt offentligt intresse, bl. a. av det skälet att sådana brott, t. ex. spioneri eller smuggling, ofta inte är kriminaliserade när de riktar sig mot främmande stat. Däremot anser jag det inte lika nödvändigt att brott som i främmande stat begås mot enskilt intresse med anknytning till Sverige är underkastat svensk jurisdiktionsrätt utan hänsyn till gärningsortens lag. De brott som riktar sig mot svensk medborgare eller svenskt företag utomlands — främst förmögenhetsbrott och brott mot person — torde oftast vara straffbara även på gärningsorten. Jag biträder sålunda promemoriaförslaget i

denna del och förordar att brott mot enskilt intresse med närmare anknytning till Sverige i fortsättningen faller under svensk jurisdiktionsrätt endast om det begås inom område där ingen stats lag gäller.

Av skäl motsvarande dem som jag nyss har anfört för att undantag från de nya res-judicata-reglerna skall göras för vissa mycket grova brott förordar jag — i likhet med majoriteten av remissinstanserna — att brott för vilket lägsta straff enligt svensk lag är fängelse i fyra år eller däröver undantagslöst skall vara underkastat svensk jurisdiktionsrätt. Som har föreslagits i promemorian bör detsamma gälla i fråga om kapning av luftfartyg och folkrättsbrott.

Som jag har anfört i det föregående gäller f. n. enligt 2 kap. 6 § första punkten BrB att den som utomlands har undergått straff eller annan ansvarspåföljd inte får åtalas här i landet för gärning som påföljden avser, om inte särskilt åtalsförordnande har meddelats av Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t har bemyndigat att meddela sådant förordnande. I den mån regler införs som tillägger utländsk brottmålsdom res-judicata-verkan bortfaller behovet av denna bestämmelse. Enligt promemorieförslaget skall bestämmelsen upphävas i anslutning till att på konventionens principer grundade res-judicata-regler införs i en ny 5 a § i brottsbalken. Dessa regler — som jag i princip godtar — har emellertid begränsad räckvidd. För det första avser de endast fall då dom angående gärningen har meddelats i den stat där gärningen förövats eller i stat som har tillträtt brottmålsdomskonventionen. Vidare inträder res-judicata-verkan i dessa fall endast om den tilltalade har frikänts, om den ådömda påföljden har verkställts eller håller på att verkställas, om påföljden har bortfallit till följd av preskription eller om påföljd har eftergivits. Dessutom görs undantag för brott som har begåtts i Sverige, för vissa brott begångna mot svenskt intresse samt för brott som utgör kapning av luftfartyg eller folkrättsbrott eller brott för vilket minimistraffet enligt svensk lag är fängelse i fyra år eller däröver.

Även om de sålunda föreslagna res-judicata-reglerna genomförs kommer det således att kvarstå en hel del fall då lagföring utomlands inte hindrar lagföring i Sverige för samma gärning. Enligt min mening bör emellertid i sådana fall lagföring kunna ske här endast efter särskild åtalsprövning. Uppenbart är, att sådan prövning som hittills bör äga rum i fall då gärningsmannen helt eller delvis har undergått den utomlands ådömda påföljden. Det principiella ställningstagandet i frågan om utländsk brottmålsdoms res-judicata-verkan bör emellertid enligt min mening leda till att åtalsprövning skall äga rum så snart det föreligger en utländsk brottmålsdom avseende samma gärning, oavsett om ådömd påföljd har helt eller delvis verkställts.

Jag förordar därför att för de fall, då utländsk brottmålsdom inte tillerkänns res-judicata-verkan, i den nya 5 a § i 2 kap. BrB tas upp

en regel av innebörd att åtal här i landet inte får väckas utan särskilt åtalsförordnande.

I departementspromemorian har föreslagits, att de nuvarande reglerna i 2 kap. 6 § BrB om att skäligen hänsyn skall tas till utomlands verkställd påföljd skall ersättas av en på art. 54 i konventionen grundad obligatorisk avräkningsregel av innebörd att den tilltalade skall få "motsvarande lindring" vid bestämmande av påföljd här i landet. Enligt min mening finns det emellertid inte anledning att göra andra ändringar i dessa bestämmelser än som omedelbart påkallas av konventionen. Ändringarna bör dock få generell räckvidd och nya bestämmelser i ämnet bör alltså gälla också i fall då lagföring har skett och påföljd har verkställts i annan främmande stat än konventionsstat.

Konventionen föreskriver endast att avräkning skall ske för vad den tilltalade har undergått av utomlands ådömd frihetsberövande påföljd. En obligatorisk avräkningsregel bör således begränsas till att avse fall då den utomlands undergångna påföljden innebär frihetsberövande.

Avräkning för sådan påföljd kan ske när den här i landet ådömda påföljden utgör böter eller fängelse. Däremot kan någon avräkning inte göras när den tilltalade döms till skyddstillsyn eller medges villkorlig dom eller överlämnas till särskild vård. Konventionen torde emellertid inte heller kräva att avräkning skall ske i sådana fall, eftersom det här knappast är fråga om "sanction" i konventionens mening. När det gäller sådana tidsbestämda påföljder som undomsfängelse och internering kan uppenbarligen avräkning i egentlig mening inte heller komma i fråga. En obligatorisk avräkningsregel torde därför bära inskränkas till att gälla i fall då den svenska domstolen finner att brottet förskyller böter eller fängelse.

Jag förordar i enlighet med det anförda att bestämmelserna i 2 kap. 6 § BrB inte underkastas annan saklig ändring än att de kompletteras med en föreskrift om obligatoriskt tillgodoräkande av utomlands undergången frihetsberövande påföljd för brott i fall då lagföring för samma brott sker i Sverige och brottet finnes förskylla böter eller fängelse. Till frågan hur paragrafen bör tillämpas i fall då den tilltalade anses bära ådömas tidsbestämd påföljd återkommer jag i specialmotiveringen, där jag också kommer att beröra frågan om själva tekniken för avräkningen.

Domareföreningen har i detta sammanhang uttalat att avräkning bör ske även för anhållande och häktning utomlands. De nu gällande bestämmelserna i 2 kap. 6 § BrB avser endast undergången påföljd, och jag anser inte att en ändring nu bör göras i detta avseende. I en departementspromemoria (Ds Ju 1971: 22) om avräkning av häktningstid m. m., som f. n. övervägs inom justitiedepartementet, föreslås bl. a. att avräkning skall kunna ske för häktningstid utomlands, när någon

här i landet lagförs för brott. Det synes lämpligt att den av domareföreningen berörda frågan prövas i samband med att ställning tas till detta förslag.

De ändringar jag sålunda föreslår i 2 kap. BrB beträffanden den svenska straffrättsliga behörigheten nödvändiggör vissa följdändringar i annan lagstiftning. Till dessa ändringar återkommer jag i specialmotiveringen.

8.4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Den nya lagen om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom och därav föranledda följdändringar i annan lagstiftning bör träda i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift har utkommit från trycket i Svensk författningssamling. De föreslagna ändringarna i 2 kap. BrB och därav föranledda följdändringar i annan lagstiftning bör träda i kraft den 1 juli 1972.

Den nya verkställighetslagens tillämpning i förhållande till stat som har tillträtt brottmålsdomskonventionen eller till stat med vilken Sverige har ingått särskild överenskommelse är beroende av Kungl. Maj:ts förordnande. Lagen kommer emellertid i förhållande till sådan stat att kunna tillämpas endast i fråga om domar och andra avgöranden som meddelats efter det överenskommelsen blivit bindande för Sverige. Behov kan dock tänkas uppkomma att kunna överflytta verkställighet till eller från sådan stat även i fall då domen har meddelats före denna tidpunkt. Det behovet kommer att kunna tillgodoses genom tillämpning av de bestämmelser jag föreslår om möjlighet för Kungl. Maj:t att i enskilda fall förordna om överflyttning av verkställighet, när överflyttning inte kan ske enligt en föreliggande överenskommelse. Jag återkommer till hithörande frågor vid min behandling av de enskilda bestämmelserna.

Några särskilda övergångsbestämmelser till den nya lagstiftningen torde inte behövas.

8.5 Lagförslag

I enlighet med det anförda har inom justitiedepartementet upprättats förslag till

- 1) lag om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom,
- 2) lag om ändring i utlänningslagen (1954: 193),
- 3) lag om ändring i brottsbalken,
- 4) lag om ändring i lagen (1971: 965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands,
- 5) lag om ändring i lagen (1966:78) om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet,

6) lag om ändring i lagen (1966: 314) om kontinentalsockeln,

7) lag om ändring i lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner.

I fråga om förslaget under 2) har samråd ägt rum med chefen för inrikesdepartementet och i fråga om förslaget under 5) med chefen för kommunikationsdepartementet samt i fråga om förslaget under 6) med chefen för industridepartementet.

Förslagen torde få fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 3*.¹

Rörande de enskilda bestämmelserna i lagförslagen får jag anföra följande.

8.6 Specialmotivering

8.6.1 Förslaget till lag om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom.

1—3 §§

I 1—3 §§, som motsvarar 1—3 §§ promemorieförslaget, har tagits upp bestämmelser om den nya verkställighetslagens tillämpningsområde och förutsättningarna för dess tillämplighet. I enlighet med vad som har anförts i den allmänna motiveringen bör det ankomma på Kungl. Maj:t att särskilt förordna om tillämpning av lagens verkställighetsregler. Sådant förordnande bör normalt meddelas på grundval av ömsesidig multilateral eller bilateral överenskommelse med främmande stat. För vissa extraordinära fall bör dock förordnande kunna meddelas även om någon folkrättsligt bindande överenskommelse inte föreligger.

Bestämmelser om lagens tillämpning på grundval av överenskommelse med främmande stat har tagits upp i 1—2 §§. I 3 § ges föreskrifter om lagens tillämpning i annat fall.

1 §

Första stycket av förvarande paragraf tillägger Kungl. Maj:t befogenhet att på grundval av överenskommelse med främmande stat förordna, att vissa i den främmande staten ådömda påföljder för brott och meddelade beslut om förverkande får verkställas i Sverige enligt förevarande lag. Förordnandet får inte ges större omfattning än som påkallas av de folkrättsliga förpliktelser som överenskommelsen innebär för Sveriges del. Bestämmelsen har utformats med tanke i första hand på den europeiska brottmålsdomskonventionen men kan givetvis utnyttjas också i fall då Sverige har ingått separat avtal med icke-konventionsstat, oavsett om avtalet överensstämmer med konventionen eller innefattar avvikelser från denna.

Förordnandet kan enligt den föreslagna bestämmelsen omfatta frihetsberövande påföljd, böter eller förverkande. Av skäl som har anförts

¹ Bilagan, som är likalydande med de vid propositionen fogade förslagen, har uteslutits här.

i den allmänna motiveringen har den i konventionen art. 2. (c) angivna påföljden "diskvalifikation" helt utelämnats.

Enligt konventionen art. 1. (b) skall gärning, som ej omfattas av strafflag men av sådan lagbestämmelse som anges i bilaga II till konventionen, i fall då påföljd åläggs av administrativ myndighet anses som brott enligt konventionen endast om myndighetens avgörande kan överklagas till domstol. Det innebär, att om administrativ myndighet i annan konventionsstat har ålagt påföljd för en gärning som utgör brott enligt svensk lag men avgörandet inte kan överklagas till domstol i den främmande staten, påföljden inte får verkställas i Sverige. Detta har dock inte ansetts böra föranleda någon särskild definition av termen "brott" i förevarande paragraf. I stället har i 5 § andra stycket 8. departementsförslaget tagits upp en allmän bestämmelse om att påföljd som har ålagts i annan konventionsstat inte får verkställas i Sverige om verkställighet här skulle strida mot konventionen.

Enligt bestämmelserna i konventionen art. 21.1 skall verkställighet av påföljd eller förverkande som har ålagts genom s. k. "ordonnance pénale" kunna äga rum i annan konventionsstat än den där avgörandet har meddelats, varvid de bestämmelser som gäller för verkställighet av dom i princip skall tillämpas. Med "ordonnance pénale" förstås enligt art. 1 (g) vissa i den till konventionen fogade bilaga III för varje land särskilt uppräknade myndighetsavgöranden, vilka meddelats med stöd av de för varje institut närmare angivna straffprocessuella bestämmelserna. För Sveriges del omfattar ifrågavarande förteckning de i 48 kap. RB reglerade instituten straffföreläggande och föreläggande av ordningsbot. Ändringar med avseende på innehållet i bilaga III skall enligt art. 62 fortlöpande anmälas till Europarådets generalsekreterare, som underrettar övriga konventionsstater om ändringarna. Reglerna om verkställighet av "ordonnance pénale" omfattar samma påföljder som dem vilka kan verkställas efter domstols dom. I praktiken torde det emellertid aldrig komma i fråga att frihetsberövande åläggs någon i denna ordning. I första stycket anges därför, vid sidan av påföljd eller förverkande som har ådömts eller beslutats efter rättegång i brottmål, böter eller förverkande som har ålagts eller beslutats av annan myndighet än domstol.

Enligt *andra stycket* kan Kungl. Maj:t i samband med förordnande enligt första stycket och i den mån det påkallas eller eljest föranledes av överenskommelsen med främmande stat förordna, att verkställighet av här i landet meddelad brottmålsdom eller här utfärdat godkänt strafföreläggande eller godkänt föreläggande av ordningsbot skall kunna anföras åt myndighet i den främmande staten. Konventionen medför inte för något fall förpliktelse för konventionsstat att låta påföljd som har ålagts av dess myndigheter verkställas i annan konventionsstat. Ett på grundval av konventionen meddelat förordnande enligt förevarande lagrum bör därför inte begränsas till vad som "påkallas" av överenskom-

melsen. Däremot bör förordnandet inte kunna sträckas längre än som "föranledes" av denna. Det kan dock inte uteslutas att Sverige genom överenskommelse med icke-konventionsstat påtar sig förpliktelse att under vissa förutsättningar flytta över verkställighet av här ålagd påföljd till den andra staten. I lagrummet har förordnandets omfattning därför begränsats till vad som "påkallas eller eljest föranledes" av den aktuella överenskommelsen.

Såvitt gäller domstols dom kan förordnande enligt denna bestämmelse avse — förutom böter eller förverkande — frihetsberövande påföljd som inte avser överlämnande till särskild vård. Uttrycket "frihetsberövande påföljd" torde som en remissinstans har framhållit formellt omfatta även den anstaltsbehandling som enligt 28 kap. 3 § BrB kan förenas med skyddstillstyn. Det torde dock i praktiken aldrig bli aktuellt att låta verkställa sådan påföljd i främmande stat.

2 §

Denna paragraf innehåller föreskrifter om tillämpligheten av lagens efterföljande bestämmelser i fall då verkställighet skall överflyttas till eller från Sverige enligt förordnande som meddelats med stöd av 1 §.

Första stycket behandlar fall då förordnandet avser främmande stat som har tillträtt den europeiska brottmålsdomskonventionen. Stat anses ha tillträtt konventionen då den efter ratifikation, godkännande eller avslutning har blivit bunden av konventionen enligt art. 58 och 59. I den mån annat inte följer av att den främmande staten har begagnat sig av en eller flera av de möjligheter till förbehåll som anges i bilaga I till konventionen (art. 61) blir i princip samtliga bestämmelser i 4—41 §§ tillämpliga. Begränsningar som betingas av sådana förbehåll kommer att framgå av förordnandet, eftersom detta enligt 1 § inte får sträcka sig längre än som påkallas eller föranleds av överenskommelsen med den främmande staten. I förevarande bestämmelse har med hänsyn bl. a. till möjligheterna av förbehåll angetts att bestämmelserna i 4—41 §§ skall gälla i den mån ej annat anges i förordnandet. Fråga om tillämpning av 42 § uppkommer givetvis inte.

Om Sverige ingår överenskommelse om samarbete på förevarande område med annan främmande stat än konventionsstat, är det som tidigare nämnts önkswärt att överenskommelsen i så stor utsträckning som möjligt grundas på konventionens huvudprinciper och att man i möjligaste mån väljer samma lösningar som i konventionen. De avvikelser man från svensk sida i sådant fall kan finna sig föranlåten att godtaga kan väntas gälla främst de villkor eller det förfarande som skall tillämpas för att domar eller avgöranden som har meddelats i den främmande staten skall få verkställas här i landet. Såvitt avser verkställighet i den främmande staten av svensk brottmålsdom, godkänt strafföreläggande eller godkänt föreläggande av ordningsbot, torde det däremot inte finnas

anledning att medge några mera betydande avsteg från de regler som skall tillämpas i förhållande till konventionsstater.

Med hänsyn till behovet av möjligheten att i en bilateral överenskommelse kunna avvika från konventionssystemet är det inte möjligt att i lagen meddela en generell föreskrift om tillämpning av 4—41 §§ också i förhållande till icke-konventionsstater. Det får därför i stället överlämnas åt Kungl. Maj:t att meddela de bestämmelser om prövning av verkställighetsärenden som blir behövliga med anledning av en sådan överenskommelse. Vissa av lagens bestämmelser är dock av sådan art att de under alla förhållanden bör respekteras också i förhållande till icke-konventionsstat. Det gäller bestämmelserna i 25—34 §§ om hur verkställighet genomförs i Sverige och om förfarandet när svensk brottmålsdom skall verkställas utomlands. Även i övrigt får det emellertid förutsättas att Kungl. Maj:t, såvitt innehållet i överenskommelsen inte lägger hinder i vägen, förordnar om tillämpning av bestämmelserna i 4—41 §§ också i hithörande fall.

Det föreskrivs sålunda i *andra stycket* av förevarande paragraf att Kungl. Maj:t i nu avsedda fall meddelar behövliga bestämmelser om prövning av frågor om verkställighet enligt överenskommelse med icke-konventionsstat samt att bestämmelserna i 25—34 §§ skall gälla i tillämpliga delar. Begränsningen ”i tillämpliga delar” är främst betingad av att de särskilda bestämmelserna i 30—32 §§ om utevarodomar givetvis inte aktualiseras om överenskommelsen inte omfattar sådana domar eller inte innehåller några föreskrifter om s. k. ”opposition”. Vidare blir en tillämpning av 25 § första stycket — som i sak överensstämmer med 24 § första stycket — inte aktuell, om överenskommelsen i fråga om själva verkställigheten ansluter så nära till konventionen att bestämmelserna i 24 § kan göras tillämpliga i sin helhet.

3 §

Denna paragraf, som motsvarar 3 § promemoriaförslaget, innehåller bestämmelser om möjlighet att i visst fall och utan att det föreligger folkrättsligt bindande överenskommelse flytta över verkställighet av frihetsberövande påföljd till Sverige från främmande stat eller från Sverige till sådan stat. När det gäller överflyttning från Sverige gäller samma begränsning i fråga om frihetsberövande påföljd som föreskrivs i 2 §.

Även om överenskommelse med viss främmande stat om generellt samarbete på förevarande område inte har kunnat eller hunnit ingås, kan det, som har framhållits i den allmänna motiveringen, av humanitära, sociala eller andra liknande skäl vara ett starkt svenskt intresse att i ett konkret fall kunna flytta verkställighet av ådömd påföljd till eller från det främmande landet utan dröjsmål. Om det i ett sådant fall visar sig möjligt att även utan formligt avtal komma överens med behöriga myndigheter i den främmande staten om överflyttning av verkställighet,

bör svensk lag ge möjlighet för svenska myndigheter att medverka till att överflyttningen genomförs. En förutsättning bör dock vara att det föreligger synnerliga skäl för överflyttningen, att den dömda är medborgare eller har hemvist i den stat dit överflyttning skall ske och att påföljden innebär frihetsberövande.

Bestämmelsen i *första stycket* av förevarande paragraf har utformats i enlighet med dessa överväganden. Förordnande med stöd av paragrafen kan i och för sig avse flera än ett fall men måste avse konkreta, i förordnandet angivna fall och får alltså inte vara av generell natur.

Vid prövningen av om synnerliga skäl föreligger bör inte bara den dömdes personliga förhållanden beaktas. Hänsyn bör också tas till påföljdens svårhetsgrad och totala längd liksom till längden av den verkställighetstid som återstår i fall då verkställigheten redan har påbörjats i den dömande staten. I regel torde det finnas anledning att utnyttja bestämmelsen endast om den ådömda påföljden innebär ett jämförelsevis långvarigt frihetsberövande. En omständighet som kan utgöra synnerligt skäl för överflyttning av verkställighet från Sverige till främmande stat kan vara att den staten tidigare, i samband med att verkställighet har flyttats från den staten till Sverige, har gjort förbehåll om ömsesidighet.

Avgörande för om den i paragrafen angivna förutsättningen i fråga om medborgarskap eller hemvist är uppfylld är förhållandena vid den tidpunkt då frågan om att meddela förordnande enligt paragrafen aktualiseras.

I *andra stycket* föreskrivs genom en hänvisning till 2 § andra stycket, att Kungl. Maj:t meddelar bestämmelser om prövning av fråga om verkställighet i fall då förordnande med stöd av förevarande paragraf meddelas dock med iakttagande av att 25—34 §§ skall gälla i tillämpliga delar.

En tillämpning av denna paragraf kan bli aktuell även i förhållande till konventionsstat eller stat med vilken Sverige har ingått en generell verkställighetsöverenskommelse. Konventionen eller en sådan särskild överenskommelse lär nämligen kunna direkt tillämpas endast i fråga om påföljd som har ådömts efter konventionens eller överenskommelsens ikraftträdande. För att överflyttning av verkställighet skall kunna ske när påföljden ådömts dessförinnan fordras därför ett särskilt förordnande av Kungl. Maj:t. Förevarande paragraf öppnar möjlighet härtill.

I och för sig är det ingenting som hindrar att förordnande med stöd av förevarande paragraf meddelas med avseende på en påföljd som ådömts före lagens ikraftträdande. Eftersom det i ett sådant fall blir fråga om ett slags retroaktiv tillämpning av lagstiftningen lär det emellertid få förutsättas, att förordnande inte meddelas, om den dömda motsetter sig att verkställigheten överflyttas.

4 §

Denna paragraf motsvarar 4 § promemoriaförslaget.

Första stycket innehåller en definition av begreppet europeisk brottmålsdom. Av definitionen framgår att med europeisk brottmålsdom avses endast avgöranden som har meddelats i konventionsstat. I motsats till konventionens terminologi ges begreppet en så vid betydelse att det även omfattar sådana s. k. "ordonnances pénales" som finns förtecknade i konventionens bilaga III och som alltså kommer att omfattas av det förordnande enligt 1 § som skall meddelas i samband med att Sverige blir bundet av konventionen.

I *andra stycket* har tagits upp en definition av "utevarodom". Härmed avses genom en hänvisning till första stycket avgörande varigenom någon av domstol eller annan myndighet har ådömts eller ålagt påföljd för brott eller egendom har förklarats förverkad utan att vederbörande har varit personligen närvarande vid förhandling i saken inför domstol. Denna definition innebär att uttrycket kommer att omfatta inte bara dom som har meddelats av domstol efter förhandling vid vilken den tilltalade inte har varit personligen närvarande utan också sådant av annan myndighet träffat avgörande som i konventionen har betecknats som "ordonnance pénale", dvs. för Sveriges vidkommande strafföreläggande och föreläggande av ordningsbot.

I enlighet med art. 21.3 (a) och (b) i konventionen undantas i 19 § departementsförslaget vissa utevarodomar från tillämpningen av de särskilda bestämmelserna om sådana domar.

I *tredje stycket* förklaras i enlighet med vad som har anförts i den allmänna motiveringen att vad som i fortsättningen av lagen sägs om påföljd också gäller förverkande, om inte annat särskilt föreskrivs.

Verkställighet i Sverige av europeisk brottmålsdom

Allmänna bestämmelser

5 §

Denna paragraf, som motsvarar 5 § promemoriaförslaget, innehåller regler om krav på framställning om verkställighet och om absoluta hinder mot verkställighet här i landet.

Första stycket innehåller motsvarighet till den i konventionen art. 3.2. angivna huvudregeln att verkställighet i den anmodade staten av europeisk brottmålsdom får ske endast efter framställning av behörig myndighet i den anmodande staten. Vilken denna myndighet är får avgöras i varje särskilt fall med ledning av innehållet i den lagstiftning eller de bestämmelser som den staten har antagit och utfärdat med anledning av sitt tillträde till konventionen.

I *andra stycket* anges de absoluta hindren mot verkställighet här i landet av europeisk brottmålsdom.

Enligt *första punkten* får europeisk brottmålsdom inte verkställas i Sverige, om inte domen har vunnit laga kraft och dessutom är verkställbar i den dömande staten. Genom bestämmelsen uppfylls konventionens krav i dessa hänseenden. I art. 1 (a) definieras nämligen "europeisk brottmålsdom" som slutligt avgörande meddelat i konventionsstat av domstol efter förhandling i brottmål. Med "slutligt" avgörande torde få förstås dom eller beslut som vunnit laga kraft. Enligt art. 3.1 krävs att påföljd som begärs verkställd skall vara verkställbar i den dömande staten. I art. 16 föreskrivs att vederbörande myndighet i den anmodande staten i samband med framställning om verkställighet skall intyga att påföljden är verkställbar.

I konventionen görs visst avsteg från principen om krav på lagakraftägande dom eller beslut när det gäller framställningar om verkställighet av utvevarodom och s. k. "ordonnance pénale". Enligt art. 22 kan sådant avgörande så snart det har meddelats sändas till annan konventionsstat för delgivning och med sikte på verkställighet. Den anmodade staten kan inte omedelbart avvisa framställningen enbart på den grund att avgörandet inte har vunnit laga kraft. En bestämmelse härom har i departementsförslaget tagits in i 8 § andra stycket.

I *andra punkten* uppställs krav på dubbel straffbarhet. Bestämmelsen motsvarar art. 4.1 i konventionen. I förhållande till promemoriaförslaget har med anledning av ett påpekande av åtalsrättskommittén lydelsen ändrats till närmare överensstämmelse med 4 § allmänna utlämningslagen. Utländsk brottmålsdom får sålunda inte verkställas i Sverige, om den gärning som omfattas av domen inte motsvarar brott enligt svensk lag. Verkställighet får inte heller ske, om gärningsmannen, därest gärningen begåtts i Sverige, på annan grund inte skulle ha kunnat ådömas påföljd för gärningen i Sverige. Uttryckligt undantag har dock gjorts för det fall att gärningsmannen på grund av sin ålder inte skulle ha kunnat fällas till ansvar i Sverige. Av skäl som utvecklas närmare vid 6 § 7 skall nämligen den omständigheten bara utgöra ett fakultativt hinder mot verkställighet i Sverige. I sak innebär detta inte någon ändring i förhållande till promemoriaförslaget.

För att kravet på dubbel straffbarhet skall vara uppfyllt fordras inte att brottsbeteckningarna i Sverige och den främmande staten är identiska. Vid prövning av frågan om gärningens straffbarhet i Sverige skall de s. k. allmänna straffrihetsgrunderna, t. ex. nöd, nödvärn och samtycke beaktas men inte reglerna om preskription. Hinder mot verkställighet enligt denna bestämmelse kommer sålunda att föreligga endast i fall då gärningsmannen på grund av gärningens beskaffenhet eller förhållandena vid dess begående över huvud taget inte skulle ha kunnat fällas till ansvar här i landet.

I *tredje punkten* anges som huvudregel att verkställighet inte får ske i Sverige, om den dömden inte har hemvist här. Vissa undantag från denna huvudregel gäller dock. Utländsk dom får sålunda verkställas här, även om den dömden saknar hemvist i landet, såvida det kan antas att sådan verkställighet skulle öka hans möjligheter till återanpassning i samhället. Verkställighet får också ske oberoende av hemvist, om den ådömda påföljden innebär frihetsberövande och kan verkställas här i samband med att annan sådan påföljd skall verkställas i Sverige. Slutligen får verkställighet också ske här, om Sverige är den dömdes ursprungliga hemland.

Förevarande punkt motsvarar i sak bestämmelserna i art. 5 (a)—(d) jämförda med ingressen till art. 6. Med att Sverige är den dömdes "ursprungliga hemland" avses i enlighet med förarbetena till art. 5 (d) inte endast att den dömden är svensk medborgare utan även att han utan att ha svenskt medborgarskap har tillbringat större delen av sitt liv här i landet. En remissinstans finner uttrycket "ursprungliga hemlandet" svårtolkat och har efterlyst en exemplifiering. Jag är medveten om att uttrycket inte är entydigt, men det torde inte vara möjligt att finna någon bättre, i lagtext användbar översättning av konventionstextens "State of origin". Man kan dock räkna med att frågan mycket sällan ställs på sin spets i praktiken. Det är nämligen inte troligt att framställning om verkställighet i fråga om annan än den som har hemvist i Sverige kommer att göras, om ingen av de övriga förutsättningarna i förevarande bestämmelse är uppfyllda. Något behov av vägledande exemplifiering för de sällsynta undantagsfall då så trots allt kan tänkas bli fallet anser jag inte behövlig, utan det torde kunna överlämnas åt rättstillämpningen att avgöra denna fråga under hänsynstagande till omständigheterna i det särskilda fallet. Tydligt är dock att det bör ställas ganska stränga krav på anknytning för att Sverige skall anses som den dömdes ursprungliga hemland i fall då han själv bestrider att så är fallet och därför motsätter sig överflyttning av verkställighet.

Av skäl som har angetts i departementspromemorian har inte tagits upp någon motsvarighet till art. 5 (e) i konventionen.

Enligt *fjärde punkten* får verkställighet inte ske här i landet, om detta skulle vara oförenligt med grundläggande principer för svensk rättsordning ("ordre public"). Bestämmelsen motsvarar art. 6 (a). Att domen har föranletts av otillbörlig hänsyn till den dömdes kön eller sociala grupp-tillhörighet, torde som åtalsrättskommittén har anfört kunna beaktas med stöd av förevarande bestämmelse.

I *femte punkten* förbjuds verkställighet som skulle strida mot Sveriges internationella förpliktelser. Bestämmelsen har sin motsvarighet i art. 6 (d).

I *sjätte och sjunde punkterna* ges i överensstämmelse med vad som har anförts i den allmänna motiveringen bestämmelser om hinder mot verkställighet i strid mot de principer som ligger till grund för konven-

tionens bestämmelser om "ne bis in idem" (art. 53—55). Härigenom uppfylls kravet i art. 7 på ett sådant absolut verkställighetshinder.

Konventionens krav på iakttagande av principerna om "ne bis in idem" innebär, att den stat som mottager framställning om verkställighet inte får bifalla framställningen, om den dömde genom dom avseende samma gärning meddelad i den anmodade staten eller i annan konventionsstat har frikänts från ansvar eller har dömts till påföljd som har verkställts eller håller på att verkställas. Vidare får framställningen inte bifallas, om påföljden enligt en sådan dom har bortfallit på grund av nåd, amnesti eller preskription eller om den dömde genom domen har förklarats skyldig utan att ådömas påföljd. Det är "principerna" i konventionens "ne bis in idem"-avsnitt som skall tillämpas, vilket får tolkas så att den anmodade staten är berättigad föreskriva (jfr art. 55) att där meddelad dom utgör hinder mot bifall till framställning om verkställighet av annan europeisk brottmålsdom för samma gärning, även om den förstnämnda domen inte har börjat verkställas. Hänvisningen till principerna torde också innebära att dom meddelad i icke-konventionsstat kan åberopas som skäl för avslag på framställning om verkställighet, om så kunnat ske därest domen meddelats i konventionsstat.

I lagförslaget har konventionsbestämmelsen om iakttagande av "ne bis in idem"-reglerna i verkställighetssamarbetet delats upp på punkterna 6 och 7, så att sjätte punkten avser verkan av svensk dom och sjunde punkten verkan av dom meddelad i annan främmande stat än den konventionsstat som har begärt verkställigheten. Sjunde punkten har i departementsförslaget kompletterats med ett omnämnande även av det fallet att den ådömda påföljden har bortfallit till följd av preskription.

I *åttonde punkten* föreskrivs, att verkställighet inte får ske om detta i övrigt skulle strida mot konventionen. Som har anförts vid 1 § kan denna bestämmelse komma till användning bl. a. då påföljden har ålagts av administrativ myndighet, vars avgörande inte kan överklagas till domstol. Men även andra fall kan tänkas då verkställighet, utan att förhållande föreligger som anges under 1—7 i förevarande paragraf, skulle stå i strid med konventionen.

6 §

Denna paragraf, som motsvarar 6 § promemoriaförslaget, innehåller i *första stycket* under punkterna 1—8 en uppräkningslista av de fall i vilka framställning om verkställighet kan — men inte nödvändigtvis skall — avslås. Uppräkningslistan motsvarar innehållet i art. 6(b), (c), (e)—(h) samt (j)—(l) i konventionen.

I *första punkten*, som motsvarar art. 6 (b), anges som fakultativ avslagsgrund att domen avser politiskt eller militärt brott.

Andra punkten motsvarar art. 6 (c) och gör det möjligt att vägra

verkställighet om hänsyn till ras, religion, nationalitet eller politisk åsikt kan antas ha föranlett domen eller ha inverkat på domslutet i skärpande riktning. Denna punkt har i förhållande till promemorieförslaget ändrats till närmare överensstämmelse med konventionstexten i art. 6(c). I förevarande bestämmelse anges sålunda i enlighet med åtalsrättskommitténs förslag att framställning om verkställighet kan avslås om det finns "grundad anledning" antaga att ovidkommande hänsyn till ras etc. har förekommit. Detta uttryck torde bättre täcka vad som avses i konventionens engelska och franska text (engelska "substantial grounds" och franska "des raisons sérieuses").

Enligt *tredje punkten* får framställning om verkställighet avslås om förundersökning har inletts i Sverige rörande samma gärning eller om mål om ansvar för gärningen har anhängiggjorts eller om strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot har utfärdats. Att åtalsfrågan har prövats och lett till beslut att åtal ej skall väckas eller fullföljas eller till beslut om åtalsunderlåtelse kan enligt denna punkt också vara skäl att inte godta framställning om verkställighet av utländsk dom avseende samma gärning. Förevarande punkt motsvarar art. 6(e) och (f). Enligt förarbetena till konventionen är det enligt dessa bestämmelser möjligt att vägra verkställighet, inte bara när lagföring faktiskt pågår i den anmodade staten vid tiden för mottagande av framställning om verkställighet utan också när denna stat har inlett lagföring just med anledning av den mottagna framställningen om verkställighet.

Fjärde punkten motsvarar art. 6 (g) och gör det möjligt att vägra verkställighet, när den anmodande staten har grundat sin jurisdiktionsrätt på andra regler än sådana som ger uttryck för territorialitetsprincipen, dvs. när domen avser brott som har begåtts utanför den dömande statens område.

Enligt *femte punkten*, som motsvarar art. 6(h), kan framställning om verkställighet avslås, om påföljden inte kan verkställas här i landet. Härmed avses faktisk omöjlighet att genomföra verkställighet, dvs. främst det fallet att den dömda inte finns här i landet.

I *sjätte punkten* tas upp motsvarighet till art. 6(j). Genom bestämmelsen ges den anmodade staten, dvs. Sverige, möjlighet att ifrågasätta den dömande statens bedömning av frågan om verkställighet är möjlig i den staten. Bestämmelsen syftar till att uppmuntra berörda stater att samarbeta effektivt för att uppnå den lösning som med hänsyn till den dömdes återanpassning är den lämpligaste. Den torde främst komma till användning när situationen har förändrats efter det att framställningen gjordes.

Sjunde punkten motsvarar art. 6 (k). Att den dömda vid tiden för brottet inte hade fyllt 15 år kan vara skäl att vägra verkställighet men är sålunda inte ett absolut hinder mot att verkställighet sker här i landet. Att den som har begått brott innan han har fyllt 15 år inte kan dömas till påföljd enligt svensk rätt har slagits fast i 33 kap. 1 § BrB. Detta är

visserligen en grundläggande princip i vår straffrätt och man kunde därför ifrågasätta, om inte en sådan omständighet borde utgöra ett ovillkorligt hinder mot verkställighet av påföljd i Sverige. Det är dock, som RÅ framhållit i sitt remissvar, angeläget att det finns möjlighet att utan hänsyn till straffbarhetsåldern kunna övertaga verkställighet av utländsk dom avseende en svensk som har dömts till frihetsstraff utomlands innan han fyllt 15 år. Vid det särskilda verkställighetsförfarande som skall äga rum vid svensk domstol före verkställighet här i landet kan påföljden i ett sådant fall bestämmas med tillbörlig hänsyn till den unges ålder.

Enligt *åttonde punkten*, som motsvarar art. 6 (l), kan verkställighet vägras om den påföljd eller det förverkande som har ålagts eller beslutats genom den utländska domen är preskriberat enligt svenska preskriptionsregler. Framställning om verkställighet kan däremot inte avslås på den grund att brottet skulle ha varit preskriberat enligt våra regler om åtalspreskription (35 kap. 1—4 och 6 §§ BrB). Som jag har anfört i den allmänna motiveringen bör Sverige inte begagna sig av förbehållet under c) i bilaga I till konventionen utan godta den dömande statens regler om åtalspreskription.

I *andra stycket* av förevarande paragraf föreskrivs, att preskriptionsavbrytande handling, som har företagits i den främmande staten, vid tillämpning av första stycket 8 — dvs. vid en undersökning av om påföljdspreskription inträtt enligt svensk lag — skall ha samma verkan här i landet som i den anmodande staten. Bestämmelsen motsvarar art. 8 i konventionen.

7 §

Denna paragraf, som motsvarar 7 § promemoriaförslaget, uppställer särskilda villkor för bifall till framställning om verkställighet av dom som avser mer än ett brott i fall då hinder föreligger mot verkställighet såvitt avser något eller några brott. Paragrafen grundas på art. 4.2 och ingressen till art. 6. Konventionen förutsätter, att den dömande staten kan begära partiell verkställighet av brottmålsdom. Ett sådant förfarande är emellertid tänkbart endast om det framgår av domen eller den dömande staten i samband med framställningen anger att viss påföljd hänför sig endast till det eller de brott i fråga om vilka verkställighets hinder inte föreligger. I annat fall kan framställningen i sin helhet avslås. Denna paragraf har utformats i enlighet härmed.

Prövning av framställning om verkställighet

8 §

Denna paragraf motsvarar 8 § promemoriaförslaget.

I överensstämmelse med vad som har föreslagits i den allmänna motiveringen innehåller förevarande paragraf regler om att framställning

om verkställighet i första hand skall prövas av Kungl. Maj:t och, om den inte omedelbart avslås, överlämnas till RÅ för vidare handläggning. I fråga om räckvidden av Kungl. Maj:ts prövning hänvisas till vad som har anförts i den allmänna motiveringen. Som där har föreslagits har i förhållande till promemorieförslaget gjorts den ändringen i förevarande paragraf att prövningen huruvida hinder mot verkställighet skall anses föreligga enligt 5 § andra stycket 8 har förbehållits Kungl. Maj:t.

Enligt art. 18 i konventionen skall myndigheterna i den anmodade staten ofördröjligen lämna myndigheterna i den anmodande staten meddelande om åtgärder som har vidtagits på grund av framställningen om verkställighet. Sådant meddelande bör lämnas av RÅ så snart framställningen har vidarebefordrats till honom. Inträffar efter det framställning om verkställighet har överlämnats till RÅ någon omständighet, som skulle ha föranlett avslag, om den hade förelegat vid tiden för Kungl. Maj:ts prövning, bör RÅ anmäla detta till Kungl. Maj:t, som därefter prövar om avslagsbeslut skall meddelas. RÅ:s skyldigheter i detta avseende bör regleras i administrativ ordning.

9 §

Denna paragraf, som motsvarar 9 § promemorieförslaget, innehåller bestämmelser om anhängiggörande av mål om verkställighet av europeisk brottmålsdom vid domstol och om rättens handläggning av sådant mål.

Sedan Kungl. Maj:t överlämnat framställning om verkställighet till RÅ, ankommer det enligt *första stycket* av förevarande paragraf på RÅ att göra ansökan hos rätten om dess prövning av framställningen, om inte annat följer av 16 § eller 19—22 §§ i den föreslagna lagen. Detta överensstämmer med huvudregeln i art. 37 om domstols prövning. I första stycket har vidare förts in en bestämmelse om att RB:s regler om rättegången i brottmål i tillämpliga delar gäller rörande sakens handläggning. Bestämmelsen har med anledning av vissa uttalanden i åtalsrättskommitténs remissyttrande getts en lydelse som tydligare än motsvarande bestämmelse i promemorieförslaget anger att även åklagarmyndighetens handläggning av hithörande frågor regleras av RB. Dessutom har tillagts en bestämmelse om att rättens avgörande sker genom dom. Hänvisningen till RB omfattar både de allmänna reglerna om rättegången i brottmål och de särskilda reglerna om rättegången i de olika instanserna. Detta innebär bl. a. att tingsrättens avgörande i mål som avses här kan överklagas på vanligt sätt. Härigenom uppfylls kravet i art. 41 att rättens avgörande i mål om verkställighet av utländsk brottmålsdom skall kunna överklagas.

I *andra stycket* av förevarande paragraf, som motsvarar tredje stycket i promemorieförslaget, ges regler om den dömdes rätt att höras personligen vid domstolsförhandling med anledning av framställning om verk-

ställighet av europeisk brottmålsdom. Bestämmelserna överensstämmer med art. 39. I enlighet med art. 39.2 medges undantag från huvudregeln om personligt hörande, när den dömde är berövad friheten i den stat där domen har meddelats. Undantagsbestämmelsen avser de fall då den frihetsberövande påföljd som begärs verkställd har börjat verkställas i den dömande staten. Avsikten är att den dömde inte skall överföras till den anmodade staten, förrän domstolen har godkänt framställningen. Om han överförs tidigare, kan man riskera att han får föras tillbaka, om domstolen finner att framställningen bör avslås. Den dömde har dock enligt art. 39.2 en ovillkorlig rätt att vara personligen närvarande när domstolen efter att ha godkänt framställningen bestämmer påföljd för brottet. Den i 9 § andra stycket promemoriaförslaget upptagna föreskriften härom har i departementsförslaget i stället tagits upp i 11 § andra stycket.

10 §

Denna paragraf motsvarar 10 § promemoriaförslaget.

I paragrafens *första stycke* anges vilka av de i lagen angivna förutsättningarna för verkställighet som skall prövas av rätten. Det föreskrivs, att rätten skall pröva samtliga förutsättningar med undantag för dem som anges i 5 § andra stycket 8 (verkställighet i strid mot konventionens bestämmelser i övrigt), 6 § första stycket 1 (politiskt eller militärt brott), 4 (brottet ej begånget i den stat där påföljden ådömts), 5 (påföljden ej möjlig att verkställa här i landet) och 6 (verkställighet antas kunna äga rum i den främmande staten). Dessa förutsättningar prövas slutgiltigt av Kung. Maj:t. I frågan huruvida övriga förutsättningar för bifall till framställningen är uppfyllda är domstolen inte bunden av Kungl. Maj:ts bedömning, som i princip inte innebär annat än ett konstaterande att det inte finns hinder mot att framställningen underkastas domstols prövning.

Genom förevarande bestämmelse uppfylls kraven i art. 40.1(a)—(d) att vissa förutsättningar skall prövas av domstol. Enligt art. 40.1(e) krävs dessutom att domstolen skall förvissa sig om att det särskilda förfarandet för verkställighet av utevarodom och "ordonnance pénale" har iakttagits. Detta följer enligt lagförslaget av de särskilda bestämmelserna om utevarodom (se 19 §).

I *andra stycket* har en av konventionens huvudprinciper (art. 42) kommit till uttryck. Här föreskrivs, att frågan huruvida den dömde är skyldig till brottet inte får prövas på nytt. Därmed avses att domstolen är bunden av den bedömning i själva ansvarsfrågan som har gjorts av domstolen eller myndigheten i den främmande staten och som framgår, direkt eller indirekt, av det avgörande som skall verkställas.

Finner rätten att framställningen om verkställighet inte kan bifallas,

bör underrättelse härom sändas till den främmande staten via utrikesdepartementet. Föreskrift härom bör meddelas i tillämpningsföreskrifter till lagen.

11 §

I denna paragrafs *första stycke*, som motsvarar 11 § promemorieförslaget, finns en annan av konventionens huvudprinciper uttryckt, nämligen att ny påföljd skall bestämmas i enlighet med vad nationell lag föreskriver om påföljd för brott av ifrågavarande slag. Bestämmelsen motsvarar vad som uttryckligen sägs om frihetsberövande påföljd i art. 44.1 och indirekt följer av bestämmelserna i art. 45.1 om böter och förverkande av pengar och i art. 46.1 om förverkande av visst föremål. Svensk domstol skall sålunda "döma om" såvitt avser påföljden och tillämpa det svenska påföljdssystemet med de begränsningar som anges i följande paragrafer.

En remissinstans anser att bestämmelsen i 11 § promemorieförslaget bör kompletteras med en uttrycklig anvisning att påföljden kan vara av annat slag eller annan varaktighet än som har bestämts i den ursprungliga domen (art. 44.1). Jag anser emellertid inte någon sådan komplettering nödvändig, eftersom den angivna principen tillräckligt tydligt kommer till uttryck i följande paragrafer i lagförslaget. I fråga om det avgörande domstolen träffar i påföljdsfrågan vill jag framhålla att det i alla avseenden kommer att vara likställt med dom i vanligt brottmål.

I *andra stycket* har, som anförts vid 9 § departementsförslaget, tagits upp den i 9 § promemorieförslaget meddelade föreskriften att den dömde på begäran skall ges tillfälle att bli personligen hörd inför domstolen innan frihetsberövande påföljd bestäms.

12 §

Denna paragraf, som har sin motsvarighet i 12 § promemorieförslaget, innehåller regler om svensk domstols bestämmande av påföljd när frihetsberövande påföljd eller böter har ådömts genom den utländska domen. Paragrafen motsvarar art. 44.1 och 2 samt art. 45.1 och 2 i konventionen.

I *första stycket* ges regler om verkställighet av frihetsberövande påföljd. Vid val av påföljd enligt våra bestämmelser får rätten inte skärpa den påföljd som har ådömts genom den utländska domen men väl ådöma en lindrigare påföljd. Konventionens bestämmelser syftar inte till exakta, formella jämförelser mellan den utländska påföljden och de svenska påföljderna utan avsikten är att den nya påföljden med hänsyn till samtliga omständigheter som har betydelse för verkställigheten skall bestämmas så att den dömdes situation vid verkställighet här i landet inte blir sämre än den skulle ha varit, om domen verkställts i den anmodande staten. Som åtalsrättskommittén har påpekat är detta en annan

bedömning än den som görs t. ex. när ställning skall tas till fråga om ersättning för rättegångskostnad i högre rätt enligt 31 kap. 10 § RB. Enligt denna bestämmelse skall högre rätts dom anses som fällande bl. a. om den ådömda påföljden är att anse som "svårare" än den påföljd vartill lägre rätt har dömt. I bestämmelsen om förbud mot reformatio in pejus i 51 kap. 25 § RB finns motsvarande uttryckssätt. Det är här också fråga om en annan bedömning än den som görs enligt BrB vid jämförelse mellan olika slag av påföljder, t. ex. enligt 1 kap. 4 § BrB. För att markera skillnaden har i förevarande bestämmelse valts uttrycket "strängare" i stället för "svårare" (påföljd).

Andra stycket gäller verkställighet av böter. Enligt art. 45.1 andra punkten får den anmodade staten vid verkställighet av bötesdom inte överskrida det maximum som dess egen lag innehåller i fråga om böter. Om sådant maximum saknas, får böter inte bestämmas till högre belopp än som vanligen åläggs i den anmodade staten för sådant brott. I svenska straffbestämmelser finns bötesmaximum utsatt vid penningböter. En regel om att sådant maximum inte får överskridas har intagits i förevarande paragraf. Promemorieförslaget har kompletterats med angivande av maximum för penningböter vid flerfaldig brottslighet, 1 000 kronor.

När det gäller dagsböter anges i promemorian att som bötesmaximum i konventionens mening får anses de högsta sammanlagda bötesbelopp som kan ådömas enligt 25 kap. 2 eller 4 § BrB, dvs. 60 000 eller, när fråga är om gemensamt straff för fler brott, 90 000 kronor.

En remissinstans har ifrågasatt om böter som har ådömts utomlands i form av dagsböter skulle kunna bestämmas i dagsböter, högst 120 resp. 180, även i Sverige. Under remissbehandlingen har också tagits upp frågan om möjlighet att omvandla i främmande stat ådömda penningböter till dagsböter. En remissinstans anser att skäl kan anföras för ett variabelt maximum, som beräknas med utgångspunkt i dagsbotsbeloppet i det aktuella fallet och anges till 120 eller, vid flera brott, 180 gånger detta belopp.

Samtliga dessa förslag förutsätter att man i det aktuella fallet gör utredning om dagsbotens storlek. Fråga uppstår då om dagsbotens storlek skall bestämmas efter förhållandena vid tidpunkten för det tidigare avgörandet eller efter den dömdes aktuella ekonomiska situation. Rimligtvis bör förhållandena vid tiden för den utländska domen vara avgörande. Det kan emellertid uppenbarligen vara mycket svårt att åstadkomma tillförlitlig utredning i det hänseendet. Enligt min mening bör verkställighetsärendena enligt den nya lagstiftningen inte belastas med sådana komplicerade dagsbotsutredningar. Jag förordar därför den lösning som har valts i promemorieförslaget och som bäst överensstämmer med vad konventionen föreskriver, nämligen att det utländska bötesbeloppet direkt omvandlas till svenska kronor med iakttagande

av att de nyss angivna maximibeloppen inte överskrids. I förevarande bestämmelse anges sålunda 60 000 kronor eller, när fråga är om gemensamt straff, 90 000 kronor, som högsta bötesbelopp i fall då i svensk lag för motsvarande brott inte är stadgat svårare straff än dagsböter. Om fängelse ingår i straffskalan, behöver däremot maximibeloppen inte iakttas (art. 45.2). Men inte i något fall kan högre bötesbelopp bestämmas än som motsvarar beloppet av de böter som ådömts genom det utländska avgörandet. Liksom i fråga om frihetsberövande påföljd gäller nämligen att bötesstraffet i den utländska domen inte får skärpas.

13 §

I denna paragraf, som motsvarar 13 § promemoriaförslaget, finns en avräkningsregel som grundas på art. 44.3 i konventionen. Denna kräver att avräkning av verkställd frihetsberövande påföljd eller processuellt frihetsberövande skall ske från påföljd som bestäms i den anmodade staten för brott som omfattas av den dom som begärs verkställd. Enligt 13 § promemoriaförslaget skall avräkning vara obligatorisk, oberoende av arten av den påföljd som bestäms av den svenska domstolen. Som jag har utvecklat närmare i den allmänna motiveringen vid min behandling av förslaget att i 2 kap. 6 § BrB införa en på art. 54 i konventionen grundad bestämmelse om obligatorisk avräkning vid lagföring i Sverige av påföljd som den tilltalade har undergått utomlands för samma gärning måste emellertid beaktas att avräkning i egentlig mening inte kan ske mot annan påföljd än böter eller fängelse. I första punkten av förevarande paragraf av departementsförslaget har därför föreskrivits, att den dömda skall tillgodoräknas den utomlands undergångna påföljden liksom också tid för anhållande och häktning "i den mån det kan ske". Såvitt gäller avräkning av verkställd påföljd överensstämmer regeln i sak med den "avräkningsregel" som enligt vad jag föreslår skall tagas upp i 2 kap. 6 § BrB och som innebär, att när någon döms för brott för vilket han redan har undergått påföljd utomlands skäligen hänsyn skall tas till vad den tilltalade har undergått av utomlands åtdömd påföljd och att full avräkning skall äga rum när han döms till böter eller fängelse och den utomlands undergångna påföljden innebar frihetsberövande.

Bestämmelsen i andra punkten, som saknar motsvarighet i promemoriaförslaget, överensstämmer med andra stycket i mitt förslag till ändrad lydelse av 2 kap. 6 § BrB. Den torde vara nödvändig, eftersom sistnämnda lagrum inte lär vara direkt tillämpligt i mål om verkställighet, där någon prövning av skuldfrågan inte äger rum.

I den mån bestämmelsen om avräkning i nu förevarande paragraf avser tid för anhållande eller häktning är den sakligt sett vidsträcktare än den nuvarande avräkningsregeln i 33 kap. 3 § BrB, eftersom denna bestämmelse inte torde avse frihetsberövande i utlandet. Den nu föreva-

rande avräkningsregeln skiljer sig även på det sättet från 33 kap. 3 § BrB, att avräkningen skall ske vid själva påföljdsbestämningen och inte framträder genom en föreskrift om verkställigheten.

14 §

I denna paragraf, som med vissa redaktionella justeringar motsvarar 14 § promemoriaförslaget, finns i *första stycket* en regel om förverkande av visst belopp i pengar eller värdet av viss egendom, som har sin motsvarighet i art. 45 i konventionen. I svensk rätt finns inte något maximum för förverkande eller något högsta belopp som enligt praxis förverkas vid vissa brott. Med den utformning som det svenska straffrättsliga sanktionssystemet har enligt BrB kan man inte heller på det sätt som avses i art. 45.2 jämföra förverkande med andra brottspåföljder. I förevarande paragrafs första stycke har därför endast föreskrivits att rätten skall omräkna förverkandebeloppet till svenska kronor med tillämpning av den valutakurs som gäller vid tiden för beslutet.

Andra stycket i förevarande paragraf, som motsvarar art. 46.1., gäller förverkande av visst föremål. Av skäl som nyss anförts i anslutning till art. 45.2 har någon motsvarighet till art. 46.2 inte tagits upp i förslaget.

15 §

Denna paragraf, som har sin motsvarighet i 15 § promemoriaförslaget, innehåller i *första punkten* en bestämmelse om att svensk strafflag skall tillämpas vid bedömning av frågan vilket straff som är stadgat för eller kan följa på visst brott. En sådan bestämmelse är nödvändig för att domstolen vid tillämpning av vissa bestämmelser i RB i mål om verkställighet av utländsk brottmålsdom, t. ex. 1 kap. 3 § RB, inte skall behöva tveka om vilket lands strafflag som skall vara avgörande i processuellt hänseende.

Är den ådömda påföljden böter, kan svensk domstol enligt 12 § andra stycket departementsförslaget inte ådöma svårare påföljd. I ett sådant fall bör RB:s bestämmelser för bötesmål tillämpas, även om enligt svensk lag kan följa fängelse på brottet. I *andra punkten* av förevarande paragraf har därför föreskrivits att i sådant fall svårare straff än böter inte i något fall skall anses kunna följa på brottet.

16 §

Denna paragraf motsvarar 16 § promemoriaförslaget.

I *första stycket* har i enlighet med vad som anförts i den allmänna motiveringen och i överensstämmelse med art. 37 andra punkten och art. 41 intagits en bestämmelse att RA kan själv pröva framställning om verkställighet och utfärda strafföreläggande, om framställningen endast avser böter eller förverkande. Strafföreläggande som meddelas för verkställighet av utländskt avgörande skall sålunda till skillnad från vad som

gäller enligt 48 kap. 2 § andra stycket RB kunna utfärdas för enbart förverkande. Konventionen förutsätter nämligen att begäran om verkställighet kan avse enbart förverkande och det saknas anledning att i sådant fall inte ha tillgång till den smidiga form för handläggning av verkställighetsärenden som strafföreläggande utgör.

I förevarande lagrum har i departementsförslaget också tagits upp en bestämmelse om maximibelopp för strafföreläggande, vilken saknar motsvarighet i promemorieförslaget. Som högsta belopp har angetts de bötesbelopp som enligt 48 kap. 4 § RB, jämförd med 25 kap. 2 § BrB, högst kan åläggas genom strafföreläggande, dvs. 25 000 kronor eller, om påföljden avser flera brott, 30 000 kronor.

I *andra stycket* föreskrivs att för strafföreläggande, som utfärdas med stöd av första stycket, 48 kap. RB gäller i tillämpliga delar samt att 10 och 11 §§, 12 § andra och tredje styckena samt 13—15 §§ departementsförslaget äger motsvarande tillämpning. Om RÅ själv skall pröva framställning om verkställighet och utfärda strafföreläggande, prövas först om hinder mot verkställighet föreligger. Finner RÅ att verkställighet kan ske, bestämmer han sedan ny påföljd för brottet med tillämpning av angivna lagrum i lagförslaget. Att 48 kap. RB gäller endast ”i tillämpliga delar” innebär bl. a. att RÅ inte skall anmana den dömde att erkänna gärningen, eftersom RÅ, på samma sätt som domstolen, när prövningen ankommer på domstol, har att beakta att skuldfrågan inte får omprövas.

I *tredje stycket* föreskrivs att RÅ, om strafföreläggandet inte godkänns, enligt 9 § första stycket skall göra ansökan till rätten om dess prövning av framställningen om verkställighet. Bestämmelsen saknar motsvarighet i promemorieförslaget, som dock i sak torde vila på förut-sättningen att ett sådant förfarande skall tillämpas.

Tvångsåtgärder

17 §

I denna paragraf, som motsvarar 17 § promemorieförslaget, ges bestämmelser om användningen av vissa tvångsmedel i ärende om verkställighet i Sverige av europeisk brottmålsdom.

Första stycket innehåller bestämmelser om anhållande, häktning och reseförbud. I allt väsentligt är dessa bestämmelser utformade i enlighet med föreskrifterna i art. 32 i konventionen. Dessa föreskrifter omfattar i likhet med promemorieförslaget inte institutet reseförbud. Det synes emellertid lämpligt att domstol i fall då anledning föreligger till antagande att ett reseförbud skulle vara en tillräckligt ingripande åtgärd har möjlighet att förordna därom i stället för häktning. Fråga om användning av nu nämnda tvångsmedel kan inte i något fall aktualiseras förrän den stat i vilken brottmålsdomen har meddelats antingen gjort en for-

mell framställning enligt 8 § första stycket om överflyttning av verkställigheten eller på diplomatisk väg har underrättat svenska regeringen om sin avsikt att inkomma med en sådan framställning.

I fråga om förutsättningarna för anhållande och häktning har i departementsförslaget — delvis på föranledande av vissa uttalanden under remsbehandlingen — i förtydligande syfte skett vissa preciseringar, som saknar motsvarighet i promemorieförslaget. Någon saklig ändring är dock inte åsyftad. I anslutning till bestämmelsen i art. 32.1 (a) i konventionen har i departementsförslaget som huvudregel föreskrivits, att tvångsåtgärd av detta slag får tillgripas endast om enligt svensk lag kan följa fängelse i minst ett år på brott motsvarande den gärning som avses med den ådömda påföljden (24 kap. 1 § RB). En ytterligare förutsättning är — liksom enligt promemorieförslaget — att det skäligen kan befaras att den dömda avviker eller, när fråga är om utevarodom, undanröjer bevis (art. 32.1 (b)). I överensstämmelse med vad som gäller enligt 24 kap. 2 § RB har vidare angetts, att anhållande och häktning kan äga rum även vid lindrigare brott, dvs. brott på vilket inte kan följa svårare straff än fängelse understigande ett år eller böter, i fall då den dömda saknar hemvist i Sverige och det skäligen kan befaras att han genom att bege sig från landet undandrar sig påföljd.

Enligt departementsförslaget skall reseförbud kunna meddelas i fall då förutsättningar för häktning föreligger. Liksom 25 kap. 1 § RB öppnar emellertid förevarande lagrum i förslaget generell möjlighet att meddela reseförbud även i fall då enligt svensk lag för motsvarande brott kan dömas till fängelse på kortare tid än ett år. Vid lindrigare brott kan reseförbud meddelas under samma förutsättningar som gäller i fråga om anhållande och häktning.

Att undanröjande av bevis kan utgöra häktningsskäl i fall då den dom som ligger till grund för framställningen om verkställighet utgör en utevarodom men inte i andra fall beror på att verkställighet av utevarodom ibland skall föregås av en fullständig omprövning av det mål i vilket domen har meddelats (19—22 §§ departementsförslaget). I övriga fall begränsas prövningen till att avse påföljdsfrågan och man behöver då inte försäkra sig om att den dömda hindras från att undanröja bevis.

Beslut om anhållande meddelas av RÅ. Denne är också behörig att göra framställning till rätten om att den dömda skall häktas eller meddelas reseförbud. Enligt 37 § förslaget kan dock RÅ:s behörighet komma att delegeras till annan åklagare. Att märka är att enligt departementsförslaget reseförbud kan meddelas endast av rätten, som givetvis också är ensam behörig att besluta om häktning.

I *andra stycket första punkten* av denna paragraf föreskrivs — såvitt gäller anhållande och häktning i överensstämmelse med art. 33.1 i konventionen — att bestämmelserna i 24 kap. 3—24 §§ resp. 25 kap. 2—9 §§ RB skall äga motsvarande tillämpning i fråga om anhållande och

häktning resp. reseförbud. Vad gäller anhållande innebär denna hänvisning bl. a. att efterlysning av den dömden kan komma i fråga (24: 6), att den anhållne omedelbart skall frigges när häktningsskäl ej längre föreligger (24: 10) eller när tiden för ansökan om hans häktning har utgått utan att sådan ansökan gjorts (24: 12).

Av hänvisningen till 24 kap. RB följer vidare att verkställighet av beslut om såväl anhållande om häktning skall ske i enlighet med lagen (1958: 213) om behandling av häktade och anhållna m. fl. under hänsynstagande till de särskilda föreskrifterna i 24 kap. 11 eller 22 §.

Vid tillämpning i förevarande fall av 24 kap. 18 eller 19 § eller 25 kap. 6 eller 7 § RB bör vad som där föreskrivs om tid för åtals väckande gälla tid för ansökan enligt 9 § förevarande lag.

Andra stycket andra och tredje punkterna motsvarar art. 33.2 i konventionen. Utöver de skäl för omedelbar frigivning av anhållen eller häktad som skall beaktas till följd av huvudregelns hänvisning till bestämmelserna i 24 kap. RB anges sålunda i andra punkten av förevarande stycke, att frihetsberövande här i landet på grund av beslut enligt första stycket om anhållande eller häktning inte i något fall får fortgå under så lång tid att den dömden enbart härigenom, eller efter sammanräkning med den tid han på grund av det brott den aktuella europeiska brottmålsdomen avser tidigare utomlands har varit berövad friheten, kommer att hållas i förvar längre än som motsvarar tiden för den i domen bestämda frihetsberövande påföljden (art. 33.2 (a)). För det fall att beslut om anhållande eller häktning meddelats innan den främmande staten gjort en formell framställning om verkställighet föreskrivs vidare i tredje punkten och i enlighet med art. 33.2 (b), att den dömden skall frigges inom 18 dagar, om sådan framställning inte föreligger före utgången av denna tid. Har häktning föregåtts av anhållande, räknas tidsfristen från dagen för frihetsberövandet på grund av anhållningsbeslutet.

18 §

Denna paragraf, som motsvarar 18 § promemorialförslaget, innehåller bestämmelser om möjlighet att, i avvaktan på att framställning om verkställighet behandlas och blir slutligt avgjord, förordna om beslag av egendom som förklarats förverkad genom den utländska domen. Motsvarande regler i konventionen finns i art. 36. I överensstämmelse med där upptagna bestämmelser föreskrivs, att RÅ eller rätten kan förordna om beslag av egendom i den mån sådant beslut skulle ha kunnat meddelas om lagföringen för det aktuella brottet skett här i landet.

Vid tillämpning av denna bestämmelse skall inte ske någon prövning av huruvida de i 27 kap. 1 § RB angivna förutsättningarna för beslag föreligger. De skall anses omedelbart uppfyllda i kraft av det utländska beslutet om förverkande. Övriga i 27 kap. RB angivna förutsättningar för beslag måste däremot vara uppfyllda. Där intagna regler om förfa-

randet och bestämmelser om beslagsförordnandets rättsverkan och verkställighet skall enligt den uttryckliga hänvisningen i förevarande paragraf till bestämmelserna i nämnda kapitel av RB äga motsvarande tillämpning. Bestämmelserna i 27 kap. 3 och 9 §§ RB torde helt sakna aktualitet i hithörande fall.

Vad i 27 kap. RB sägs om väckande av åtal kommer vid tillämpning av förevarande paragraf i departementsförslaget i stället att avse ansökan om förhandling enligt 9 § i förslaget.

Särskilda bestämmelser om utevarodom

19 §

I denna paragrafs *första punkt*, som motsvarar 19 § promemoriaförslaget, anges att om framställning om verkställighet grundas på utevarodom som inte meddelats efter talan av den dömde, de på bestämmelserna i konventionens del II, avdelning 3, grundade föreskrifterna i 20—22 §§ skall tillämpas.

Den i 4 § andra stycket departementsförslaget givna definitionen på begreppet utevarodom — varmed även avses s. k. ordonnance pénale — gäller oberoende av om det aktuella avgörandet meddelats av första instans eller av högre instans efter talan mot avgörande av lägre instans och i sistnämnda fall vare sig detta avgörande utgjort en utevarodom eller inte. I förevarande sammanhang görs dock undantag för utevarodom som meddelats efter talan av den dömde. Därmed avses i första hand fall då utevarodomen meddelats av högre instans med anledning av den dömdes talan (art. 21.3 (b)). Undantagsregeln avser emellertid även fall då den utländska statens rättsordning medger att samma instans efter särskild talan (opposition) kan ompröva ett tidigare avgörande samt den dömde begagnat sig av denna möjlighet med resultat att avgörandet fastställts eller att ny dom meddelats efter förhandling i den dömdes frånvaro (art. 21.3 (a)).

I *andra punkten*, som närmast motsvarar 21 § tredje stycket första punkten promemoriaförslaget, klargörs att RB:s regler om rättegången i brottmål i tillämpliga delar skall gälla i fråga om det förfarande och den handläggning som blir aktuell i fall då enligt första stycket de särskilda föreskrifterna i 20—22 §§ måste iakttas. Undantag görs för de avvikelser från RB:s regler som direkt följer av nämnda paragrafer. Genom att ifrågavarande bestämmelser flyttas från 21 § i promemoriaförslaget till den paragraf som inleder avsnittet "särskilda bestämmelser om utevarodom" kommer RB:s regler att bli tillämpliga beträffande även den del av förfarandet som äger rum innan domstolen tar upp en anförd opposition till prövning. Därav följer bl. a. att bestämmelserna om återställande av försutten tid i 58 kap. RB kan bli tillämpliga när den dömde ej

anfört opposition inom föreskriven tid (20 §). Hänvisningen till RB kommer vidare att omfatta domstolens prövning och beslut i avvsningsfrågor (21 § andra stycket).

20 §

Denna paragraf motsvarar 20 § promemorieförslaget.

Första stycket innehåller bestämmelser om förfarandet, sedan framställning om verkställighet av utevarodom efter Kungl. Maj:ts prövning har överlämnats till RÅ enligt 8 §. I överensstämmelse med föreskrifterna i art. 23 i konventionen anges till en början att utevarodomen skall delges den dömde samt att han i samband därmed skall upplysas om att han genom särskild talan (opposition) inom 30 dagar från delgivningen kan få utevarodomen omprövad. I departementsförslaget har i enlighet med konventionstextens lydelse angetts att delgivningen skall ske med den dömde personligen.

I artikel 23 i konventionen finns ett flertal föreskrifter om delgivningshandlingarnas innehåll. Häremot svarande svenska bestämmelser synes lämpligen böra meddelas genom tillämpningsföreskrifter till lagen. Enligt art. 29 i konventionen får utebliven opposition till följd att den aktuella domen skall anses ha meddelats efter den dömdes hörande, dvs. att domen ej längre skall betraktas som en utevarodom. I enlighet härmed föreskrivs i sista punkten av förevarande lagrum, att bestämmelserna i 9—16 §§ departementsförslaget skall tillämpas, om den dömde ej anför opposition inom föreskriven tid. I praktiken innebär detta, att RÅ antingen gör en ansökan hos rätten om dess prövning av framställningen eller med stöd av 16 § själv företar motsvarande prövning och, om denna utfaller positivt, bestämmer ny påföljd samt utfärdar strafföreläggande.

Åtalsrättskommittén har i sitt remissyttrande påpekat att det i förevarande sammanhang finns anledning att särskilt uppmärksamma det behov av information som den nya lagen och dess tillämpning kommer att skapa. Kommittén förutsätter att de enskilda personer som kommer att beröras av förfarandet ofta är utlänningar. Det är från rättssäkerhetssynpunkt betydelsefullt att den som berörs av ett igångsatt förfarande verkligen får klart för sig vad detta kan innebära för honom och vilka möjligheter han har att försvara sina egna intressen. Kommittén förutsätter att nu anförda synpunkter bör kunna tillgodoses genom att tydliga anvisningar och blanketter kommer att ingå i delgivningsförsändelserna. För egen del kan jag i allt väsentligt ansluta mig till dessa synpunkter, som lämpligen bör beaktas vid utformningen av tillämpningsföreskrifter till den nya lagen. Kommitténs önskemål blir i viss mån tillgodosedda också genom de bestämmelser om rätt för den dömde att i hithörande ärenden få juridiskt biträde på det allmännas bekostnad som jag kommer att föreslå (27 § departementsförslaget).

I *andra stycket* ges föreskrifter om den fortsatta handläggningen i fall då den dömde har anfört opposition inom föreskriven tid efter delgivningen. I överensstämmelse med vad som föreskrivs i art. 24.1 i konventionen anges därvid i *första punkten*, att RÅ skall överlämna handlingarna i ärendet till utrikesdepartementet för vidare befordran till den främmande staten, om den dömde har begärt att hans talan skall prövas av behörig domstol i den staten. I motsatt fall, dvs. när han direkt yrkat att svensk domstol skall pröva hans talan eller när han inte har framställt något önskemål beträffande forum, skall RÅ enligt *andra punkten* göra ansökan hos rätten om förhandling för prövning av oppositionen.

21 §

Denna paragraf, som motsvarar 21 § promemorieförslaget och art. 26 i konventionen, innehåller närmare föreskrifter om rättens handläggning av RÅ:s ansökan om prövning av anförd opposition.

I *första stycket* föreskrivs i överensstämmelse med art. 26.1 att den dömde skall kallas till förhandling inför rätten. Om den kallade inte medger annat, får sådan förhandling inte hållas tidigare än på den tjuugoandra dagen efter delgivningsdagen.

Andra stycket motsvarar art. 26.2 i konventionen. Där föreskrivs, att domstolen skall förklara oppositionen "utan laga verkan", om den dömde uteblir från förhandlingen, samt att i fall då annat hinder föreligger, t. ex. om återkallelse sker eller närmare utredning visar att den aktuella domen inte kan betecknas som en utevarodom, domstolen skall förklara "att oppositionen ej kan upptagas till prövning". I båda dessa fall skall enligt förevarande stycke rätten meddela avvisningsbeslut. I sak torde detta överensstämma med vad konventionen föreskriver. Följden av ett beslut om avvisning blir att saken behandlas som om talan om opposition aldrig förts, dvs. att domen anses meddelad efter den dömdes hörande och således kan verkställas enligt bestämmelserna för vanliga domar.

Tredje stycket innehåller bestämmelser som blir tillämpliga när rätten tar upp en oppositionstalan till prövning. Huvudregeln är, att det aktuella målet i sådant fall i sin helhet skall sakligt prövas enligt svensk lag, dvs. med tillämpning av svensk strafflagstiftning. Av 19 § andra stycket departementsförslaget — som motsvarar 21 § tredje stycket första punkten promemorieförslaget — framgår vidare att RB:s bestämmelser om rättegången i brottmål därvid skall gälla i tillämpliga delar.

Genom en särskild föreskrift i *första punkten* klargörs att jurisdiktions- och åtalsreglerna i 2 kap. BrB liksom åtalspreskriptionsreglerna i 35 kap. 1—4 och 6 §§ samma balk inte skall utgöra hinder mot den omprövning av målet som sålunda skall äga rum när en anförd oppo-

sition inte har avvisats. Utevarodomen skall i dessa fall enligt konventionen anses vara "utan laga verkan" (art. 26.3).

En av konventionens huvudprinciper är kravet på dubbel straffbarhet (art. 4), dvs. att gärning för vilken påföljd ådömts i den anmodande staten måste utgöra ett straffbart brott också enligt lagen i den anmodade staten. Denna princip gäller även i här förevarande fall. Om det vid omprövningen visar sig att den aktuella gärningen inte är straffbar enligt svensk lag, kan och skall gärningsmannen frikännas. Av bestämmelsen i art. 26.3 i konventionen följer att frågan huruvida gärningen är straffbar enligt svensk lag skall bedömas som om den begåtts i Sverige. Därför har i *andra punkten* tagits upp föreskrift att vid prövning av frågan om ansvar för gärningen enligt svensk lag den eller de aktuella gärningarna skall bedömas som om de hade begåtts här i landet. Med "svensk lag" avses här de materiella bestämmelserna i svensk strafflagstiftning. Att gärningen vid ansvarsprövningen skall bedömas som om den begåtts i Sverige innebär således inte att det krav på dubbel straffbarhet som enligt mitt förslag införs i 2 kap. 2 § BrB, efterges. Gärningen måste med andra ord ha varit straffbar enligt lagen på den faktiska gärningsorten. Den prövning som har skett i den anmodande staten av frågan om åtalspreskription måste också respekteras (konventionen art. 26.3).

Det föreligger inget hinder mot att den svenska domstolen, om den vid sin prövning av gärning som avses med den aktuella utevarodomen finner att ansvar skall ådömas, bestämmer en strängare påföljd än den som ålagts av den utländska domstolen.

I *trede punkten* av andra stycket föreskrivs slutligen, att åtgärd för väckande av åtal eller förundersökning som vidtagits i den stat där utevarodomen meddelats skall tillerkännas verkan som om åtgärden hade vidtagits i Sverige. Om en sådan åtgärd inte har samma verkningar i den främmande staten som i Sverige, skall enligt *fjärde punkten* den främmande statens regler vara normerande (art. 26.4).

22 §

Denna paragraf, som motsvarar 22 § promemoriaförslaget, innehåller bestämmelser om de situationer som kan uppkomma då den dömde begärt att hans opposition skall prövas av behörig domstol i den stat där utevarodomen meddelats och RÅ med anledning därav enligt 20 § andra stycket departementsförslaget har överlämnat handlingarna i ärendet till utrikesdepartementet för vidare befordran till denna stat. För fall då dessa åtgärder leder till att den dömdes oppositionstalan blir materiellt prövad, föreskrivs i överensstämmelse med art. 25.3 att framställningen om verkställighet här i landet förfaller, dvs. blir utan laga verkan. För det fall att domstolen i den anmodande staten meddelar beslut som innebär att den dömdes oppositionstalan avvisas föreskrivs att fram-

ställningen, sedan avvsningsbeslutet vunnit laga kraft, skall prövas enligt 9—16 §§, dvs. i den ordning som gäller i fråga om dom meddelad efter den dömdes hörande (art. 25.2).

Övriga bestämmelser

23 §

Denna paragraf motsvarar 23 § promemorieförslaget.

Första stycket innehåller motsvarighet till den s. k. specialitetsregeln i konventionens art. 9, vilken i sin tur har utformats efter förebild av motsvarande bestämmelser i art. 17 i 1957 års europeiska utlämningskonvention. Avsikten med förevarande konventionsbestämmelse är i huvudsak att skydda den som för verkställighet av brottspåföljd genom myndighets försorg överförs från en stat till en annan från risken att till följd härav bli åtalad eller dömd för eller på nytt berövad sin frihet med anledning av annan tidigare begången brottslig gärning. Förbudet mot sådana åtgärder avser inte bara lagföring och beslut om anhållande eller häktning och åtgärd för verkställighet av t. ex. ådömt fängelse utan gäller enligt art. 9.1 i princip varje inskränkning i den personliga friheten som föranleds av ett tidigare brott. Bestämmelsen utgör emellertid inte hinder mot att ett omhändertagande som innebär frihetsberövande kan få genomföras — t. ex. för vård på mentalsjukhus — när helt andra omständigheter än den dömdes föregående brottslighet motiverar en sådan åtgärd.

I överensstämmelse med de i art. 9.1 (a) och (b) angivna undantagen från huvudregeln föreskrivs vidare i första stycket, att hinder inte föreligger mot åtgärder av här ifrågavarande slag, när behörig myndighet i den stat från vilken den dömd överförs har lämnat sitt samtycke till det aktuella inskridandet. Förbudet gäller inte heller om den dömd haft möjlighet att lämna landet under 45 dagar men antingen inte har gjort det eller efter företagen utresa från Sverige återvänt hit av fri vilja.

I *andra stycket* ges föreskrifter om ytterligare undantag från huvudregeln i första stycket. Det är här fråga om åtgärder som behövs för att verkställa beslut om att avlägsna vederbörande från svenskt område med stöd av utlänningslagstiftningen eller beslut som är nödvändiga för att avbryta enligt svensk lag förestående åtalspreskription. Ifrågavarande bestämmelser grundar sig på art. 9.2.

24 §

I denna paragraf, som motsvarar 24 § promemorieförslaget, ges vissa närmare föreskrifter om verkställighet av sådan påföljd som svensk domstol eller myndighet bestämt enligt 11—16 §§.

Enligt art. 10.1 i konventionen skall verkställigheten i den anmodade staten regleras enligt den statens lag. Sistnämnda stat skall vidare vara

ensam behörig att meddela beslut som rör denna verkställighet, t. ex. beslut om villkorlig frigivning.

Som jag har anfört vid 11 § skall i enlighet härmed för dom som meddelats av domstol och för godkänt strafföreläggande som utfärdats enligt 11—16 §§ gälla — i den mån annat inte har föreskrivits i förevarande lag — samma verkställighetsregler som normalt är knutna till dom i brottmål resp. strafföreläggande.

Dessa huvudprinciper kommer till uttryck i *första stycket* genom föreskriften att påföljd som bestämts enligt 11—16 §§ skall verkställas enligt de regler som gäller om verkställighet av påföljd som ådömts genom svensk domstols lagakraftägande dom i brottmål. Härigenom klargörs att bl. a. lagen (1964: 541) om behandling i fängvårdsanstalt, lagen (1964: 168) om verkställighet av bötesstraff eller kungörelsen (1964: 632) med vissa bestämmelser om vård i frihet av den som dömts till påföljd för brott skall tillämpas.

I *andra stycket* ges bestämmelser om att verkställighet som pågår här i landet till följd av svensk domstols eller myndighets avgörande enligt 11—16 §§ omedelbart skall upphöra med anledning av underrättelse om vissa beslut eller åtgärder i den stat där den europeiska brottmålsdomen meddelats. Bestämmelserna har utformats i överensstämmelse med första punkten i art. 12.1 i konventionen. Där nämns bl. a. det fall att den dömda har beviljats nåd i den dömande staten. Med anledning härav förtjänar anmärkas att detta inte innebär att användningen av nådeinstitut är exklusivt förbehållen den anmodande staten. Av art. 10.3 framgår, att även den anmodade staten kan utöva rätten att ge amnesti eller nåd. Däremot får endast den anmodande staten besluta om ny prövning av den ursprungliga domen (art. 10.2). Detta torde dock inte utgöra hinder mot att bestämmelserna i RB om särskilda rättsmedel tillämpas beträffande avgörande varigenom svensk domstol eller annan myndighet har bestämt påföljd enligt 11—16 §§.

Tredje stycket innehåller särskilda verkställighetsregler för böter. Där upptagna bestämmelser har utformats i överensstämmelse med föreskrifterna i art. 12.1 andra punkten och art. 45.3.

Verkställighet i Sverige av annan utländsk brottmålsdom

25 §

Denna paragraf gäller verkställighet av påföljd som ådömts i främmande stat vilken inte har tillträtt den europeiska brottmålsdomskonventionen. Paragrafen motsvarar 25 § promemoriaförslaget.

För att påföljd som har ådömts genom sådan utländsk brottmålsdom skall kunna verkställas här i landet krävs, antingen att den omfattas av sådan överenskommelse om samverkan på förevarande område som Sverige har ingått med den stat i vilken domen har meddelats (1 § jäm-

förd med 2 § andra stycket), eller att Kungl. Maj:t har förordnat för visst fall att påföljd som i en främmande stat har ådömts svensk medborgare eller utlänning med hemvist i Sverige skall verkställas här i landet (3 §). I praktiken kommer givetvis sådant förordnande att meddelas först sedan enighet har uppnåtts med vederbörande myndigheter i den främmande staten att verkställigheten skall överflyttas till Sverige.

Av vad som har anförts i den allmänna motiveringen och vid 2 § framgår, att överenskommelser med icke-konventionsstater kan antagas nära ansluta till den europeiska konventionen. I sådant fall kan de i 2 § andra stycket avsedda bestämmelserna om förfarandet vid prövning av fråga om verkställighet i Sverige ges formen av hänvisningar till alla eller vissa av bestämmelserna i föregående avsnitt av lagen (5—24 §§). För fall åter då Kungl. Maj:ts förordnande inte innefattar en hänvisning till samtliga bestämmelser i 24 § behövs en regel av innebörd att en i den främmande staten ådömd påföljd i verkställighetshänsende skall anses motsvara påföljd som har ådömts genom svensk domstols lagkraftägande dom i brottmål. Bestämmelser av denna innebörd ges i *första stycket*.

En genom utländsk brottmålsdom ådömd påföljd kan tänkas avvika från det svenska påföljdssystemet i fråga om både art och svårhetsgrad. Om enligt Kungl. Maj:ts förordnande sådan påföljd skall verkställas här utan att svensk domstol eller myndighet bestämmer ny påföljd — vilket normalt torde ifrågakomma bara när förordnande har meddelats med stöd av 3 § — får enligt *andra stycket* verkställighet äga rum i Sverige utan hinder av att påföljden är strängare än den som enligt svensk lag kunnat följa på brottet eller brotten (första punkten). Böter får verkställas, även om bötesbeloppet är högre än det högsta (sammanlagda) bötesbelopp som hade kunnat ådömas enligt svensk lag (andra punkten). Slutligen föreskrivs, att om den ådömda påföljden innebär frihetsberövande, bestämmelserna i svensk lag om verkställighet av påföljd av närmast motsvarande art skall tillämpas. Med utgångspunkt i den främmande statens påföljdsregler får alltså göras en bedömning huruvida den ådömda påföljden närmast skall anses motsvara fängelse, ungdomsfängelse eller internering eller eventuellt innefattar sådan anstaltsbehandling varmed enligt svensk lag skyddstillsyn kan förbindas. I de sannolikt sällsynta fall då fråga uppkommer om verkställighet av frihetsberövande påföljd som består i överlämnande till särskild vård får verkställigheten ske i den svenska vårdform som närmast motsvarar den ådömda påföljden i den främmande staten. Hänvisningen till svenska verkställighetsregler innefattar även reglerna om villkorlig frigivning. Våra nåderegler är givetvis tillämpliga också i hithörande fall.

I *trede stycket* ges en allmän föreskrift om att verkställighet här i landet inte får ske på sådant sätt att påföljden därigenom blir att anses som strängare, dvs. mera kännbar för den dömda, än den påföljd som

har ådömts i den främmande staten (*första punkten*). Denna föreskrift får aktualitet endast i de sannolikt sällsynta fall då den utländska domen avser en typ av frihetsberövande påföljd som rent allmänt sett framstår som mindre ingripande i den dömdes personliga frihet än motsvarande påföljd enligt svensk lag eller när verkställighetsreglerna i den främmande staten i något avseende medger större förmåner eller lättnader än som här i landet tillkommer den som undergår motsvarande påföljd. De i *andra punkten* upptagna bestämmelserna om avräkning har för konventionsfallens del sin motsvarighet i 13 §.

Verkställighet utomlands av svensk brottmålsdom

Allmänna bestämmelser

I fråga om bestämmelserna i 26—34 §§ gäller att de i princip är generell tillämpliga och således gäller, oavsett om den stat hos vilken framställning om verkställighet görs har tillträtt den europeiska brottmålsdomskonventionen eller inte. De på konventionen grundade särskilda bestämmelser om s. k. opposition mot utevarodom som har upptagits i 30—32 §§ får givetvis inte aktualitet i förhållande till icke-konventionsstat i vidare mån än överenskommelse med sådan stat innehåller motsvarande föreskrifter.

26 §

I denna paragraf regleras frågan vilken svensk myndighet som i fall då förordnande har meddelats enligt 1 eller 3 § skall ta initiativ till verkställighet i främmande stat av här i landet ådömd eller ålagd brottspåföljd.

I enlighet med vad som har föreslagits i den allmänna motiveringen ankommer det enligt *första stycket* av förevarande paragraf i första hand på kriminalvårdsstyrelsen att bestämma huruvida i ett enskilt fall som omfattas av förordnande enligt 1 § framställning skall göras om verkställighet i främmande stat av sådan påföljd. När det gäller verkställighet av böter eller förverkande har Kungl. Maj:t — av skäl som har utvecklats i den allmänna motiveringen — getts möjlighet att bemyndiga annan myndighet att pröva verkställighetsfrågan. Framställning om verkställighet kan göras i fråga om frihetsberövande påföljd, böter eller förverkande, oavsett om påföljden eller förverkandet bestämts genom dom i brottmål eller genom godkänt strafföreläggande eller godkänt föreläggande av ordningsbot. Vidare ges i första stycket en generell bestämmelse om att framställning i vissa fall överhuvud taget inte får göras. Det gäller fall då det kan antagas att det i den främmande staten föreligger hinder mot verkställighet på skäl motsvarande dem som anges i 5 § andra stycket departementsförslaget. Dessa bestämmelser motsvarar 26 § andra stycket promemoriaförslaget.

Andra stycket, som saknar motsvarighet i promemorieförslaget, innehåller de särskilda villkor för framställning om överflyttning av verkställighet av frihetsberövande påföljd som enligt vad jag har förordat i den allmänna motiveringen skall gälla i vissa fall. Sålunda anges att framställning om verkställighet utomlands av frihetsberövande påföljd som har ådömts svensk medborgare inte får göras utan dennes samtycke, att den centrala utlänningsmyndigheten skall höras i vissa fall och att Kungl. Maj:t skall pröva framställning som avser annan än svensk medborgare, om det är fråga om frihetsberövande påföljd och den dömde inte samtycker till att påföljden verkställs i den främmande staten samt invandrarverket avstyrker överflyttning av verkställighet.

I *tredje stycket* har av skäl som jag har utvecklat i den allmänna motiveringen tagits upp bestämmelse av innebörd att det skall ankomma på kriminalvårdsstyrelsen att i fall då Kungl. Maj:t med stöd av 3 § har förordnat att i visst fall här i landet ådömd påföljd får verkställas i en främmande stat ombesörja att formell framställning om verkställighet görs i vederbörande stat. Bestämmelser om förfarandet när sådan framställning skall göras återfinns i 28 § departementsförslaget.

Som jag har anfört i den allmänna motiveringen är det inte lämpligt eller ens möjligt att ange mer detaljerade riktlinjer för i vilka fall verkställighet av påföljd bör flyttas från Sverige till främmande stat. Jag vill emellertid här anföra några allmänt vägledande synpunkter.

Frågor om överflyttande av verkställighet av frihetsberövande påföljd bör avgöras med utgångspunkt i kriminalpolitiska överväganden av individualpreventiv karaktär. Överflyttning bör ifrågakomma endast om det kan antas att verkställighet i främmande stat erbjuder bättre möjligheter till den dömdes återanpassning. Så torde bara i sällsynta undantagsfall vara fallet när den dömde sedan längre tid har hemvist i Sverige. Inte sällan kan denna förutsättning däremot antas föreligga i fråga om utländsk medborgare med hemvist i främmande stat. Språksvårigheter kan i sådana fall ofta utgöra allvarliga hinder mot en konstruktiv behandling av den dömde inom den svenska kriminalvårdens ram. Anpassningssvårigheter kan också ha sin grund i skillnader i fråga om levnadsvillkoren i Sverige och i den dömdes hemland, t. ex. i fråga om klimat, arbetsmiljö, religionstillhörighet etc. Sådana förhållanden får givetvis särskild betydelse när den dömde är hemmahörande i ett avlägset land med ett kulturmönster som påtagligt avviker från det svenska. Av stor betydelse är självfallet den dömdes konkreta sociala situation vid tiden för prövningen av frågan om överflyttning av verkställighet, dvs. vilken anknytning han har till Sverige resp. den främmande stat som kan vara aktuell. Hans familje-, bostads- och arbetsförhållanden måste härvid tillmätas stor betydelse. Viktigt är också att det sker en bedömning av hur den sociala situationen kommer att se ut här i landet vid en framtida frigivning. Denna situation påverkas givet-

vis starkt av huruvida det föreligger ett beslut om den dömdes avlägsnande ur riket och detta kan antagas vara verkställbart.

De synpunkter som vid ett övervägande av förhållanden av nu nämnd art kan tala mot att påföljden verkställs i Sverige måste vägas mot synpunkter som i enskilda fall kan anföras mot att verkställigheten överflyttas till den främmande staten. Hur stor vikt som skall tillmätas sådana mothänsyn — vilka kan vara betingade t. ex. av särskilda förhållanden inom kriminalvården i det främmande landet — blir bl. a. beroende av hur stark anknytning den dömda har till Sverige resp. det andra landet. Men också omständigheterna kring det brott för vilket han dömts kan vara av betydelse.

I allmänhet torde det inte bli aktuellt att överflytta verkställighet till annat land än den dömdes hemland, dvs. den stat där han är medborgare eller där han sedan längre tid har stadigvarande hemvist. I undantagsfall kan det dock tänkas att verkställighet bör ske i annan stat, t. ex. om den dömda av politiska skäl inte kan överföras till hemlandet men har starkare anknytning till en tredje stat än till Sverige och denna stat är beredd att ta emot honom för verkställighet.

Det säger sig självt att den dömdes egen inställning i frågan måste tillmätas stor betydelse. Om han är utlännings och själv har begärt överflyttning av verkställigheten till sitt hemland, synes framställning regelmässigt böra göras, under förutsättning att det finns utsikter att framställningen bifalles. Detsamma gäller i princip i fall då initiativet visserligen inte har tagits av den dömda men denne samtycker. I ett sådant fall måste dock särskilt noggrant klarläggas att den dömda rätt uppfattat innebörden av att verkställigheten överflyttas.

Om den dömda befinner sig på fri fot i land där verkställighet enligt tillämplig överenskommelse kan ske, föreligger, som också kriminalvårdsstyrelsen har uttalat, regelmässigt en presumtion för att framställning om verkställighet i den staten bör göras. Det hindrar inte att det också i sådana fall bör ske en saklig prövning, om den dömda motsätter sig åtgärden.

Jag delar i princip också kriminalvårdsstyrelsens uppfattning att framställning om överflyttning i fall då den dömda befinner sig på fri fot i Sverige bör göras endast om den dömda själv begär det eller åtminstone samtycker till åtgärden eller det föreligger särskilt starka skäl för överflyttning. Liksom i andra fall är det givetvis en förutsättning att man kan vänta sig ett bifall till framställningen från den andra statens sida.

Som kriminalvårdsstyrelsen har anfört torde det med hänsyn till den tidsutdräkt man får räkna med innan ett verkställighetsärende blivit slutligt avgjort knappast komma i fråga att begära överflyttning av verkställighet av kortvarigt frihetsstraff, som den dömda redan har börjat avtjäna i Sverige. Över huvud taget synes frågan om överflyttning böra

tas upp på ett så tidigt stadium som möjligt och komma till stånd endast om det vid tiden för överflyttningen återstår en betydande del av påföljdstiden eller i varje fall så lång verkställighetstid att en överflyttning framstår som meningsfull från kriminalpolitiska synpunkter.

Till den av kriminalvårdsstyrelsen berörda frågan om förfarandet för överförande av den dömda till den främmande staten återkommer jag vid 33 § departementsförslaget.

Frågor om överflyttning av verkställighet av böter eller förverkande bör avgöras endast utifrån effektivitetssynpunkter. Om försök att verkställa påföljden i Sverige har misslyckats eller det finns grundad anledning antaga att ett sådant försök inte skulle vara framgångsrikt och om det samtidigt kan antas att verkställighet kan ske i främmande stat där den dömda uppehåller sig eller har tillgångar, bör framställning om verkställighet i den staten göras. Ett villkor är självfallet att förutsättningar för sådan verkställighet föreligger enligt en ingången överenskommelse med den staten. Såvitt gäller stat som har tillträtt brottmålsdomskonventionen innebär detta i praktiken att framställning kan göras endast om antingen den dömda har hemvist i den staten eller denna stat är hans ursprungliga hemland och staten går med på att svara för verkställigheten. Detsamma torde komma att gälla enligt de särskilda verkställighetsöverenskommelser som Sverige kan komma att ingå med icke-konventionsstater.

27 §

I förevarande paragraf av departementsförslaget har tagits upp de av mig i den allmänna motiveringen förordade föreskrifterna om möjlighet att i vissa fall förordna biträde åt den dömda i ärende om överflyttning av verkställighet till främmande stat och tillerkänna biträdet arvode och kostnadsersättning av allmänna medel. Statsverkets kostnader för arvode och ersättning av sådant biträde synes kunna bestridas från det under andra huvudtiteln uppförda anslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter. Utgifterna skall enligt paragrafen stanna på statsverket.

Här angivna bestämmelser om biträde åt den dömda gäller såväl i fall då frågan om överflyttning av verkställigheten prövas av kriminalvårdsstyrelsen enligt 26 § första stycket som i fall då fråga om meddelande av förordnande enligt 3 § uppkommer hos Kungl. Maj:t. I förstnämnda fall ankommer det på kriminalvårdsstyrelsen att förordna biträde och att besluta i ersättningsfrågan. I ärende hos Kungl. Maj:t om förordnande enligt 3 § skall beslut i dessa frågor i stället meddelas av Kungl. Maj:t.

28 §

I denna paragraf har tagits upp motsvarighet till föreskriften i 26 § promemorieförslaget, att framställning om verkställighet i främmande stat skall överlämnas till utrikesdepartementet för vidare befordran till

den främmande staten. Det torde få ankomma på utrikesdepartementet att avgöra vilka övriga handlingar i ärendet som bör åtfölja framställningen och att sörja för översättning av handlingarna.

29 §

Denna paragraf, som motsvarar 27 § promemoriaförslaget, innehåller vissa regler om verkan här i landet av att framställning görs om verkställighet i främmande stat av här ålagd brottspåföljd.

Enligt *första stycket*, som motsvarar art. 11.1 i konventionen, får verkställighet inte påbörjas här i landet sedan framställning gjorts om att påföljden skall verkställas i annan stat. Om verkställighet redan har börjat när framställningen görs, får den dock fortsätta. Är den dömd häktad och är det fråga om frihetsberövande påföljd, får verkställighet av sådan påföljd påbörjas utan hinder av att framställning har gjorts om verkställighet av påföljden i främmande stat.

I *andra stycket* regleras de övriga fall då här i landet ådömd påföljd skall verkställas här, trots att framställning har gjorts om verkställighet i främmande stat. Bestämmelsen motsvarar art. 11.2 i konventionen. Om framställning om verkställighet i främmande stat återkallas innan den främmande staten har meddelat att den avser att ta upp framställningen till slutlig prövning, skall verkställighet äga rum i Sverige. Med slutlig prövning avses sådan prövning som enligt art. 37 skall ske inför domstol eller annan i nämnda artikel avsedd myndighet. Verksällighet i Sverige skall också äga rum när den främmande staten avslår framställningen eller meddelar att den avstår från att verkställa påföljden eller meddelar att verkställighet inte kan äga rum i den staten.

Enligt art. 11.2 medför visserligen avsägelse att verkställigheten återgår till den anmodande staten endast om den staten samtycker. Det har emellertid syntts rimligt att ett meddelande från den anmodade staten att den vill avsäga sig verkställighet automatiskt bör föranleda att Sverige återtar verkställigheten. Det kan nämligen inte under några förhållanden vara i den dömdes intresse att man framtvingar verkställighet i en stat som har deklarerat att den inte vill verkställa påföljden.

Att verkställigheten skall återgå till Sverige om den inte kan äga rum i den främmande staten är självklart. Det förtjänar framhållas att i ett sådant fall den främmande staten enligt art. 11.2 (b) är skyldig att avstå från verkställighet, om en begäran härom görs från svensk sida.

Särskilda bestämmelser om utevarodom

30 §

Denna paragraf har sin motsvarighet i 28 § promemoriaförslaget.

Konventionen innehåller i art. 25 vissa bestämmelser om förfarandet när framställning om verkställighet av utevarodom har gjorts och den

dömde anför opposition samt begär att oppositionen skall prövas i den dömande (anmodande) staten. I förevarande paragraf har tagits upp häremot svarande bestämmelser för det fall att framställning har gjorts enligt 26 § om verkställighet i annan konventionsstat av svensk utevarodom — varmed enligt 4 § andra stycket avses även strafföreläggande och föreläggande av ordningsbot — och den dömde har anført opposition samt begärt att oppositionen skall prövas vid svensk domstol.

I sådant fall skall enligt *första stycket* första punkten av denna paragraf RÅ göra ansökan hos rätten om förhandling för prövning av den dömdes talan. I fråga om förhandlingen vid rätten gäller enligt andra punkten bestämmelserna i 21 § första stycket och andra stycket första punkten.

Avvisas oppositionen, skall enligt *andra stycket* behörig myndighet i den främmande staten underrättas därom genom utrikesdepartementets försorg, sedan avvisningsbeslutet har vunnit laga kraft.

I *tredje stycket* meddelas bestämmelser för det fall att domstolen upp-
tar oppositionen till saklig prövning. Domstolen skall i sådant fall undanröja utevarodomen och på nytt pröva frågan om ansvar för den gärning som avses med denna dom. Framställningen om verkställighet i den främmande staten förfaller automatiskt. Rörande sakens handläggning inför domstolen gäller RB:s bestämmelser om rättegången i brottmål. Prövningen skall alltså äga rum vid huvudförhandling. Om domstolen faller den tilltalade till ansvar och på nytt ådömer honom påföljd, kan givetvis frågan om verkställighet av denna påföljd i främmande stat aktualiseras på nytt. Den frågan får emellertid då bli föremål för en helt ny prövning enligt 26 §.

Förevarande paragraf är omedelbart tillämplig endast i de fall då framställning har gjorts om verkställighet av svensk utevarodom i annan konventionsstat. Detta framgår av hänvisningen i första stycket till "förordnande som avses i 2 § första stycket". Ingenting hindrar dock att Kungl. Maj:t i samband med förordnande enligt 2 § andra stycket med anledning av överenskommelse med icke-konventionsstat gör paragrafen tillämplig också i förhållande till sådan stat, därest överenskommelsen innehåller mot art. 25 i konventionen svarande bestämmelser om utevarodomar.

31 §

Denna paragraf motsvarar 29 § promemoricförslaget.

Om Sverige har begärt eller förklarat sig ämnat begära verkställighet i annan konventionsstat av här i landet ådömd påföljd, kan enligt art. 32 i konventionen den dömde anhållas eller häktas i den främmande staten. Gäller framställningen en utevarodom (inkl. strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot) kan den dömde anföras opposition och be-

gära att denna skall prövas i Sverige. I så fall skall han enligt art. 34.1 överföras till Sverige för att närvara vid sådan förhandling för den prövning av hans talan som avses i 30 § departementsförslaget.

Enligt art. 34.2 måste i sådant fall den dömde friges senast när han till följd av tvångsåtgärder har varit berövad friheten här i landet eller i den främmande staten under en sammanlagd tid motsvarande den tid som i utevarodomen bestämts för frihetsberövande påföljd.

I denna paragraf har upptagits en på nu angivna föreskrifter i konventionen grundad bestämmelse. Denna skiljer sig från promemoriaförslaget därigenom att i förevarande paragraf har angetts att den dömde skall anses som anhållen i Sverige från den tidpunkt då han anländer hit, om han då är anhållen eller häktad genom ett utländskt beslut. Det föreskrivs vidare att i fråga om hans frihetsberövande därefter gäller de allmänna reglerna om anhållande och häktning i 24 kap. RB. För det fall att utevarodomen (föreläggandet) avser endast böter innebär bestämmelsen att den dömde i allmänhet skall friges omedelbart efter det att han har överförts från den främmande staten. Det torde emellertid bara undantagsvis bli aktuellt för den främmande staten att i sådant fall ingripa med tvångsåtgärd som innebär frihetsberövande.

Bestämmelsen i art. 34.2 att frihetsberövandet skall upphöra också i fall då "den anmodande staten ej gör framställning om verkställighet av ny dom" torde inte kräva någon särskild motsvarighet i svensk lag. Om nämligen oppositionen prövas och leder till att påföljd ådöms genom ny dom, kommer antingen den dömde att friges omedelbart i samband med domen eller också förordnande att meddelas att han i häkte skall avbida att domen vinner laga kraft. I det senare fallet verkställs domen omedelbart när domen vinner laga kraft, vilket i sin tur innebär att frihetsberövandet på grund av tidigare beslut om tvångsåtgärd upphör.

I likhet med vad som gäller i fråga om 30 § kan förevarande paragraf genom Kungl. Maj:ts förordnande med anledning av överenskommelse med icke-konventionsstat bli tillämplig också i förhållande till sådan stat.

32 §

Denna paragraf, som har sin motsvarighet i 30 § promemoriaförslaget, innehåller en s. k. specialitetsregel till skydd för den som kallas till domstolsförhandling i Sverige efter anförd opposition mot utvarodom som man från svensk sida har begärt att få verkställd i annan konventionsstat. Paragrafen grundas på art. 35 i konventionen och har viss motsvarighet i 23 § departementsförslaget, vilken avser fall då någon som är berövad friheten i annan konventionsstat överförs till Sverige för verkställighet av dom meddelad i den staten.

Den som har kallats till domstolsförhandling i Sverige med anledning av oppositionstalan får enligt förevarande paragraf inte lagföras eller

berövas friheten här för brott som han har begått innan han lämnade den främmande staten, om han inte samtycker därtill. Han förlorar dock sin immunitet i detta avseende, om han frivilligt stannar i Sverige under längre tid än 15 dagar från den dag rätten meddelade dom eller beslut med anledning av hans oppositionstalan. Han åtnjuter inte heller sådan immunitet, om han efter att ha lämnat Sverige återvänder hit utan att på nytt vara kallad till förhandling med anledning av oppositionstalan.

Övriga bestämmelser

33 §

Denna paragraf motsvarar 31 § promemorieförslaget och grundar sig i första hand på art. 43 i konventionen.

Berörda konventionsbestämmelse reglerar den dömdes överförande från den anmodande staten till den anmodade staten för verkställighet av frihetsberövande påföljd i fall då framställning om sådan verkställighet har bifallits och den dömden är berövad friheten i den anmodande staten, dvs. när verkställighet redan har påbörjats där eller den dömden är häktad i avbidan på att domen vinner laga kraft. I sådant fall skall den dömden i princip överföras till den anmodade staten. 31 § promemorieförslaget innehåller en med konventionsbestämmelsen överensstämmande föreskrift om överförande från Sverige till främmande stat av den som skall undergå verkställighet av frihetsberövande påföljd i sådan stat och är berövad friheten här i landet. Emellertid torde det vara nödvändigt att meddela föreskrift om den dömdes överförande till den främmande staten för verkställighet av frihetsberövande påföljd också i fall då den dömden är på fri fot men ändå uppehåller sig i Sverige. Eftersom nämligen den här ådömda påföljden enligt 29 § departementsförslaget inte får verkställas i Sverige sedan framställning om verkställighet i främmande stat har bifallits, skulle annars den dömden i ett sådant fall kunna helt undandra sig verkställigheten genom att uppehålla sig i Sverige, om inte framställningen återkallas, låt vara att han kanske i vissa fall kan avlägsnas ur landet med stöd av utlänningslagstiftningen. Men det är inte säkert att framställningen bör återkallas, och i varje fall bör inte svenska myndigheter vara i en tvångssituation i det hänseendet.

I första stycket av förevarande paragraf av departementsförslaget har därför tagits upp bestämmelser om överförande till "verkställighetslandet" av den som dömts till frihetsberövande påföljd i fall då den dömden är berövad friheten här i landet eller eljest uppehåller sig här. Den dömden skall i princip överföras så snart den främmande staten har bifallit framställningen om verkställighet. I enlighet med vad jag har anfört i den allmänna motiveringen har emellertid för det fall att verkställigheten skall överflyttas på grund av Kungl. Maj:ts förordnande enligt 3 §

som ytterligare förutsättning för den dömdes överförande föreskrivits, att den främmande staten utfäst sig att — med de begränsningar som kan följa av ett redan lämnat medgivande enligt 34 § departementsförslaget — bereda den dömda samma skydd mot frihetsinskränkningar med anledning av tidigare begånget brott som enligt 23 § departementsförslaget skall beredas den som överförs hit för verkställighet av utomlands ådömd frihetsberövande påföljd.

Det kan tänkas, att den främmande staten, efter det att den en gång har bifallit en framställning om verkställighet, senare meddelar att den av något skäl vill avstå från att verkställa påföljden. Som jag har angivit vid 29 § återgår i sådant fall verkställigheten automatiskt till Sverige. Om den främmande staten avstår från verkställigheten innan den dömda ännu överförs till dess område skall han följaktligen inte därefter överföras dit. I *andra stycket* av förevarande paragraf har tagits upp bestämmelse härom.

I fråga om förfarandet vid överförande av den dömda till främmande stat enligt denna paragraf torde i princip samma regler böra gälla som för motsvarande fall är tillämpliga enligt den nordiska verkställighetslagstiftningen. Enligt 4 § tillämpningskungörelsen (1963: 194) till NVL åligger det kriminalvårdsstyrelsen att ombesörja överförandet i fall då fängelsestraff enligt NVL skall verkställas i annat nordiskt land och kan styrelsen därvid påkalla biträde av polismyndigheten i den ort där den dömda uppehåller sig. För nu ifrågakvarande fall bör motsvarande bestämmelser meddelas i tillämpningsföreskrifter till den nya lagen.

34 §

Denna paragraf saknar motsvarighet i promemoriaförslaget. I enlighet med vad som har uttalats i den allmänna motiveringen ges i paragrafens *första stycke* en föreskrift om att Kungl. Maj:t i vissa fall kan ge sitt samtycke till att den anmodade staten inskrider mot den dömda med anledning av brott som har begåtts innan han överfördes dit för verkställighet. Bestämmelsen bygger på art. 9 i konventionen och har viss motsvarighet i 24 § allmänna utlämningslagen.

Skyldighet att lämna begärt samtycke föreligger i vissa fall gentemot konventionsstat och kommer således i motsvarande fall att föreligga också gentemot annan stat, med vilken Sverige ingår överenskommelse, som i detta hänseende grundar sig på konventionens bestämmelser. Det gäller enligt art. 9.1 (a) i fall då det brott som åtgärden avser är sådant att en begäran om utlämning hade kunnat bifallas eller hinder mot utlämningen skulle ha mött enbart på grund av det ådömda straffets längd. För Sveriges del innebär detta, att samtycke måste ges dels i fall då förutsättningar för utlämning skulle ha varit för handen enligt tillämpliga bestämmelser i vår utlämningslagstiftning, dels när det ådömda straffets längd understiger fängelse fyra månader (4 § allmänna utlämningslagen)

men övriga förutsättningar för utlämning skulle ha förelegat Det betyder å andra sidan att det i förhållande till en utomnordisk stat aldrig föreligger skyldighet att lämna samtycke då enligt svensk lag inte kan följa fängelse i mer än ett år på det brott som avses med begäran om samtycke.

I fråga om *andra stycket*, som har förebild i 18 § andra stycket allmänna utlämningslagen, hänvisar jag till vad jag har anfört i den allmänna motiveringen.

Gemensamma bestämmelser

35 §

Denna paragraf motsvarar 32 § promemoriaförslaget.

I överensstämmelse med vad som har anförts i den allmänna motiveringen har i denna paragraf intagits föreskrift om att forum i mål eller ärende enligt denna lag är Stockholms tingsrätt.

36 §

Denna paragraf har sin motsvarighet i 33 § promemoriaförslaget.

I *första stycket* föreskrivs, att böter som bestäms enligt denna lag samt pengar eller annan egendom som förverkats med stöd av lagen tillfaller kronan. Bestämmelsen motsvarar art. 47.1 i konventionen. I anslutning till bestämmelsen i art. 47.2 har i andra punkten av förevarande lagrum tagits upp föreskrift att om föremål förklarats förverkat (enligt 14 § andra stycket) Kungl. Maj:t kan på begäran av den stat som har gjort framställning om verkställighet av förverkandebeslutet förordna att föremålet skall återsändas till den staten.

I enlighet med vad som har anförts i den allmänna motiveringen föreskrivs i *andra stycket* att böter som bestämts enligt denna lag inte får förvandlas.

37 §

Denna paragraf saknar motsvarighet i promemoriaförslaget och innehåller i enlighet med vad jag har anfört i den allmänna motiveringen be- myndigande för Kungl. Maj:t att bestämma i vilken omfattning RÅ:s funktioner enligt denna lag får delegeras till annan åklagare.

38 §

Som jag har anfört i den allmänna motiveringen vid min behandling av frågan om tillämpligheten av svensk strafflag föreslår jag att i 2 kap. BrB i en ny 5 a § tas upp regler av innebörd, att i fall då fråga om ansvar för gärning har prövats genom dom i främmande stat åtal här i landet för samma gärning får väckas endast efter särskilt åtalsförord-

nande. Enligt samma paragraf skall enligt mitt förslag vissa utländska brottmålsdomar tilläggas absolut res-judicata-verkan. Det kommer emellertid att finnas fall då sådan verkan inte tillerkänns utländsk dom. Detta gäller i viss utsträckning även dom meddelad i konventionsstat.

Som jag har anfört vid 11 § kommer en dom som meddelas av svensk domstol efter förhandling i mål om verkställighet av europeisk brottmålsdom och varigenom ny påföljd bestäms att i alla avseenden vara likställd med dom i vanligt brottmål. Domen kommer således enligt allmänna regler att få fullständig res-judicata-verkan. Enligt det föreliggande lagförslaget skall emellertid verkställighet i Sverige av påföljd som ådömts eller ålagts i främmande stat som ej tillträtt brottmålsdomskonventionen kunna äga rum i vissa fall. Det gäller dels fall som omfattas av sådan särskild överenskommelse om samarbete på detta område som Sverige kan komma att ingå med sådan stat, dels fall då i sådan stat ådömd påföljd skall verkställas här enligt förordnande som Kungl. Maj:t meddelat med stöd av 3 § departementsförslaget. Man får som jag tidigare har nämnt räkna med att i vissa sådana fall verkställighet skall ske utan att ny påföljd bestäms av svensk domstol. Emellertid bör i så fall den utländska domen utgöra ovillkorligt hinder mot att den dömde åtalas här i landet för gärning som påföljden avser. I NVL har för motsvarande fall tagits upp en regel av denna innebörd i 29 §.

I enlighet med det anförda har i förevarande paragraf av departementsförslaget tagits upp föreskrift, att om påföljd, som ådömts eller ålagts någon av myndighet i främmande stat, enligt den nya lagen skall verkställas i Sverige, åtal för gärning som påföljden avser inte i något fall får väckas här i landet. Förbudet mot lagföring gäller endast så länge beslut eller förordnande om verkställighet här består. Återkallas en av främmande stat gjord framställning om verkställighet eller återkallar Kungl. Maj:t ett med stöd av 3 § meddelat förordnande, återgår rätten att verkställa påföljden till den främmande staten. Frågan huruvida åtal kan eller skall väckas här i landet blir då att bedöma enligt brottsbalkens bestämmelser, dvs. enligt mitt förslag den nya 5 a § i 2 kap. BrB.

39 §

I denna paragraf, som motsvarar 34 § promemoriaförslaget, föreskrivs att av allmänna medel utgiven ersättning till offentlig försvarare skall stanna på statsverket, om den dömde inte av särskilda skäl anses böra återgälda ersättningen. Särskilda skäl får anses föreligga t. ex. när den dömde onödigtvis har försvårat genomförandet av verkställighetsförfarandet. I fråga om andra rättegångskostnader än ersättning åt offentlig försvarare gäller till följd av hänvisningen i 9 § första stycket departementsförslaget till RB:s bestämmelser samma regler som i vanliga

brottmål, vilket innebär att i fall då framställning om verkställighet bifalls den dömde i princip skall återgälda kostnader som har utgått av allmänna medel (31 kap. 1 § RB).

40 §

Denna paragraf, som har sin motsvarighet i 35 § promemoriaförslaget och art. 13 i konventionen, innehåller regler om transitering genom Sverige av den som har berövats friheten i främmande stat och skall föras till annan främmande stat på grund av sådan överenskommelse om verkställighetssamarbete som avses i 1 § departementsförslaget, dvs. i praktiken brottmålsdomskonventionen.

Enligt art. 13 kan konventionsstat vägra transitering på någon av de grunder som anges i art. 6 (b) eller (c), dvs. om den anser att den dom som skall verkställas avser brott av politisk natur eller rent militärt brott eller det finns synnerliga skäl anta att domen har föranletts eller skärpts av hänsyn till ras, religion, nationalitet eller politisk åsikt. Transitering av egna medborgare kan också vägras. Däremot kan transitering över huvud taget inte vägras om personen i fråga är anhållen eller häktad i en konventionsstat och på egen begäran skall föras till annan konventionsstat för att efter opposition på nytt få den gärning prövad för vilken han har dömts tidigare genom utevarodom eller "ordonnance pénale" (art. 34).

Enligt förevarande paragraf ankommer det på chefen för justitiedepartementet att pröva frågan om transitering. De föreslagna reglerna har i allt väsentligt sin motsvarighet i 25 § allmänna utlämningslagen. I överensstämmelse med vad som gäller enligt sistnämnda paragraf och med utnyttjande av den frihet konventionen ger i det hänseddnet har dock möjlighet att medge transitering begränsats till att avse utlämning. Vid prövningen skall självfallet sådana omständigheter av annan art som enligt vad nyss anförts kan utgöra grund för en vägran att medge transitering beaktas.

41 §

Denna paragraf saknar motsvarighet i promemoriaförslaget och innehåller i enlighet med vad som har anförts i den allmänna motiveringen en bestämmelse om att talan mot kriminalvårdsstyrelsens beslut enligt denna lag föres hos Kungl. Maj:t genom besvär.

42 §

Enligt denna paragraf, som motsvarar 36 § promemoriaförslaget, gäller förevarande lag inte det verkställighetssamarbete inom Norden som för Sveriges del har särskilt reglerats genom NVL. Detta innebär att verkställighet i ett nordiskt land av böter, förverkande eller fängelse som har ådömts av myndighet i annat nordiskt land också i fortsättningen

kommer att regleras av NVL. Eftersom emellertid NVL inte är tillämplig på annan frihetsberövande påföljd än fängelse, kommer verkställighet av ungdomsfängelse och internering att omfattas av förevarande lag även såvitt avser förhållandet mellan de nordiska länderna.

8.6.2 Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen

Enligt 1 § utlänningslagen får utlännning inte tvingas att lämna Sverige i annat fall eller i annan ordning än som sägs i nämnda lag. I utlänningslagen ges regler om sådana tvångsförfaranden som avvisning, förpassning, förvisning och utvisning av utlännning. I 71 § utlänningslagen hänvisas till annan lagstiftning som medger att utlännning tvingas lämna landet, bl. a. utlänningslagarna och nordiska verkställighetslagens regler om överförande till annat nordiskt land för verkställighet av här i riket ådömt frihetsstraff.

Den föreslagna lagen om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom förutsätter att en här i landet lagförd person kan i vissa fall tvångsvis överföras till främmande stat för att där undergå verkställighet av frihetsberövande påföljd som har ådömts honom genom lagföringen i Sverige. Om den sålunda föreslagna lagstiftningen genomförs, bör 71 § utlänningslagen kompletteras med en hänvisning som omfattar även den nya verkställighetslagen. Paragrafen föreslås ändrad i enlighet härmed.

8.6.3 Förslaget till lag om ändring i brottsbalken

Förslaget innebär ändringar i 2 kap. 1—3 §§ och 6 § BrB samt införande av en ny paragraf, 5 a §, i samma kapitel.

1 §

I denna paragraf har endast företagits en mindre redaktionell ändring.

2 §

Denna paragraf innehåller en allmän bestämmelse om svensk strafflags tillämplighet på brott som har begåtts utom riket av person med särskild anknytning till Sverige.

I paragrafens *första stycke* uppräknas i tre punkter de personkategorier som omfattas av bestämmelsen. Uppräkningen är densamma som i nuvarande 2 §.

I överensstämmelse med vad som har anförts i den allmänna motiveringen har i *andra stycket* tagits upp en ny regel om krav på dubbel straffbarhet. Enligt denna regel gäller inte kompetensregeln i första stycket om gärningen "är fri från ansvar enligt lagen på gärningsorten". Denna begränsning i jurisdiktionsrätten är en nyhet i fråga om brott som har begåtts utom riket av svensk medborgare eller utlännning med

hemvist i Sverige. För brott som har begåtts av sådana utlänningar som anges i första stycket 2. och 3. finns däremot en motsvarande bestämmelse i nuvarande andra stycket av förevarande paragraf.

Den nya föreskriften om dubbel straffbarhet innebär i förhållande till gällande rätt den ändringen att frågan om gärningens straffbarhet enligt lagen på gärningsorten skall bedömas enligt de bestämmelser i denna lag som gäller när domen meddelas och inte som f. n. enligt de bestämmelser som gällde vid gärningstillfället. Det innebär bl. a. att gärningsortens preskriptionsregler skall beaktas av svensk domstol.

Kompetensregeln i första stycket gäller inte heller, om gärningen har begåtts inom område som inte tillhör någon stat och brottet enligt svensk lag är ett rent bötesbrott. Inom sådana områden, dvs. huvudsakligen det öppna havet och luftrummet däröver, anses sålunda svensk strafflag vara tillämplig endast i fråga om mera allvarliga brott. Detta innebär en ändring i förhållande till gällande rätt, enligt vilken svensk domstol i princip har jurisdiktionsrätt över alla brott som begås inom sådana områden.

Tredje stycket innehåller en ny bestämmelse om att hänsyn till gärningsortens lag måste tas även på det sättet att i gärningsortens lag föreskrivet straffmaximum skall respekteras vid bestämmande av påföljd i fall som avses i denna paragraf. Regeln gäller även om påföljden härigenom skulle komma att underskrida minimum i den svenska straffbestämmelsen. F. n. finns inte någon motsvarighet till denna bestämmelse i svensk straffrätt. Den princip som här kommer till uttryck har dock vunnit visst erkännande i praxis. I ett rättsfall från 1961 (NJA 1961 s. 596) som gällde brott mot 5 § lagen (1951: 649) om straff för vissa trafikbrott, s. k. smitningsbrott, som hade begåtts i Danmark, tog sålunda högsta domstolen på det sättet hänsyn till att domstolarna i Danmark för sådan gärning i regel inte ådömer strängare påföljd än böter att endast bötesstraff utdömdes.

Den föreslagna bestämmelsen om beaktande av straffmaximum i gärningsortens lag innebär bl. a. att vid bestämmande av dagsbotsstraff i fall då penningböter är svåraste straff enligt den utländska straffbestämmelsen domstolen får avväga straffet så att det totala bötesbeloppet inte överstiger det högsta bötesbelopp som anges i gärningsortens lag. Fängelse kan givetvis inte ådömas om endast böter stadgas i lagen på gärningsorten. Villkorlig dom eller skyddstillsyn kan enligt förevarande bestämmelse inte ådömas om brottet enligt den utländska regeln endast kan föranleda bötesstraff. I fråga om ungdomsfängelse leder kravet på hänsyn till straffmaximum i gärningsortens lag till att ungdomsfängelse inte kan ådömas om maximum för frihetsstraff enligt denna lag är lägre än den tid under vilken behandlingen av den som har dömts till ungdomsfängelse i normalfallen äger rum i anstalt, dvs. ett år. Vid ådömande av internering får minsta tiden för omhändertagande i an-

stalt avvägas så att den inte överskrider maximum i den utländska straffskalan. Internering blir sålunda utesluten om detta maximum inte uppgår till minst ett år. Däremot utgör förevarande bestämmelse inte hinder mot att den tilltalade överlämnas till särskild vård.

3 §

I denna paragraf anges i sex punkter vissa specialfall som oberoende av innehållet i lagen på gärningsorten faller under svensk straffrättslig jurisdiktion.

I sin nuvarande lydelse gäller paragrafen endast utlännning. Den kommer enligt förevarande förslag att omfatta även svensk medborgare. Detta är en direkt följd av förslaget att en allmän regel om dubbel straffbarhet skall införas i 2 §.

I första och andra punkterna har gjorts endast mindre formella justeringar.

Tredje punkten motsvarar delvis nuvarande 3 § 3. Enligt förslaget omfattar emellertid denna punkt endast angrepp på offentligt svenskt intresse. Brott mot privat svenskt intresse upptas i stället i fjärde punkten. I promemorian föreslås att tredje punkten skall omfatta brott som har förövats mot Sveriges självständighet eller säkerhet eller mot annat liknande svenskt intresse eller mot svensk myndighet eller menighet. Därmed avses enligt promemorian detsamma som i nuvarande tredje punkten betecknas som brott mot Sverige eller svensk menighet. Vid remissbehandlingen har uttrycket "annat liknande intresse" betecknats som obestämt och svårtolkat. Enligt min mening bör ordalydelsen i förevarande punkt anpassas så nära som möjligt till den nuvarande lagtexten. I departementsförslaget har tredje punkten formulerats i enlighet härmed.

I fjärde punkten upptages som nyss nämnts en bestämmelse om brott mot privat svenskt intresse. Den motsvarar den del av nuvarande tredje punkten som inte täcks av tredje punkten av förevarande paragraf i förslaget. Till skillnad från vad som gäller f. n. är emellertid fjärde punkten tillämplig endast inom område som inte tillhör någon stat.

Femte punkten motsvarar nuvarande fjärde punkten och avser således kapning av luftfartyg och folkrättsbrott.

I sjätte punkten har tagits upp en ny regel som utsträcker den svenska straffrättsliga behörigheten till att omfatta varje brott för vilket enligt svensk lag inte är stadgat lindrigare straff än fyra år, oberoende av var och av vem brottet har förövats. Under denna punkt faller bl. a. sådana brott som mord, dråp, människorov, grovt rån och grov mordbrand (3 kap. 1 och 2 §§, 4 kap. 1 §, 8 kap. 6 § och 13 kap. 2 § BrB).

5 a §

Denna paragraf, som i huvudsak motsvarar 5 a § i promemorieförslaget, är ny och innehåller bestämmelser om brottmåldoms internationella rättsverkan.

Bestämmelserna ansluter till art. 53 i brottmåldomskonventionen. I enlighet med vad som tidigare har anförts har dock paragrafen ett vidare tillämpningsområde än motsvarande föreskrifter i konventionen. I paragrafens *första stycke* tillerkänns även dom som har meddelats i icke konventionsstat res-judicata-verkan, under förutsättning att den gärning domen avser har begåtts i den "dömande staten". I övrigt överensstämmer första stycket i förevarande paragraf med art. 53 första stycket.

Andra stycket i förevarande paragraf innehåller de undantag från huvudregeln om "ne bis in idem" som medges enligt art. 53.2 och 3, dvs. beträffande brott som har begåtts här i riket och brott mot svenskt offentligt intresse. Från "ne bis in idem"-regeln undantas dessutom genom hänvisning till 3 § 5 och 6 i lagrummens lydelse enligt förslaget kapning av luftfartyg, folkrättsbrott och — i enlighet med de överväganden som har redovisats i det föregående — brott för vilket det lindrigaste straff som i svensk lag är stadgat för brottet är fängelse i fyra år eller däröver.

I enlighet med vad jag har anført i den allmänna motiveringen har i *tredje stycket* tagits upp en generell regel om krav på särskilt åtalsförordnande av Kungl. Maj:t eller den Kungl. Maj:t har bemyndigat därtill i fall då fråga om ansvar för gärningen har prövats genom dom — lagakraftvunnen eller inte — meddelad i främmande stat men sådant fall att hinder mot lagföring möter på grund av bestämmelserna i första och andra styckena inte föreligger. Bestämmelsen är tillämplig också i fall då fråga är om brott som avses i andra stycket, under förutsättning dock att inte lagföringen i den främmande staten har skett på begäran av svensk myndighet. Stadgandet har delvis sin motsvarighet i 2 kap. 6 § första punkten BrB i lagrummets nuvarande lydelse. Det sträcker sig emellertid längre, i det att kravet på åtalsförordnande gäller även när den tilltalade genom den utländska domen har frikänts från ansvar och i övriga fall upprätthålls oavsett om ådömd påföljd till någon del har verkställts i den främmande staten.

Det bör anmärkas, att en utländsk brottmåldom på grund av bestämmelser i annan lagstiftning kan utgöra absolut hinder mot lagföring i Sverige för samma gärning även i andra fall än då hinder häremot föreligger enligt förevarande paragraf i departementsförslaget. Så är fallet i fråga om dom meddelad i annat nordiskt land i de fall som anges i 29 § NVL. Vidare har i departementsförslaget till lag om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmåldom tagits upp bestämmelser av inne-

börd att åtal inte får väckas här i landet för gärning som avses med påföljd vilken enligt den nya lagen skall verkställas i Sverige (38 §).

6 §

Denna paragraf innehåller, i direkt anslutning till bestämmelserna i art. 54 i brottmålsdomskonventionen och i överensstämmelse med vad jag har anfört i den allmänna motiveringen regler om att när någon här i landet döms till ansvar för gärning, för vilken han har undergått påföljd utomlands, hänsyn skall tas till vad han sålunda har utstått och att i vissa fall avräkning skall ske för sålunda undergången påföljd.

I förhållande till gällande rätt innebär *första stycket* av paragrafen i dess föreslagna lydelse ingen annan ändring än att full avräkning för utomlands undergången frihetsberövande påföljd ovillkorligen skall ske när den svenska domstolen finner brottet förskylla böter eller fängelse. När bötesstraff ifrågakommer torde avräkning få ske med en motsvarande tillämpning av de regler som gäller i fråga om förvandling av böter. Skall fängelsestraff ådömas sker avräkning givetvis rent schematiskt, så att varje dag som den tilltalade undergått frihetsberövande påföljd utomlands anses motsvara en dags fängelse. Avräkningen sker redan vid bestämmandet av påföljden och skall alltså framgå av domsmotiveringen. I domslutet anges endast den påföljd som blivit resultatet efter avräkningen.

Om domstolen anser att annan påföljd än böter eller fängelse bör ådömas, blir det inte aktuellt att göra någon avräkning i egentlig mening. Vid själva påföljdsvalet skall dock domstolen ta hänsyn till den utomlands undergångna påföljden. Att den tilltalade undergått straff utomlands kan just vara ett skäl att här ådöma honom en påföljd från vilken avräkning inte kan ske, t. ex. skyddstillsyn eller villkorlig dom. Att någon avräkning inte kan ske när den tilltalade överlämnas till särskild vård skall givetvis inte begränsa möjligheterna att välja sådan påföljd, när förutsättningarna härför i övrigt föreligger. Däremot torde avräkningsregeln i art. 54 i brottmålsdomskonventionen medföra att det mera sällan finns förutsättningar att i hithörande fall döma till ungdomsfängelse eller internering, som ju står det vanliga frihetsstraffet nära. Eftersom det inte kan ske någon avräkning från påföljd av detta slag, torde sådan påföljd inte kunna ådömas i andra fall än då frihetsberövandet utomlands varit kortvarigt. I sådana fall kan man räkna med att tillbörlig hänsyn till detta frihetsberövande tas vid bedömning av frågan om den dömdes utskrivning på prov. Även om konventionens avräkningsregel är tillämplig bara i fall då den tidigare påföljden ådömts i konventionsstat och valfriheten i påföljdsfrågan således i övriga fall inte är inskränkt genom folkrättsliga förpliktelser bör nu angivna principer givetvis tillämpas generellt.

I *andra stycket* av förevarande paragraf har utan saklig ändring tagits upp motsvarighet till bestämmelsen i slutet av andra punkten av

paragrafen i dess nuvarande lydelse, att domstolen i hithörande fall kan döma till lindrigare straff än som är stadgat för brottet eller helt efterge påföljd. Orden "efter omständigheterna" har fått utgå, närmast med tanke på att avräkning i vissa fall är obligatorisk, men de synes också för övriga fall sakna självständig betydelse, eftersom påföljdsbestämningen redan enligt huvudregeln i första stycket skall ske på grundval av en skälighetsbedömning. För de fall då avräkning ovillkorligen skall ske tjänar bestämmelsen närmast bara som en erinran om att avräkningen i vissa fall kan leda till att föreskrivet straffminimum måste underskridas. För övriga fall har regeln däremot liksom f.n. ett självständigt materiellt innehåll. Den kan också i de rena avräkningsfallen utnyttjas för att efterge den påföljd som skulle kvarstå sedan schematisk avräkning skett, om nämligen domstolen finner att det återstående straffet är så obetydligt att det inte är meningsfullt att utkräva någon påföljd.

Domareföreningen har uttalat, att om den utomlands undergångna påföljden utstås under särskilt svåra förhållanden, domstolen torde med tillämpning av 33 kap. 4 § andra och tredje styckena kunna sänka straffet under stadgat minimum mera än som följer av en rent schematisk avräkning eller helt efterge påföljd. Jag kan i sak ansluta mig till föreningens ståndpunkt. En direkt tillämpning av 33 kap. 4 § BrB blir dock aktuell endast i den mån domstolen inte anser sig kunna uppnå samma resultat genom en tillämpning av andra stycket av förevarande paragraf.

8.6.4 Övriga lagförslag

Som tidigare nämnts nödvändiggör de föreslagna ändringarna i 2 kap. BrB vissa följdändringar i annan lagstiftning.

I 5 § *lagen om straff för trafikbrott som begåtts utomlands* finns, som har berörts i den allmänna motiveringen, en bestämmelse om krav på dubbel straffbarhet i fråga om gärning som avses i lagen. Om förslaget angående införande av en allmän regel om krav på dubbel straffbarhet genomförs, kan och bör 5 § upphävas.

I 5 § *lagen om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet* och i 14 § *lagen om kontinentalsockeln* finns bestämmelser som i fråga om utlännning som har begått brott mot resp. lag utom riket utvidgar den svenska jurisdiktionsrätten i förhållande till vad som gäller enligt 2 kap. BrB. Enligt dessa bestämmelser döms sådan utlännning, om han finns här, enligt svensk lag och vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § BrB ej är tillämplig. Bestämmelserna bygger på förutsättningen att den svenska jurisdiktionsrätten är oinskränkt i fråga om brott begånget utomlands av svensk medborgare och avser därför bara utlännningar. De nämnda lagarna har sin grund i internationella överenskommelser, den europeiska överenskommelsen till förhindrande av rundra-

diosändningar på öppna havet resp. konventionen om kontinentalsockeln.

Dessa överenskommelser torde medföra förpliktelse — förutom att bestraffa vissa brott oberoende av var och av vem de har begåtts — att inte godtaga utländsk dom varigenom någon har frikänts på grund av att sådan gärning var straffri i den dömande staten. Om 2 kap. ändras i enlighet med vad jag har föreslagit i det föregående, bör nämnda specialstraffrättsliga bestämmelser ändras så att de avser inte enbart utlänning utan även svensk medborgare och så att hänvisningen till BrB avser förutom 2 kap. 2 och 3 §§ även den nya 5 a § första och andra styckena i samma kapitel.

I 11 § *lagen om vissa internationella sanktioner* finns en bestämmelse om straff för den som bryter mot förbud som har meddelats med stöd av 3—8 § samma lag. Av den redogörelse för sanktionslagen som har lämnats i promemorian framgår, att om krav på dubbel straffbarhet införs i 2 kap. 2 § BrB i fråga om svensk medborgare, detta kommer att innebära en begränsning av svensk straffrättslig behörighet som inte stämmer överens med vad som krävs för genomförande av de resolutioner om sanktioner mot Rhodesia som säkerhetsrådet hittills har antagit. 11 § sanktionslagen bör därför ändras, så att brott begånget av svensk medborgare kommer att falla under svensk jurisdiktionsrätt även om 2 kap. 2 eller 3 § BrB inte är tillämplig och utan hinder av 2 kap. 5 a § första och andra styckena BrB. Det finns däremot f. n. inte anledning att utsträcka tillämpningsområdet för 11 § sanktionslagen så att även annan än svensk medborgare skulle kunna straffas för utomlands begånget brott mot lagen. Det kan crinras om att gällande bestämmelser avseende sanktioner mot Rhodesia har tillämpning endast på svenska medborgare såvitt gäller utomlands begången gärning.

8.7 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande över förslagen till

- 1) lag om ändring i brottsbalken,
- 2) lag om ändring i lagen (1971: 965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands,
- 3) lag om ändring i lagen (1966: 78) om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet,
- 4) lag om ändring i lagen (1966: 314) om kontinentalsockeln,
- 5) lag om ändring i lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner

inhämtas genom utdrag av protokollet.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

European Convention on the international validity of criminal judgments

PREAMBLE

The member States of the Council of Europe, signatory hereto,

Considering that the fight against crime, which is becoming increasingly an international problem, calls for the use of modern and effective methods on an international scale;

Convinced of the need to pursue a common criminal policy aimed at the protection of society;

Conscious of the need to respect human dignity and to promote the rehabilitation of offenders;

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve greater unity between its Members,

Have agreed as follows:

PART I

Definitions

Article 1

For the purposes of this Convention:

(a) "European criminal judgment" means any final decision delivered by a criminal court of a Contracting State as a result of criminal proceedings;

Convention européenne sur la valeur internationale des jugements répressifs

PREAMBULE

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires de la présente Convention,

Considérant que la lutte contre la criminalité dont les effets se manifestent de plus en plus au-delà des frontières d'un même pays, exige sur le plan international l'emploi de moyens modernes et efficaces;

Convaincus de la nécessité de poursuivre une politique pénale commune tendant à la protection de la société;

Conscients de la nécessité de respecter la dignité humaine et de favoriser le reclassement des délinquants;

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres,

Sont convenus de ce qui suit :

TITRE I

Définitions

Article 1er

Au sens de la présente Convention, l'expression :

(a) « jugement répressif européen » désigne toute décision définitive rendue par une juridiction répressive d'un Etat Contractant à la suite d'une action pénale;

Europeisk konvention om brottmålsdoms internationella rättsverkningar

INLEDNING

Signatärstaterna, medlemmar av Europarådet,

vilka beaktar att brottsbekämpningen, som i ökad omfattning blivit ett internationellt problem, kräver användning av moderna och effektiva metoder på det internationella planet;

vilka är övertygade om behovet att föra en gemensam kriminalpolitik som syftar till att skydda samhället;

vilka är medvetna om behovet att respektera människovärdet och att främja lagöverträdarens återanpassning till samhället;

vilka beaktar att syftet med Europarådet är att åstadkomma en fastare enhet mellan dess medlemmar;

har överenskommit om följande:

DEL I

Definitioner

Artikel 1

I denna konvention förstås med

(a) "europeisk brottmålsdom" slutligt avgörande meddelat i fördragsslutande stat av domstol efter förhandling i brottmål;

(b) "Offence" comprises, apart from acts dealt with under the criminal law, those dealt with under the legal provisions listed in Appendix II to the present Convention on condition that where these provisions give competence to an administrative authority there must be opportunity for the person concerned to have the case tried by a court;

(c) "Sentence" means the imposition of a sanction;

(d) "Sanction" means any punishment or other measure expressly imposed on a person, in respect of an offence, in a European criminal judgment, or in an "ordonnance pénale";

(e) "Disqualification" means any loss or suspension of a right or any prohibition or loss of legal capacity;

(f) "Judgment rendered in absentia" means any decision considered as such under Article 21, paragraph 2;

(g) "Ordonnance pénale" means any of the decisions delivered in another Contracting State and listed in Appendix III to this Convention.

PART II

Enforcement of European criminal judgments

Section 1. General provisions

(a) *General conditions of enforcement*

Article 2

This Part is applicable to:

(b) « infraction » comprend, outre les faits constituant des infractions pénales, ceux qui sont visés par les dispositions légales mentionnées à l'Annexe II de la présente Convention à la condition que, si ces dispositions donnent compétence à une autorité administrative, l'intéressé ait la possibilité de faire porter l'affaire devant une instance juridictionnelle;

(c) « condamnation » signifie le prononcé d'une sanction;

(d) « sanction » désigne toute peine et mesure appliquées à un individu en raison d'une infraction et prononcées expressément dans un jugement répressif européen ou dans une ordonnance pénale;

(e) « déchéance » désigne toute privation ou suspension d'un droit, toute interdiction ou incapacité;

(f) « jugement par défaut » désigne toute décision réputée telle en vertu du paragraphe 2 de l'article 21;

(g) « ordonnance pénale » désigne l'une quelconque des décisions rendues dans un autre Etat Contractant, mentionnées à l'Annexe III de la présente Convention.

TITRE II

Exécution des jugements répressifs européens

Section 1. Dispositions générales

(a) *Conditions générales de l'exécution*

Article 2

Le présent titre est applicable :

(b) "brott", förutom gärning, som omfattas av strafflag, sådan gärning som regleras av lagbestämmelse vilken upptagits i den i bilaga II till konventionen fogade förteckningen, på villkor att i fall då sådan bestämmelse förlägger avgörandet till administrativ myndighet den misstänkte har möjlighet att få målet prövat av domstol;

(c) "fällande dom" åläggande av påföljd;

(d) "påföljd" straff eller annan åtgärd som på grund av brott uttryckligen ådömts någon i europeisk brottmålsdom eller i "ordonnance pénale";

(e) "diskvalifikation" förlust eller suspension av rättighet, förbud eller förlust av rättslig behörighet;

(f) "utevarodom" avgörande som anses som sådan dom enligt artikel 21 andra stycket;

(g) "ordonnance pénale" i bilaga III till konventionen uppräknat avgörande som är meddelat i annan fördragsslutande stat.

DEL II

Verkställighet av europeisk brottmålsdom

Avdelning 1. Allmänna bestämmelser

(a) *Allmänna villkor för verkställighet*

Artikel 2

Denna del är tillämplig på

- (a) sanctions involving deprivation of liberty;
- (b) fines or confiscation;
- (c) disqualifications.

Article 3

1. A Contracting State shall be competent in the cases and under the conditions provided for in this Convention to enforce a sanction imposed in another Contracting State which is enforceable in the latter State.

2. This competence can only be exercised following a request by the other Contracting State.

Article 4

1. The sanction shall not be enforced by another Contracting State unless under its law the act for which the sanction was imposed would be an offence if committed on its territory and the person on whom the sanction was imposed liable to punishment if he had committed the act there.

2. If the sentence relates to two or more offences, not all of which fulfil the requirements of paragraph 1, the sentencing State shall specify which part of the sanction applies to the offences that satisfy those requirements.

Article 5

The sentencing State may request another Contracting State to enforce the sanction only if one or more of the following conditions are fulfilled:

- (a) if the person sen-

- (a) aux sanctions privatives de liberté;
- (b) aux amendes ou aux confiscations;
- (c) aux déchéances.

Article 3

1. Dans les cas et les conditions prévus dans la présente Convention chaque Etat Contractant a compétence pour procéder à l'exécution d'une sanction prononcée dans l'un des autres Etats Contractants et qui y est exécutoire.

2. Cette compétence ne peut être exercée qu'à la suite d'une demande d'exécution présentée par l'autre Etat Contractant.

Article 4

1. Une sanction ne peut être exécutée par un autre Etat Contractant que si en vertu de la loi de cet Etat et en cas de commission dans cet Etat le fait pour lequel la sanction a été prononcée constituerait une infraction et que l'auteur y serait punissable.

2. Si la condamnation réprime plusieurs infractions dont certaines ne réunissent pas les conditions prévues au paragraphe 1er, l'Etat de condamnation indique la partie de la sanction applicable aux infractions qui réunissent ces conditions.

Article 5

L'Etat de condamnation ne peut demander l'exécution d'une sanction à un autre Etat Contractant que si une ou plusieurs des conditions suivantes sont remplies :

- (a) si le condamné a sa

- (a) påföljd som innebär frihetsberövande;
- (b) böter eller förverkande av egendom;
- (c) diskvalifikation.

Artikel 3

1. Fördragsslutande stat skall vara behörig att i de fall och på de villkor som föreskrivs i denna konvention verkställa påföljd som har ålagts i annan fördragsslutande stat och är verkställbar i den staten.

2. Denna behörighet kan utövas endast efter framställning av den andra fördragsslutande staten.

Artikel 4

1. Påföljd får icke verkställas av annan fördragsslutande stat, med mindre den gärning för vilken påföljden har ålagts skulle ha varit ett brott enligt den statens lag, om den hade begåtts på dess område, och lagöverträdaren hade kunnat ådömas straff, om han hade begått gärningen där.

2. Om fällande dom avser två eller flera brott, vilka ej samtliga uppfyller kraven i första stycket, skall den dömande staten ange vilken del av påföljden som är tillämplig på brott som uppfyller dessa krav.

Artikel 5

Den dömande staten kan begära att annan fördragsslutande stat skall verkställa påföljden endast om ett eller flera av följande villkor är uppfyllt:

- (a) om den dömde hat

tenced is ordinarily resident in the other State;

(b) if the enforcement of the sanction in the other State is likely to improve the prospects for the social rehabilitation of the person sentenced;

(c) if, in the case of a sanction involving deprivation of liberty, the sanction could be enforced following the enforcement of another sanction involving deprivation of liberty which the person sentenced is undergoing or is to undergo in the other State;

(d) if the other State is the State of origin of the person sentenced and has declared itself willing to accept responsibility for the enforcement of that sanction;

(e) if it considers that it cannot itself enforce the sanction, even by having recourse to extradition, and that the other State can.

Article 6

Enforcement requested in accordance with the foregoing provisions may not be refused, in whole or in part, save:

(a) where enforcement would run counter to the fundamental principles of the legal system of the requested State;

(b) where the requested State considers the offence for which the sentence was passed to be of a political nature or a purely military one;

(c) where the requested State considers that there

résidence habituelle dans l'autre Etat;

(b) si l'exécution de la sanction dans l'autre Etat est susceptible d'améliorer les possibilités de reclassement social du condamné;

(c) s'il s'agit d'une sanction privative de liberté qui pourrait être exécutée dans l'autre Etat à la suite d'une autre sanction privative de liberté que le condamné subit ou doit subir dans cet Etat;

(d) si l'autre Etat est l'Etat d'origine du condamné et s'est déjà déclaré prêt à se charger de l'exécution de cette sanction;

(e) s'il estime qu'il n'est pas en mesure d'exécuter lui-même la sanction, même en ayant recours à l'extradition, et que l'autre Etat l'est.

Article 6

L'exécution requise dans les conditions fixées aux dispositions précédentes ne peut être refusée entièrement ou partiellement que dans l'un des cas suivants :

(a) si l'exécution serait contraire aux principes fondamentaux de l'ordre juridique de l'Etat requis;

(b) si l'Etat requis estime que l'infraction réprimée par la condamnation revêt un caractère politique ou qu'il s'agit d'une infraction purement militaire;

(c) si l'Etat requis estime qu'il y a des raisons sérieu-

hemvist i den andra staten;

(b) om verkställighet av påföljden i den andra staten kan antas förbättra möjligheterna till den dömdes sociala återanpassning;

(c) om frihetsberövande påföljd skulle kunna verkställas i samband med verkställighet av annan sådan påföljd vilken den dömda undergår eller skall undergå i den andra staten;

(d) om den andra staten är den dömdes ursprungliga hemland och har förklarat sig villig att svara för verkställighet av påföljden;

(e) om den dömande staten anser att den icke kan verkställa påföljden oaktat utlämningsförfarande kan användas och att verkställighet kan ske i den andra staten.

Artikel 6

Verkställighet som begärs i enlighet med föregående bestämmelser får ej vägras, helt eller delvis, utom i följande fall:

(a) om verkställighet skulle strida mot grundläggande principer i den anmodade statens rättsordning;

(b) om den anmodade staten anser det brott för vilket domen meddelats vara av politisk natur eller vara ett rent militärt brott;

(c) om den anmodade staten anser, att det finns

are substantial grounds for believing that the sentence was brought about or aggravated by considerations of race, religion, nationality or political opinion;

(d) where enforcement would be contrary to the international undertakings of the requested State;

(e) where the act is already the subject of proceedings in the requested State or where the requested State decides to institute proceedings in respect of the act;

(f) where the competent authorities in the requested State have decided not to take proceedings or to drop proceedings already begun, in respect of the same act;

(g) where the act was committed outside the territory of the requesting State;

(h) where the requested State is unable to enforce the sanction;

(i) where the request is grounded on Article 5 (e) and none of the other conditions mentioned in that Article is fulfilled;

(j) where the requested State considers that the requesting State is itself able to enforce the sanction;

(k) where the age of the person sentenced at the time of the offence was such that he could not have been prosecuted in the requested State;

(l) where under the law of the requested State the sanction imposed can no longer be enforced because of the lapse of time;

(m) where and to the extent that the sentence imposes a disqualification.

ses de croire que la condamnation a été provoquée ou aggravée par des considérations de race, de religion, de nationalité ou d'opinion politique;

(d) si l'exécution est contraire aux engagements internationaux de l'Etat requis;

(e) si le fait est l'objet de poursuites dans l'Etat requis ou si celui-ci décide d'entamer des poursuites;

(f) si les autorités compétentes de l'Etat requis ont décidé de ne pas engager de poursuites ou de mettre fin aux poursuites qu'elles ont exercées le même fait;

(g) si le fait a été commis hors du territoire de l'Etat requérant;

(h) si l'Etat requis n'est pas à même d'exécuter la sanction;

(i) si la demande est fondée sur l'alinéa (e) de l'article 5, et qu'aucune des autres conditions prévues par cet article n'est remplie;

(j) si l'Etat requis estime que l'Etat requérant est à même d'exécuter lui-même la sanction;

(k) si, en raison de son âge au moment de la commission du fait, le condamné ne pouvait pas être poursuivi dans l'Etat requis;

(l) si la sanction est déjà prescrite selon la loi de l'Etat requis;

(m) dans la mesure où le jugement prononce une déchéance.

grundad anledning att anta att domen har föranletts eller skärpts av hänsyn till ras, religion, nationalitet eller politisk åsikt;

(d) om verkställighet skulle strida mot den anmodade statens internationella åtaganden;

(e) om gärningen redan är föremål för lagföring i den anmodade staten eller om den anmodade staten beslutar att inleda lagföring av den gärningen;

(f) om vederbörande myndighet i den anmodade staten har beslutat att ej inleda lagföring eller att inställa redan påbörjad lagföring av samma gärning;

(g) om gärningen har begåtts utanför den anmodande statens område;

(h) om den anmodade staten är ur stånd att verkställa påföljden;

(i) om framställningen är grundad på artikel 5 (e) och ej något av övriga villkor i artikeln är uppfyllt;

(j) om den anmodade staten anser att den anmodande staten själv är i stånd att verkställa påföljden;

(k) om den dömdes ålder vid tidpunkten för brottet var sådan att han ej skulle ha kunnat åtalas i den anmodade staten;

(l) om påföljden redan är preskriberad enligt den anmodade statens lag;

(m) om och i den utsträckning diskvalifikation är ålagd genom domen.

Article 7

A request for enforcement shall not be complied with if enforcement would run counter to the principles recognized in the provisions of Section 1 of Part III of this Convention.

(b) *Effects of the transfer of enforcement*

Article 8

For the purposes of Article 6, paragraph 1 and the reservation mentioned under (c) of Appendix I of the present Convention any act which interrupts or suspends a time limitation validly performed by the authorities of the sentencing State shall be considered as having the same effect for the purpose of reckoning time limitation in the requested State in accordance with the law of that State.

Article 9

1. A sentenced person detained in the requesting State who has been surrendered to the requested State for the purpose of enforcement shall not be proceeded against, sentenced or detained with a view to the carrying out of a sentence or detention order for any offence committed prior to his surrender other than that for which the sentence to be enforced was imposed, nor shall he for any other reason be restricted in his personal freedom, except in the following cases:

(a) when the State which surrendered him consents. A request for consent shall be

Article 7

Il ne peut être donné suite à une demande d'exécution si cette exécution se heurte aux principes reconnus par les dispositions de la première section du Titre III de la présente Convention.

(b) *Effets de la transmission de l'exécution*

Article 8

Pour l'application de l'alinéa (1) de l'article 6 et de la réserve mentionnée sous (c) dans l'Annexe I de la présente Convention les actes interruptifs ou suspensifs de prescription valablement accomplis par les autorités de l'Etat de condamnation sont considérés dans l'Etat requis comme ayant produit le même effet pour l'appréciation de la prescription selon le droit de cet Etat.

Article 9

1. Le condamné détenu dans l'Etat requérant qui aura été remis à l'Etat requis aux fins d'exécution ne sera ni poursuivi, ni jugé, ni détenu en vue de l'exécution d'une peine ou d'une mesure de sûreté, ni soumis à toute autre restriction de sa liberté individuelle pour un fait quelconque antérieur à la remise, autre que celui ayant motivé la condamnation à exécuter, sauf dans les cas suivants :

(a) lorsque l'Etat qui l'a remis y consent. Une demande sera présentée à cet

Artikel 7

Framställning om verkställighet skall ej efterkommas, om verkställighet skulle strida mot de principer som erkänns i avdelning 1 av del III i denna konvention.

(b) *Verkan av överföring av verkställighet*

Artikel 8

Vid tillämpning av artikel 6 (1) och förbehållet i (c) i bilaga I till denna konvention skall varje handling, som innebär avbrott eller uppehåll i preskriptionstiden och som giltigt vidtagits av myndighet i den dömande staten, anses ha samma effekt i den anmodade staten, när preskriptionstiden beräknas enligt lagen i den staten.

Artikel 9

1. Har en dömd person, som är berövad friheten i den anmodande staten, överlämnats till den anmodade staten för verkställighet, får han ej åtalas, dömas eller berövas friheten där för verkställighet av påföljd eller tvångsåtgärd och ej heller underkastas annan inskränkning i sin personliga frihet för brott vilket är begånget före hans överlämnande och ej omfattas av den dom som skall verkställas utom i följande fall:

(a) När den stat som har överlämnat honom samtycker. Begäran om samtycke

submitted, accompanied by all relevant documents and a legal record of any statement made by the convicted person in respect of the offence concerned. Consent shall be given when the offence for which it is requested would itself be subject to extradition under the law of the State requesting enforcement or when extradition would be excluded only by reason of the amount of the punishment;

(b) when the sentenced person, having had an opportunity to leave the territory of the State to which he has been surrendered, has not done so within 45 days of his final discharge, or if he has returned to that territory after leaving it.

2. The State requested to enforce the sentence may, however, take any measure necessary to remove the person from its territory, or any measures necessary under its law, including proceedings by default, to prevent any legal effects of lapse of time.

Article 10

1. The enforcement shall be governed by the law of the requested State and that State alone shall be competent to take all appropriate decisions, such as those concerning conditional release.

2. The requesting State alone shall have the right to decide on any application for review of sentence.

3. Either State may exercise the right of amnesty or pardon.

effet, accompagnée de toutes pièces utiles et d'un procès-verbal judiciaire consignant toute déclaration faite par le condamné. Ce consentement sera donné lorsque l'infraction pour laquelle il est demandé pourrait donner lieu à extradition selon la loi de l'Etat requérant l'exécution ou lorsque l'extradition ne serait exclue qu'en raison du taux de la peine;

(b) lorsqu'ayant eu la possibilité de le faire le condamné n'a pas quitté dans les 45 jours qui suivent son élargissement définitif, le territoire de l'Etat auquel il a été remis ou s'il y est retourné après l'avoir quitté.

2. Toutefois, l'Etat requis de l'exécution pourra prendre les mesures nécessaires en vue d'une part d'un renvoi éventuel du territoire, d'autre part d'une interruption de la prescription conformément à sa législation, y compris le recours à une procédure par défaut.

Article 10

1. L'exécution est régie par la loi de l'Etat requis et cet Etat seul est compétent pour prendre toutes les décisions appropriées notamment en ce qui concerne la libération conditionnelle.

2. L'Etat requérant, seul, a le droit de statuer sur tout recours en révision introduit contre la condamnation.

3. Chacun des deux Etats peut exercer le droit d'amnistie ou de grâce.

skall göras och vara åtföljd av erforderliga handlingar samt protokoll över berättelse som den dömde avgivit rörande ifrågavarande brott. Samtycke skall ges, om det brott för vilket samtycke begärs är sådant, att utlämning enligt lagen i den stat som begär verkställighet skulle kunna ske eller om utlämning skulle vara utesluten endast på grund av straffets längd.

(b) När den dömde har haft möjlighet att lämna den stats område till vilket han har överlämnats men inte har gjort så inom fyrtiofem dagar efter slutligt frigivande eller har återvänt till området efter att en gång ha lämnat det.

2. Den stat som har anmodats att verkställa domen kan dock vidtaga åtgärder som är nödvändiga för att avlägsna den dömde från sitt område eller avbryta preskription enligt dess lag, därunder inbegripet lagföring i den dömdes frånvaro.

Artikel 10

1. Verkställigheten skall regleras av lagen i den anmodade staten och endast den staten skall vara behörig att meddela beslut här om, t. ex. beslut om villkorlig frigivning.

2. Den anmodande staten skall ensam ha rätt att besluta angående begäran om ny prövning av domen.

3. Envar av staterna kan utöva rätten att ge amnesti eller nåd.

Article 11

1. When the sentencing State has requested enforcement it may no longer itself begin the enforcement of a sanction which is the subject of that request. The sentencing State may, however, begin enforcement of a sanction involving deprivation of liberty when the sentenced person is already detained on the territory of that State at the moment of the presentation of the request.

2. The right of enforcement shall revert to the requesting State:

(a) if it withdraws its request before the requested State has informed it of an intention to take action on the request;

(b) if the requested State notifies a refusal to take action on the request;

(c) if the requested State expressly relinquishes its right of enforcement. Such relinquishment shall only be possible if both the States concerned agree or if enforcement is no longer possible in the requested State. In the latter case, a relinquishment demanded by the requesting State shall be compulsory.

Article 12

1. The competent authorities of the requested State shall discontinue enforcement as soon as they have knowledge of any pardon, amnesty or application for review of sentence or any other decision by reason of which the sanction ceases to

Article 11

1. Dès que l'Etat de condamnation a présenté la demande d'exécution, il ne peut plus mettre à exécution la sanction qui en fait l'objet. Toutefois, l'Etat de condamnation peut mettre à exécution une sanction privative de liberté lorsque le condamné est déjà détenu sur le territoire de cet Etat au moment de la présentation de la demande.

2. L'Etat requérant reprend son droit d'exécution :

(a) s'il retire sa demande avant que l'Etat requis l'ait informé de son intention d'y donner suite;

(b) si l'Etat requis l'informe de son refus de donner suite à la demande;

(c) si l'Etat requis renonce expressément à son droit d'exécution. Cette renonciation ne peut avoir lieu que si les deux Etats intéressés y consentent ou si l'exécution n'est plus possible dans l'Etat requis. Elle est, dans ce dernier cas, obligatoire si l'Etat requérant en a fait la demande.

Article 12

1. Les autorités compétentes de l'Etat requis doivent mettre fin à l'exécution dès qu'elles ont connaissance d'une grâce, d'une amnistie, d'un recours en révision ou de toute autre décision qui a pour effet d'enlever à la sanction son

Artikel 11

1. När den dömande staten har begärt verkställighet, får den ej längre själv börja verkställa den påföljd som framställningen gäller. Den dömande staten kan dock börja verkställa påföljd som innebär frihetsberövande, om den dömda redan är berövad friheten på denna stats område vid tidpunkten för framställningen.

2. Rätten till verkställighet skall återgå till den anmodande staten:

(a) om den återkallar framställningen innan den anmodade staten har meddelat att den avser att vidtaga åtgärder i anledning därav;

(b) om den anmodade staten meddelar att den vägrar att vidtaga åtgärder i anledning av framställningen;

(c) om den anmodade staten uttryckligen avsäger sig rätten till verkställighet. Sådan avsägelse är möjlig endast om bägge de berörda staterna samtycker eller om verkställighet ej längre är möjlig i den anmodade staten. I det senare fallet är den anmodade staten förpliktad att avsäga sig rätten, om den anmodande staten begär detta.

Artikel 12

1. Vederbörande myndighet i den anmodade staten skall upphöra med verkställigheten så snart som den får vetskap om nåd, amnesti eller begäran om ny prövning av domen eller om annat beslut som innebär att påföljden ej längre är verkställ-

be enforceable. The same shall apply to the enforcement of a fine when the person sentenced has paid it to the competent authority in the requesting State.

2. The requesting State shall without delay inform the requested State of any decision or procedural measure taken on its territory that causes the right of enforcement to lapse in accordance with the preceding paragraph.

(c) *Miscellaneous provisions*

Article 13

1. The transit through the territory of a Contracting State of a detained person who is to be transferred to a third Contracting State in application of this Convention, shall be granted at the request of the State in which the person is detained. The State of transit may require to be supplied with any appropriate document before taking a decision on the request. The person being transferred shall remain in custody in the territory of the State of transit, unless the State from which he is being transferred requests his release.

2. Except in cases where the transfer is requested under Article 34 any Contracting State may refuse transit:

(a) on one of the grounds mentioned in Article 6 (b) and (c);

(b) on the ground that the person concerned is one of its own nationals.

3. If air transport is

caractère exécutoire. Il en est de même en ce qui concerne l'exécution d'une amende lorsque le condamné l'a payée à l'autorité compétente de l'Etat requérant.

2. L'Etat requérant informe sans délai l'Etat requis de toute décision ou tout acte de procédure intervenu sur son territoire qui, conformément au paragraphe précédent, mettent fin au droit d'exécution.

(c) *Dispositions diverses*

Article 13

1. Le transit à travers le territoire d'un Etat Contractant d'une personne qui est détenue et doit être transférée vers un tiers Etat Contractant en vertu de la présente Convention, est accordé sur demande de l'Etat où cette personne est détenue. L'Etat de transit peut exiger de recevoir communication de tout document approprié avant de prendre une décision sur la demande. La personne transférée doit rester en détention sur le territoire de l'Etat de transit, à moins que l'Etat d'où elle est transférée ne demande sa mise en liberté.

2. Sauf dans les cas où le transfert est requis par l'article 34, tout Etat Contractant peut refuser d'accorder le transit :

(a) pour l'un des motifs prévus aux alinéas (b) et (c) de l'article 6;

(b) si la personne en cause est un de ses ressortissants.

3. Dans le cas où la voie

bar. Detsamma skall gälla verkställighet av böter, när den dömda har betalat till behörig myndighet i den anmodande staten.

2. Den anmodande staten skall utan dröjsmål meddela den anmodade staten varje beslut eller rättslig åtgärd som har vidtagits på dess område och som medför att rätten till verkställighet upphör i enlighet med föregående stycke.

(c) *Diverse bestämmelser*

Artikel 13

1. Tillstånd till transitering genom fördragsslutande stats område av person som berövats friheten och som skall föras till en tredje fördragsslutande stat enligt denna konvention, skall meddelas på begäran av den stat i vilken vederbörande är berövad friheten. Transitstaten kan begära att få del av vederbörliga handlingar, innan den fattar beslut rörande framställningen. Den person som skall överföras skall hållas i förvar på transitstatens område, om ej den stat från vilken han skall föras begär hans frigivande.

2. Fördragsslutande stat kan, utom när överföring begärs enligt artikel 34, vägra transit

(a) på någon av grunderna i artikel 6 (b) och (c);

(b) om personen i fråga är en av dess egna medborgare.

3. Vid flygtransport skall

used, the following provisions shall apply:

(a) when it is not intended to land, the State from which the person is to be transferred may notify the State over whose territory the flight is to be made that the person concerned is being transferred in application of this Convention. In the case of an unscheduled landing such notification shall have the effect of a request for provisional arrest as provided for in Article 32, paragraph 2, and a formal request for transit shall be made;

(b) where it is intended to land, a formal request for transit shall be made.

Article 14

Contracting States shall not claim from each other the refund of any expenses resulting from the application of this Convention.

Section 2. Requests for enforcement

Article 15

1. All requests specified in this Convention shall be made in writing. They, and all communications necessary for the application of this Convention, shall be sent either by the Ministry of Justice of the requesting State to the Ministry of Justice of the requested State or, if the Contracting States so agree, direct by the authorities of the requesting State to those of the requested State; they

aérienne est utilisée, il est fait application des dispositions suivantes :

(a) lorsqu'aucun atterrissage n'est prévu, l'Etat d'où la personne doit être transférée peut avertir l'Etat dont le territoire sera survolé que la personne en cause est transférée en application de la présente Convention. Dans le cas d'atterrissage fortuit, cette notification produit les effets de la demande d'arrestation provisoire visée au paragraphe 2 de l'article 32; et une demande régulière de transit doit être faite;

(b) lorsqu'un atterrissage est prévu, une demande régulière de transit doit être faite.

Article 14

Les Etats Contractants renoncent de part et d'autre à réclamer le remboursement des frais résultant de l'application de la présente Convention.

Section 2. Demandes d'exécution

Article 15

1. Les demandes prévues par la présente Convention sont faites par écrit. Elles sont adressées ainsi que toutes les communications nécessaires à l'application de la présente Convention, soit par le Ministère de la Justice de l'Etat requérant au Ministère de la Justice de l'Etat requis, soit, en vertu d'un accord entre les Etats Contractants intéressés, directement par les autorités de l'Etat requérant à

följande bestämmelser tillämpas.

(a) När landning ej är avsedd, kan den stat från vilken personen överförs meddela den stat över vars område flygningen skall göras, att personen i fråga överförs med tillämpning av denna konvention. I fall av oförutsedd landning har sådant meddelande samma verkan som framställning om tillfälligt anhållande enligt artikel 32 andra stycket och skall en formell framställning om transit göras.

(b) När landning är avsedd, skall formell framställning om transit göras.

Artikel 14

Fördragsslutande stater skall ej begära ersättning av varandra för kostnader som är en följd av konventionens tillämpning.

Avdelning 2. Framställning om verkställighet

Artikel 15

1. Framställning enligt denna konvention skall göras skriftligen. Framställning och meddelande, som är nödvändigt för tillämpning av konventionen, skall överlämnas antingen av justitiedepartementet i den anmodande staten till justitiedepartementet i den anmodade staten eller, efter överenskommelse mellan berörda fördragsslutande stater, direkt av myndighet i den anmodande staten till myndig-

shall be returned by the same channel.

2. In urgent cases, requests and communications may be sent through the International Criminal Police Organisation (INTERPOL).

3. Any Contracting State may, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, give notice of its intention to adopt other rules in regard to the communications referred to in paragraph 1 of this Article.

Article 16

The request for enforcement shall be accompanied by the original, or a certified copy, of the decision whose enforcement is requested, and all other necessary documents. The original, or a certified copy, of all or part of the criminal file shall be sent to the requested State, if it so requires. The competent authority of the requesting State shall certify the sanction enforceable.

Article 17

If the requested State considers that the information supplied by the requesting State is not adequate to enable it to apply this Convention, it shall ask for the necessary additional information. It may prescribe a date for the receipt of such information.

celles de l'Etat requis et renvoyées par la même voie.

2. En cas d'urgence, les demandes et communications pourront être transmises par l'intermédiaire de l'Organisation Internationale de Police Criminelle (INTERPOL).

3. Tout Etat Contractant pourra, par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, faire connaître qu'il entend déroger aux règles de transmission énoncées au paragraphe 1 du présent article.

Article 16

La demande d'exécution est accompagnée de l'original ou d'une copie certifiée conforme de la décision dont l'exécution est demandée ainsi que de toutes les pièces utiles. L'original ou une copie certifiée conforme de tout ou partie du dossier pénal sera transmis à l'Etat requis sur sa demande. Le caractère exécutoire de la sanction est certifié par l'autorité compétente de l'Etat requérant.

Article 17

Si l'Etat requis estime que les renseignements fournis par l'Etat requérant sont insuffisants pour lui permettre d'appliquer la présente Convention, il demande le complément d'informations nécessaire. Il peut fixer un délai pour l'obtention de ces informations.

het i den anmodade staten. De skall återsändas på samma sätt.

2. I brådskande fall kan framställning och meddelande sändas genom den internationella kriminalpolisorganisationen (Interpol).

3. Fördragsslutande stat kan genom förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare anmäla att den avser att göra avvikelser från de regler om utväxling av meddelanden som anges i första stycket i denna artikel.

Artikel 16

Framställning om verkställighet skall vara åtföljd av det avgörande, vars verkställighet begärs, i original eller bestyrkt avskrift, samt övriga erforderliga handlingar. Brottmålsakten eller del därav i original eller bestyrkt avskrift skall sändas till den anmodade staten om den så påfordrar. Vederbörande myndighet i den anmodande staten skall intyga att påföljden är verkställbar.

Artikel 17

Om den anmodade staten finner att de upplysningar som har lämnats av den anmodande staten icke är tillräckliga för att konventionen skall kunna tillämpas, skall den begära de kompletterande upplysningar som fordras. Den kan därvid fastställa viss tidsfrist för mottagande av sådana upplysningar.

Article 18

1. The authorities of the requested State shall promptly inform those of the requesting State of the action taken on the request for enforcement.

2. The authorities of the requested State shall, where appropriate, transmit to those of the requesting State a document certifying that the sanction has been enforced.

Article 19

1. Subject to paragraph 2 of this Article, no translation of requests or of supporting documents shall be required.

2. Any Contracting State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, reserve the right to require that requests and supporting documents be accompanied by a translation into its own language or into one of the official languages of the Council of Europe or into such one of those languages as it shall indicate. The other Contracting States may claim reciprocity.

3. This Article shall be without prejudice to any provisions concerning translation of requests and supporting documents that may be contained in agreements or arrangements now in force or that may be con-

Article 18

1. Les autorités de l'Etat requis informent sans délai celles de l'Etat requérant de la suite qui est donnée à la demande d'exécution.

2. Le cas échéant, les autorités de l'Etat requis remettent à celles de l'Etat requérant un document certifiant que la sanction a été exécutée.

Article 19

1. Sous réserve des dispositions du paragraphe 2 du présent article, la traduction des demandes et des pièces annexes ne peut être exigée.

2. Tout Etat Contractant peut, au moment de la signature ou du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'adhésion, par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, se réserver la faculté d'exiger que les demandes et pièces annexes lui soient adressées accompagnées soit d'une traduction dans sa propre langue, soit d'une traduction dans l'une quelconque des langues officielles du Conseil de l'Europe ou dans celle de ces langues qu'il indiquera. Les autres Etats peuvent appliquer la règle de la réciprocité.

3. Le présent article ne porte pas atteinte aux dispositions relatives à la traduction des demandes et pièces annexes contenues dans les accords ou arrangements en vigueur ou à intervenir entre deux ou

Artikel 18

1. Myndigheterna i den anmodade staten skall ofördröjligen lämna myndigheterna i den anmodande staten meddelande om åtgärder som vidtagits på grund av framställningen om verkställighet.

2. Myndigheterna i den anmodade staten skall i förekommande fall översända till myndigheterna i den anmodande staten en handling som utvisar att påföljden har blivit verkställd.

Artikel 19

1. Översättning av framställning och därvid fogade handlingar får ej krävas i annat fall än som anges i andra stycket i denna artikel.

2. Fördragsslutande stat kan vid undertecknande av denna konvention eller vid deponering av ratifikations-, godkännande- eller anslutningsinstrument genom förklaring till Europarådets generalsekreterare förbehålla sig rätt att kräva, att framställningar och därvid fogade handlingar skall åtföljas av översättning antingen till dess eget språk eller till något av Europarådets officiella språk eller till det av dessa språk som den anger. Annan fördragsslutande stat kan kräva ömsesidig tillämpning av förklaringen.

3. Denna artikel inkräktar icke på bestämmelser om översättning av framställningar och därvid fogade handlingar som kan finnas i avtal eller överenskommelser som är i kraft eller kan komma att ingås mel-

cluded between two or more Contracting States.

Article 20

Evidence and documents transmitted in application of this Convention need not be authenticated.

Section 3. Judgments rendered in absentia and "ordonnances pénales"

Article 21

1. Unless otherwise provided in this Convention, enforcement of judgments rendered in absentia and of "ordonnances pénales" shall be subject to the same rules as enforcement of other judgments.

2. Except as provided in paragraph 3, a judgment in absentia for the purposes of this Convention means any judgment rendered by a court in a Contracting State after criminal proceedings at the hearing of which the sentenced person was not personally present.

3. Without prejudice to Articles 25, paragraph 2, 26, paragraph 2 and 29, the following shall be considered as judgments rendered after a hearing of the accused:

(a) any judgment in absentia and any "ordonnance pénale" which have been confirmed or pronounced in the sentencing State after opposition by the person sentenced;

(b) any judgment rendered in absentia on appeal, provided that the appeal from the judgment of the court of first instance was lodged by the person sentenced.

plusieurs Etats Contractants.

Article 20

Les pièces et documents transmis en application de la présente Convention sont dispensés de toutes formalités de légalisation.

Section 3. Jugements par défaut et ordonnances pénales

Article 21

1. Sous réserve des dispositions contraires contenues dans la présente Convention, l'exécution des jugements par défaut et des ordonnances pénales est soumise aux mêmes règles que celle des autres jugements.

2. Sous réserve du paragraphe 3 est réputée jugement par défaut au sens de la présente Convention toute décision rendue par une juridiction répressive d'un Etat Contractant à la suite d'une action pénale alors que le condamné n'a pas comparu en personne à l'audience.

3. Sans préjudice du paragraphe 2 de l'article 25, du paragraphe 2 de l'article 26 et de l'article 29, est réputé contradictoire :

(a) tout jugement par défaut et toute ordonnance pénale, confirmés ou prononcés à la suite de l'opposition du condamné dans l'Etat de condamnation;

(b) tout jugement par défaut rendu en appel pour autant que l'appel contre le jugement de première instance ait été interjeté par le condamné.

lan två eller flera av de fördragsslutande staterna.

Artikel 20

Bevismaterial och handlingar som översänds enligt denna konvention behöver icke legaliseras.

Avdelning 3. Utevarodom och "ordonnance pénale"

Artikel 21

1. Om annat ej föreskrivs i konventionen, gäller samma regler för verkställighet av utevarodom och för "ordonnance pénale" som för verkställighet av annan dom.

2. Utom i fall som avses i tredje stycket förstås i denna konvention med utevarodom varje dom, som meddelats av domstol i fördragslutande stat efter förhandling i brottmål, vid vilken den dömda ej var närvarande.

3. Följande domar skall, utöver dem som avses i artiklarna 25 andra stycket, 26 andra stycket och 29, anses som domar meddelade efter den dömdes hörande:

(a) utevarodom eller "ordonnance pénale" som har fastställts eller meddelats i den dömande staten efter särskild talan (opposition) av den dömda,

(b) utevarodom meddelad av högre instans under försättning att talan mot domen i första instans förts av den dömda.

Article 22

Any judgments rendered in absentia and any "ordonnances pénales" which have not yet been the subject of appeal or opposition may, as soon as they have been rendered, be transmitted to the requested State for the purpose of notification and with a view to enforcement.

Article 23

1. If the requested State sees fit to take action on the request to enforce a judgment rendered in absentia or an "ordonnance pénale", it shall cause the person sentenced to be personally notified of the decision rendered in the requesting State.

2. In the notification to the person sentenced information shall also be given:

(a) that a request for enforcement has been presented in accordance with this Convention;

(b) that the only remedy available is an opposition as provided for in Article 24 of this Convention;

(c) that the opposition must be lodged with such authority as may be specified; that for the purposes of its admissibility the opposition is subject to the provisions of Article 24 of this Convention; and that the person sentenced may ask to be heard by the authorities of the sentencing State;

(d) that, if no opposition is lodged within the prescribed period, the judgment will, for the entire purposes

Article 22

Le jugement par défaut et l'ordonnance pénale qui n'ont pas déjà fait l'objet d'une opposition ou d'un autre recours, peuvent être envoyés à l'Etat requis dès qu'ils sont prononcés, pour notification et exécution éventuelle.

Article 23

1. Si l'Etat requis estime qu'il y a lieu de donner suite à la demande d'exécution d'un jugement par défaut ou d'une ordonnance pénale, il fait notifier au condamné en personne la décision rendue dans l'Etat requérant.

2. Dans l'acte de notification envoyé au condamné, avis lui est donné :

(a) qu'une demande d'exécution a été présentée conformément à la présente Convention;

(b) que la seule voie de recours ouverte est l'opposition prévue à l'article 24;

(c) que la déclaration d'opposition doit être faite auprès de l'autorité qui lui est désignée et que cette déclaration est soumise pour sa recevabilité aux conditions exigées par l'article 24 et qu'il peut demander à être jugé par les autorités de l'Etat de condamnation;

(d) qu'en l'absence d'une opposition dans le délai utile, la décision est réputée contradictoire pour l'entière

Artikel 22

Utevarodom eller "ordonnance pénale" kan, utan att domen ännu varit föremål för talan eller opposition, så snart den meddelats sändas till den anmodade staten för delgivning och eventuell verkställighet.

Artikel 23

1. Om den anmodade staten finner skäl att vidta åtgärd rörande framställning att verkställa utevarodom eller "ordonnance pénale", skall den låta delge den dömd personligen det avgörande som meddelats i den anmodande staten.

2. I delgivningshandlingen skall den dömd också upplysas:

(a) att framställning om verkställighet har gjorts i enlighet med konventionen;

(b) att enda möjliga rättsmedel är opposition i enlighet med artikel 24 i konventionen;

(c) att opposition skall anföras hos den myndighet som anges och skall för att kunna upptagas till prövning ske i enlighet med bestämmelserna i artikel 24 i denna konvention, samt att den dömd kan begära att få talan prövad av myndigheterna i den dömande staten;

(d) att domen, om opposition ej anföras inom föreskriven tid, vid tillämpning av denna konvention kom-

of this Convention, be considered as having been rendered after a hearing of the accused.

3. A copy of the notification shall be sent promptly to the authority which requested enforcement.

Article 24

1. After notice of the decision has been served in accordance with Article 23, the only remedy available to the person sentenced shall be an opposition. Such opposition shall be examined, as the person sentenced chooses, either by the competent court in the requesting State or by that in the requested State. If the person sentenced expresses no choice, the opposition shall be examined by the competent court in the requested State.

2. In the cases specified in the preceding paragraph, the opposition shall be admissible if it is lodged with the competent authority of the requested State within a period of 30 days from the date on which the notice was served. This period shall be reckoned in accordance with the relevant rules of the law of the requested State. The competent authority of that State shall promptly notify the authority which made the request for enforcement.

Article 25

1. If the opposition is examined in the requesting State, the person sentenced shall be summoned to appear in that State at the new hearing of the case. Notice

application de la présente Convention.

3. Copie de l'acte de notification est adressée sans délai à l'autorité qui a requis l'exécution.

Article 24

1. Dès que la décision a été notifiée conformément à l'article 23 la seule voie de recours ouverte au condamné est l'opposition. Cette opposition est soumise selon le choix du condamné, soit à la juridiction compétente de l'Etat requérant, soit à celle de l'Etat requis. Si le condamné n'exprime pas de choix, l'opposition est soumise à la juridiction compétente de l'Etat requis.

2. Dans les deux cas visés au paragraphe précédent, l'opposition est recevable si elle est faite par déclaration adressée à l'autorité compétente de l'Etat requis dans un délai de 30 jours à partir du jour de la notification. Le délai est calculé conformément aux règles y relatives de la loi de l'Etat requis. L'autorité compétente de cet Etat avise sans délai l'autorité qui a fait la demande d'exécution.

Article 25

1. Si l'opposition est jugée dans l'Etat requérant, le condamné est cité à comparaître dans cet Etat à l'audience fixée pour nouvel examen de l'affaire. Cette

mer att anses som meddelad efter den dömdes hörande.

3. Ett exemplar av delgivningshandlingen skall ofördröjligen sändas till den myndighet som har begärt verkställigheten.

Artikel 24

1. Sedan delgivning av avgörandet skett i enlighet med artikel 23, är opposition enda möjliga rättsmedel för den dömda. Opposition skall efter den dömdes val prövas antingen av behörig domstol i den anmodande staten eller av sådan domstol i den anmodade staten. Om den dömda icke utnyttjar sin valmöjlighet, skall oppositionen prövas av behörig domstol i den anmodade staten.

2. I fall som anges i föregående stycke skall oppositionen upptas till prövning, om den har anförts hos behörig myndighet i den anmodade staten inom en tid av 30 dagar räknat från dagen för delgivningen. Denna period skall beräknas i enlighet med tillämpliga bestämmelser i den anmodade statens lag. Vederbörande myndighet i den staten skall ofördröjligen underrätta den myndighet som har gjort framställningen om verkställighet.

Artikel 25

1. Om opposition prövas i den anmodande staten, skall den dömda kallas att infinna sig till ny förhandling i målet i den staten. Kallelsen skall delges ho-

to appear shall be personally served not less than 21 days before the new hearing. This period may be reduced with the consent of the person sentenced. The new hearing shall be held before the court which is competent in the requesting State and in accordance with the procedure of that State.

2. If the person sentenced fails to appear personally or is not represented in accordance with the law of the requesting State, the court shall declare the opposition null and void and its decision shall be communicated to the competent authority of the requested State. The same procedure shall be followed if the court declares the opposition inadmissible. In both cases, the judgment rendered in absentia or the "ordonnance pénale" shall, for the entire purposes of this Convention, be considered as having been rendered after a hearing of the accused.

3. If the person sentenced appears personally or is represented in accordance with the law of the requesting State and if the opposition is declared admissible, the request for enforcement shall be considered as null and void.

Article 26

1. If the opposition is examined in the requested State the person sentenced shall be summoned to appear in that State at the new hearing of the case. Notice to appear shall be personally served not less than 21 days before the new hearing. This period may be re-

citation lui sera notifiée en personne au moins 21 jours avant ce nouvel examen. Ce délai peut être abrégé avec l'accord du condamné. Le nouvel examen a lieu devant le juge compétent de l'Etat requérant et selon la procédure de cet Etat.

2. Si le condamné ne comparait pas en personne ou n'est pas représenté conformément à la loi de l'Etat requérant, le juge déclare l'opposition non avenue et sa décision est communiquée à l'autorité compétente de l'Etat requis. Il en est de même lorsque le juge déclare l'opposition non recevable. Dans l'un et dans l'autre cas le jugement rendu par défaut ou l'ordonnance pénale est réputé contradictoire pour l'entière application de la présente Convention.

3. Si le condamné comparait en personne ou est représenté conformément à la loi de l'Etat requérant et si l'opposition est recevable, la demande d'exécution est considérée comme non avenue.

Article 26

1. Si l'opposition est jugée dans l'Etat requis, le condamné est cité à comparaître dans cet Etat à l'audience fixée pour nouvel examen de l'affaire. Cette citation lui sera notifiée en personne au moins 21 jours avant ce nouvel examen. Ce délai peut être abrégé avec

nom personligen ej senare än 21 dagar före den nya förhandlingen. Denna tidsfrist kan förkortas med den dömdes samtycke. Den nya förhandlingen skall hållas inför den domstol som är behörig i den anmodande staten och i enlighet med den statens rättegångsordning.

2. Om den dömda underlåter att inställa sig personligen eller ej är företrädd i enlighet med lagen i den anmodande staten, skall domstolen förklara oppositionen utan laga verkan. Dess beslut skall översändas till vederbörande myndighet i den anmodade staten. Detsamma skall gälla om domstolen förklarar att oppositionen ej kan upptas till prövning. I båda fallen skall för denna konventions tillämpning utesarodomen eller ifrågavarande "ordonnance pénale" anses ha meddelats efter den dömdes hörande.

3. Om den dömda inställer sig personligen eller är företrädd i enlighet med lagen i den anmodande staten och oppositionen upptas till prövning, skall begäran om verkställighet anses utan laga verkan.

Artikel 26

1. Om opposition prövas i den anmodade staten, skall den dömda kallas till ny förhandling i målet i den staten. Kallelsen skall delges honom personligen ej senare än 21 dagar före den nya förhandlingen. Denna tidsfrist kan förkortas med den dömdes sam-

duced with the consent of the person sentenced. The new hearing shall be held before the court which is competent in the requested State and in accordance with the procedure of that State.

2. If the person sentenced fails to appear personally or is not represented in accordance with the law of the requested State, the court shall declare the opposition null and void. In that event, and if the court declares the opposition inadmissible, the judgment rendered in absentia or the "ordonnance pénale" shall, for the entire purposes of this Convention, be considered as having been rendered after a hearing of the accused.

3. If the person sentenced appears personally or is represented in accordance with the law of the requested State, and if the opposition is admissible, the act shall be tried as if it had been committed in that State. Preclusion of proceedings by reason of lapse of time shall, however, in no circumstances be examined. The judgment rendered in the requesting State shall be considered null and void.

4. Any step with a view to proceedings or a preliminary enquiry, taken in the sentencing State in accordance with its law and regulations, shall have the same validity in the requested State as if it had been taken by the authorities of that State, provided that assimilation does not give such steps a greater

l'accord du condamné. Le nouvel examen a lieu devant le juge compétent de l'Etat requis et selon la procédure de cet Etat.

2. Si le condamné ne comparait pas en personne ou n'est pas représenté conformément à la loi de l'Etat requis, le juge déclare l'opposition non avenue. Dans ce cas et lorsque le juge déclare l'opposition non recevable le jugement rendu par défaut ou l'ordonnance pénale est réputé contradictoire pour l'entière application de la présente Convention.

3. Si le condamné comparait en personne ou est représenté conformément à la loi de l'Etat requis, et si l'opposition est recevable, le fait est jugé comme le même fait commis dans cet Etat. Toutefois, il ne peut être examiné si la prescription de l'action pénale serait acquise. Le jugement rendu dans l'Etat requérant est considéré comme non avenue.

4. Tout acte en vue de poursuites ou d'instructions, accompli dans l'Etat de condamnation conformément aux lois et règlements qui y sont en vigueur, a la même valeur dans l'Etat requis que s'il avait été accompli par les autorités de cet Etat, sans que cette assimilation puisse avoir pour effet de donner à cet acte

tycke. Den nya förhandlingen skall hållas inför den domstol som är behörig i den anmodade staten och i enlighet med den statens rättegångsordning.

2. Om den dömda underlåter att inställa sig personligen eller ej är företrädd i enlighet med lagen i den anmodade staten, skall domstolen förklara oppositionen utan laga verkan. I det fallet eller om domstolen förklarar att oppositionen ej kan upptas till prövning, skall utesarodomen eller ifrågavarande "ordonnance pénale" vid denna konventions tillämpning anses ha meddelats efter den dömdes hörande.

3. Om den dömda inställer sig personligen eller är företrädd i enlighet med lagen i den anmodade staten och oppositionen upptas till prövning, skall gärningen bedömas som om den hade begåtts i den staten. Åtalspreskription skall emellertid ej prövas under några omständigheter. Den dom som meddelats i den anmodande staten skall anses utan laga verkan.

4. Varje åtgärd för väckande av åtal eller förundersökning, som vidtagits i den dömande staten i enlighet med dess lag och administrativa föreskrifter, skall ha samma giltighet i den anmodade staten som om den hade vidtagits av myndighet i den staten, förutsatt att åtgärden därigenom icke får större bevis-

evidential weight than they have in the requesting State.

Article 27

For the purpose of lodging an opposition and for the purpose of the subsequent proceedings, the person sentenced in absentia or by an "ordonnance pénale" shall be entitled to legal assistance in the cases and on the conditions prescribed by the law of the requested State and, where appropriate, of the requesting State.

Article 28

Any judicial decisions given in pursuance of Article 26, paragraph 3, and enforcement thereof, shall be governed solely by the law of the requested State.

Article 29

If the person sentenced in absentia or by an "ordonnance pénale" lodges no opposition, the decision shall, for the entire purposes of this Convention, be considered as having been rendered after the hearing of the accused.

Article 30

National legislations shall be applicable in the matter of reinstatement if the sentenced person, for reasons beyond his control, failed to observe the time-limits laid down in Articles 24, 25 and 26 or to appear personally at the hearing fixed for the new examination of the case.

une force probante supérieure à celle qu'il a dans l'Etat requérant.

Article 27

Pour l'introduction de l'opposition et la procédure qui suit, le condamné par défaut ou par une ordonnance pénale a droit à l'attribution d'office d'un défenseur dans les cas et conditions prévus par la loi de l'Etat requis et, le cas échéant, de l'Etat requérant.

Article 28

Les décisions judiciaires rendues en vertu du paragraphe 3 de l'article 26 et leur exécution sont uniquement régies par la loi de l'Etat requis.

Article 29

Si le condamné par défaut ou par une ordonnance pénale ne fait pas opposition, la décision est réputée contradictoire pour l'entière application de la présente Convention.

Article 30

Les dispositions des législations nationales relatives à la restitution en entier sont applicables lorsque pour des raisons indépendantes de sa volonté, le condamné a omis d'observer les délais visés aux articles 24, 25 et 26 ou de comparaître à l'audience fixée pour le nouvel examen de l'affaire.

värde än den har i den anmodande staten.

Artikel 27

För väckande av opposition och under den följande rättegången skall person som har dömts i sin frånvaro eller genom "ordonnance pénale" vara berättigad till biträde av försvarare i de fall och på de villkor som föreskrivs i den anmodade statens eller, i förekommande fall, i den anmodande statens lag.

Artikel 28

Judiciellt avgörande i enlighet med artikel 26 tredje stycket och verkställighet därav skall regleras enbart av den anmodade statens lag.

Artikel 29

Om en person som har dömts i sin frånvaro eller genom en "ordonnance pénale" ej anför opposition, skall utöver domen eller ifrågavarande "ordonnance pénale" för tillämpningen av denna konvention anses som om den hade meddelats efter den dömdes hörande.

Artikel 30

Nationell lagstiftning skall tillämpas beträffande återställande av försutten tid, om den dömden på grund av omständighet över vilken han ej kunnat råda har underlåtit att iakttaga tidsfristerna i artiklarna 24, 25 eller 26 eller att inställa sig personligen vid förhandling som utsatts för ny prövning av målet.

Section 4. Provisional measures

Article 31

If the sentenced person is present in the requesting State after notification of the acceptance of its request for enforcement of a sentence involving deprivation of liberty is received, that State may, if it deems it necessary in order to ensure enforcement, arrest him with a view to his transfer under the provisions of Article 43.

Article 32

1. When the requesting State has requested enforcement, the requested State may arrest the person sentenced:

(a) if, under the law of the requested State, the offence is one which justifies remand in custody, and

(b) if there is a danger of abscondence or, in case of a judgment rendered in absentia, a danger of sequestration of evidence.

2. When the requesting State announces its intention to request enforcement, the requested State may, on application by the requesting State, arrest the person sentenced, provided that requirements under (a) and (b) of the preceding paragraph are satisfied. The said application shall state the offence which led to the judgment and the time and place of its perpetration, and contain as accurate a description as possible of the person sentenced. It shall also contain a brief

Section 4. Mesures provisoires

Article 31

Si la personne jugée est présente dans l'Etat requérant après que la notification de l'acceptation de la demande de cet Etat en vue de l'exécution d'un jugement impliquant une privation de liberté a été reçue, cet Etat peut, s'il l'estime nécessaire pour assurer l'exécution, arrêter cette personne aux fins de la transférer conformément aux dispositions de l'article 43.

Article 32

1. Lorsque l'Etat requérant a demandé l'exécution, l'Etat requis peut procéder à l'arrestation du condamné :

(a) si la loi de l'Etat requis autorise la détention préventive en raison de l'infraction et

(b) s'il existe un danger de fuite ou, dans le cas d'une condamnation par défaut, un danger d'obscurcissement des preuves.

2. Lorsque l'Etat requérant annonce son intention de demander l'exécution, l'Etat requis peut, sur demande de l'Etat requérant, procéder à l'arrestation du condamné pour autant que les conditions mentionnées sous (a) et (b) du paragraphe précédent soient remplies. Cette demande doit mentionner l'infraction qui a entraîné la condamnation, le temps et le lieu où elle a été commise, ainsi que le signalement aussi précis que possible du condamné. Elle doit également comprendre

Avdelning 4. Tillfälliga tvångsåtgärder

Artikel 31

Om den dömda befinner sig i den anmodande staten efter det den staten har mottagit underrättelse om godkännande av dess begäran om verkställighet av dom på frihetsberövande påföljd, kan staten, om den anser det nödvändigt för att säkra verkställigheten, anhålla och häkta honom i syfte att sedan överföra honom enligt bestämmelserna i artikel 43.

Artikel 32

1. När den anmodande staten har begärt verkställighet, kan den anmodade staten anhålla och häkta den dömda

(a) om brottet är sådant att anhållande eller häktning kan ske enligt lagen i den anmodade staten och

(b) om det föreligger fara för avvikande eller — vid utevarodom — fara för undanröjande av bevis.

2. När den anmodande staten har meddelat sin avsikt att begära verkställighet, kan den anmodade staten på framställning av den anmodande staten anhålla och häkta den dömda, förutsatt att villkoren under (a) och (b) i föregående stycke är uppfyllda. I framställningen skall anges det brott som har föranlett domen samt tid och plats för brottets begående. Framställningen skall dessutom innehålla en så noggrann beskrivning som möjligt av den dömdes person. Den

statement of the facts on which the judgment is based.

Article 33

1. The person sentenced shall be held in custody in accordance with the law of the requested State; the law of that State shall also determine the conditions on which he may be released.

2. The person in custody shall in any event be released:

(a) after a period equal to the period of deprivation of liberty imposed in the judgment;

(b) if he was arrested in pursuance of Article 32, paragraph 2, and the requested State did not receive, within 18 days from the date of the arrest, the request together with the documents specified in Article 16.

Article 34

1. A person held in custody who is summoned to appear today in the requested State in the requesting State in accordance with Article 25 as a result of the opposition he has lodged, shall be transferred before the competent court in pursuance of Article 32 for that purpose to the territory of the requesting State.

2. After transfer, the said person shall not be kept in custody by the requesting State out in Article 33, paragraph 2 (a), is met or if the requesting State does not request enforcement of a further sentence. The person

un exposé succinct des faits sur lesquels repose la condamnation.

Article 33

1. La détention est régie par la loi de l'Etat requis et celle-ci détermine également les conditions dans lesquelles la personne arrêtée peut être mise en liberté.

2. La détention prend fin en tout cas :

(a) si sa durée atteint celle de la sanction privative de liberté prononcée ;

(b) s'il a été procédé à l'arrestation en application du paragraphe 2 de l'article 32 et si l'Etat requis n'a pas reçu dans les 18 jours à partir de la date de l'arrestation la demande accompagnée des pièces visées à l'article 16.

Article 34

1. La personne détenue dans l'Etat requis en vertu de l'article 32 et citée à comparaître à l'audience du tribunal compétent dans l'Etat requérant conformément à l'article 25, à la suite de l'opposition qu'elle a faite, est transférée à cette fin sur le territoire de cet Etat.

2. La détention de la personne transférée n'est pas maintenue par l'Etat requérant dans les cas visés au paragraphe 2 (a) de l'article 33 ou si l'Etat requérant ne demande pas l'exécution de la nouvelle condamnation. La personne transférée est

skall vidare innehålla en kort redogörelse för de faktiska omständigheter på vilka domen grundas.

Artikel 33

1. Den dömda skall hållas i häkte i enlighet med den anmodade statens lag. Den statens lag är också bestämmande för villkoren för hans frigivande.

2. Den häktade skall under alla förhållanden friges

(a) efter en tid som svarar mot längden av den ådömda frihetsberövande påföljden,

(b) om han har anhållits och häktats enligt artikel 32 andra stycket och den anmodade staten ej inom 18 dagar från dagen för anhållandet har mottagit framställning om verkställighet åtföljd av de handlingar som anges i artikel 16.

Artikel 34

1. Om en person, som hålls i häkte i den anmodade staten enligt artikel 32, kallas att inställa sig inför vederbörande domstol i den anmodande staten i enlighet med artikel 25 på grund av att han har anfört opposition, skall han i detta syfte överföras till den anmodande statens område.

2. Efter överföringen skall den häktade ej hållas i häkte av den anmodande staten om villkoret i artikel 33 andra stycket (a) är uppfyllt eller om den anmodande staten ej gör framställning om verkställighet av en ny dom. Den häktade skall

shall be promptly returned to the requested State unless he has been released.

Article 35

1. A person summoned before the competent court of the requesting State as a result of the opposition he has lodged shall not be proceeded against, sentenced or detained with a view to the carrying out of a sentence or detention order nor shall he for any other reason be restricted in his personal freedom for any act or offence which took place prior to his departure from the territory of the requested State and which is not specified in the summons unless he expressly consents in writing. In the case referred to in Article 34, paragraph 1, a copy of the statement of consent shall be sent to the State from which he has been transferred.

2. The effects provided for in the preceding paragraph shall cease when the person summoned, having had the opportunity to do so, has not left the territory of the requesting State during 15 days after the date of the decision following the hearing for which he was summoned to appear or if he returns to that territory after leaving it without being summoned anew.

Article 36

1. If the requesting State has requested enforcement of a confiscation of property, the requested State

renvoyée dans le plus bref délai dans l'Etat requis, sauf si elle est mise en liberté.

Article 35

1. Une personne citée devant un tribunal compétent de l'Etat requérant à la suite de l'opposition qu'elle a faite ne sera ni poursuivie, ni jugée, ni détenue en vue de l'exécution d'une peine ou d'une mesure de sûreté, ni soumise à toute autre restriction de sa liberté individuelle pour un fait quelconque antérieur à son départ du territoire de l'Etat requis et non visé par la citation, sauf si cette personne y consent expressément par écrit. Dans le cas prévu au paragraphe 1 de l'article 34, une copie de la déclaration de consentement sera transmise à l'Etat d'où la personne a été transférée.

2. Les effets prévus au paragraphe précédent cessent lorsque la personne citée, ayant eu la possibilité de le faire, n'a pas quitté le territoire de l'Etat requérant dans les 15 jours après la date de la décision qui a suivi l'audience à laquelle elle a comparu ou si elle y est retournée sans être citée à nouveau après l'avoir quitté.

Article 36

1. Lorsque l'Etat requérant a demandé l'exécution d'une confiscation, l'Etat requis peut procéder à la

så snart som möjligt återvändas till den anmodade staten, om han ej har frigetts.

Artikel 35

1. Den som har kallats till vederbörande domstol i den anmodande staten efter att ha anfört opposition, får ej åtalas, dömas eller berövas friheten för verkställighet av straff eller tvångsåtgärd och ej heller underkastas annan inskränkning i sin personliga frihet för gärning som har begåtts innan han lämnade den anmodande statens område och som ej är särskilt angiven i kallelsen, om han ej skriftligen ger sitt uttryckliga medgivande härtill. I fall som avses i artikel 34 första stycket skall ett exemplar av medgivandet sändas till den stat från vilken han har blivit överförd.

2. Bestämmelserna i föregående stycke skall ej längre gälla, när den kallade personen, trots att tillfälle har funnits, ej har lämnat den anmodande statens område under en tid av 15 dagar räknad från den dag då beslut meddelades efter den förhandling, till vilken han hade kallats, eller om han återvänder till den statens område efter att ha lämnat det men utan att ha kallats på nytt.

Artikel 36

1. Om den anmodande staten har begärt verkställighet av förverkande av egendom, kan den anmoda-

may provisionally seize the property in question, on condition that its own law provides for seizure in respect of similar facts.

2. Seizure shall be carried out in accordance with the law of the requested State which shall also determine the conditions on which the seizure may be lifted.

Section 5. Enforcement of sanctions

(a) *General clauses*

Article 37

A sanction imposed in the requesting State shall not be enforced in the requested State except by a decision of the court of the requested State. Each Contracting State may, however, empower other authorities to take such decisions if the sanction to be enforced is only a fine or a confiscation and if these decisions are susceptible of appeal to a court.

Article 38

The case shall be brought before the court or the authority empowered under Article 37 if the requested State sees fit to take action on the request for enforcement.

Article 39

1. Before a court takes a decision upon a request for enforcement the sentenced person shall be given the opportunity to state his views. Upon application he shall be heard by the court

saisie provisoire si sa loi prévoit la saisie pour des faits analogues.

2. La saisie est régie par la loi de l'Etat requis et celle-ci détermine également les conditions dans lesquelles la saisie peut être levée.

Section 5. Exécution des sanctions

(a) *Clauses générales*

Article 37

L'exécution d'une sanction prononcée dans l'Etat requérant ne peut avoir lieu dans l'Etat requis qu'en vertu d'une décision du juge de cet Etat. Tout Etat Contractant peut toutefois charger d'autres autorités de prendre de telles décisions s'il s'agit seulement de l'exécution d'une amende ou d'une confiscation et si une voie de recours judiciaire est prévue contre ces décisions.

Article 38

L'affaire est portée devant le juge ou l'autorité désignée en vertu de l'article 37 si l'Etat requis estime qu'il y a lieu de donner suite à la demande d'exécution.

Article 39

1. Avant de prendre une décision sur la demande d'exécution, le juge donne au condamné la possibilité de faire valoir son point de vue. Si le condamné le demande, il est entendu soit

de staten ta egendomen i beslag, under förutsättning att dess egen lag innehåller bestämmelser om beslag vid motsvarande omständigheter.

2. Beslag skall verkställas i enlighet med lagen i den anmodade staten. Denna lag reglerar också villkoren för beslagets hävande.

Avdelning [5.] Verkställighet av påföljder

(a) *Allmänna bestämmelser*

Artikel 37

Påföljd som har ådömts i den anmodande staten får verkställas i den anmodade staten endast efter beslut av domstol i den staten. Fördragslutande stat kan emellertid bemyndiga annan myndighet att meddela sådant beslut, om den påföljd som skall verkställas endast är böter eller förverkande och om beslutet kan överklagas till domstol.

Artikel 38

Saken skall tas upp vid domstol eller av myndighet som avses i artikel 37 om den anmodade staten finner skäl att vidtaga åtgärd i anledning av framställning om verkställighet.

Artikel 39

1. Innan domstol beslutar i anledning av framställning om verkställighet, skall den dömde ges tillfälle att yttra sig. På begäran skall han höras antingen vid särskilt förhör (letters rogatory) el-

either by letters rogatory or in person. A hearing in person must be granted following his express request to that effect.

2. The court may, however, decide on the acceptance of the request for enforcement in the absence of a sentenced person requesting a personal hearing if he is in custody in the requesting State. In these circumstances any decision as to the substitution of the sanction under Article 44 shall be adjourned until, following his transfer to the requested State, the sentenced person has been given the opportunity to appear before the court.

Article 40

1. The court, or in the cases referred to in Article 37, the authority empowered under the same Article, which is dealing with the case shall satisfy itself:

(a) that the sanction whose enforcement is requested was imposed in a European criminal judgment;

(b) that the requirements of Article 4 are met;

(c) that the condition laid down in Article 6 (a) is not fulfilled or should not preclude enforcement;

(d) that enforcement is not precluded by Article 7;

(e) that, in case of a judgment rendered in absentia or an "ordonnance pénale" the requirements of Section 3 of this Part are met.

par commission rogatoire, soit en personne devant le juge. L'audition en personne est ordonnée sur demande expresse du condamné.

2. Toutefois, le juge peut, si le condamné qui a demandé à comparaître en personne est détenu dans l'Etat requérant, se prononcer, en son absence, sur l'acceptation de la demande d'exécution. Dans ce cas, la décision concernant la substitution de la sanction, visée par l'article 44, est ajournée jusqu'à ce que le condamné, à la suite de son transfert dans l'Etat requis, ait la possibilité de comparaître devant le juge.

Article 40

1. Le juge saisi de l'affaire ou dans les cas prévus à l'article 37, l'autorité désignée en vertu du même article s'assure :

(a) que la sanction dont l'exécution est demandée a été infligée par un jugement répressif européen ;

(b) que les conditions prévues à l'article 4 sont remplies ;

(c) que la condition prévue à l'alinéa (a) de l'article 6 n'est pas remplie ou qu'elle ne s'oppose pas à l'exécution ;

(d) que l'exécution ne se heurte pas à l'article 7 ;

(e) qu'au cas d'une condamnation par défaut ou d'une ordonnance pénale, il est satisfait aux conditions mentionnées à la section 3 de ce titre.

ler personligen vid domstolen. En uttrycklig begäran att höras personligen skall bifallas.

2. Domstolen kan emellertid, även om den dömda har begärt personligt hörande, godkänna framställning om verkställighet utan att han är närvarande, om han är berövd friheten i den anmodande staten. I så fall skall beslut rörande utbytande av påföljd enligt artikel 44 uppskjutas tills den dömda har överförts till den anmodade staten och getts tillfälle att inställa sig inför domstolen.

Artikel 40

1. Domstol eller myndighet som avses i artikel 37, vilken handlägger målet skall förvissa sig om:

(a) att den påföljd för vilken verkställighet begärs har ålagts i europeisk brottmålsdom;

(b) att villkoren i artikel 4 är uppfyllda;

(c) att sådant fall ej föreligger som avses i artikel 6 (a) eller i varje fall ej hindrar verkställighet;

(d) att verkställighet ej är utesluten enligt artikel 7;

(e) att villkoren i avdelning 3 av denna del är uppfyllda såvitt gäller utevarodom eller "ordonnance pénale".

2. Each Contracting State may entrust to the court or the authority empowered under Article 37 the examination of other conditions of enforcement provided for in this Convention.

Article 41

The judicial decisions taken in pursuance of the present section with respect to the requested enforcement and those taken on appeal from decisions by the administrative authority referred to in Article 37, shall be appealable.

Article 42

The requested State shall be bound by the findings as to the facts insofar as they are stated in the decision or insofar as it is impliedly based on them.

(b) Clauses relating specifically to enforcement of sanctions involving deprivation of liberty

Article 43

When the sentenced person is detained in the requesting State he shall, unless the law of that State otherwise provides, be transferred to the requested State as soon as the requesting State has been notified of the acceptance of the request for enforcement.

Article 44

1. If the request for enforcement is accepted, the court shall substitute for the sanction involving depriva-

2. Tout Etat Contractant est libre de charger le juge ou l'autorité désignée en vertu de l'article 37 de l'examen d'autres conditions de l'exécution prévues par la présente Convention.

Article 41

Une voie de recours doit être prévue contre les décisions judiciaires prises en vertu de la présente section en vue de l'exécution demandée ou celles prises sur recours contre une décision de l'autorité administrative désignée en vertu de l'article 37.

Article 42

L'Etat requis est lié par la constatation des faits dans la mesure où ceux-ci sont exposés dans la décision ou dans la mesure celle-ci se fonde implicitement sur eux.

(b) Clauses particulières à l'exécution des sanctions privatives de liberté

Article 43

Si le condamné est détenu dans l'Etat requérant, il doit, sauf dispositions contraires de la loi de cet Etat, être transféré dans l'Etat requis dès que l'Etat requérant a été informé de l'acceptation de la demande d'exécution.

Article 44

1. Lorsque la demande d'exécution est accueillie, le juge substitue à la sanction privative de liberté pronon-

2. Fördragsslutande stat kan bemyndiga domstolen eller myndighet som avses i artikel 37 att pröva andra i denna konvention angivna villkor för verkställighet.

Artikel 41

Avgörande meddelat av judiciell myndighet, antingen på grund av begärd verkställighet enligt bestämmelserna i denna avdelning eller efter talan mot beslut meddelat av administrativ myndighet som avses i artikel 37, skall kunna överklagas.

Artikel 42

Den anmodade staten skall vara bunden av den bedömning av vad som är styrkt i målet som uttryckligen framgår av det avgörande som skall verkställas eller som det indirekt framgår att domen grundar sig på.

(b) Särskilda bestämmelser om verkställighet av frihetsberövande påföljd

Artikel 43

När den dömde är berövad friheten i den anmodande staten skall han, om ej lagen i den staten föreskriver annorlunda, överföras till den anmodade staten så snart den anmodande staten har fått meddelande att framställningen om verkställighet har bifallits.

Artikel 44

1. Om framställning rörande verkställighet godkänns, skall domstolen ersätta den frihetsberövande

tion of liberty imposed in the requesting State a sanction prescribed by its own law for the same offence. This sanction may, subject to the limitations laid down in paragraph 2, be of a nature or duration other than that imposed in the requesting State. If this latter sanction is less than the minimum which may be pronounced under the law of the requested State, the court shall not be bound by that minimum and shall impose a sanction corresponding to the sanction imposed in the requesting State.

2. In determining the sanction, the court shall not aggravate the penal situation of the person sentenced as it results from the decision delivered in the requesting State.

3. Any part of the sanction imposed in the requesting State and any term of provisional custody, served by the person sentenced subsequent to the sentence shall be deducted in full. The same shall apply in respect of any period during which the person sentenced was remanded in custody in the requesting State before being sentenced insofar as the law of that State so requires.

4. Any Contracting State may, at any time, deposit with the Secretary General of the Council of Europe a declaration which confers on it in pursuance of the present Convention the right to enforce a sanction involving deprivation of liberty of the same nature as that imposed in the re-

cée dans l'Etat requérant une sanction prévue par sa propre loi pour le même fait. Cette sanction peut, dans les limites indiquées dans le paragraphe 2, être d'une autre nature ou durée que celle prononcée dans l'Etat requérant. Si cette dernière sanction est inférieure au minimum que la loi de l'Etat requis permet de prononcer, le juge n'est pas lié par ce minimum et applique une sanction correspondant à la sanction prononcée dans l'Etat requérant.

2. Lorsqu'il établit la sanction, le juge ne peut aggraver la situation pénale du condamné résultant de la décision rendue dans l'Etat requérant.

3. Toute partie de la sanction prononcée dans l'Etat requérant et toute période de détention provisoire, subies par le condamné après la condamnation, sont imputées intégralement. Il en est de même en ce qui concerne la détention préventive subie par le condamné dans l'Etat requérant avant sa condamnation pour autant que cette obligation découle de la loi de cet Etat.

4. Tout Etat Contractant peut, à tout moment, déposer auprès du Secrétaire Général du Conseil de l'Europe une déclaration qui lui confère, en vertu de la présente Convention, le droit d'exécuter une sanction privative de liberté de même nature que celle prononcée dans l'Etat requérant, même

påföljd som ådömts i den anmodande staten med påföljd som föreskrivs i egen lag för samma brott. Med de begränsningar som anges i andra stycket kan denna påföljd vara av annat slag eller varaktighet än den som har ådömts i den anmodande staten. Om den ådömda påföljden är lindrigare än det minimum som gäller enligt lagen i den anmodade staten, är domstolen icke bunden av detta minimum utan skall ådöma en påföljd som svarar mot den påföljd som har ålagts i den anmodande staten.

2. Vid bestämmande av påföljden får domstolen icke ådöma längre straff eller svårare påföljd än som framgår av det avgörande som meddelats i den anmodande staten.

3. Påföljd som har ådömts i den anmodande staten och tillfälligt frihetsberövande skall, till den del den dömden har undergått påföljden eller frihetsberövandet efter domen, avräknas i sin helhet. Detsamma skall gälla i fråga om tid under vilken den dömden har hållits i häkte i den anmodande staten före domen, såvitt detta följer av lagen i den staten.

4. Fördragslutande stat kan när som helst hos Europarådets generalsekreterare deponera en förklaring, som ger staten rätt i enlighet med denna konvention att verkställa frihetsberövande påföljd av samma slag som den vilken ålagts i den anmodande staten, även om påföljdens längd överskrider

requesting State even if the duration of that sanction exceeds the maximum provided for by its national law for a sanction of the same nature. Nevertheless, this rule shall only be applied in cases where the national law of this State allows, in respect of the same offence, for the imposition of a sanction of at the least the same duration as that imposed in the requesting State but which is of a more severe nature. The sanction imposed under this paragraph may, if its duration and purpose so require, be enforced in a penal establishment intended for the enforcement of sanctions of another nature.

(c) Clauses relating specifically to enforcement of fines and confiscations

Article 45

1. If the request for enforcement of a fine or confiscation of a sum of money is accepted, the court or the authority empowered under Article 37 shall convert the amount thereof into the currency of the requested State at the rate of exchange ruling at the time when the decision is taken. It shall thus fix the amount of the fine, or the sum to be confiscated, which shall nevertheless not exceed the maximum sum fixed by its own law for the same offence, or failing such a maximum, shall not exceed the maximum amount customarily imposed in the requested State in respect of a like offence.

si la durée de celle-ci dépasse le maximum prévu par sa loi nationale pour une sanction de cette nature. Toutefois, cette règle ne peut être appliquée que dans les cas où la loi nationale de cet Etat permet de prononcer pour le même fait une sanction qui a au moins la même durée que celle prononcée dans l'Etat requérant, mais qui est de nature plus sévère. La sanction appliquée conformément au présent paragraphe peut, si sa durée et sa finalité l'exigent, être exécutée dans un établissement pénitentiaire destiné à l'exécution de sanctions d'une autre nature.

(c) Clauses particulières à l'exécution des amendes ou des confiscations

Article 45

1. Lorsque la demande d'exécution d'une amende ou d'une confiscation d'une somme d'argent est accueillie, le juge ou l'autorité désignée en vertu de l'article 37 en convertit le montant en unités monétaires de l'Etat requis, en appliquant le taux de change en vigueur au moment où la décision est prise. Il détermine ainsi le montant de l'amende ou de la somme à confisquer sans pouvoir toutefois dépasser le maximum fixé par la loi de cet Etat pour le même fait, ou à défaut de maximum légal, le maximum du montant habituellement prononcé dans cet Etat pour un tel fait.

det maximum som föreskrivs i den statens egen lag för påföljd av detta slag. Denna bestämmelse får dock ej tillämpas annat än i fall då den anmodade statens nationella lagstiftning medger att för samma gärning åläggs påföljd av minst samma längd som den som ådömts i den anmodande staten men av strängare slag. Påföljd som har ålagts enligt detta stycke kan, om dess längd och syfte så påfordrar, verkställas i fängvårdsanstalt som är avsedd för verkställighet av påföljder av annat slag.

(c) Särskilda bestämmelser om verkställighet av böter och förverkande

Artikel 45

1. Om framställning rörande verkställighet av böter eller förverkande av penningbelopp godkänns, skall domstol eller myndighet som avses i artikel 37 omräkna beloppet till den anmodade statens valuta enligt den växlingskurs som gäller vid tiden för beslutet. Domstolen eller myndigheten skall sålunda bestämma bötes- eller förverkandebeloppet, men får dock ej överskrida det maximum som är bestämt i den anmodade statens lag för samma brott eller, om sådant maximum saknas, det högsta belopp som vanligen åläggs i den anmodade staten för sådant brott.

2. However, the court or the authority empowered under Article 37 may maintain up to the amount imposed in the requesting State the sentence of a fine or of a confiscation when such a sanction is not provided for by the law of the requested State for the same offence, but this law allows for the imposition of more severe sanctions. The same shall apply if the sanction imposed in the requesting State exceeds the maximum laid down in the law of the requested State for the same offence, but this law allows for the imposition of more severe sanctions.

3. Any facility as to time of payment or payment by instalments, granted in the requesting State, shall be respected in the requested State.

Article 46

1. When the request for enforcement concerns the confiscation of a specific object, the court or the authority empowered under Article 37 may order the confiscation of that object only insofar as such confiscation is authorised by the law of the requested State for the same offence.

2. However, the court or the authority empowered under Article 37 may maintain the confiscation ordered in the requesting State when this sanction is not provided for in the law of the requested State for the same offence but this law allows for the im-

2. Toutefois, le juge ou l'autorité désignée en vertu de l'article 37 est libre de maintenir à concurrence du montant prononcé dans l'Etat requérant la condamnation à l'amende ou à la confiscation lorsque cette sanction n'est pas prévue par la loi de l'Etat requis pour le même fait, mais que celle-ci permet de prononcer des sanctions plus graves. Il en est de même lorsque la sanction prononcée par l'Etat requérant dépasse le taux prévu par la loi de l'Etat requis pour le même fait, mais que celle-ci permet de prononcer des sanctions plus graves.

3. Toutes facilités de paiement ayant trait, soit au délai, soit à l'échelonnement des versements, accordées par l'Etat requérant seront respectées par l'Etat requis.

Article 46

1. Lorsque la demande d'exécution vise la confiscation d'un objet déterminé, le juge ou l'autorité désignée en vertu de l'article 37 ne peut ordonner la confiscation de cet objet que dans le cas où celle-ci est autorisée par la loi de l'Etat requis pour le même fait.

2. Toutefois, le juge ou l'autorité désignée en vertu de l'article 37 est libre de maintenir la confiscation prononcée dans l'Etat requérant lorsque cette sanction n'est pas prévue dans la loi de l'Etat requis pour le même fait, mais que celle-ci permet de pronon-

2. Domstol eller myndighet som avses i artikel 37 får dock behålla dom på böter eller förverkande oförändrad intill det belopp, som ålagts i den anmodande staten, när påföljd av detta slag ej är föreskriven i den anmodade statens lag för samma brott men denna lag medger att strängare påföljd ådöms. Detsamma skall gälla, om den påföljd som har ådömts i den anmodande staten överskrider det maximum som föreskrivs i den anmodade statens lag för samma brott, men denna lag medger att strängare påföljd ådöms.

3. Anstånd med betalning eller rätt till avbetalning, som medgivits i den anmodande staten, skall respekteras i den anmodade staten.

Artikel 46

1. När framställning om verkställighet gäller förverkande av visst föremål, får domstol eller myndighet som avses i artikel 37 besluta om förverkande av föremålet endast såvitt enligt den anmodade statens lag sådant förverkande kan ske för samma gärning.

2. Domstol eller myndighet som avses i artikel 37 kan dock lämna det förverkandebeslut som har meddelats i den anmodande staten oförändrat, när enligt den anmodade statens lag sådant förverkande icke kan ske för samma gärning men lagen medger att strängare

position of more severe sanctions.

Article 47

1. The proceeds of fines and confiscations shall be paid into the public funds of the requested State without prejudice to any rights of third parties.

2. Property confiscated which is of special interest may be remitted to the requesting State if it so requires.

Article 48

If a fine cannot be exacted, a court of the requested State may impose an alternative sanction involving deprivation of liberty insofar as the laws of both States so provide in such cases unless the requesting State expressly limited its request to exacting of the fine alone. If the court decides to impose an alternative sanction involving deprivation of liberty, the following rules shall apply:

(a) If conversion of a fine into a sanction involving deprivation of liberty is already prescribed either in the sentence pronounced in the requesting State or directly in the law of that State, the court of the requested State shall determine the nature and length of such sanction in accordance with the rules laid down by its own law. If the sanction involving deprivation of liberty already prescribed in the requesting State is less than the minimum which may be imposed under the law of the

cer des sanctions plus graves.

Article 47

1. Le produit des amendes et des confiscations revient au trésor de l'Etat requis, sans préjudice des droits des tiers.

2. Des objets confisqués qui représentent un intérêt particulier peuvent être remis à l'Etat requérant à sa demande.

Article 48

Lorsque l'exécution d'une amende s'avère impossible, une sanction substitutive privative de liberté peut être appliquée par un juge de l'Etat requis si la loi des deux Etats le prévoit en pareil cas, à moins que l'Etat requérant n'ait expressément limité sa demande à l'exécution de la seule amende. Si le juge décide d'imposer une sanction substitutive privative de liberté, les règles suivantes s'appliquent :

(a) Lorsque la conversion de l'amende en une sanction privative de liberté est déjà prescrite dans la condamnation rendue dans l'Etat requérant ou directement dans la loi de cet Etat, le juge de l'Etat requis en fixe le genre et la durée d'après les règles prévues par sa loi. Si la sanction privative de liberté déjà prescrite dans l'Etat requérant est inférieure au minimum que la loi de l'Etat requis permet de prononcer, le juge n'est pas lié par ce minimum et applique une sanction correspondante à

påföljd ådöms.

Artikel 47

1. Intäkter av böter och förverkande skall betalas till statskassan i den anmodade staten utan förfång för tredje mans rätt.

2. Förverkad egendom som är av särskilt intresse kan återsändas till den anmodande staten om så påfordras.

Artikel 48

Om böter ej kan indrivras, kan domstol i den anmodade staten ådöma förvandlingsstraff innefattande frihetsberövande, såvitt båda staternas lagstiftning innehåller bestämmelser härom och den anmodande staten ej uttryckligen har begränsat sin begäran till enbart indrivning av böter. Vid ådömande av förvandlingsstraff som innefattar frihetsberövande skall följande bestämmelser gälla.

(a) Om förvandling av böter till frihetsberövande påföljd redan är föreskriven antingen i den dom, som meddelats i den anmodande staten, eller direkt i den statens lag, skall domstolen i den anmodade staten bestämma påföljdens art och längd i enlighet med bestämmelserna i sin egen lagstiftning. Om den frihetsberövande påföljd som är föreskriven i den anmodande staten är lindrigare än det minimistraff vilket kan ådömas enligt lagen i den anmodade staten, är domstolen icke bunden av detta mi-

requested State, the court shall not be bound by that minimum and shall impose a sanction corresponding to the sanction prescribed in the requesting State. In determining the sanction the court shall not aggravate the penal situation of the person sentenced as it results from the decision delivered in the requesting State.

(b) In all other cases the court of the requested State shall convert the fine in accordance with its own law, observing the limits prescribed by the law of the requesting State.

(d) *Clauses relating specifically to enforcement of disqualification*

Article 49

1. Where a request for enforcement of a disqualification is made such disqualification imposed in the requesting State may be given effect in the requested State only if the law of the latter State allows for disqualification for the offence in question.

2. The court dealing with the case shall appraise the expediency of enforcing the disqualification in the territory of its own State.

Article 50

1. If the court orders enforcement of the disqualification it shall determine the duration thereof within the limits prescribed by its own law, but may not exceed the limits laid down in the sentence imposed in the requesting State.

la sanction prescrite dans l'Etat requérant. Lorsqu'il établit la sanction, le juge ne peut aggraver la situation pénale du condamné résultant de la décision rendue dans l'Etat requérant.

(b) Dans les autres cas, le juge de l'Etat requis procède à la conversion selon sa propre loi en respectant les limites prévues par la loi de l'Etat requérant.

(d) *Clauses particulières à l'exécution des déchéances*

Article 49

1. Lorsqu'une demande d'exécution d'une déchéance est formulée, il ne peut être donné effet à la déchéance prononcée dans l'Etat requérant que si la loi de l'Etat requis permet de prononcer la déchéance pour une telle infraction.

2. Le juge saisi de l'affaire apprécie l'opportunité d'exécuter la déchéance sur le territoire de son pays.

Article 50

1. Si le juge ordonne l'exécution de la déchéance, il en détermine la durée dans les limites prescrites par sa propre législation sans pouvoir dépasser celles qui sont fixées par le jugement répressif rendu dans l'Etat requérant.

nimistrafra utan skall ålägga en påföljd som motsvarar den påföljd vilken föreskrivs i den anmodande staten. Vid bestämmande av påföljden får domstolen icke ådöma längre straff eller svårare påföljd än som framgår av det beslut som meddelats i den anmodande staten.

(b) I övriga fall skall domstolen i den anmodade staten förvandla böterna i enlighet med sin egen lag och därvid iakttaga de gränser som föreskrives i den anmodande statens lag.

(d) *Särskilda bestämmelser om verkställighet av diskvalifikation*

Artikel 49

1. När framställning rörande verkställighet av diskvalifikation har skett, kan diskvalifikation som har ålagts i den anmodande staten ges verkan i den anmodade staten endast om den senare statens lag medger diskvalifikation för brottet i fråga.

2. Den domstol som handlägger målet skall pröva lämpligheten av att verkställa diskvalifikationen på den egna statens område.

Artikel 50

1. Om domstolen beslutar verkställighet av diskvalifikation, skall den bestämma dess varaktighet inom de gränser som anges i den anmodade statens lag. Domstolen kan dock ej överskrida de gränser som anges i den dom som meddelats i den anmodande staten.

2. The court may order the disqualification to be enforced in respect of some only of the rights whose loss or suspension has been pronounced.

Article 51

Article 11 shall not apply to disqualifications.

Article 52

The requested State shall have the right to restore to the person sentenced the rights of which he has been deprived in accordance with a decision taken in application of this section.

PART III

International Effects of European Criminal Judgments

Section 1. Ne bis in idem

Article 53

1. A person in respect of whom a European criminal judgment has been rendered may for the same act neither be prosecuted nor sentenced nor subjected to enforcement of a sanction in another Contracting State:

(a) if he was acquitted;

(b) if the sanction imposed:

(i) has been completely enforced or is being enforced, or

(ii) has been wholly, or with respect to the part not enforced, the subject of a pardon or an amnesty, or

(iii) can no longer be

2. Le juge peut limiter la déchéance à une partie des droits dont la privation ou la suspension est prononcée.

Article 51

L'article 11 n'est pas applicable aux déchéances.

Article 52

L'Etat requis a le droit de rétablir le condamné dans les droits dont il a été déchu en vertu d'une décision prise en application de la présente section.

TITRE III

Effets internationaux des jugements répressifs européens

Section 1. Ne bis in idem

Article 53

1. Une personne qui a fait l'objet d'un jugement répressif européen ne peut, pour le même fait, être poursuivie, condamnée ou soumise à l'exécution d'une sanction dans un autre Etat Contractant :

(a) lorsqu'elle a été acquittée;

(b) lorsque la sanction infligée :

(i) a été entièrement subie ou est en cours d'exécution, ou

(ii) a fait l'objet d'une grâce ou d'une amnistie portant sur la totalité de la sanction ou sur la partie non exécutée de celle-ci, ou

(iii) ne peut plus être

2. Domstolen kan besluta verkställighet av diskvalifikation beträffande endast en del av de rättigheter som har förklarats förlorade eller suspenderade.

Artikel 51

Artikel 11 är icke tillämplig i fråga om diskvalifikation.

Artikel 52

Den anmodade staten har rätt att återinsätta den dömda i de rättigheter som har berövats honom enligt beslut som meddelats vid tillämpning av bestämmelserna i denna avdelning av konventionen.

DEL III

Europeisk brottmålsdoms internationella rättskraft

Avdelning 1. Ne bis in idem

Artikel 53

1. Den beträffande vilken en europeisk brottmålsdom har meddelats, får varken åtalas eller dömas eller underkastas verkställighet av påföljd för samma gärning i annan fördragsslutande stat:

(a) om han har frikänts;

(b) om den ådömda påföljden

(i) har verkställts i sin helhet eller om verkställigheten pågår,

(ii) har varit föremål för nåd eller amnesti i sin helhet eller med avseende på den del som ej verkställts, eller

(iii) ej längre kan verk-

enforced because of lapse of time:

(c) if the court convicted the offender without imposing a sanction.

2. Nevertheless, a Contracting State shall not, unless it has itself requested the proceedings, be obliged to recognise the effect of *ne bis in idem* if the act which gave rise to the judgment was directed against either a person or an institution or any thing having public status in that State, or if the subject of the judgment had himself a public status in that State.

3. Furthermore, any Contracting State where the act was committed or considered, as such according to the law of that State shall not be obliged to recognise the effect of *ne bis in idem* unless that State has itself requested the proceedings.

Article 54

If new proceedings are instituted against a person who in another Contracting State has been sentenced for the same act, then any period of deprivation of liberty arising from the sentence enforced shall be deducted from the sanction which may be imposed.

Article 55

This Section shall not prevent the application of wider domestic provisions relating to the effect of *ne bis in idem* attached to foreign criminal judgments.

exécutée en raison de la prescription;

(c) lorsque le juge a constaté la culpabilité de l'auteur de l'infraction sans prononcer de sanction.

2. Toutefois un Etat Contractant n'est pas obligé, à moins qu'il n'ait lui-même demandé la poursuite de reconnaître l'effet « *ne bis in idem* » si le fait qui a donné lieu au jugement a été commis contre une personne, une institution, ou un bien, qui a un caractère public dans cet Etat, ou si la personne qui a fait l'objet du jugement avait elle-même un caractère public dans cet Etat.

3. En outre, tout Etat Contractant dans lequel le fait a été commis ou est considéré comme tel selon la loi de cet Etat n'est pas obligé de reconnaître l'effet « *ne bis in idem* », à moins qu'il n'ait lui-même demandé la poursuite.

Article 54

Si une nouvelle poursuite est intentée contre une personne jugée pour le même fait dans un autre Etat Contractant, toute période de privation de liberté subie en exécution du jugement doit être déduite de la sanction qui sera éventuellement prononcée.

Article 55

La présente section ne fait pas obstacle à l'application des dispositions nationales plus larges concernant l'effet « *ne bis in idem* » attaché aux décisions judiciaires prononcées à l'étranger.

ställas på grund av preskription;

(c) om domstolen har förklarat honom skyldig utan att ådöma påföljd.

2. Fördragsslutande stat är dock ej, om den ej själv har begärt lagföringen, förpliktad att erkänna brottmålsdomens rättskraft, om den gärning som domen gäller var riktad mot person i offentlig ställning eller mot institution eller annat som har offentlig karaktär i den staten eller om den dömda själv hade offentlig ställning i denna stat.

3. Fördragsslutande stat, i vilken gärningen har begåtts eller skall anses ha begåtts enligt lagen i den staten, är ej förpliktad att erkänna brottmålsdomens rättskraft, om ej staten i fråga själv har begärt lagföringen.

Artikel 54

Om ny rättegång inleds mot någon som har dömts för samma gärning i annan fördragsslutande stat, skall tiden för varje frihetsberövande, som har verkställts på grund av sådan dom, avräknas från påföljd som kan komma att åläggas.

Artikel 55

Bestämmelserna i denna avdelning skall ej hindra tillämpning av mera vittgående nationella bestämmelser med avseende på utländska brottmålsdomars rättskraft.

Section 2. Taking into consideration**Article 56**

Each Contracting State shall legislate as it deems appropriate to enable its courts when rendering a judgment to take into consideration any previous European criminal judgment rendered for another offence after a hearing of the accused with a view to attaching to this judgment all or some of the effects which its law attaches to judgments rendered in its territory. It shall determine the conditions in which this judgment is taken into consideration.

Article 57

Each Contracting State shall legislate as it deems appropriate to allow the taking into consideration of any European criminal judgment rendered after a hearing of the accused so as to enable application of all or part of a disqualification attached by its law to judgments rendered in its territory. It shall determine the conditions in which this judgment is taken into consideration.

PART IV**Final provisions****Article 58**

1. This Convention shall be open to signature by the member States represented on the Committee of Ministers of the Council of Europe. It shall be subject to ratification or acceptance. Instruments of ratification or acceptance shall be de-

Section 2. Prise en considération**Article 56**

Tout Etat Contractant prend les mesures législatives qu'il estime appropriées afin de permettre à ses tribunaux, lors du prononcé d'un jugement, de prendre en considération tout jugement répressif européen contradictoire rendu antérieurement en raison d'une autre infraction en vue que s'attache à celui-ci tout ou partie des effets que sa loi prévoit pour les jugements rendus sur son territoire. Il détermine les conditions dans lesquelles ce jugement est pris en considération.

Article 57

Tout Etat Contractant prend les mesures législatives qu'il estime appropriées en vue de permettre la prise en considération de tout jugement répressif européen contradictoire aux fins de rendre applicable tout ou partie des déchéances attachées par sa loi aux jugements rendus sur son territoire. Il détermine les conditions dans lesquelles ce jugement est pris en considération.

TITRE IV**Dispositions finales****Article 58**

1. La présente Convention est ouverte à la signature des Etats membres représentés au Comité des Ministres du Conseil de l'Europe. Elle sera ratifiée ou acceptée. Les instruments de ratification ou d'acceptation seront déposés près le

Avdelning 2. Möjlighet att beakta tidigare brottmålsdom**Artikel 56**

Fördragsslutande stat skall vidtaga de lagstiftningsåtgärder den finner lämpliga för att göra det möjligt för dess domstolar att vid meddelande av dom beakta tidigare europeisk brottmålsdom som meddelats för annat brott efter förhandling i den dömdes närvaro, i syfte att tillägga denna dom samtliga eller några av de verkningar som dess lag tillägger dom meddelad inom dess eget område. Staten skall vidare bestämma villkoren för denna doms beaktande.

Artikel 57

Fördragsslutande stat skall vidtaga de lagstiftningsåtgärder den finner lämpliga för att göra det möjligt att beakta europeisk brottmålsdom som har meddelats efter förhandling i den dömdes närvaro för tillämpning helt eller delvis av diskvalifikation som enligt dess egen lag tilläggs domar meddelade inom dess eget område. Staten skall vidare bestämma villkoren för denna doms beaktande.

DEL IV**Slutbestämmelser****Artikel 58**

1. Denna konvention är öppen för undertecknande av de av Europarådets medlemsstater som är representerade i ministerkommittén. Den skall ratificeras eller godkännas. Instrument rörande ratifikation eller godkännande skall deponera-

posited with the Secretary General of the Council of Europe.

2. The Convention shall enter into force three months after the date of the deposit of the third instrument of ratification or acceptance.

3. In respect of a signatory State ratifying or accepting subsequently, the Convention shall come into force three months after the date of the deposit of its instrument of ratification or acceptance.

Article 59

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may invite any non-member State to accede thereto, provided that the resolution containing such invitation receives the unanimous agreement of the members of the Council who have ratified the Convention.

2. Such accession shall be effected by depositing with the Secretary General of the Council of Europe an instrument of accession which shall take effect three months after the date of its deposit.

Article 60

1. Any Contracting State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any Contracting State

Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La Convention entrera en vigueur trois mois après la date du dépôt du troisième instrument de ratification ou d'acceptation.

3. Elle entrera en vigueur à l'égard de tout Etat signataire qui la ratifiera ou l'acceptera ultérieurement, trois mois après la date du dépôt de son instrument de ratification ou d'acceptation.

Article 59

1. Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra inviter tout Etat non membre du Conseil à adhérer à la présente Convention. La résolution concernant cette invitation devra recevoir l'accord unanime des Membres du Conseil ayant ratifié la Convention.

2. L'adhésion s'effectuera par le dépôt, près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, d'un instrument d'adhésion qui prendra effet trois mois après la date de son dépôt.

Article 60

1. Tout Etat Contractant peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'adhésion, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention.

2. Tout Etat Contractant

ras hos Europarådets generalsekreterare.

2. Konventionen träder i kraft tre månader efter den dag då det tredje ratifikations- eller godkännandeinstrumentet deponerades.

3. I förhållande till signatarstat som därefter ratificerar eller godkänner konventionen träder denna i kraft tre månader efter den dag då dess ratifikations- eller godkännandeinstrument deponerades.

Artikel 59

1. Sedan denna konvention trätt i kraft, kan Europarådets ministerkommitté inbjuda stat, som ej är medlem av rådet, att ansluta sig till konventionen under förutsättning att samtliga de medlemmar av rådet som har ratificerat konventionen har biträtt beslutet om sådan inbjudan.

2. Anslutning sker genom att anslutningsinstrument deponeras hos Europarådets generalsekreterare och träder i kraft tre månader efter dagen för deponeringen.

Artikel 60

1. Fördragsslutande stat kan vid undertecknandet, eller vid deponeringen av instrument rörande ratifikation, godkännande eller anslutning närmare ange det eller de områden beträffande vilka konventionen skall tillämpas.

2. Fördragsslutande stat

may, when depositing its instrument of ratification, acceptance or accession or at any later date by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend this Convention to any other territory or territories specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings.

3. Any declaration made in pursuance of the preceding paragraph may, in respect of any territory mentioned in such declaration, be withdrawn according to the procedure laid down in Article 66 of this Convention.

Article 61

1. Any Contracting State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or accession, declare that it avails itself of one or more of the reservations provided for in Appendix I to this Convention.

2. Any Contracting State may wholly or partly withdraw a reservation it has made in accordance with the foregoing paragraph by means of a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe which shall become effective as from the date of its receipt.

3. A Contracting State which has made a reservation in respect of any provision of this Convention may not claim the application of that provision by any other

peut, au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'adhésion ou à tout autre moment par la suite, étendre l'application de la présente Convention, par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, à tout autre territoire désigné dans la déclaration et dont il assure les relations internationales ou pour lequel il est habilité à stipuler.

3. Toute déclaration faite en vertu du paragraphe précédent pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, aux conditions prévues par l'article 66 de la présente Convention.

Article 61

1. Tout Etat Contractant peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'adhésion, déclarer faire usage de l'une ou plusieurs réserves figurant à l'Annexe I de la présente Convention.

2. Tout Etat Contractant peut retirer en tout ou en partie une réserve formulée par lui en vertu du paragraphe précédent, au moyen d'une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe et qui prendra effet à la date de sa réception.

3. L'Etat Contractant qui a formulé une réserve au sujet d'une disposition de la présente Convention ne peut prétendre à l'application de cette disposition par un autre

kan vid deponeringen av instrument rörande ratifikation, godkännande eller anslutning eller vid vilken som helst senare tidpunkt genom förklaring till Europarådets generalsekreterare utsträcka konventionens tillämpning till annat område som anges i förklaringen och för vars internationella förbindelser staten svarar eller för vilket den äger sluta avtal.

3. Förklaring som avgivits enligt föregående stycke kan beträffande varje i förklaringen angivet område återtagas i den ordning som föreskrives i artikel 64 i denna konvention.

Artikel 61

1. Fördragsslutande stat kan vid undertecknandet eller vid deponeringen av instrument rörande ratifikation, godkännande eller anslutning förklara att den begagnar sig av en eller flera av de möjligheter till förbehåll som anges i bilaga I till konventionen.

2. Fördragsslutande stat kan helt eller delvis återtaga ett förbehåll som gjorts enligt föregående stycke genom meddelande till Europarådets generalsekreterare, vilket träder i kraft från den dag det har mottagits.

3. Fördragsslutande stat, som gjort förbehåll i fråga om någon bestämmelse i konventionen, kan ej kräva av annan fördragsslutande stat att denna bestämmelse

State; it may, however, if its reservation is partial or conditional, claim the application of that provision in so far as it has itself accepted it.

Article 62

1. Any Contracting State may at any time, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, set out the legal provisions to be included in Appendices II or III to this Convention.

2. Any change of the national provisions listed in Appendices II or III shall be notified to the Secretary General of the Council of Europe if such a change renders the information in these Appendices incorrect.

3. Any changes made in Appendices II or III in application of the preceding paragraphs shall take effect in each Contracting State one month after the date of their notification by the Secretary General of the Council of Europe.

Article 63

1. Each Contracting State shall, at the time of depositing its instrument of ratification, acceptance or accession supply the Secretary General of the Council of Europe with relevant information on the sanctions applicable in that State and their enforcement, for the purposes of the application of this Convention.

2. Any subsequent change which renders the information supplied in accordance with the previous paragraph

Etat; toutefois, il peut, si la réserve est partielle au conditionnelle, prétendre à l'application de cette disposition dans la mesure où il l'a acceptée.

Article 62

1. Tout Etat Contractant peut à tout moment, indiquer au moyen d'une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, les dispositions légales à inclure dans les Annexes II ou III de la présente Convention.

2. Toute modification des dispositions nationales mentionnées dans les Annexes II ou III doit être notifiée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe si elle rend inexacte l'information donnée par ces Annexes.

3. Les modifications apportées aux Annexes II ou III en application des paragraphes précédents prennent effet pour chaque Etat Contractant, un mois après la date de leur notification par le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 63

1. Tout Etat Contractant doit, au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'adhésion, fournir au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe toutes informations utiles concernant les sanctions applicables dans cet Etat et l'exécution de celles-ci en vue de l'application de la présente Convention.

2. Toute modification ultérieure qui rend inexactes les informations fournies en vertu du paragraphe précé-

skall tillämpas. Staten kan dock, om förbehållet är partiellt eller villkorligt, kräva att bestämmelsen tillämpas i den mån den själv har godkänt densamma.

Artikel 62

1. Fördragsslutande stat kan när som helst genom förklaring till Europarådets generalsekreterare ange de lagbestämmelser som skall upptas i bilagorna II och III till denna konvention.

2. Ändring i de nationella bestämmelser som upptas i bilagorna II eller III skall meddelas Europarådets generalsekreterare, om ändringen medför att uppgifterna i bilagorna blir oriktiga.

3. Ändringar i bilagorna II eller III enligt första eller andra stycket i denna artikel skall träda i kraft i fördragsslutande stat en månad efter den dag staten underrättats om ändringen av Europarådets generalsekreterare.

Artikel 63

1. Fördragsslutande stat skall för denna konventions tillämpning vid deponeringen av instrument rörande ratifikation, godkännande eller anslutning lämna Europarådets generalsekreterare erforderliga upplysningar om de påföljder som tillämpas i staten och verkstäl-ligheten av dessa.

2. Senare ändringar som gör upplysningar enligt föregående stycke oriktiga skall även meddelas Euro-

incorrect, shall also be notified to the Secretary General of the Council of Europe.

dent doit également être communiquée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

parådets generalsekreterare.

Article 64

1. This Convention affects neither the rights and the undertakings derived from extradition treaties and international multilateral Conventions concerning special matters, nor provisions concerning matters which are dealt with in the present Convention and which are contained in other existing Conventions between Contracting States.

2. The Contracting States may not conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, except in order to supplement its provisions or facilitate application of the principles embodied in it.

3. Should two or more Contracting States, however, have already established their relations in this matter on the basis of uniform legislation, or instituted a special system of their own, or should they in future do so, they shall be entitled to regulate those relations accordingly, notwithstanding the terms of this Convention.

4. Contracting States ceasing to apply the terms of this Convention to their mutual relations in this matter shall notify the Secretary General of the Council of Europe to that effect.

Article 64

1. La présente Convention ne porte atteinte ni aux droits et obligations découlant des traités d'extradition et des Conventions internationales multilatérales concernant des matières spéciales, ni aux dispositions qui concernent les matières qui font l'objet de la présente Convention et qui sont contenues dans d'autres Conventions existant entre Etats Contractants.

2. Les Etats Contractants ne pourront conclure entre eux des accords bilatéraux ou multilatéraux relatifs aux questions réglées par la présente Convention que pour compléter les dispositions de celle-ci ou pour faciliter l'application des principes qui y sont contenus.

3. Toutefois, si deux ou plusieurs Etats Contractants ont établi ou viennent à établir leurs relations sur la base d'une législation uniforme ou d'un régime particulier, ils auront la faculté de régler leurs rapports mutuels en la matière en se basant exclusivement sur ces systèmes nonobstant le dispositions de la présente Convention.

4. Les Etats Contractants qui viendraient à exclure de leurs rapports mutuels l'application de la présente Convention conformément aux dispositions du paragraphe précédent adresseront à cet effet une notification au

Artikel 64

1. Denna konvention inverkar icke på vare sig rättigheter eller åtaganden som härrör från utlämningstraktater eller internationella multilaterala konventioner rörande särskilda ämnen eller bestämmelser rörande ämnen som behandlas i denna konvention och som även är intagna i andra gällande konventioner mellan fördragsslutande stater.

2. De fördragsslutande staterna får ej ingå bilaterala eller multilaterala överenskommelser med varandra i ämnen som behandlas i denna konvention utom för att göra tillägg till konventionens bestämmelser eller underlätta tillämpningen av dess principer.

3. Har emellertid två eller flera fördragsslutande stater redan reglerat sina inbördes förhållanden på detta område på grundval av enhetlig lagstiftning eller tillskapat ett särskilt system för sin räkning eller skulle de göra så i framtiden, är de berättigade att reglera sina förhållanden i enlighet därmed utan hinder av bestämmelserna i denna konvention.

4. Fördragsslutande stater som i enlighet med tredje stycket i denna artikel upphör att tillämpa konventionens bestämmelser på sina inbördes förhållanden på detta område skall underrätta Europarådets generalsek-

Article 65

The European Committee on Crime Problems of the Council of Europe shall be kept informed regarding the application of this Convention and shall do whatever is needful to facilitate a friendly settlement of any difficulty which may arise out of its execution.

Article 66

1. This Convention shall remain in force indefinitely.

2. Any Contracting State may, insofar as it is concerned, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

3. Such denunciation shall take effect six months after the date of receipt by the Secretary General of such notification.

Article 67

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States represented on the Committee of Ministers of the Council, and any State that has acceded to this Convention, of:

- (a) any signature;
- (b) any deposit of an instrument of ratification, acceptance or accession;
- (c) any date of entry into force of this Convention in accordance with Article 58 thereof;
- (d) any declaration received in pursuance of Article 19, paragraph 2;

Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 65

Le Comité Européen pour les Problèmes Criminels du Conseil de l'Europe suivra l'exécution de la présente Convention et facilitera autant que de besoin le règlement amiable de toute difficulté à laquelle l'exécution de la Convention donnerait lieu.

Article 66

1. La présente Convention demeurera en vigueur sans limitation de durée.

2. Tout Etat Contractant pourra, en ce qui le concerne, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

3. La dénonciation prendra effet six mois après la date de la réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 67

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres représentés au Comité des Ministres du Conseil et à tout Etat ayant adhéré à la présente Convention :

- (a) toute signature;
- (b) le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation ou d'adhésion;
- (c) toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention conformément à son article 58;
- (d) toute déclaration reçue en application du paragraphe 2 de l'article 19;

reterare härom.

Artikel 65

Europarådets kommitté för brottslighetsfrågor skall hållas underrättad om tillämpningen av denna konvention och skall göra vad som behövs för att underlätta en vänskaplig lösning av varje svårighet som kan uppstå vid tillämpningen.

Artikel 66

1. Denna konvention skall förbli i kraft under o begränsad tid.

2. Fördragsslutande stat kan för sitt vidkommande uppsäga konventionen genom en till Europarådets generalsekreterare ställd underrättelse.

3. Uppsägningen träder i kraft sex månader efter den dag då generalsekreteraren mottog underrättelsen.

Artikel 67

Europarådets generalsekreterare skall underrätta de av rådets medlemsstater som är representerade i ministerkommittén och varje stat, som har anslutit sig till denna konvention, om

- (a) undertecknande;
- (b) deponering av ratifikations-, godkännande- eller anslutningsinstrument;
- (c) dagar för konventionens ikraftträdande enligt artikel 58;
- (d) förklaring enligt artikel 19 andra stycket;

(e) any declaration received in pursuance of Article 44, paragraph 4;

(f) any declaration received in pursuance of Article 60;

(g) any reservation made in pursuance of the provisions of Article 61, paragraph 1, and the withdrawal of such reservation;

(h) any declaration received in pursuance of Article 62, paragraph 1, and any subsequent notification received in pursuance of that Article, paragraph 2;

(i) any information received in pursuance of Article 63, paragraph 1, and any subsequent notification received in pursuance of that Article, paragraph 2;

(j) any notification concerning the bilateral or multilateral agreements concluded in pursuance of Article 64, paragraph 2, or concerning uniform legislation introduced in pursuance of Article 64, paragraph 3;

(k) any notification received in pursuance of Article 66, and the date on which denunciation takes effect.

(e) toute déclaration reçue en application du paragraphe 4 de l'article 44;

(f) toute déclaration reçue en application de l'article 60;

(g) toute réserve formulée en application des dispositions du paragraphe 1er de l'article 61 ou retrait d'une telle réserve;

(h) toute déclaration reçue en application du paragraphe 1er de l'article 62 et toute notification ultérieure reçue en application du paragraphe 2 de cet article;

(i) toute information reçue en application du paragraphe 1er de l'article 63 et toute notification ultérieure reçue en application du paragraphe 2 de cet article;

(j) toute notification relative aux accords bilatéraux ou multilatéraux conclus en application du paragraphe 2 de l'article 64 ou relative à une législation uniforme introduite en application du paragraphe 3 de l'article 64;

(k) toute notification reçue en application des dispositions de l'article 66 et la date à laquelle la dénonciation prendra effet.

(e) förklaring enligt artikel 44 fjärde stycket;

(f) förklaring enligt artikel 60;

(g) förbehåll enligt artikel 61 första stycket och återtagande av sådant förbehåll;

(h) förklaring enligt artikel 62 första stycket och därpå följande underrättelse enligt andra stycket i samma artikel;

(i) upplysning enligt artikel 63 första stycket och därpå följande underrättelse enligt andra stycket i samma artikel;

(j) underrättelse om bilateral eller multilateral överenskommelse enligt artikel 64 andra stycket eller rörande enhetlig lagstiftning enligt artikel 64 tredje stycket;

(k) underrättelse enligt artikel 66 och dagen då uppsägningen träder i kraft.

Article 68

This Convention and the declarations and notifications authorised thereunder shall apply only to the enforcement of decisions rendered after the entry into force of the Convention between the Contracting States concerned.

In witness whereof the undersigned, being duly

Article 68

La présente Convention et les déclarations et notifications qu'elle autorise ne s'appliqueront qu'à l'exécution des décisions intervenues postérieurement à son entrée en vigueur entre les Etats Contractants intéressés.

En foi de quoi, les sous-

Artikel 68

Denna konvention samt förklaringar och underrättelser enligt konventionen skall tillämpas endast på verkställighet av avgöranden som meddelats sedan konventionen har trätt i kraft mellan vederbörande stater.

Till bekräftelse varpå under-
dertecknade, därtill veder-

authorised thereto, have signed this Convention.

Done at The Hague, this 28th day of May 1970 in English and French, both texts being equally authoritative in a single copy which shall remain deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each of the signatory and acceding States.

Appendix I

Each Contracting State may declare that it reserves the right:

(a) to refuse enforcement, if it considers that the sentence relates to a fiscal or religious offence;

(b) to refuse enforcement of a sanction for an act which according to the law of the requested State could have been dealt with only by an administrative authority;

(c) to refuse enforcement of a European criminal judgment which the authorities of the requesting State rendered on a date when, under its own law, the criminal proceedings in respect of the offence punished by the judgment would have been precluded by the lapse of time;

(d) to refuse the enforcement of sanctions rendered in absentia and "ordonnances pénales" or of one of these categories of decisions only;

(e) to refuse the application of the provisions of

cet effet, ont signé la présente Convention.

Fait à La Haye, le 28 mai 1970, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire, qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats signataires et adhérents.

Annexe I

Chacun des Etats Contractants peut déclarer qu'il se réserve le droit :

(a) de refuser l'exécution s'il estime que la condamnation concerne une infraction d'ordre fiscal ou religieux;

(b) de refuser l'exécution d'une sanction prononcée en raison d'un fait qui, conformément à sa loi, aurait été de la compétence exclusive d'une autorité administrative;

(c) de refuser l'exécution d'un jugement répressif européen rendu par les autorités de l'Etat requérant à une date où l'action pénale pour l'infraction qui y a été sanctionnée, aurait été couverte par la prescription selon sa propre loi;

(d) de refuser l'exécution des jugements par défaut et des ordonnances pénales ou d'une de ces catégories de décisions seulement;

(e) de refuser l'application des dispositions de l'ar-

börligen bemyndigade, har underskrivit denna konvention.

Som skedde i Haag den 28 maj 1970 på engelska och franska, vilka båda texter äger lika vitsord, i ett exemplar, som skall förvaras i Europarådets arkiv. Europarådets generalsekretärer skall översända bestyrkt avskrift därav till varje stat som undertecknat eller anslutit sig till konventionen.

Bilaga I

Fördragsslutande stat kan förklara att den förbehåller sig rätten:

(a) att vägra verkställighet om den anser att domen gäller fiskaliskt brott eller religiöst brott;

(b) att vägra verkställighet av påföljd för gärning, vilken enligt lagen i den anmodade staten skulle ha kunnat handläggas endast av administrativ myndighet;

(c) att vägra verkställighet av europeisk brottmålsdom, vilken myndighet i den anmodande staten meddelat vid en tidpunkt då enligt dess egen lag åtal för brott, som bestraffats genom domen, skulle ha varit preskriberat;

(d) att vägra verkställighet av utevarodom och "ordonnance pénale" eller endera av dessa typer av avgöranden;

(e) att vägra tillämpning av bestämmelserna i artikel

Article 8 where this State has an original competence and to recognise in these cases only the equivalence of acts interrupting or suspending time limitation which have been accomplished in the requesting State;

(f) to accept the application of Part III in respect of one of its two sections only.

Appendix II

List of offences other than offences dealt with under criminal law

The following offences shall be assimilated to offences under criminal law:

— in France:

Any unlawful behaviour sanctioned by a "contravention de grande voirie".

— in the Federal Republic of Germany:

Any unlawful behaviour dealt with according to the procedure laid down in Act on violations of Regulations (Gesetz über Ordnungswidrigkeiten) of 24 May 1968 (BGBl 1968, I 481).

— in Italy:

Any unlawful behaviour to which is applicable Act No. 317 of 3 March 1967.

Appendix III

List of "Ordonnances Pénales"

Austria

Strafverfügung (Articles 460—62 of the Code of Criminal Procedure).

Denmark

Bødeforelæg or *Udenretlig bødevedtagelse* (Article

ticle 8 dans les cas où il a une compétence originaire et de ne reconnaître, dans ces cas, que l'équivalence des actes accomplis dans l'Etat requérant et qui ont un effet interruptif ou suspensif de prescription:

(f) d'accepter l'application du Titre III seulement en ce qui concerne l'une de ses deux sections.

Annexe II

Liste d'infractions autres que les infractions pénales

Aux infractions réprimées par la loi pénale doit être assimilé :

— en France :

Tout comportement illégal sanctionné par une contravention de grande voirie.

— en République Fédérale d'Allemagne :

Tout comportement illégal pour lequel est prévue la procédure instaurée par la loi sur les violations de prescriptions d'ordre (Gesetz über Ordnungswidrigkeiten) du 24 mai 1968 (BGBl 1968, I 481).

— en Italie :

Tout comportement illégal auquel est applicable la loi n° 317 du 3 mars 1967.

Annexe III

Liste des «Ordonnances Pénales»

Autriche

Strafverfügung (Articles 460—62 du Code de Procédure Pénale).

Danemark

Bødeforelæg ou *Udenretlig bødevedtagelse* (Article

8 i fall då staten har ursprunglig behörighet och att i dessa fall endast erkänna som tillräckliga de handlingar vilka har vidtagits i den anmodande staten och som där avbryter eller suspenderar preskription;

(f) att godkänna tillämpningen av del III med avseende på endast en av dess två avdelningar.

Bilaga II

Förteckning över lagöverträdelser som icke omfattas av strafflag

Följande lagöverträdelser skall likställas med brott mot strafflag:

— i Frankrike:

överträdelse som bestraffas med "contravention de grande voirie"

— i Förbundsrepubliken Tyskland:

överträdelse som handläggs enligt lagen om överträdelse av ordningsföreskrifter (Gesetz über Ordnungswidrigkeiten) den 24 maj 1968 (BGBl 1968, I 481)

— i Italien:

överträdelse som avses i lag nr 317 den 3 mars 1967.

Bilaga III

Förteckning över "ordonnances pénales"

Österrike

Strafverfügung (460—62 §§ lagen om rättegång i brottmål).

Danmark

Bødeforelæg eller *Udenretlig bødevedtagelse* (931 §

931 of the Administration of Justice Act).

France

1. *Amende de Composition* (Articles 524—528 of the Code of Criminal Procedure supplemented by Articles R 42—R 50).

2. *Ordonnance pénale* applied only in the departments of the Bas-Rhin, the Haut-Rhin and the Moselle.

Federal Republic of Germany

1. *Strafbefehl* (Articles 407—412 of the Code of Criminal Procedure).

2. *Strafverfügung* (Article 413 of the Code of Criminal Procedure).

3. *Bussgeldbescheid* (Articles 65—66 of Act of 24 May 1968 — BGBl 1968 I, 481).

Italy

1. *Decreto penale* (Articles 506—10 of the Code of Criminal Procedure).

2. *Decreto penale* in fiscal matters (Act of 7 January 1929, No. 4).

3. *Decreto penale* in navigational matters (Articles 1242—43 of the Code of Navigation).

4. Decision rendered in pursuance of Act No. 317 of 3 March 1967.

Luxembourg

1. *Ordonnance pénale* (Act of 31 July 1924 on the organisation of "ordonnances pénales").

2. *Ordonnance pénale* (Article 16 of Act of 14 February 1955 on the Traffic on Public Highways).

931 de la loi sur l'administration de la justice).

France

1. *Amende de composition* (Articles 524—528 du Code de Procédure Pénale et les Articles R 42—R 50).

2. *Ordonnance pénale* appliquée uniquement dans les départements du Bas-Rhin, du Haut-Rhin et de la Moselle.

Republique Federale d'Allemagne

1. *Strafbefehl* (Articles 407—412 du Code de Procédure Pénale).

2. *Strafverfügung* (Article 413 du Code de Procédure Pénale)

3. *Bussgeldbescheid* (Articles 65—66 de la loi du 24 mai 1968 — BGBl 1968 I, 481).

Italie

1. *Decreto penale* (Articles 506—10 du Code de Procédure Pénale).

2. *Decreto penale* en matière fiscale (loi du 7 janvier 1929, n° 4).

3. *Decreto penale* en matière de navigation (Articles 1242—43 du Code sur la Navigation).

4. Décision prononcée en vertu de la loi N° 317 du 3 mars 1967.

Luxembourg

1. *Ordonnance pénale* (loi du 31 juillet 1924 concernant l'organisation des ordonnances pénales).

2. *Ordonnance pénale* (Article 16 de la loi du 14 février 1955 concernant la réglementation de la circula-

retsplejeloven).

Frankrike

1. *Amende de Composition* (524—528 §§ lagen om rättegång i brottmål jämförda med R 42—R 50 §§).

2. *Ordonnance pénale*, som används endast i departementen Bas-Rhin, Haut-Rhin och Moselle.

Förbundsrepubliken Tyskland

1. *Strafbefehl* (407—412 §§ lagen om rättegång i brottmål).

2. *Strafverfügung* (413 § lagen om rättegång i brottmål).

3. *Bussgeldbescheid* (65—66 §§ lagen den 24 maj 1968 — BGBl 1968 I, 481).

Italien

1. *Decreto penale* (506—10 §§ lagen om rättegång i brottmål).

2. *Decreto penale* i fiskala mål (lagen den 7 januari 1929, nr 4).

3. *Decreto penale* i navigationsmål (1242—43 §§ navigationslagen).

4. Beslut meddelat enligt lagen nr 317 den 3 mars 1967.

Luxembourg

1. *Ordonnance pénale* (lagen den 31 juli 1924 om handläggning av "ordonnances pénales").

2. *Ordonnance pénale* (16 § lagen den 14 februari 1955 om vägtrafik).

Norway

1. *Forelegg* (Articles 287—290 of the Act on Judicial Procedure in Penal Cases).

2. *Forenklet forelegg* (Article 31 B of Traffic Code of 18 June 1965).

Sweden

1. *Strafföreläggande* (Chapter 48 of the Code of Procedure).

2. *Föreläggande av ordningsbot* (Chapter 48 of the Code of Procedure).

Switzerland

1. *Strafbefehl* (Aargau, Bâle-Country, Bâle-Town, Schaffhausen, Schwyz, Uri, Zug, Zurich).

Ordonnance pénale (Fribourg, Valais).

2. *Strafantrag* (Lower Unterwalden).

3. *Strafbescheid* (St. Gallen).

4. *Strafmandat* (Bern, Graubünden, Solothurn, Upper Unterwalden).

5. *Strafverfügung* (Appenzell Outer Rhoden, Glarus, Schaffhausen, Thurgau).

6. *Abwandlungserkenntnis* (Lucerne).

7. *Bussenentscheid* (Appenzell Inner Rhoden).

8. *Ordonnance de condamnation* (Vaud).

9. *Mandat de répression* (Neuchâtel).

10. *Avis de contravention* (Geneva, Vaud).

11. *Prononcé préfectoral* (Vaud).

12. *Prononcé de contravention* (Valais).

tion sur toutes les voies publiques).

Norvège

1. *Forelegg* (Articles 287—290 de la loi sur la procédure judiciaire en matière pénale).

2. *Forenklet forelegg* (Article 31 B du Code Routier du 18 juin 1965).

Suède

1. *Strafföreläggande* (Chapitre 48 du Code de Procédure).

2. *Föreläggande av ordningsbot* (Chapitre 48 du Code de Procédure).

Suisse

1. *Strafbefehl* (Argovie, Bâle-Campagne, Bâle-Ville, Schaffhouse, Schwyz, Uri, Zug, Zurich).

Ordonnance pénale (Fribourg, Valais).

2. *Strafantrag* (Unterwalden-le-Bas).

3. *Strafbescheid* (Saint-Gall).

4. *Strafmandat* (Berne, Grisons, Soleure, Unterwalden-le-Haut).

5. *Strafverfügung* (Appenzell Rhodes Extérieures, Glaris, Schaffhouse, Thurgovie).

6. *Abwandlungserkenntnis* (Lucerne).

7. *Bussenentscheid* (Appenzell Rhodes Intérieures).

8. *Ordonnance de condamnation* (Vaud).

9. *Mandat de répression* (Neuchâtel).

10. *Avis de contravention* (Genève, Vaud).

11. *Prononcé préfectoral* (Vaud).

12. *Prononcé de contravention* (Valais).

Norge

1. *Forelegg* (287—290 §§ straffeprosessloven).

2. *Forenklet forelegg* (31 B § færdselsloven den 18 juni 1965).

Sverige

1. *Strafföreläggande* (48 Kap. rättegångsbalken).

2. *Föreläggande av ordningsbot* (48 Kap. rättegångsbalken).

Schweiz

1. *Strafbefehl* (Aargau, Basel (land), Basel (stad), Schaffhausen, Schwyz, Uri, Zug, Zürich).

Ordonnance pénale (Fribourg, Valais).

2. *Strafantrag* (Unterwalden-le-Bas).

3. *Strafbescheid* (St. Gallen).

4. *Strafmandat* (Bern, Graubünden, Solothurn, Unterwalden-le-Haut).

5. *Strafverfügung* (Appenzell Ausser-Rhoden, Glarus, Schaffhausen, Thurgau).

6. *Abwandlungserkenntnis* (Luzern).

7. *Bussenentscheid* (Appenzell Inner-Rhoden).

8. *Ordonnance de condamnation* (Vaud).

9. *Mandat de répression* (Neuchâtel).

10. *Avis de contravention* (Geneve, Vaud).

11. *Prononcé préfectoral* (Vaud).

12. *Prononcé de contravention* (Valais).

13. *Decreto di accusa* (Ticino).

Turkey

Ceza Kararnamesi (Articles 386—91 of the Code of Criminal Procedure) and all other decisions by which administrative authorities impose sanctions.

13. *Decreto di accusa* (Tessin).

Turquie

Ceza Kararnamesi (Articles 386—91 du Code de Procédure Pénale) et toutes les décisions par lesquelles les autorités administratives prononcent des peines.

13. *Decreto di accusa* (Ticino).

Turkiet

Ceza Kararnamesi (386—91 §§ lagen om rättegång i brottmål) samt alla andra beslut för vilka administrativ myndighet ålägger sanktion.

Bilaga 2

(Departementspromemorians förslag)

1 Förslag till**Lag om internationellt samarbete rörande verkställighet av påföljd för brott**

Härigenom förordnas som följer.

Inledande bestämmelser

1 § I den mån det påkallas av överenskommelse som Sverige ingått med främmande stat kan Konungen förordna, att påföljd, som innebär frihetsberövande, böter eller förverkande och som ådömts någon genom dom i mål om ansvar för brott meddelad i den främmande staten, eller påföljd, som innebär böter eller förverkande och i den staten ålagts av annan myndighet än domstol, får verkställas i Sverige enligt denna lag.

I samband med förordnande enligt första stycket kan Konungen i den mån det påkallas eller eljest föranledes av överenskommelsen, förordna, att verkställighet av påföljd, som innebär frihetsberövande, böter eller förverkande och som ådömts någon genom dom meddelad av svensk domstol eller ålagts någon av svensk myndighet genom godkänt strafföreläggande eller godkänt föreläggande av ordningsbot får anförtros åt myndighet i den främmande staten.

2 § Avser förordnande enligt 1 § verkställighet av dom eller annat avgörande meddelat i främmande stat som tillträtt den i Haag den 28 maj 1970 undertecknade europeiska konventionen om brottmålsdoms internationella rättsverkningar eller avser förordnandet verkställighet i sådan stat av påföljd som ådömts eller ålagts av svensk domstol eller annan svensk myndighet, gäller 4—36 §§ i tillämpliga delar.

Gäller förordnandet annan främmande stat än som sägs i första stycket, meddelar Konungen behövliga bestämmelser om förfarandet vid prövning av fråga om verkställighet i Sverige av påföljd som ådömts eller ålagts i den främmande staten eller fråga om verkställighet i den främmande staten av påföljd som ådömts eller ålagts i Sverige. Bestämmelserna i 25—31 §§ skall dock gälla i tillämpliga delar.

3 § Om synnerliga skäl föreligger, kan Konungen, även i annat fall än som avses i 1 §, för visst fall förordna, att påföljd som innebär frihetsberövande och som ådömts svensk medborgare eller utlänning med hemvist i Sverige genom dom eller annat avgörande meddelat av domstol eller annan behörig myndighet i främmande stat, får verkställas i Sverige enligt denna lag eller att påföljd som nu sagts och som här i landet ådömts eller ålagts medborgare eller någon som hade hemvist i viss främmande stat får anförtros myndighet i den främmande staten.

I fall som avses i första stycket äger 2 § andra stycket motsvarande tillämpning.

4 § Med europeisk brottmålsdom förstås i denna lag sådan dom eller sådant avgörande som avses i 1 § första stycket och som meddelats i stat vilken tillträtt den i 2 § nämnda konventionen.

Med utevarodom förstås i denna lag europeisk brottmålsdom vilken meddelats utan att den som ådömts eller ålagts påföljden har varit personligen närvarande vid förhandling i saken inför domstol.

Verkställighet i Sverige av europeisk brottmålsdom

Allmänna bestämmelser

5 § Verkställighet i Sverige av europeisk brottmålsdom får ske endast efter framställning av behörig myndighet i den främmande staten.

Europeisk brottmålsdom får ej verkställas här i landet

1. om domen ej har vunnit laga kraft eller påföljden av annan anledning ej får verkställas i den främmande staten,

2. om gärning som påföljden avser ej skolat utgöra brott enligt svensk lag, om den hade begåtts här i landet, eller gärningsmannen i sådant fall på annan grund ej skulle ha kunnat ådömas påföljd för gärningen.

3. om den dömden ej har hemvist i Sverige, såvida icke verkställighet här kan antagas förbättra möjligheterna till hans återanpassning eller den ådömda påföljden avser frihetsberövande och kan verkställas här i samband med verkställighet av annan sådan påföljd, som skall verkställas i Sverige, eller Sverige är den dömdes ursprungliga hemland,

4. om verkställighet i Sverige skulle vara oförenlig med grundläggande principer för rättsordningen här i landet,

5. om verkställighet här skulle strida mot Sveriges internationella förpliktelser,

6. om dom i mål om ansvar för samma gärning som omfattas av den europeiska brottmålsdomen har meddelats här i landet eller här utfärdats strafföreläggande eller föreläggande om ordningsbot för samma gärning har godkänts,

7. om den dömden genom lagakraftig dom, som meddelats i annan främmande stat än den stat som gjort framställning om verkställighet, för samma gärning frikänts från ansvar eller dömts till påföljd, som har verkställts i sin helhet eller håller på att verkställas eller har bortfallit på grund av att nåd eller amnesti beviljats i nämnda stat, eller om den dömden genom sådan dom förklarats skyldig till brottet utan att påföljd har ådömts,

8. om verkställighet i Sverige i övrigt skulle strida mot den i 2 § nämnda konventionen.

6 § Framställning som avses i 5 § första stycket kan avslås.

1. om gärning som avses med den utländska domen utgör politiskt eller militärt brott,

2. om det finnes synnerliga skäl antaga att den utländska domen föranletts eller den däri bestämda påföljden skärpts av hänsyn till ras, religion, nationalitet eller politisk åsikt,

3. om gärning som påföljden avser omfattas av här i landet pågående förundersökning, väckt åtal, utfärdat strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot, eller om väckt åtal nedlagts eller beslut om att åtal ej skall väckas eller om åtalsunderlåtelse har meddelats,

4. om gärning som påföljden avser icke har begåtts i den stat där påföljden ådömts,

5. om påföljden ej kan verkställas här i landet,
6. om det kan antagas att påföljden kan verkställas i den främmande staten,
7. om den dömden vid tiden för brottet ej fyllt 15 år,
8. om en tillämpning av 35 kap. 7—10 § eller 36 kap. 10 § brottsbalken skulle innebära att påföljden bortfallit.

Har i den främmande staten vidtagits åtgärd som enligt lagen i den staten medför att tiden för bortfallande av påföljd uppskjutes, skall åtgärden ha samma verkan här i landet vid tillämpning av första stycket 8.

7 § Avser den europeiska brottmålsdomen två eller flera brott och föreligger hinder mot verkställighet såvitt avser något eller några brott, kan framställningen i sin helhet avslås, om ej i domen eller i övrigt i framställningen har angivits vilken del av påföljden som motsvarar detta eller dessa brott.

Prövning av framställning om verkställighet

8 § Framställning som avses i 5 § första stycket göres hos Konungen.

Finner Konungen uppenbart att hinder mot verkställighet möter enligt 1 eller 5 §, skall framställningen omedelbart avslås. I fråga om avgörande som avses i 4 § andra stycket får framställningen dock ej avslås enbart på den grund att avgörandet ännu ej vunnit laga kraft.

Konungen prövar om framställningen skall avslås på grund av förhållande som avses i 6 § 1, 4, 5 eller 6. Konungen kan avslå framställningen om det är uppenbart att förhållande som avses i 6 § 2, 3, 7 eller 8 eller 7 § föreligger.

Avslås ej framställningen skall Konungen överlämna den till riksåklagaren för vidare handläggning.

9 § Sedan framställning om verkställighet överlämnats till riksåklagaren enligt 8 §, gör riksåklagaren ansökan till rätten om dess prövning av framställningen, om ej annat följer av 16 § eller 19—22 §§.

Om rättens handläggning och avgörande med anledning av framställning enligt första stycket gäller i tillämpliga delar rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i brottmål, om ej annat följer av denna lag.

Vid förhandling i mål om verkställighet av utländsk brottmålsdom skall den dömden höras personligen, om han begär det. Är den dömden berövad friheten i den stat där domen meddelats, får dock förhandling äga rum i den dömdes frånvaro, även om han begärt att bli hörd personligen. I sådant fall får rätten dock ej bestämma påföljd enligt 12 § förrän den dömden varit i tillfälle att bli personligen hörd i rätten.

10 § I mål enligt 9 § prövar rätten om annat hinder mot verkställighet möter än som avses i 6 § 1, 4, 5 eller 6.

Ny prövning av ansvarsfrågan får ej ske i målet.

11 § Finner rätten hinder icke möta mot verkställighet här i landet, bestämmer rätten, med iakttagande av bestämmelserna i 12—15 §§, ny påföljd enligt vad i svensk lag är föreskrivet om påföljd för brott av ifrågavarande slag.

12 § Har frihetsberövande påföljd ådömts genom den utländska domen, får rätten ej bestämma strängare påföljd än i denna dom. Detta

gäller även om denna påföljd är lindrigare än den lindrigaste påföljd som enligt svensk lag kan följa på brottet eller brotten.

Utgör den ådömda påföljden böter bestämmer rätten, med tillämpning av den växelkurs som gäller på dagen för beslutet, ett bötesbelopp som i svenska kronor motsvarar beloppet av de ådömda böterna. Förskyller brottet eller brotten enligt svensk lag penningböter, får dock icke högre bötesbelopp än 500 kronor bestämmas. Förskyller brottet eller brotten enligt svensk lag dagsböter, får ej bestämmas högre bötesbelopp än sextiotusen kronor eller om påföljden avser flera brott, nittiotusen kronor.

Med iakttagande av att icke i något fall får bestämmas högre bötesbelopp än som svarar mot beloppet av de ådömda böterna får rätten bestämma högre bötesbelopp än som följer av första stycket, om strängare påföljd än böter kunnat följa på brottet eller brotten enligt svensk lag.

13 § Vid bestämmande av påföljd enligt 12 § skall den dömda räknas till godo, dels vad han kan ha utstått av den påföljd som ådömts genom den utländska domen, dels tid varunder han med anledning av brott som avses med påföljden varit anhållen eller häktad i den främmande staten eller här i landet.

14 § Har genom den europeiska brottmålsdomen pengar förklarats förverkade, bestämmer rätten med tillämpning av den växelkurs som gäller på dagen för beslutet ett motsvarande förverkandebelopp i svenska kronor.

Har annan egendom än pengar förklarats förverkad, får rätten förklara sådan egendom förverkad endast om egendomen kunnat förklaras förverkad enligt svensk lag, därest lagföring hade ägt rum i Sverige.

15 § Vid tillämpning av rättegångsbalkens bestämmelser på mål som avses i 9 § bedömes frågan, vilket straff som är stadgat för eller kan följa på visst brott, enligt svensk lag. Utgör den ådömda påföljden endast böter skall dock icke i något fall svårare straff än böter anses kunna följa på brottet.

16 § Har genom den utländska domen ej ådömts annan påföljd än böter eller förverkande, kan riksåklagaren i stället för att göra ansökan till rätten enligt 9 § första stycket, själv pröva framställningen och med tillämpning av 48 kap. rättegångsbalken utfärda strafföreläggande för det brott som avses med den ådömda påföljden. I fråga om riksåklagarens prövning enligt denna paragraf äger 10 och 11 §§, 12 § andra och tredje styckena samt 13—15 §§ motsvarande tillämpning.

Tvångsåtgärder

17 § Har stat som tillträtt den i 2 § nämnda konventionen på diplomatisk väg meddelat, att den ämnar göra framställning som avses i 5 § första stycket eller har sådan framställning gjorts, kan riksåklagaren anhålla den dömda. På ansökan av riksåklagaren kan rätten besluta om häktning av den dömda. Beslut om anhållande eller häktning får meddelas endast om brottet är av den svårighetsgrad att anhållande eller häktning kan äga rum enligt 24 kap. rättegångsbalken och det skäligen

kan befaras att den dömde skall avvika eller, i fall då den utländska domen meddelats efter förhandling vid vilken den dömde ej varit personligen närvarande, att han undanröjer bevis.

I fråga om anhållande eller häktning enligt denna paragraf gäller i övrigt bestämmelserna i 24 kap. rättegångsbalken. Den anhållne eller häktade skall dock friges senast när den sammanlagda tid han i den främmande staten och här i landet varit berövad friheten med anledning av det brott påföljden avser uppgår till tid som i den utländska domen bestämts för frihetsberövande påföljd. I fall då den dömde anhållits eller häktats innan framställning om verkställighet gjorts, skall den dömde friges senast efter 18 dagar, om icke framställning om verkställighet gjorts dessförinnan.

18 § Har genom den utländska domen egendom förklarats förverkad, kan sådan egendom tagas i beslag sedan framställning gjorts enligt 5 § första stycket, om beslag kunnat ske, därest lagföringen skett vid svensk domstol. Beslut om beslag meddelas av riksåklagaren eller rätten. I fråga om beslag enligt denna paragraf gäller i övrigt bestämmelserna i 27 kap. rättegångsbalken.

Särskilda bestämmelser om utevarodom

19 § Utevarodom får icke verkställas i Sverige innan föreskrifterna i 20—22 §§ har iakttagits. Detta gäller dock ej om utevarodomen meddelats på talan av den dömde.

20 § Sedan framställning om verkställighet av utevarodom enligt 8 § överlämnats till riksåklagaren, skall den dömde delges domen och underrättas om att han inom 30 dagar från delfäendet kan föra talan om omprövning av domen (opposition) hos riksåklagaren. Anför den dömde ej opposition inom föreskriven tid tillämpas härefter bestämmelserna i 9—16 §§.

Anför den dömde opposition inom föreskriven tid med begäran att hans talan prövas av behörig domstol i den främmande staten, överlämnar riksåklagaren handlingarna i ärendet till utrikesdepartementet som med översändande av handlingarna underrättar behörig myndighet i den främmande staten. Begär den dömde prövning vid svensk domstol eller anför han opposition utan angivande av var han vill att hans talan prövas, gör riksåklagaren hos rätten ansökan om förhandling för prövning av den dömdes talan.

21 § När ansökan som avses i 20 § andra stycket inkommit till rätten, kallar rätten den dömde att inställa sig vid förhandling inför rätten. Förhandling får ej utan den dömdes samtycke hållas förrän 21 dagar förflutit från det den dömde personligen delgivits kallelsen.

Inställer sig icke den dömde vid förhandling som avses i första stycket eller finner rätten av annat skäl oppositionen ej kunna upptagas till prövning, skall den dömdes talan avvisas. Sedan avvisningsbeslut vunnit laga kraft tillämpas bestämmelserna i 9—16 §§.

Uptager rätten opposition till prövning, gäller därefter rörande sakens handläggning rättegångsbalkens bestämmelser om rättegång i brottmål. Fråga om ansvar för gärning som avses med utevarodomen får härvid prövas utan hinder av bestämmelserna i 2 kap. 5 a § och 35 kap. 1—6 §§ brottsbalken. Gärningen skall bedömas som om den begåtts här

i landet. Åtgärd för väckande av åtal eller förundersökning, som vidtagits i den främmande staten enligt dess lag, skall tillerkännas verkan som om åtgärden vidtagits här i landet. Sådan åtgärd får dock ej tillerkännas annan verkan än den har enligt lagen i den främmande staten.

22 § Upptager domstol i den främmande staten av den dömden enligt 20 § anförd opposition till saklig prövning, förfaller framställningen om verkställighet av den ådömda påföljden. Avvisar den utländska domstolen oppositionen och vinner avvisningsbeslutet laga kraft, tillämpas här efter bestämmelserna i 9—16 §§.

Övriga bestämmelser

23 § Är den dömden berövad friheten i den främmande staten när han för verkställighet av där ådömd påföljd överförs till Sverige, får han ej med anledning av annat brott, vilket begåtts innan han överfördes hit, lagföras, anhållas eller häktas eller berövas friheten för verkställighet av påföljd eller underkastas annan inskränkning i sin personliga frihet, om icke behörig myndighet i den främmande staten lämnat sitt samtycke till åtgärden eller den dömden under en sammanhängande tid av 45 dagar haft möjlighet att lämna landet men ej gjort detta eller efter att ha lämnat landet frivilligt återvänt hit.

Första stycket utgör ej hinder mot att åtgärder vidtages för att verkställa beslut om den dömdes avvisning, förpassning, förvisning eller utvisning eller för att avbryta åtals- eller påföljdsprekription.

24 § I fråga om verkställighet av påföljd som bestämts enligt 11—16 §§ gäller vad i allmänhet är föreskrivet om verkställighet av påföljd som ådömts genom svensk domstols lagakraftägande dom, om annat ej följer av denna lag.

Verkställigheten skall upphöra om den främmande staten meddelar, att den beviljat den dömden nåd eller amnesti eller upptagit den utländska brottmålsdomen till ny prövning eller att i den staten meddelats annat beslut, som enligt lagen i den staten medför att den ådömda påföljden ej längre får verkställas.

Utgör påföljden böter, får åtgärd för verkställighet här i landet ej äga rum för bötesbelopp som den dömden betalat till behörig myndighet i den främmande staten innan han delgavs framställningen om verkställighet. Beslut om anstånd eller avbetalning som meddelats av behörig myndighet i denna stat innan framställningen gjordes skall även beaktas vid tillämpning av första stycket.

Verkställighet i Sverige av annan utländsk brottmålsdom

25 § Skall enligt förordnande som avses i 2 § andra stycket eller 3 § verkställighet ske här i landet av påföljd, som ådömts eller ålagts av domstol eller annan myndighet i främmande stat, vilken ej tillträtt den i 2 § nämnda konventionen, gäller i fråga om sådan verkställighet vad som är föreskrivet om verkställighet av påföljd som ådömts genom svensk domstols lagakraftägande dom, om ej annat följer av vad nedan sägs.

Skall enligt förordnandet verkställighet ske i Sverige utan att ny påföljd bestämts av svensk domstol eller annan myndighet enligt svensk

lag, får verkställighet äga rum utan hinder av att påföljden är strängare än den som enligt svensk lag kunnat följa på brottet eller brotten. Ådömda böter får verkställas, även om bötesbeloppet överstiger det högsta bötesbelopp som kunnat ådömas enligt svensk lag. Innebär den ådömda påföljden frihetsberövande, äger bestämmelserna i svensk lag om verkställighet av fängelse motsvarande tillämpning.

Verkställighet i fall som avses i denna paragraf får icke i något fall ske på sådant sätt att påföljden blir att anse som svårare än den påföljd som ådömts i den främmande staten. Vid verkställigheten skall avräkning från påföljden ske för vad den dömden kan ha utstått därav i den främmande staten och för tid varunder han med anledning av brott som avses med påföljden varit anhållen eller häktad i den främmande staten eller här i landet.

Verkställighet utomlands av svensk brottmålsdom

Allmänna bestämmelser

26 § Fråga om verkställighet i främmande stat av sådan här i landet ådömd eller ålagd påföljd som omfattas av förordnande enligt 1 eller 3 § upptages av kriminalvårdsstyrelsen. Styrelsen överlämnar framställning om sådan verkställighet jämte domen eller föreläggandet och övriga handlingar i ärendet till utrikesdepartementet, som på diplomatisk väg vidarebefordrar framställningen till behörig myndighet i den främmande staten.

Framställning enligt första stycket får ej göras, om med motsvarande tillämpning av 5 § 1—8 hinder mot verkställighet i den främmande staten kan antagas föreligga.

27 § Södan framställning gjorts enligt 26 §, får verkställighet av påföljd som avses med framställningen ej påbörjas här i landet, om icke den dömden är häktad och fråga är om påföljd som innebär frihetsberövande.

Den ådömda påföljden skall dock verkställas här i landet, om kriminalvårdsstyrelsen återkallar framställningen, innan den främmande staten meddelat att den ämnar upptaga framställningen till slutlig prövning, eller om den främmande staten meddelar att framställningen avslagits, att den avstår från att verkställa påföljden eller att verkställighet ej kan äga rum i den främmande staten.

Särskilda bestämmelser om utevarodom m. m.

28 § Görs med stöd av förordnande som avses i 2 § första stycket framställning enligt 26 § om verkställighet av utevarodom och har den dömden anfört opposition mot avgörandet hos behörig myndighet i den främmande staten med begäran att hans talan prövas vid svensk domstol, gör riksåklagaren ansökan hos rätten om förhandling för prövning av den dömdes talan. I fråga om sådan förhandling äger 21 § första stycket och andra stycket första punkten tillämpning.

Avvisas oppositionen och vinner avvisningsbeslutet laga kraft, sänder rätten underrättelse om beslutet till utrikesdepartementet, som vidarebefordrar underrättelsen till behörig myndighet i den främmande staten.

Avvisas ej oppositionen skall rätten med undanröjande av domen eller

föreläggandet upptaga frågan om ansvar för gärning för vilken påföljden ålagts. Därvid gäller rörande sakens handläggning rättegångsbalkens bestämmelser om rättegången i brottmål. Framställningen enligt 26 § förfaller.

29 § Har med anledning av framställning enligt 26 § den dömde anhållits eller häktats i den främmande staten och överförs han till Sverige för att närvara vid förhandling enligt 28 § första stycket får frihetsberövandet på grund av beslutet i den främmande staten icke bestå under sammanlagt längre tid än som i domen bestämts för frihetsberövande påföljd.

30 § Den som på grund av att han anfört opposition kallats till förhandling enligt 28 § första stycket och därför lämnat den främmande statens område får ej med anledning av annat brott, vilket begåtts innan han lämnade den statens område, lagföras, anhållas eller häktas eller berövas friheten för verkställighet av påföljd eller underkastas annan inskränkning i sin personliga frihet, om det icke i kallelsen särskilt angivits att sådan åtgärd kan komma att vidtagas mot honom eller han skriftligen lämnat sitt uttryckliga samtycke till åtgärden eller han under en tid av 15 dagar, räknat från den dag rätten meddelat slutligt avgörande med anledning av oppositionen, haft möjlighet att lämna landet men ej gjort detta eller efter att ha lämnat landet återvänt hit utan att på nytt ha kallats till förhandling som nyss sagts. Lämnar den dömde skriftligt samtycke, skall den myndighet som beslutar åtgärden sända avskrift av medgivandet till utrikesdepartementet, som vidarebefordrar handlingen till behörig myndighet i den främmande staten.

Övriga bestämmelser

31 § Är i fall då framställning gjorts enligt 26 § den dömde häktad eller undergår han här i landet verkställighet av frihetsberövande påföljd som avses med framställningen, skall han överföras till den främmande statens område så snart den främmande staten meddelat att framställningen bifallits.

Gemensamma bestämmelser

32 § Laga domstol i mål eller ärende som avses i denna lag är Stockholms tingsrätt.

33 § Böter som bestämts enligt denna lag samt pengar eller annan egendom som förklarats förverkad med stöd av denna lag tillfaller kronan.

Böter som avses i första stycket får icke förvandlas.

34 § Av allmänna medel utgiven ersättning till offentlig försvarare i mål som avses i denna lag skall stanna på statsverket, om icke den dömde av särskilda skäl anses böra återgälda ersättningen.

35 § Chefen för justitiedepartementet kan på framställning av behörig myndighet i främmande stat medge, att person, som är berövad friheten i den staten och som enligt bestämmelser i överenskommelse som avses i 1 § skall föras till annan främmande stat för verkställighet

av påföljd för brott eller för förhandling med anledning av framställning om sådan verkställighet, får föras över svenskt område. Under sådan genomresa skall frihetsberövandet bestå, om icke den främmande staten begär att den transiterade frigges. Friges han ej, tillämpas vad i allmänhet gäller om behandling av anhållen eller häktad.

36 § Denna lag gäller ej i fråga om verkställighet eller annan åtgärd som regleras genom lagen (1963: 193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m. m.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

3 Förslag till

Lag om ändring i brottsbalken

Härigenom förordnas i fråga om brottsbalken
dels att 2 kap. 1—3 och 6 §§ skall ha nedan angivna lydelse,
dels att i samma kapitel skall införas en ny paragraf, 5 a §, av nedan
angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 KAP.

1 §

Den som begått brott här i riket dömes efter svensk lag och vid svensk domstol. Detsamma gäller, om det är ovisst var brott förövats men skäl finnes antaga att det är begånget inom riket.

För brott som begåtts här i riket dömes efter svensk lag och vid svensk domstol. Detsamma gäller, om det är ovisst var brott förövats men skäl finnes antaga att det är begånget inom riket.

2 §

Är brott begånget utom riket av svensk medborgare eller av utlänning med hemvist i Sverige, dömes efter svensk lag och vid svensk domstol.

För brott som begåtts utom riket dömes efter svensk lag och vid svensk domstol, om brottet begåtts

Har annan utlänning utom riket begått brottslig gärning, vilken ej var fri från ansvar enligt lag som gällde på gärningsorten, dömes efter svensk lag och vid svensk domstol, om han efter brottets begående blivit svensk medborgare eller tagit hemvist här i riket eller om han är dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare och finnes här, så ock eljest om han finnes i riket och å brottet enligt svensk lag kan följa fängelse i mer än sex månader.

1. av svensk medborgare eller utlänning med hemvist i Sverige,
2. av utlänning utan hemvist i Sverige, som efter brottet blivit svensk medborgare eller tagit hemvist här i riket eller är dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare och finnes här, eller
3. av annan utlänning som finnes här i riket och å brottet enligt svensk lag kan följa fängelse i mer än sex månader.

Första stycket gäller ej om gärningen är fri från ansvar enligt lag som gäller på gärningsorten eller om gärningen begåtts inom område som ej tillhör någon stat och enligt svensk lag icke kan följa svårare straff än böter.

Vid bestämmande av påföljd för

Nuvarande lydelse

Utlänning, som utom riket begått brott, dömes även i annat fall än i 2 § sägs efter svensk lag och vid svensk domstol,

1. om han förövat brottet å svenskt fartyg eller luftfartyg, så ock eljest om han var befälhavare eller tillhörde besättningen å sådant fartyg och begått brottet i tjänsten,

2. om han begått brottet å område där avdelning av krigsmakten befann sig, dock i fall han ej var krigsman allenast om avdelningen befann sig å området för annat ändamål än övning,

3. om brottet förövats mot Sveriges, svensk medborgare eller svensk menighet, inrättning eller sammanslutning eller mot utlänning som hade hemvist i Sverige, eller

4. om brottet är kapning av luftfartyg eller folkrättsbrott.

Föreslagen lydelse

brott i fall som avses i denna paragraf må ej i något fall ådömas strängare påföljd än som kan följa på brottet enligt lag som gäller på gärningsorten.

3 §

För brott som begåtts utom riket dömes även i annat fall än som avses i 2 § efter svensk lag och vid svensk domstol,

1. om brottet förövats å svenskt fartyg eller luftfartyg, så ock eljest om det begåtts i tjänsten av befälhavare eller medlem av besättningen å sådant fartyg,

2. om brottet begåtts av krigsman å område där avdelning av krigsmakten befann sig eller begåtts å sådant område av annan än krigsman och avdelningen befann sig å området för annat ändamål än övning,

3. om brottet förövats mot Sveriges självständighet eller säkerhet, mot svensk myndighet eller menighet eller mot annat liknande svenskt intresse,

4. om brottet begåtts inom område som ej tillhör någon stat och förövats mot svensk medborgare eller svensk inrättning eller sammanslutning eller mot utlänning med hemvist i Sverige,

5. om brottet är kapning av luftfartyg eller folkrättsbrott, eller

6. om för brottet enligt svensk lag icke är stadgat lindrigare straff än fängelse i fyra år.

5 a §

Har i mål om ansvar för brott dom meddelats i främmande stat som har tillträtt den europeiska konventionen den 28 maj 1970 om brottmåldsoms internationella rättsverkningar eller i annat fall, i den stat där brottet har förövats, må den tilltalade ej här i riket

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

lagföras för gärning som omfattas av domen,

1. om han har frikänts från ansvar,

2. om ådömd påföljd har verkställts eller verkställighet av påföljden pågår,

3. om ådömd påföljd har bortfallit enligt lagen i den främmande staten, eller

4. om den tilltalade har förklarats skyldig till brottet utan att påföljd har ådömts.

Första stycket gäller ej i fråga om brott som har begåtts här i riket eller brott som avses i 3 § 1, 5 eller 6, såvida ej lagföringen i den främmande staten har skett på begäran av svensk myndighet.

6 §

Ej må, utan förordnande av Konungen eller den Konungen bemyndigat därtill, någon åtalas för gärning, för vilken han utom riket undergått straff eller annan ansvarspåföljd. Sker åtal här i riket, skall vid bestämmande av påföljd skälig hänsyn tagas till vad han undergått utom riket, och må därvid efter omständigheterna dömas till lindrigare straff än för gärningen är stadgat eller ock påföljd helt eftergivnas.

Åtalas någon här i riket för brott för vilket han utom riket har ådömts påföljd, skall vad han har undergått utom riket medföra motsvarande lindring vid bestämmande av påföljd för brottet här i riket. I fall som nu sagts må efter omständigheterna dömas till lindrigare straff än för gärningen är stadgat eller ock påföljd helt eftergivnas.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

4 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1971: 965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands**

Härigenom förordnas, att 5 § lagen (1971: 965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands skall upphöra att gälla den dag Konungen bestämmer.

Nuvarande lydelse

5 §

Till ansvar för gärning som avses i denna lag får ej dömas, om gärningen var fri från ansvar enligt lag som gällde på gärningsorten.

Föreslagen lydelse

(Paragrafen upphör att gälla.)

5 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1966: 78) om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet**

Härigenom förordnas, att 5 § lagen (1966: 78) om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse

5 §

Utlänning, som utom riket begått brott som avses i 1 eller 2 §, dömes, om han finnes här, efter denna lag och vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken ej är tillämplig.

Föreslagen lydelse

Den som utom riket begått brott som avses i 1 eller 2 § dömes, om han finnes här, efter denna lag och vid svensk domstol, även i annat fall än som avses i 2 kap. 1—3 § brottsbalken och utan hinder av 2 kap. 5 a § nämnda balk.

Åtal mot svensk för brott som rör sändning, vilken ej är avsedd att mottagas eller kan mottagas i Sverige och ej heller orsakar menlig störning för radiotrafik här, eller åtal mot utlänning får även i annat fall än som anges i 2 kap. 5 § brottsbalken väckas endast efter förordnande av Konungen eller den Konungen bemyndigar.

Den här lagen träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1966: 314) om kontinentalsockeln

Härigenom förordnas, att 14 § lagen (1966: 314) om kontinentalsockeln skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse

Utlänning, som utom riket begått brott som avses i 11 eller 13 §, dömes, om han finnes här, efter denna lag och vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken ej är tillämplig.

Föreslagen lydelse

14 §

Den som utom riket begått brott som avses i 11 eller 13 §, dömes, om han finnes här, efter denna lag och vid svensk domstol, även *i annat fall än som avses i 2 kap. 1—3 § brottsbalken och utan hinder av 2 kap. 5 a § nämnda balk.*

Åtal för brott som avses i 11 § första och tredje styckena får väckas endast efter förordnande av Konungen eller den Konungen bemyndigar.

Brott som avses i 13 § får åtalas av åklagare endast efter angivelse av målsägande.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

7 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner

Härigenom förordnas, att 11 § lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse

Den som bryter mot förbud som meddelats med stöd av 3—8 § dömes, om gärningen skett uppsåtligen, till böter eller fängelse i högst två år eller, om gärningen skett av grov oaktsamhet, till böter eller fängelse i högst sex månader. I ringa fall skall ej dömas till ansvar.

För anstiftan av eller medhjälp till gärning som avses i första stycket dömes ej till ansvar.

Föreslagen lydelse

11 §

I den mån det påkallas av beslut eller rekommendation som avses i 1 § första stycket kan Konungen förordna, att svensk medborgare, som utom riket begått brott som avses i första styc-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

ket, dömes efter denna lag och vid svensk domstol, även i annat fall än som avses i 2 kap. 1—3 § brottsbalken och utan hinder av 2 kap. 5 a § nämnda balk.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

Utdrag av protokoll, hållet i lagrådet den 25 april 1972.

Närvarande: justitierådet ALEXANDERSON, regeringsrådet KLACKENBERG, f. d. regeringsrådet ÖHMAN, justitierådet WALBERG.

Enligt lagrådet den 24 april 1972 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitieärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 21 april 1972, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets yttrande skulle inhämtas över upprättade förslag till

- 1) lag om ändring i brottsbalken,
- 2) lag om ändring i lagen (1971: 965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands,
- 3) lag om ändring i lagen (1966: 78) om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet,
- 4) lag om ändring i lagen (1966: 314) om kontinentalsockeln,
- 5) lag om ändring i lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner.

Förslagen, som finns bilagda detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Karin Ringberg.

Lagförslagen föranledde följande yttranden inom lagrådet.

Förslaget till lag om ändring i brottsbalken*Klackenberg:*

De föreslagna ändringarna i 2 kap. BrB innefattar förslag i två skilda hänseenden, nämligen *dels* de ändringar och tillägg (5 a och 6 §§), som är betingade av Sveriges tillträde till konventionen om brottmåldoms internationella rättsverkningar och det i anslutning därtill utarbetade, till lagrådet c) remitterade förslaget till lag om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom, *dels* ock ändringar i 2 och 3 §§, vilka främst avser att inskränka den svenska strafflagstiftningens tillämplighet i fråga om brott, som svenska medborgare begått i utlandet.

Det sakliga innehållet i de av konventionstillträdet betingade ändringarna i BrB kan i huvudsak anses vara nödvändiga konsekvenser av det i remissprotokollet angivna ståndpunktstagandet att Sverige skall delta i det europeiska samarbetet med verkställighet av brottmålsdomar. Utsträckningen till andra främmande stater än konventionsstater kan väl vara en åtgärd med både fördelar och nackdelar, som bör vägas mot varandra. I fråga om brottsbalksändringarna i förevarande delar har jag emellertid inte funnit mig böra framställa några erinringar av vikt, och jag inser att det kan finnas skäl för en brådsakande handläggning av lagstiftningsärendet i denna del.

De föreslagna ändringarna i svensk strafflags tillämplighet på brott i utlandet är av ganska vittutseende karaktär. Ändringarna i 2 och 3 §§, vilkas sakliga innebörd och betydelse är föga belysta i remissprotokollet, har "hängts på" konventionsfrågan utan att ha något egentligt eller nödvändigt samband med denna. Departementschefen antyder väl ett visst samband med konventionsanspråket att svensk straffbehörighet skall begränsas, i den mån ansvar för gärningen redan prövats i utlandet. Frikännande dom säges i princip skola respekteras, även om domen blivit frikännande därför att gärningen inte var straffbar enligt den dömande statens lag. Här suggereras alltså en konfliktsituation, som må vara en teoretisk möjlighet men som för visso är praktiskt betydelselös. Om en gärningstyp inte är straffbar enligt landets lag, föranleder ju sådana gärningar som regel inga åtal där. Det är därför svårt att inse hållbarheten i uttalandet att denna konfliktmöjlighet skulle utgöra ett hinder för regler i svensk strafflagstiftning, enligt vilka åtal kan väckas här för en i utlandet icke straffbelagd gärning, om ansvarsfrågan ännu inte prövats därstädes. Den av konventionen föranledda lagstiftningen måste uppenbarligen kunna prövas helt fristående från de i 2 och 3 §§ föreslagna inskränkningarna av svensk strafflagstiftnings tillämplighet på i utlandet begångna brott. Erinras må att Svea hovrätt, som i likhet med andra remissorgan beklagat den korta remisstiden, förordat att de ändringar i BrB, som går utöver vad som är nödvändigt för Sveriges tillträde till konventionen, skall övervägas ytterligare och ges en mera ingående belysning.

Om den sakliga innebörden av den här en passant föreslagna begränsningen av svensk lags tillämplighet må anföras följande. Den nuvarande principen är enligt 2 kap. 2 § BrB att svenska medborgares handlingar i utlandet bedöms enligt svensk lag, och vid brottsbalkens tillkomst för endast några år sedan utvidgades principen att gälla jämväl brott i utlandet av utlänningar som har hemvist här i riket. Genom de föreslagna andra och tredje styckena i sagda paragraf skulle nu generellt införas principen om s. k. dubbel straffbarhet eller, tydligare uttryckt, lägsta straffets princip. Detta innebär att för brott i utlandet skulle genomföras en reduktion av gällande straffansvar till den lägre straffnivå, som må gälla å gärningsorten. Om gärningen är straffri enligt lagen därstädes, skall svensk domstol ej längre få ådöma något straff enligt svensk lag, och i den mån gärning är straffbar på gärningsorten, får i Sverige ej dömas till strängare påföljd än som är stadgat för brottet där. I 2 kap. 3 § 3 föreslås vidare avskaffande i stort sett av det särskilda straffskydd som nu gäller för svensk medborgare eller enskild sammanslutning i fråga om brott begångna i utlandet (jämför dock de i punkterna 4—6 angivna speciella, mindre praktiska fallen).

Någon närmare belysning av vad de nämnda ändringarna kan komma

att betyda har inte lämnats, vare sig i departementspromemorian eller i remissprotokollet. Det är att märka att den svenska straffrättsliga kompetensen skall inskränkas inte endast i fråga om svenska medborgare som stadigvarande slagit sig ner i annat land — tanken att de skall få leva helt efter sitt nya hemlands lag har onekligen visst fog för sig — utan även i fråga om svenskar på rent tillfälliga besök i utlandet och även i fråga om brott som dessa kan begå mot svenska medresenärer. Här är inte platsen för någon närmare exemplifiering av vad dylika temporära dispenser från svenska straffregler kan betyda. Möjligheterna till straffrihet är inte begränsade till vissa lättare försyndelser mot svenska straffnormer. Det är inte svårt att föreställa sig situationer, där det framdeles om förslaget genomförs kommer att framstå som stötande, att man icke här kan beivra exempelvis allvarliga övergrepp mot barn eller andra personer i beroende ställning, när övergreppen begåtts i hägnen av arkadiska rättsförhållanden på avlägsna semesterorter. Någon genomgång av förslagets verkningar beträffande olika brottstyper har inte verkställts. Måhända skulle man då ha funnit sig böra göra en differentiering och bibehålla den nuvarande straffrättsliga kompetensen i fråga om ett betydande antal typer av brott i enlighet med den modell, som är knäsat i norsk strafflag.

Förslagets verkningar för svenska affärsföretags ställning i utlandet synes det särskilt vanskligt att bedöma, eftersom det gäller en dubbel inskränkning av den svenska straffrättsliga kompetensen för deras del, såväl en reduktion ned till gärningsortens lag för de svenska anställdas del som ett bortfall av det i 3 § 3 stadgade straffansvaret för brott av de utländska innevanarna i allmänhet. Man kan väl antaga att nackdelarna, åtminstone i det först nämnda hänscendet, blir mer märkbara för svenska företag, som arbetar i utvecklingsländer med primitiva strafflagar på det ekonomiskt-industriella området, än för andra utlandsföretag. I åtskilliga utvecklingsländer torde behov aldrig ha förelagat av straff för yppande av patent- och andra affärshemligheter, medverkan i industriellt spionage och liknande former av trolöshet mot huvudman. Om svenska tjänstemän, som allvarligt skadat ett svenskt företag genom sådana handlingar, inte skulle kunna straffas vid återvändande till hemlandet, skulle det nog framstå som ganska egendomligt. Även om spørsmålet för företagen inte skulle vara av någon större ekonomisk valör, förefaller frågan dock icke a priori så betydelselös att den bör avgöras utan att någon enda företrädare för utlandsföretagens intressen fått tillfälle att yttra sig däröver. Snabbremissen av förslaget har ju varit begränsad till ett antal straffrättsliga expertorgan.

Bristen på utredning av hela frågekomplexet och frånvaron av närmare överväganden av alternativa lösningar gör det enligt min mening svårt att bedöma i vad mån de spridda synpunkter som utöver det ifrågasatta konventionssambandet ansetts tala för dessa ändringar i

brottsbalken — i remissprotokollet är de betecknade som ”goda skäl” — har en sådan saklig tyngd att de leder till en ståndpunkt motsatt den som statsmakterna intog vid brottsbalkens tillkomst. Den straffrättsliga kompetensen ansågs inte då gå anmärkningsvärt långt utan vidgades rentav, och det ansågs då inte principiellt orimligt att i praxis dra gränser via regler om diskretionär åtalsprövning. Den nu föreslagna centrala åtalsprövningen (5 a §) går f. ö. betydligt längre. Synpunkterna kan inte sägas på ett mera övertygande sätt leda fram till den föreslagna lösningen.

Den föreslagna revisionen av 2 kap. 2 och 3 §§ BrB ter sig för mig i sak så tveksam och till sina verkningar så svåröverskådlig, att hela frågan enligt min mening bör upptagas till allsidig utredning och inte bringas till avgörande i förbigående i samband med konventionsfrågan. Det skulle vara ett överraskande avsteg från gängse lagstiftningsmetodik, om dessa ändringar skulle genomföras utan de ingående överväganden som eljest är brukliga vid utformningen av grundläggande stadganden i brottsbalken. Det synes olämpligt att i befintligt skick förelägga riksdagen frågan i denna del, i synnerhet om en forcerad behandling under vårriksdagen är av behovet beträffande konventionslagstiftningen. Erinras må att riksdagen ställt sig positiv till principen om den dubbla straffbarheten endast inom trafikområdet och att den beträffande övriga områden intagit en närmast avvisande ståndpunkt mot principens genomförande i denna form (jämför 1LU 1966: 23). Riksdagen bör rimligtvis beredas reella möjligheter att pröva en så viktig strafflagsfråga.

Jag avstyrker sålunda att lagstiftningsfrågan i denna del förelägges riksdagen. Därest detta yrkande bifalles, förblir 2 § helt och 3 § i huvudsak oförändrad. Den ändringen i 3 § bör dock göras att det såsom punkt 6 föreslagna stycket fogas till paragrafen såsom en punkt 5. I anslutning härtill får i andra stycket av den föreslagna 5 a § göras den jämkningen att hänvisningen till 3 § avser punkterna ”3, 4 eller 5” i stället för punkterna ”3, 5 eller 6”.

Om 2 och 3 §§ i 2 kap. BrB lämnas på angivet sätt i huvudsak oförändrade, får det vissa konsekvenser beträffande övriga till lagrådet remitterade lagförslag. I lagen (1971: 965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands erfordras ingen ändring och i övrigt begränsas ändringarna till att orden ”och utan hinder av 2 kap. 5 a § första och andra styckena nämnda balk” fogas till 5 § första stycket lagen (1966: 78) om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet och till 14 § första stycket lagen (1966: 314) om kontinentalsockeln, medan ett nytt sista stycke fogas till 11 § lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner, innehållande: ”Ansvar ådömes utan hinder av 2 kap. 5 a § första och andra styckena brottsbalken.”

Oavsett mitt avstyrkande har jag ansett mig skyldig att deltaga i den närmast formella snabbgranskning av förslagen som varit möjlig för lagrådet under den tid som stått till buds.

2 §

Lagrådet:

Enligt den föreslagna föreskriften om dubbel straffbarhet i andra stycket av förevarande paragraf gäller den i paragrafens första stycke angivna kompetensregeln inte om gärningen "är" fri från ansvar enligt lagen på gärningsorten. Häri skiljer sig bestämmelsen från motsvarande regel i paragrafens nuvarande andra stycke, som kräver, att gärningen ej "var" fri från ansvar enligt lag som "gällde" på gärningsorten. Såsom framhålles i remissprotokollet innebär den ändrade avfattningen, att frågan om gärningens straffbarhet enligt lagen på gärningsorten skall hänföras till förhållandena vid den tidpunkt när domen meddelas och inte, som för närvarande, till förhållandena vid gärningstillfället.

Den ändrade utformningen av föreskriften om dubbel straffbarhet får betydelse på det sättet att, till skillnad från vad som nu gäller, svenska åklagare och domstolar har att beakta gärningslandets preskriptionsregler liksom ändringar i detta lands strafflagstiftning, som skett efter det brottet begicks.

Om preskription inträder i gärningslandet efter det att åtal väckts i Sverige men innan här ännu meddelats dom som sedermera vinner laga kraft, torde det svenska åtalet sakna betydelse för tillämpligheten av svenska straffrätt. Har preskriptionstiden gått ut i det andra landet utan att preskriptionsavbrott skett i enlighet med det landets lag, är gärningen fri från ansvar å gärningsorten och därmed också undantagen den svenska kompetensen. Åtalet kan alltså inte bifallas trots att det väckts innan ännu preskription inträtt i gärningslandet. Det sagda gäller givetvis även om preskription skulle inträda, medan målet här är under behandling i högre instans.

På motsvarande sätt är att bedöma det fallet att i gärningslandet sker en lagändring som innebär att gärningen inte längre kan straffas där. Förutsättning för att en sådan situation skall uppstå är givetvis, att det ifrågavarande landet har bestämmelser motsvarande dem i 5 § andra stycket i brottsbalkens promulgationslag. Om lagändringen träder i kraft sedan åtal väckts här, har sålunda den svenska domstolen att lämna åtalet utan bifall under hänvisning till att gärningen är fri från ansvar enligt gärningsortens lag.

Den föreslagna regeln i tredje stycket innebär att det straff som vid lagföring i Sverige — under beaktande av bestämmelsen om straffskärpning vid återfall i 26 kap. 3 § — ådömes för brottet inte får vara strängare än det svåraste straff som på gärningsorten är stadgat för

brottet, dvs. maximum i den omedelbart tillämpliga utländska straffskalan, utan hänsyn till förefintliga allmänna straffskärpningsbestämmelser. Den tanke som ligger bakom ifrågavarande regel i tredje stycket, nämligen att strängare straff inte får ådömas här i Sverige än som högst kunde ha tillämpats vid lagföring på gärningsorten, är sålunda realiserad på ett sätt som kan medföra en begränsning av den svenska domstolens handlingsfrihet som går längre än som i och för sig följer av den angivna tanken. Av praktiska skäl kan emellertid en sådan lösning vara försvarlig. En jämförelse med vad som på gärningsorten skulle kunna följa på brottet kan nämligen domstolen svårligen genomföra utan att göra sig närmare förtrogen med det främmande straffsystemet, under det att den utländska i första hand tillämpliga straffskalan torde vara lättare tillgänglig.

Uttrycket "är stadgat" torde med hänsyn till presensformen — jämför innebörden av att i andra stycket uttrycket "var fri från ansvar" utbytt mot "är fri från ansvar" — innefatta en hänvisning till den straffskala som vid samtidig lagföring på gärningsorten skulle vinna tillämpning. Om efter brottets begående men före den svenska domen straffmaximum på gärningsorten ändrats skulle sålunda, fortfarande under antagande att gärningslandet har bestämmelser motsvarande dem i 5 § andra stycket i brottsbalkens promulgationslag, hänvisningen gälla det lägsta av ifrågavarande maxima.

3 §

Klackenberg:

Den föreslagna omskrivningen av punkt 2 har inriktat stadgandet på två särskilda personkategorier, dels krigsman, dvs. svenska krigsmän, vilkas brott i stor utsträckning också faller under punkt 3 såsom brott mot Sverige, och dels annan än krigsman, dvs. alla andra personer, utlänningar som svenskar. Stadgandets innebörd har härigenom blivit mer svårfattlig än om man bibehållit inriktningen på viss lokalitet, område där avdelning av krigsmakten befann sig. En sådan inriktning synes även mera logisk i förhållande till den i föregående punkt angivna lokaliteten, svenskt fartyg eller luftfartyg.

Jag förordar därför att punkt 2 erhåller lydelsen: "om brottet förövats å område där avdelning av krigsmakten befann sig, dock i fall gärningsmannen ej var krigsman allenast om avdelningen befann sig där för annat ändamål än övning".

5 a §

Klackenberg:

Den i tredje stycket av förevarande paragraf föreslagna centrala kontrollen över i vad mån åtal skall få ske går betydligt utöver området för den diskretionära åtalsprövning, varom nu stadgas i 5 och 6 §§ och

mot vars omfattning departementschefen rest principiella erinringar. Jag ifrågasätter också, om det kan vara erforderligt att sträcka den centrala kontrollen så långt. Beträffande brott som begåtts här i riket har i förhållande till konventionen gjorts förbehåll för att svensk straffrättskipning må tillämpas, även om ansvar för gärningen prövats i konventionsstat, och i den föreslagna 6 § har getts för de svenska domstolarna bindande regler för hur utomlands eventuellt undergången påföljd skall tillgodoräknas vid straffets bestämmande. Ur allmän synpunkt borde det vid sådant förhållande vara både önskvärt och godtagbart att utan diskretionär central kontroll låta åklagare och domstolar pröva frågorna om straff för här i riket begångna brott.

Jag förordar sålunda att i tredje stycket göres inskränkning i åtalsprövningen beträffande i riket begångna brott.

Övriga lagförslag

Lagrådet:

Förslagen lämnas utan erinran.

Ur protokollet:

Ingrid Hellström

Utdrag av protokollet över justitiërenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 26 april 1972

Närvarande: Statsministern PALME, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON, FELDT.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Geijer, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i brottsbalken, lag om ändring i lagen (1971: 965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands, lag om ändring i lagen (1966: 78) om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet, lag om ändring i lagen (1966: 314) om kontinentalsockeln och lag om ändring i lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner.

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande och anför.

Lagrådets uttalanden i fråga om betydelsen av den föreslagna föreskriften i 2 kap. 2 § andra stycket BrB om krav på dubbel straffbarhet kan jag i princip ansluta mig till. Jag vill endast i klarhetens intresse framhålla, att svensk domstol vid lagföring för brott som begåtts utomlands givetvis såtillvida skall beakta innehållet i lagen på gärningsorten vid tiden för gärningen, att ansvar inte i något fall får ådömas, om gärningen var fri från straff enligt den lag som gällde på gärningsorten när gärningen förövades, oavsett om gärningen till följd av lagändring kommit att bli straffbar enligt de bestämmelser i gärningsortens lag som gäller vid tiden för lagföringen i Sverige.

Vid remissen till lagrådet förordade jag att Sverige genom ratifikation tillträder den i Haag den 28 maj 1970 undertecknade europeiska konventionen om brottmålsdoms internationella rättsverkningar. Vidare förordade jag att vid ratifikationen görs *förbehåll* mot avdelning 1 i del III av konventionen, dels såvitt bestämmelserna i denna avdelning innebär hinder mot lagföring i Sverige för brott, för vilket det lindrigaste straff som är stadgat i svensk lag är fängelse i fyra år eller däröver, dels såvitt dessa bestämmelser innebär hinder mot verkställighet i Sverige av här i landet ådömd eller ålagd påföljd för brott samt avges *förklaring* enligt artiklarna 15.3, 19.2 och 64.3.

Under framhållande att ärendet bör behandlas under riksdagens vårsession hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

dels antaga förslagen till

1) lag om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom,

- 2) lag om ändring i utlänningslagen (1954: 193),
  - 3) lag om ändring i brottsbalken,
  - 4) lag om ändring i lagen (1971: 965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands,
  - 5) lag om ändring i lagen (1966: 78) om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet,
  - 6) lag om ändring i lagen (1966: 314) om kontinentalsockeln,
  - 7) lag om ändring i lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner,
- dels godkänna den europeiska konventionen om brottmåldoms internationella rättsverkningar i enlighet med vad jag har förordat i det föregående.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

Innehåll

	Sid.
Propositionen	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Lagförslag	3
Förslag till lag om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom	3
Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (1954: 193)	13
Förslag till lag om ändring i brottsbalken	13
Förslag till lag om ändring i lagen (1971: 965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands	16
Förslag till lag om ändring i lagen (1966: 78) om förbud i vissa fall mot rundradiosändning på öppna havet	17
Förslag till lag om ändring i lagen (1966: 314) om kontinentalsockeln	17
Förslag till lag om ändring i lagen (1971: 176) om vissa internationella sanktioner	18
Utdrag av statsrådsprotokollet den 21 april 1972	19
1 Inledning	19
2 Konventionens huvudsakliga innehåll	20
3 Gällande svensk rätt m. m.	22
3.1 Verkställighet av brottmålsdom	22
3.2 Statistiska uppgifter	27
3.3 Rättsverkan av utländsk brottmålsdom	28
3.4 Svensk domstols straffrättsliga kompetens	29
4 Nordisk rätt	31
4.1 Verkställighet av utländsk brottmålsdom	31
4.2 Rättsverkan av utländsk brottmålsdom	32
4.3 Straffrättslig kompetens	34
5 Nordiskt lagstiftningssamarbete	36
6 Departementspromemorian	38
6.1 Sveriges tillträde till konventionen	38
6.2 Metoden för att införliva konventionen med svensk rätt ..	45
6.3 Huvuddragen av lagstiftningen	47
6.3.1 Verkställighetsreglerna	47
6.3.2 Tillämpligheten av svensk lag	54
7 Remissyttrandena	58
7.1 Sveriges tillträde till konventionen	58
7.2 Metoden för att införliva konventionen med svensk rätt ..	59
7.3 Huvuddragen av lagstiftningen	59
7.3.1 Verkställighetsreglerna	59
7.3.2 Tillämpligheten av svensk lag	65
8 Departementschefen	68
8.1 Sveriges tillträde till konventionen	68
8.2 Metoden för att införliva konventionen med svensk rätt ..	80
8.3 Huvuddragen av lagstiftningen	81
8.3.1 Verkställighetsreglerna	81
8.3.2 Tillämpligheten av svensk lag	94
8.4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	103

8.5 Lagförslag	103
8.6 Specialmotivering	104
8.6.1 Förslaget till lag om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom	104
8.6.2 Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen	143
8.6.3 Förslaget till lag om ändring i brottsbalken	143
8.6.4 Övriga lagförslag	148
8.7 Hemställen	149
Bilaga 1 Konventionen den 28 maj 1970 om brottmålsdoms internationella rättsverkningar	150
Bilaga 2 Departementspromemorians lagförslag	193
Utdrag av lagrådets protokoll den 25 april 1972	208
Utdrag av statsrådsprotokollet den 26 april 1972	215